

Årsrapport 2014

Fylkesmannen i Vestfold

Innhold

I - Fylkesmannens beretning	Side 3
II - Introduksjon til embedets hovedtall	Side 5
III - Årets aktiviteter og resultater	Side 7
IV - Styring og kontroll i embedet	Side 11
V - Vurdering av framtidsutsikter	Side 13

I - Fylkesmannens beretning

Vestfold er et fylke i vekst. Befolkningen forventes å øke fra 242 000 til 340 000 i 2040. Økningen kommer særlig i byene og kystnære områder. Kommunene forbereder seg på dette, og arealpolitikken er utfordrende. Byer, samferdselsårer og flyplassen er omkranset av landets beste jordbruksarealer. Forståelsen for å redusere forbruket av areal, spesielt dyrka mark, er økende i kommunene. Det øker imidlertid presset på nærturområdene, og også på viktige naturområder,

For Fylkesmannen i Vestfold har arbeidet med kommunereformen preget året. Fylkesmannen gjennomførte samtaler med alle kommunene i perioden mars til mai, og deltok på høsten i en lang rekke møter, både politiske møter, folkemøter og møter i lag og foreninger. Vår rolle har vært å innlede om bakgrunnen for reformen, og å beskrive Fylkesmannens rolle. Flere kommuner har besluttet hvem de vil forhandle med eller er i ferd med å gjøre det, mens noen fortsatt vurderer konsekvensene av å bli stående alene. En interessant observasjon fra folkemøtene er at det har vært lite diskusjon om kommunesenteret beliggenhet etter en eventuell sammenslåing, men desto flere spørsmål om de personrettede tjenestenes kvalitet og tilgjengelighet. Politisk forankring, konsensusorientert tilnærming, likeverd, åpenhet og tillit synes å være avgjørende for gode prosesser. I Vestfold har vi eksempler på både gode og dårlige prosesser. Tre kommuner søkte om sammenslåing tidlig i 2015.

Vergemålsforvaltningen hadde et krevende år i 2014. Faggruppen har brukt året på å få god kontroll over de resultatkrav som embetet mener det er viktigst å prioritere. De største utfordringene er fortsatt manglende ressurser sett i forhold til et enormt saks- og dokumentomfang, og lite funksjonelt dataverktøy.

I tillegg til vergemål, er det særlig Helse- og sosialavdelingen som har de største ressursmessige utfordringene. Fylkesmannen har ved flere anledninger påpekt at ressursituasjonen er marginal med tanke på antall oppgaver og enkeltsaker, og stadig større kompleksitet i sakene.

Fylkesmannen skal sikre intern koordinering av arbeidet for barn og unge innen fagfeltene barnevern, helse, sosiale tjenester, barnehage og opplæring. Vi ser svært positivt på samarbeidet og koordineringen som også foregår mellom ulike fagdepartementer og direktorater sentralt. Det er viktig at arbeidet fortsetter. Fylkesmannen mener at det blant annet innenfor temaet folkehelse bør være et nært samarbeid mellom HOD og KD, eller helsedirektoratet og utdanningsdirektoratet. Barnehage og skole er allment oppfattet som sentrale arenaer hva folkehelse angår, og arbeidet med dette viktige temaet ville blitt forsterket i barnehage- og skolesektoren dersom dette ble tydeligere løftet fram fra KD/utdanningsdirektoratet.

Fylkesmannen i Vestfold er ett av seks embeter som siden september 2013 har vært med i forsøket med samordning av statlige innsigelser. Tilbakemeldingene fra kommunenes politikere og administrasjon, samt fra næringslivet, er utelukkende positive. Alle berørte parter opplever at terskelen for å fremme innsigelse er hevet, og at de innsigelsene som faktisk fremmes er tydeligere på både hjemmel, nasjonal interesse og konkret begrunnelse. Statlige etater har heller ikke meddelt misnøye. Det er et tilbakevendende tema at også kulturminner, som er en nasjonal interesse, burde vært omfattet av forsøket.

Tilsyn er en sentral oppgave for fylkesmennene. Det er viktig med en kontinuerlig utvikling av feltet, der både tilsynets formål og tilsynets innretning blir ettersett med et kritisk blikk. Helse- og sosialavdelingen og Oppvekst- og opplæringsavdelingen har de seinere årene vært med på et utviklingsprosjekt innenfor tilsystematikken. Avdelingene styres på dette området både av Helsetilsynet og Utdanningsdirektoratet, og opplever forskjeller både med hensyn til begrepsbruk og lovforklaring. Dette fordrer et sterkere sentralt samarbeid.

Våren 2014 satte vi i gang et prosjekt for å samordne innsatsen mot økonomisk kriminalitet i byggebransjen. Politiet, Arbeidstilsynet, Skatteetaten, LO og NHO deltar i prosjektet, i tillegg til Fylkesmannen. I Horten kommune har byggingen av en ny ungdomsskole blitt et eksempelprosjekt på hvordan man kan sikre at alle innkjøp til offentlige bygg gjøres hos firmaer som følger lover og regler. Flere andre kommuner viser stor interesse for erfaringene fra dette prosjektet.

I tildelingsbrevet for 2014 fikk vi i oppdrag å arbeide for å fjerne «tidstyver». Hele embetet ble engasjert i dette, og Fylkesmannen i Vestfold leverte 38 forslag til Difi. I 2015 fortsetter vi arbeidet med å sette i verk tiltak som kan bidra til bedre ressursbruk.

Fylkesmannen i Vestfold har en god samarbeidsrelasjon med kommunene i fylket, ikke minst om innovasjon og utvikling. Vi samarbeider også godt med Vestfold fylkeskommune, KS og andre myndigheter og organisasjoner.

Fylkesmannen deltok i feiringen av grunnlovsjubileet i 2014. I Vestfold ble jubileet markert blant annet med et åpent arrangement på Jarlsberg hovedgård som var svært godt besøkt. Fylkesmannen deltok også i flere mindre

kulturarrangementer. Vi var vertskap for grunnlovsseilassen som ble initiert av Fylkesmannen i Nordland.

Færder nasjonalpark ble opprettet i august 2013. Det gode lokale samarbeidet fra etableringsfasen har fortsatt. Tjøme kommune bygger nå et nytt bygg på Verdens ende som skal gi rom til et informasjonssenter. Det tas sikte på at dette blir et av Miljødirektoratets autoriserte nasjonalparksenter. Det er satt i gang flere prosjekter som tar sikte på å utnytte fordelene som nasjonalparken kan gi, blant annet for lokalt reiseliv. Fylkesmannen er en aktiv bidragsyter.

Fylkesmannen i Vestfold mener at det i framtiden vil være naturlig at fylkesmannsembetene overtar ansvaret for kulturminneforvaltningen fra fylkeskommunene. Dette er en statlig oppgave, og hører naturlig sammen med andre oppgaver som er tillagt Fylkesmannen.

Internt har embetet de siste årene vært preget av forholdsvis høy turn-over. Mange av de som slutter, går av med pensjon. Vi har god tilgang på kvalifiserte søkere til alle stillinger. For å sikre at nye medarbeider får god kunnskap om Fylkesmannens rolle og funksjon i samfunnet, arrangerer vi en kursdag for nyansatte. Det legges størst vekt på å formidle kunnskap om fylkesmannsrollen, relasjonen til kommunene, og om etikk og kommunikasjon. Vi arrangerte to slike kursdager i 2014.

Medarbeiderundersøkelsen ble gjennomført i november, og viser meget gode resultater for embetet. De aller fleste medarbeidere opplever Fylkesmannen som en svært god arbeidsplass. Det er vi tilfreds med. I framtiden vil det kreves innsats for å vedlikeholde det gode arbeidsmiljøet.

Erling Lae (Sign)
fylkesmann

II - Introduksjon til embetets hovedtall

Fylkesmannen er Kongen og regjeringen sin representant i Vestfold, og utfører de oppgaver som er gitt i Instruks for fylkesmenn, fastsett ved kgl. res 7.8.1981, endret ved kgl. res 10.11.1988 og 6.7.1999, og Instruks for fylkesmennenes beredskapsarbeid, fastsatt ved kgl. res. av 18.04.08.

Fylkesmannen har ansvar for å følge opp vedtak, mål og retningslinjer fra Stortinget og regjeringen. Fylkesmannen er dessuten et viktig bindeledd mellom kommunal og sentral myndighet, med muligheter til å spille inn viktige saker fra kommunesektoren til sentrale styresmakter.

Fylkesmannen skal aktivt bidra i samfunnsutviklingen i regionen samt ivareta rettssikkerheten for innbyggerne og sørge for samordning.

Sentrale oppgaver for Fylkesmannen er å:

- Ivareta rettssikkerheten for enkeltpersoner gjennom tilsyn og klagebehandling
- Formidle og bidra til gjennomføring av nasjonal politikk
- Sørge for samordning av statlige styringssignaler til kommunesektoren og formidle statlige forventninger konsistent, tydelig og helhetlig
- Spille en aktiv rolle i det regionale plan- og utviklingsarbeidet
- Være et talerør for Vestfold overfor sentrale styresmakter
- Ivareta tilskuddsforvaltning og andre forvaltningsoppgaver på en god måte.

Fylkesmannen i Vestfold arbeider aktivt med kommunikasjonsarbeid. Vi bygger på statens kommunikasjonspolitikk, og søker å bruke kommunikasjon som et virkemiddel til å sikre innbyggernes rett til medvirkning, bidra til en åpen og opplyst offentlig debatt, og forebygge konflikter.

Organisasjon

Fylkesmannsembetet ledes av fylkesmann Erling Lae og assisterende fylkesmann Bernt Lasse Berggreen.

Fylkesmannen i Vestfold er organisert i fem fagavdelinger, en administrasjonsstab og en fagstab.

Administrasjonsstaben utfører oppgaver på vegne av og for alle avdelingene. Fagstaben har fem rådgivere med hvert sitt arbeidsområde, blant annet koordinering av Fylkesmannens kontakt med kommunene, og kommunikasjon.

• Helse- og sosialavdelingen

Avdelingen behandler saker etter helse- og sosiallovgivningen. Det omfatter blant annet å ivareta innbyggernes rettssikkerhet på helseområdet og gir råd og veiledning til pasienter, pårørende og helsepersonell. Avdelingen gjennomfører tilsyn med helsepersonell og helsetjeneste og behandler klager etter lov om pasientrettigheter og enkeltklager på helsepersonell eller helsetjenester. Avdelingen følger opp hendelser som gir mistanke om svikt i pasientsikkerheten. Helse- og sosialavdelingen har oppgaver med lokal iverksetting av statlig politikk som gjelder rus, psykisk helse, omsorgstjenester og sosiale tjenester i NAV. I tillegg avgjør avdelingen saker om dispensasjon på grunn av helseforhold etter førerkortforskriften.

• Juridisk avdeling

Avdelingen arbeider i hovedsak med juridiske spørsmål. Avdelingen behandler klager på kommunenes vedtak innen fagområder som plan- og bygningsrett, forvaltningsrett, vergemål, alkoholloven, (skjenkebevillinger og åpningstider), offentlighetsloven osv. Avdelingen har også ansvar for å behandle søknader om fri rettshjelp, separasjon og skilsmisse, askespredning og tilskudd til trossamfunn. Fra 1. juli 2013 vil avdelingen få ansvaret for vergemål, en oppgave som Fylkesmannen overtar fra de kommunale overformynderiene. I tillegg veileder avdelingen personer og kommuner i offentligrettslige spørsmål.

• Landbruksavdelingen

Avdelingen skal bidra til å gjennomføre den nasjonale landbruks- og matpolitikken i fylket. Oppgavene omfatter både saksbehandling og utviklingsarbeid innen jordbruk, skogbruk og bygdeutvikling. Avdelingen er et kompetansesenter for kommunene og bidrar til at kommunene opprettholder god forvaltningspraksis. I tillegg er avdelingen en pådriver for nærings- og bygdeutvikling, leder arbeidet med regional næringsstrategi, og har et ansvar for å ivareta hensynet til jordvern og kulturlandskap i arealforvaltningen. Avdelingen fører kontroll med tilskuddsforvaltningen i landbruket.

• Miljø- og samfunnsikkerhetsavdelingen.

Avdelingen forvalter 156 verneområder i Vestfold, behandler søkander fra bedrifter og enkeltpersoner om tillatelse til drift etter forurensningsloven og skriver uttalelser til kommunale planer som er til høring etter plan- og bygningsloven. Innen samfunnsikkerhet arbeider avdelingen med samordning av beredskap, risiko- og sårbarhetsanalyse og forebyggende arbeid tilknyttet samfunnsikkerhet.

• Oppvekst- og utdanningsavdelingen

Ansvarsområde er barnehage, barnevern og skole. De ansatte på avdelingen er organisert i arbeidslag på hvert av disse områdene. Arbeidsoppgaver er tilsyn, klagebehandling, veiledning og informasjon.

- **Fagstab**

Fagstaben omfatter fem rådgivere som har oppgaver som går på tvers av fagavdelingene, blant annet kommunal styring og fornying, kommuneøkonomi, kommunikasjon, samarbeid med næringslivet og bistand til fylkesmannen.

- **Administrasjonsstab**

Administrasjonsstaben omfatter økonomi, IKT, personal, arkiv, servicetjenester og drift av Statens Park.

Nøkkeltall:

- Antall årsverk: 115
- Samlet tildeling post 01-99: kr 199 710 000,-
- Utnyttelsesgrad post 1-29: 96 %
- Driftsutgifter: kr 110 217 309,-
- Lønnsandel av driftsutgifter: 75,3 %
- Lønnsutgifter per årsverk: kr 721 320,-

III - Årets aktiviteter og resultater

Tall hentet ut fra arkivet viser at det er svært høy aktivitet i embetet. Antall dokumenter i ePhorte i 2014: inngående 34 339 og utgående 27 809. Dette er en økning som tilsvarer 20 % i forhold til 2013. Hovedparten av økningen skyldes vergemål, men vi ser også en økning i embetet generelt.

Barn og unge

Fylkesmannen i Vestfold/Oppvekst- og opplæringsavdelingen har hatt et år med høy aktivitet innenfor områdene barnevern, barnehage og skole. Vi mener å ha oppnådd de resultatene embetsoppdragene etter spør. Bemanningen har vært god og stabil. Aktiviteten er redegjort for i vedleggsdelen, i det følgende ønsker vi å framheve noen spesielle innsatsområder.

Fylkesmannen har som en av sine hovedoppgaver å bidra til barn og unges rettssikkerhet. Foruten at dette gjøres gjennom klagesaksbehandling og tilsyn, har vi i 2014 intensivert arbeidet med FN's barnekonvensjon. Vi har spesielt hatt oppmerksomheten rettet mot barns rett til å bli hørt, barns medvirkning og «barns beste»- betraktninger. Gjennom tilsynserfaringer på ulike felt, oppdaget vi at barn i liten grad ble hørt. Blant annet analyserte vi funn i hendelsesbaserte tilsyn med meldeplikten, som vi sammenliknet med tilsynsfunn knyttet elevenes rett til et godt fysisk og psykososialt miljø (9a-saker). Dette sammenliknet vi igjen med funn knyttet til et hendelsesbasert tilsyn med barnevernet i tre kommuner, der vi undersøkte om to barn hadde fått forsvarlig oppfølging gjennom flere år i de tre kommunene. Vi lærte svært mye av denne «øvelsen». Det framkom tydelig at i den grad barna var lyttet til, ble de ikke lyttet ut, og deres opplevelser ble ikke tillagt vekt. I barnevernsaken ble de over hodet ikke hørt. I tillegg måtte Fylkesmannen i Vestfold selv erkjenne at heller ikke vi lot barna høre i våre saker. Vi har derfor endret vår praksis etter dette. I alle klagesaker og tilsynssaker vurderer vi nå om barn bør høres i saken.

Barn som har tiltak i barnevernet er som en hovedregel utsatte barn. Tall viser at det ofte ikke går så bra med disse barna, blant annet har de dårlig gjennomføring i videregående opplæring. For at det skal gå best mulig, er tidlig innsats sentralt. Den tidlige innsatsen krever at barna meldes til barnevernet tidlig. Fylkesmannen i Vestfold har hatt stor oppmerksomhet på denne tematikken også i 2014. I tillegg arbeider vi aktivt for at barnehage, skole og barnevernet skal samarbeide mer enn de gjør i dag.

Fra 1.januar 2014 har tilsynet med barnevernet også omfattet alle statlige tjenester og tiltak etter barnevernloven. Fylkesmannen i Vestfold har gjennomført tre tilsyn med BUF-etat, ett av tilsynene var et samarbeidstilsyn med de øvrige fylkene i regionen. Alle tilsynene hadde BUF-etats bistandsplikt som tema. Vi mener det har vært riktig å få denne tilsynsoppgaven, og vi oppfatter tilsynene som viktige.

Tilsyn

Tilsyn er en kjerneoppgave som skal sikre rettsetterlevelse i kommunene, og bidra til læring. Vi gjennomfører svært mange tilsyn hvert år; nasjonale/landsomfattende eller egeninitierte, hendelsesbaserte eller planlagte. Ofte blir våre tilsyn og etterfølgende tilsynsrapporter godt mottatt. Kommunene sier at de lærer mye av dem, men vi opplever også av og til det motsatte - at kommunene sier seg uenige i våre konklusjoner, eller på annen måte uttrykker misnøye. Dersom tilsynene skal oppnå hensikten, må de forståes, anerkjennes som riktige og gode, og derigjennom bidra til endring. Oppvekst- og opplæringsavdelingen har gjennom hele høsten drevet et utviklingsprosjekt der vi har tatt utgangspunkt i vårt ansvar for å gjennomføre gode tilsyn. Vi tok utgangspunkt i egeninitierte og hendelsesbaserte tilsyn. Vi valgte å ta et helt tilsynsforløp og dele det opp i mange faser. På denne måten så vi kritisk på vår egen praksis i hver eneste del av et helt tilsynsforløp. Dette prosjektet har vært svært fruktbart. Vi oppdaget at det var mulig å kvalitetsforbedre alle faser. Det har naturlig nok bidratt til at vi også ser mer kritisk på de tilsyn vi blir pålagt å utføre. Gjennomføring av disse har antakelig det samme forbedringspotensiale som våre egeninitierte.

Helse- og sosial

Helse- og sosialavdelingen har håndtert 15 047 dokumenter; - 8516 inngående og 6511 utgående. Dette er en økning fra året før på i underkant av 1600 dokumenter. Behandlingen av innsynsbegjæringer til avdelingen utgjør nå alene ca ett årsverk (drøyt 800 saker i 2014). Økningen i sakene viser seg både på klagesaker knyttet til sosialtjenesten i NAV, rettighets- og tilsynssaker helse og omsorg, pasient- og brukerrettighetslovens Kap. 4 A, førerkort og innsynsbegjæringer.

Kompleksiteten i tilsynssakene er økende og mengden dokumenter i hver enkelt sak blir større. Et økende antall saker impliserer både virksomhet kommune, virksomhet i spesialisthelsetjenesten og ansatte begge steder. Vi har dessuten avdekket flere alvorlige saker der private aktører utfører lovpålagte tjenester på kommunens vegne. Disse sakene er svært krevende både fordi tiltakene ofte ikke ligger i den kommunen som har bestilt tjenesten og fordi utførerne ikke er ansatt av det private tiltaket, - men er selvstendig næringsdrivende. Oppfølging feil og

mangler/straffbare forhold er derfor krevende. Vi erfarer at dette er en økende utfordring for tilsynsmyndighetene.

Samhandlingsreformen har «forsvunnet» litt inn i kommunereformdiskusjonen. Det samme har etableringen av KAD-plassene (kommunale akutte døgnplasser) som jo skal være etablert i alle kommuner innen 2016. Vestfold kommer ikke i mål med det, fordi flere av kommunene avventer avklaring av hvilke kommunegrenser som skal gjelde.

Vi ser med forventning fram til endringer i lovgivningen knyttet til førerkort, men legger til grunn at disse endringene ikke får noen praktisk konsekvens i 2015.

Fylkesmannen i Vestfold er i utgangspunktet positiv til at flere tilskudd flyttes fra direktoratene (i alt vesentlig fra Helsedirektoratet). Skal dette bli effektivt og etter intensjonene, må våre ressurser økes og myndigheten til forvaltning av tilskuddene følge med. Hvis ikke, blir det enda en tidstyv på grunn av dobbeltarbeid. Vi viser i den anledning til innspill knyttet til karleggingen av tidstyvene.

Fylkesmannen og NAV fylke utarbeider felles kompetanseplan for kommunene/ NAV-kontorene og har også ansatt felles kompetanseveiledere som vi har et felles oppfølgingsansvar overfor. Det er imidlertid fortsatt utfordrende når statlig sentralstyring skjer på kommunale områder og de kommunale konsekvensene ikke er utredet. Det er også utfordrende å føre tilsyn med det kommunale området i NAV når mange kontorer i stor grad praktiserer «oppfølging uavhengig av ytelse» - altså også da uavhengig av om det er kommunale eller statlige tjenester. Kompetansen til å utføre de kommunale oppgavene blir da også sårbar. Vår vurdering er ellers at den utbredte markedstenkning innenfor NAV-området ikke er et gode for de brukerne som trenger mest oppfølging og koordinerte tjenester. Fylkesmannen har ved flere anledninger påpekt at ressursituasjonen er marginal sett i forhold til økende antall oppgaver og enkeltsaker, større kompleksitet i sakene og at Fylkesmannen som tilsynsmyndighet i større grad må følge opp private aktører som utfører oppgaver etter avtale med kommuner på tvers av kommune- og fylkesgrenser.

2014 ble et år der ressurser måtte omdisponeres på grunn av langtidspersmisjon/fravær av fylkeslege/avd.direktør. Avdelingen har derfor måttet gjøre harde prioriteringer, endre interne delegasjoner ved blant annet å skille fylkeslege og avd.direktørfunksjonen og pålegge saksbehandlere overtid i flere perioder. Helse og sosialavdelingen har kun gjennomført 8 av 18 pålagte tilsyn på helse- og omsorgsområdet, men har ved den prioriteringen klart både å øke antall avsluttede saker på området og klart å holde vår saksbehandlingstid for tilsynssakene innenfor median 5 mnd. Den totale saksbehandlingstida på saker som oversendes Statens helsetilsyn er imidlertid for lang. Saksbehandlingstida for rettighetsklager på alle områder er innenfor 3 mnd i over 90 % av sakene. Som det framgår under kapittel III, har avdelingen en økning av saker på nær sagt alle områder. Dette får selvsagt konsekvenser for forholdet mellom tid brukt på oppdrag utover enkeltsaker/tilsyn. Vi mener imidlertid at vi på tross av de marginale ressursene har klart å utføre oppdragene fra direktoratene slik at kommunene /sykehuset ikke er blitt skadelidende.

Risiko og sårbarhet

Fylkesmannen har god oversikt over sårbarhet og risiko i fylket. Gjennom øvelser, tilsyn, veiledning og dialog utveksles informasjon om egen og andres sårbarhet. Risiko og sårbarhet er i stadig utvikling og nye beredskapstema dannes fortløpende. Terrorsituasjonen, fare for radikalisering, smittevern og sårbarhet i infrastruktur ble satt på prøve i 2014. Vestfold har to internasjonale ankomsthavner for hhv sjø og lufttransport. I 2014 ble det også ferdigstilt ny firefelts motorvei gjennom hele fylket, denne har mer innslag av beredskapsramme enn endring i sårbarhetsbildet.

Nødnett ble i 2014 tatt i bruk av politi, brannvesen, sivilforsvar og enkelte frivillige organisasjoner. I tillegg er Vestfold Vann IKS inne som tilleggsbruker. Fylkesmannen vil ikke ta i bruk Nødnett for egen del enda. Imidlertid vil Fylkesmannen understreke behovet for at det må legges føringer og en ledet prosess til grunn nasjonalt ettersom ulike brukere tar i bruk Nødnett. Det foreligger pr dd ingen nasjonal masterplan ut over primærbrukere.

Brannen på Revac avfallsanlegg i Re kommune sommeren 2014 avdekket en del sårbare punkter innenfor samfunnsikkerhet og beredskap. Det er behov for at brannsjef trekkes inn i kommunens øvrige forebygging og beredskapsarbeid, det er behov for formalisert tilgang til samfunnsmedisinsk beredskap, hendelsen understreket behovet for at beredskap er sentralt også under ferieavvikling og det er behov for øvelser. Videre er erfaringene tatt inn i arbeidet med tillatelser og tilsyn.

Miljø og klima

Innen naturforvaltning er det særlig høye besøkstall og stor aktivitet på Ilene våtmarksenter Holmen som er gledelig. Videre er Nasjonalpark Færder en suksess som bare fortsetter, i 2014 ble det særlig fokusert på bygging av nytt nasjonalparksenter på Verden Ende, samt arbeid med forvaltningsplan og informasjonstavler. Arbeidet ellers innen naturforvaltning er preget av mange dispensasjonssaker, men med stadig flere forvaltningsplaner

vedtatt vil dette arbeidet bli lettere på sikt. Kvalitetssikring av nye data i Naturbase er prioritert i 2014 og skaper et meget viktig grunnlag for behandling av plansaker, både for private aktører, kommunene og for vår egen behandling.

Forurensningsområdet er blitt styrket mot slutten av 2014, ved at et mangeårig engasjement er gjort om til en fast stilling. To nye faste medarbeidere er på plass, og deres bakgrunn og kompetanse lover godt for det videre arbeid. Mesteparten av 2014 har vært brukt til konsesjonsbehandling og tilsyn, arbeidet med rådgivning og kursing til kommunene er dessverre ikke blitt høyt nok prioritert, og heller ikke ajourføring av grunnforurensningsdatabasen. Arbeidet med skipsverft ligger også noe etter.

Vannforvaltningsarbeidet er godt i rute i Vestfold, men vi understreker at det er viktig at arbeidet med tiltaksplaner også inneholder kostnadsoverslag. Dette er spilt inn tidligere.

Klimaarbeid har hatt god fokus i 2014, og arbeidet i Klima- og energiforum gjør at både kommuner, fylkeskommunen og private aktører jobber aktivt med klimaspørsmål og med klimatilpasning. Viktig at Miljødirektoratet fortsatt har høy oppmerksomhet omkring kompetanseoppbygging og veiledning overfor kommunene.

Plan

Plansakene løses av en felles plangruppe for hele embetet. Det gir en langt mer effektiv saksbehandling enn om hver fagavdeling skulle behandlet sakene. Det har vært et høyt aktivitetsnivå i planleggingen i fylket i 2014, både når det gjelder kommuneplaner, reguleringsplaner og dispensasjonssaker i strandsonen. Vi har fremmet innsigelser til 8 pst. av reguleringsplanen vi har hatt til uttalelse, mens 7 pst. av dispensasjonssakene i strandsonen er påklaget. Forsøksprosjektet med samordning av statlige innsigelser er en suksess, og har bidratt til bedre forankrede innsigelser og kalibrering av innslagspunktet for når en nasjonal interesse skal sette til side lokalpolitiske ønsker. Vi legger stor vekt på å være forutsigbare og tydelige i vår behandling av plan- og dispensasjonssakene, samt å behandle sakene innenfor de frister kommunene setter.

Landbruk

Hovedmålene i landbrukspolitikken, slik de er trukket opp i St.9 (2011-2012) «Velkommen til bords», er økt bærekraftig matproduksjon, økt verdiskaping og landbruk over hele landet med fokus på utnytting av regionale fortrinn.

På denne bakgrunn legger vi stor vekt på å bevare de dyrkede arealene som jordbruksarealer for fremtiden ved å være tett på kommunale arealplanprosesser. Videre har vi som næringsutvikler vektlagt arbeid som kan øke avkastningen på arealene på en miljømessig god måte gjennom stimulering til drenering, god agronomi og aktivt arbeidet med å redusere forurensing gjennom kostnadseffektive tiltak for vannkvalitet, som er akseptable for jordbruket. Vi har initiert et flerårig agronomiprojekt i regi av Landbruksrådgivningen.

Vi har og prioritert arbeidet med stimulering av frukt- og bærproduksjon i samarbeid med nabofylkene siden norsk vare etterspørres og det er rom i markedet. Det har gitt resultat i form av nyetableringer og forsterket produsentmiljø. Forberedelse av deltagelse på IGW 2015 i Berlin, og deltagelsen sammen med østlandsfylkene, mener vi bør gi grunnlag for mer oppmerksomhet på bruk av lokalt produserte varer og tjenester, særlig i restaurant og reiseliv og løfte Østlandet som reisemål, også utenfor Oslo.

På skogområdet har opprusting av veinettet for å få fram tømmer til industrien, stått sentralt. Vi har brukt opp tilskuddspotten for 2014. Videre utviklingsarbeidet sammen med Skog og landskap for bedre kartlegging (laserfotografering) av skogressursene vært sentralt. Lardal kommune og Fritzøe Skoger er med.

Kommunereformen

Utgangspunktet i Vestfold

- Flere kommuner er for små og sårbare til å garantere innbyggerne lovpålagte tjenester
- Grensene gir mye administrasjon og vanskeliggjør valg av skole og barnehage
- Grensen som deler Tønsberg tettsted i to er uheldig for planlegging, utbygging, arealforvaltning og infrastruktur
- Mange har stemmerett bare i kommunen hvor man sover og stiller hagen, og ikke der man jobber og virker
- Interkommunale samarbeid tømmer kommunestyret for makt
- Flere steder vil det være aktuelt med grensereguleringer
- Det finnes ikke alternative kommunekonstellasjoner i Vestfold som kan oppfylle Stortingets intensjoner

Dette har Fylkesmannen gjort, sammen med KS-Vestfold

- Reformen var tema på alle fellessamlinger med ordførere og rådmenn våren 2014 (KS' strategisamling og felles «fredagsmøter»)
- Fylkesmannen hadde samtaler med alle kommuner i perioden mars–mai 2014 om reformen
- Høsten og vinteren 2014 har vært preget av mange møter på ettermiddag og kveld (nær 50 til sammen); politiske møter og folkemøter, møter i lag og foreninger. Fylkesmannen er ofte bedt om å innlede om reformen og dens bakgrunn, mål og motiver. Fylkesmannen personlig har holdt de fleste, men også prosessveilederen i 2014 - fagdirektør Petter Lodden - har holdt mange innledninger og deltatt i debatter. Fylkesmannen leder også to styringsgrupper (TNT og Lardal-Larvik)
- De aktuelle alternativene har vokst frem nedenfra, dels før reformen var formelt vedtatt i Stortinget. Dette er likevel ingen garanti for at prosessene fører frem til resultat. Alle alternativene fyller kriteriene for en god kommune, slik de ser ut nå
- Internt har embetet vært opptatt av å forberede fagavdelingene på at de vil få en tettere kobling til arbeidet etter lokale vedtak, når nye kommuner skal modelleres
- Eksternt har fylkesmannen hatt et titalls avisinnlegg og artikler om reformen, dels som informasjon, dels som svar på spørsmål eller direkte utfordringer om Fylkesmannens rolle, faglige argumentasjon osv.
- De øvrige statsetatene har vært orientert og både Nav og kirkelige organer har fått egen informasjon

Hva har prosessen i Stokke/Andebu/Sandefjord (SAS) lært oss?

- Kommunesammenslåing er et politisk spørsmål, og hviler ikke først og fremst på faglig/administrative utredninger
- SAS-kommunene har lagt hovedvekt på å få felles politisk forståelse av nåsituasjonen og utfordringer fremover, og dernest en omforent politisk plattform for en eventuell sammenslåing. Forankring og enighet på tvers av politiske partier og kommunegrenser har vært viktig
- Prosessen har vært preget av åpenhet, likeverdighet, raushet og dyp gjensidig respekt for de tre kommunenes ulike utgangspunkter. Det har vært en konsensusbyggende politisk prosess gjennom forhandlingsutvalget, bestående av ordfører, varaordfører og leder for det største opposisjonspartiet i hver av de tre kommunene. Disse politikerne har styrt og drevet frem arbeidet med den utredningen som ble underskrevet enstemmig 19. desember 2014. Utvalgets møter har vært åpne og tillitsvalgte har fulgt arbeidet. Gruppelederne som ikke har hatt plass i forhandlingsutvalget har vært involvert mellom møtene. Det har også vært to seminarer underveis, med bred deltagelse
- Innbyggerinvolvering er viktig. Prosessen har vært god. Opinionsundersøkelsene like før endelige vedtak viste sterk oppslutning om den nye kommunen, slik også retningsvalget til hhv. Stokke og Andebu på et tidligere tidspunkt hadde sterk forankring. Den endelige tilslutningen i kommunestyrene var stor
- Det har vært fremdrift, tempo og momentum fra mai 2014 til årsskiftet - antakelig avgjørende for engasjement og energi i prosessen

Resultatområde	Kapittel 0525	Fagdep.
Klima- og miljødepartementet	kr 6 881 425,19	kr 3 800 985,85
Landbruks- og matdepartementet	kr 7 118 548,92	kr 0,00
Kunnskapsdepartementet	kr 5 592 886,86	kr 3 416 209,44
Barn-, likestillings- og inkluderingsdepartementet	kr 2 654 431,76	kr 1 102 912,75
Justis- og beredskapsdepartementet	kr 2 189 917,86	kr 8 836 206,85
Kommunal- og moderniseringsdepartementet	kr 28 968 157,06	kr 1 150 000,00
Arbeids- og sosialdepartementet	kr 125 412,61	kr 2 487 627,29
Helse- og omsorgsdepartementet	kr 10 300 448,89	kr 2 948 174,30
Andre	kr 978 257,84	kr 0,00
Sum:	kr 64 809 486,00	kr 23 742 116,00

IV - Styring og kontroll i embetet

Styringen og internkontroll i embetet aldri har vært bedre. Vi har fått mange nye styringssystemer og vi automatiserer, sentraliserer og digitaliserer de prosesser hvor dette er teknisk og praktisk mulig. Lederne har fått flere meget gode verktøy for internkontroll. Vi har gradvis flyttet fokus fra økonomistyring til virksomhetsstyring.

Risikostyring

Vi har hatt noen utfordringer knyttet til ROS-arbeidet i forbindelse med både til verktøy og kompetanse. Høsten 2014 anskaffet vi ROS-modulen til kvalitetssystemet vårt. Vi avholdt et internkurs med ledere og nøkkelpersonell. Dette var med på å øke bevisstheten ifm ROS-arbeidet. Planen er at alle risikovurderinger skal utføres og dokumenteres i kvalitetssystemet. De ansatte som har vært med, synes dette er meget spennende. Vi har utviklet nye virksomhetsplaner for avdelingene og det er nå en link mellom virksomhetsplanene og ROS-vurderingene.

Bemanning, kapasitet og kompetansesituasjon i embetet

Embetet står de nærmeste årene foran store utskiftninger i personalet ved at mange erfarne medarbeidere går av med pensjon. Dette gir oss både utfordringer og muligheter. Vi har de siste årene tilsatt mange nye medarbeidere med høy kompetanse. Faglig opplæring og erfaringsoverføring fungerer godt i avdelingene, men det er en risiko for at embetet i årene som kommer vil miste mange kultur og rollebærere. Vi har ønsket å gjøre noe aktivt for at nye medarbeidere skal bli kjent med embetets historie og betydning i samfunnet, og ha kunnskap om oppgavene som utføres i alle avdelingene. Vårt svar på dette er «Fylkesmannsskolen», en heldagssamling som er obligatorisk for nye medarbeidere, og åpen for alle. Fylkesmannsskolen blir derfor videreført i 2015.

Økonomi

Total sett synes den økonomiske tildelingen til embetet å være god. Vi hadde totalt et avvik på 2,13 % av total tildeling på kap 0525.01. Dette tilsvarer kr 1,412 mill. Sykefraværet og fødselsfraværet ble høyere enn det som var budsjettet. Vi fikk totalt ca 1,3 mill mer i refusjoner fra NAV enn det som var budsjettet. Dette er hovedårsaken til ovennevnte avvik.

Driftsbudsjettet vårt er i dag noe høyt. Vi må derfor prioritere ressursene våre enda bedre.

Vi erfarer at departementene og direktoratene finansierer sine prosjekter ulikt. Vi får også tildelinger gjennom hele året. I sum skaper dette utfordringer ifm kostnadsdekning av oppgaver som finansieres utenom kap. 0525. En betydelig del av finansieringen gis som tildelinger til prosjekter på ulike poster og kapitler. Dette er svært ressurskrevende å følge opp både økonomisk og rapporteringsmessig.

Vi savner et datasystem som kan håndtere utbetalinger av tilskudd til kommunene. Fylkesmannen i Sogn og Fjordane har utviklet et slik system. Dette bør gjøres tilgjengelig for de øvrige embetene. Vi har vært i kontakt med både DFØ og DIFI for å se om det kan finnes noen andre tekniske løsninger for dette, men det er det ikke. I prinsippet ønsker vi muligheten til å kunne sende ut en "negativ e-faktura" i EHF-format som godkjennes elektronisk av saksbehandler og leder før utbetaling finner sted. Gjeldene lovverk tillater ikke utstedelse av negative fakturaer. Alle utbetalinger av tilskudd til kommunene må derfor gjøres manuelt. Dette oppleves som en svakhet og gir ikke ønsket kontroll på dette området.

Antall E-faktura i EHF-format har økt fra 23 % i 2012 til 80 % i 2014 og vi har en målsetning om å nå 90 % i løpet av 2015.

Riksrevisjonen ønsket en uttalelse ifm regnskap og årsvslutningen for 2013. Spørsmålene var i hovedsak knyttet til rammeavtaler til noen av våre leverander, vår praksis ifm terskelverdier i anskaffelsesregelverket, praksis ifm mer overtid utover vernegrensene i arbeidsmiljøloven og enkelte bankkonti. Det ble gitt tilsvar til Riksrevisjonen og embetet har også hatt en rutinemessig oppfølging fra KMD. Vi har et godt samarbeid med Riksrevisjonen.

Fagutvalg

Representanter fra Fylkesmannen i Vestfold leder tre fagutvalg:

- Kommunikasjonsforum
- Fagutvalg sak og arkiv
- Kontaktutvalget (for kommunesaker)

Lederne for disse fagutvalgene rapporterer tilbake med egne årsrapporter.

DFØ

DFØ utbetaler i dag ikke variable lønnstillegg iht intensjonen i Hovedtariffavtalen i staten. De lønnsmessige

tilleggene blir først utbetalt to måneder etter opptjening. Iht Hovedtariffavtalen skal variable lønsmessige tillegg utbetales påfølgende måned så fremt dette er mulig. En forutsetning for å få dette til er at DFØ får innrapportert de lønsmessige tilleggene fra kundene i tilstrekkelig tid. Fylkesmannen i Vestfold gikk derfor over til å bruke SAP-portalen 1 mai 2014. Vi har i tillegg fått integrert et stemplingsur til denne løsningen som har vært en stor suksess. Fylkesmanns embetene i Møre og Romsdal, Nordland, Vest-Agder, Hedmark, Nord-Trøndelag og Oslo og Akershus har også besluttet at de vil bruke denne løsningen. Vi benytter nå felles server som er flyttet til Hedmark og som nå inngår som en del av FRI-nettverket.

DFØ har nå nødvendige lønsdata tilgjengelig for å kunne utbetale lønsmessige variable tillegg en måned tidligere enn i dag, men vi har fremdeles en utfordring i forhold til DFØs kjøretider på lønn. Variable tillegg som skal godkjennes til utbetaling, kommer først til lederne for godkjenning den 15 i hver måned. Dette er noe sent når lønnsutbetalingen er den 12 i hver måned. Vi ønsker derfor å få flytte godkjenningstidspunktet frem, slik at vi kan få godkjent og utbetalt de variable tilleggene påfølgende måned. DFØ har til nå ikke imøtekommet dette kravet. Vi har sendt flere henvendelser til DFØ, men det ser ikke ut til at vi når frem med vår argumentasjon.

Vi merker godt at DFØ lønn er i omstilling. Alle henvendelser må nå skje via SOLMAN hvor responstiden ikke er like god som tidligere.

Vergemålsreformen

Opprinnelig tildeling til vergemålsprosjektet var ikke tilstrekkelig til å løse disse utfordringene. Dette ble kommunisert via ulike kanaler hele gjennom året. I midten av november fikk vi en justert tildeling fra Justis- og beredskapsdepartementet som dekket det manglende ressursbehovet. Vi fikk også tatt ut noe administrativ kostnadsdekning for å finansiere underdekningen av de administrative utgiftene knyttet til prosjektet. Ca 1/3 av alle sakene som registreres i ePhorte er knyttet til vergemål. Bare på vergemålsreformen ble det registrert 11726 inngående og 11026 utgående dokumenter i 2014.

Likestilling, HMS/arbeidsmiljø

Det er i dag 66 % kvinner som arbeider i embetet. 2 kvinner er i embetsledelsen. Det ble i løpet av høsten gjennomført en medarbeiderundersøkelse. Denne viser meget gode resultater mht arbeidsmiljø.

Krisehåndtering

Vi har gjennomført en rekke tiltak som gjør at vi nå står mye bedre rustet i en krisesituasjon:

- Vi har et eget nødstrømsaggregat som forsyner strøm til alle byggets vitale funksjoner ved en eventuell strømstans. Vi er nå i stand til å holde en tilnærmet normal drift ved en strømstans. Vi har i tillegg 2 ulike kjølesystem til serverrommet som jobber uavhengig av hverandre.
- Vi har opprettet alternativ internettlinje på radiolink som slår inn automatisk dersom det blir brudd i vår hovedforbindelse
- Vi har en plattformuavhengig og sikker hjemmekontorsløsning som gir oss mulighet til å logge på hvor som helst og når som helst. Løsningen gjør at man kan jobbe på flere skjermer og ha tilgang til alle tjenester som på en ordinær arbeidsplass i embetet.
- Vi har en fullstendig backup av alle data og systemer på en server i et eksternt bygg.

V - Vurdering av framtidsutsikter

Vi merker at presset på embetet i forhold til modernisering, effektivisering og sentralisering av ulike tjenester øker. Dette er derfor et prioritert område hos oss. Embetet har omstillingsdyktige medarbeidere og vi gjennomfører nå en rekke tiltak på det administrative området, slik at vi kan opprettholde en høy servicegrad både internt og eksternt. I 2015 planlegger vi med å sentralisere telefonsentralen til statens service senter i Engerdal .

Datasenteret vårt har et potensiale for å kunne betjene et langt større antall brukere. Vår løsning baserer seg på virtuelle klienter. Dette betyr at vi vil kunne tilby datatjenester gjennom fjernaksess til andre embeter i en krisesituasjon. Løsningen stiller få krav til hvilket utstyr brukeren logger seg på med.

Utviklingen innefor samfunnssikkerhet og beredskap gir flere utfordringer. Det er for Vestfold en utfordring å trekke inn næringslivet, slik at samfunnets samlede ressurser og kompetanse kan styrke arbeidet med forebygging og beredskap. Eksempel på dette er å trekke med vaktelskap, uorganiserte frivillige og organiserte frivillige, landbruk mm i beredskapsplanleggingen. Endringene i samfunnet gjennom økt avhengighet av ekom og strøm medfører at vi bygger inn sårbarhet. Klimaendringene medfører behov for endringer i kommunenes planarbeid både for nye og eksisterende arealer. Den sikkerhetspolitiske situasjonen medfører at det er behov for å hente frem beredskapstema som var aktuell under den kalde krigen. Sikring av nøkkelpunkt, bruk av gradert samband, effektivering og planlegging av Sivilt Beredskapssystem SBS, alliert forsterkningsplanlegging, matsikkerhet og jordvern er alle eksempler på tema som igjen har fått økt aktualitet.

Terrortrusler og muligheter for radikaliserings medfører behov for forebygging og beredskap. Samtidig må dette balanseres opp mot åpenhet og inkludering i samfunnet. Sikkerhetsbarrierer vokser frem og dette vil gå på bekostning av tilgjengelighet og åpenhet. Balansen mellom disse hensyn vil i økende grad være en utfordring.

Helse- og sosial

Vi ser for oss at kommunereformen vil få konsekvenser på flere områder for vårt arbeid i forhold til sosialtjenesten i NAV og den kommunale helse- og omsorgstjenesten; - først i omstillingsfasen, - dernest som større enheter med andre utfordringer.

På NAV-området vil det være flere spørsmål knyttet til organisering, tilgjengelighet, skillet mellom kommunale og statlige oppgaver; - og ikke minst spørsmålet om hvilke oppgaver større kommuner skal/bør/kan overta fra staten. Det er viktig å hensynta at de svakeste brukerne svært sjelden har bruk for eller kan gjøre seg bruk av sentrale, strømlinjeformede løsninger hvor telling og markedenkning er det viktigste.

De ulike kommunene har ulike dokumentasjonssystemer. Ved sammenslåing vil dette være store praktiske utfordringer. Å ha stort fokus på forsvarlighet i omstillingsfasen, vil også gi tilsynsmyndigheten utfordringer.

Antall tilsyn fylkesmennene blir pålagt å gjennomføre, er ikke knyttet til antall kommuner. De senere årene har Vestfold et pålegg om å gjennomføre 15 tilsyn knyttet til kommunal helse og omsorg , 3 tilsyn knyttet til spesialisthelsetjenesten og 5 tilsyn knyttet til sosialt. Ved en halvering av antall kommuner, vil det bli utfordrende med så mange pålagte tilsyn pr kommune pr år. Vi tenker at tilsynsstrukturen bør endres.

Vergemålsområdet er fortsatt krevende. Vi ser positivt på at Justis- og beredskapsdepartementet har endret kriteriene for ressurstildelingen, og at Vestfold kommer bedre ut i 2015 enn vi gjorde i 2014. Vi mener også at vi har et godt faglig og engasjert team til å ta fatt på utfordringene fremover. Den største utfordringen er imidlertid den stadig økende saksporteføljen, og at vi må avsette mer ressurser til arkiv- og støttefunksjoner. Økt arbeidsbelastning over tid medfører stor slitasje på de ansatte, og er sårbart hvis nøkkelpersoner blir sykemeldte eller finner seg andre jobber.

Plan og klima

Befolkningsveksten i Vestfold forventes å øke i årene som kommer, særlig i byene og kystnære områder.

Det er en utfordring at byene, samferdselsårer og flyplass er omkranset av landets beste jordbruksarealer. Forståelsen for å redusere forbruket av areal, spesielt dyrka mark, er økende i kommunene. Det øker imidlertid utbyggingspresset på nærturområdene, men også på viktige naturområder. Summen av nasjonale interesser vil legge begrensninger på det lokale selvstyret.

Ønskene om fortetting innenfor etablerte byggesoner har allerede ført til ønsker om nedbygging av arealer som brukes eller er egnet for bruk til barns lek. Det kan forventes flere konflikter mellom barn og unges interesser og utbyggingsinteresser fremover.

Ønskene om å etablere handelsvirksomheter utenfor byene synes økende.

Konfliktene i strandsonen, representert ved antall dispensasjonssaker, forventes å holde seg på et høyt nivå. Det er å håpe at inntegning av byggegrenser i byggeområdene i 100-metersbeltet vil redusere konfliktnivået noe.

Klimaet i Vestfold endrer seg. Det blir varmere, det blir mer ekstrem nedbør og havnivået stiger. Det blir en stadig viktigere oppgave for Fylkesmannen å påse at klimatilpasning er en premiss i arealplanleggingen. Det er mange etater som arbeider med kommunene når det gjelder tiltak for å redusere klimautslipp og innen klimatilpasning; DSB, NVE, Fylkeskommunen, KS og fylkesmannen. Det er behov for å samordne alle disse aktivitetene overfor kommunene. Det er videre mye kunnskap og informasjon som ligger i ulike stortingsmeldinger, fagrapporter, forskningsrapporter og på ulike nettsteder. Etter vår vurdering er det viktig å systematisere all denne informasjonen slik at den blir lettere tilgjengelig overfor kommunene.

Det er videre behov for å avklare og å utvikle veileidningsmateriale for kommunene når det gjelder naturvern.

Vi er bekymret for kompetansenivået i kommunene, både med hensyn til kjennskap til generell forvaltningsrett og plan- og bygningsrett. Dette skyldes primært nåværende kommunestruktur med for små enheter samt at det private næringsliv rekrutterer de beste medarbeiderne. En slik utvikling truer rettsikkerheten. I tillegg øker sakbehandlingstiden som følge av at vi opphever ca. 30 % av sakene.

Areal

Det er store infrastrukturprosjekter under planlegging og bygging i Vestfold. Dette gjelder særlig Vestfoldbanen, ny kryssing av Oslofjorden og ny fastlandsforbindelse til Nøtterøy. Prosjektene har potensial til å påvirke natur, landskap og jordvern i betydelig grad.

2015 vil bli et krevende år. Mer enn halvparten av fylkets kommuner, som samlet har tre fjerdedeler av befolkningen, skal rullere kommuneplanene. Ny regional plan for kystsonen gir føringer for bl.a. fastsetting av byggegrenser langs sjøen. Dette er et viktig og arbeidskrevende tema i kommuneplanene. Økte bevilgninger til utbygging av Vestfoldbanen gir stor planleggingsaktivitet. I Tønsberg skal det velges konsept for ny veiforbindelse mellom Nøtterøy og Tønsberg. Ett alternativ berører Ramsar-området Ilene. Det skal velges konsept for ny kryssing av Oslofjorden. Det forventes fortsatt mange dispensasjonssaker i strandsonen.

Naturforvaltning

Arbeidet med overføring av verneområder til kommunene er et spennende prosjekt, men det skaper unødig vanskeligheter at det fra Miljødirektoratets side er satt krav om at kommunen må ta alle verneområdene eller ingen. Larvik kommune som eksempel høy kompetanse og interesse for å overta forvaltningen av Bøkeskogen. De må samtidig ta imot verneområdeforvaltning av helt andre fagområder som fugl knyttet til Mølen osv. Dette fremstår som urimelig. Larvik har hele 35 vernområder og 10 naturminner, uten noen form for kompensasjon eller en åpning for at det kan skje en gradvis overføring av en eller noen få vernområder først. Vår mulighet til å få til noe her er svært begrenset. Vi anbefaler derfor sterkt at det enten gis et øremerket tilskudd til de kommunene som vil delta på dette, eller at det åpnes for at kommunen kan velge den eller de vernområdene de ønsker å overta.

Vi forventer fortsatt høye besøkstall på Ilene våtmarksenter Holmen, og vi har stor tro på satsingen på nasjonalparksenter på Verden Ende. Når det gjelder 2015 vil særlig satsingen på beslutningsgrunnlag, Naturbase og GIS være viktig. Dette vil kreve en omlegging av måten vi jobber på.

Forurensning

På forurensningsområdet forventes fortsatt høyt arbeidspress, og vi jakter etter mer effektive måter å jobbe på. Vi ser at det tar tid å få utarbeidet tillatelser, sakene fremstår som mer komplekse enn for få år siden. Vi tar erfaringene fra brannen på avfallsanlegget Revac med oss videre i planlegging og prioritering. Blant annet har vi mer fokus på overflatevann og brannvann fra industriområder, vi gjennomfører felles tilsyn med brannvesenet, etterspør mer ROS-analyser osv.

Landbruk

Kompetansesenter og kontrolloppgaver. Vår rolle som veileder og støttespiller for kommunene blir neppe mindre i 2015 -2016, men det vil avhenge av hva som blir resultatet av endringsforslagene som departementet og direktoratet arbeider med. Vi ser i kontrollsammenheng at kreativiteten hos bonden kan være stor når det gjelder tilpasning til regelverk. Vi håper derfor at de endringene som kommer gir klare grenser for hva som er tillatt. Et eksempel er mann og kone med hver sine foretak av samme produksjon som skal godtgjøre at de ikke har felles økonomi for å få hvert sitt produksjonstilskudd eller drive to konsesjonsregulerte produksjoner.

Endringer i lovverk må vi hjelpe kommunene med å tolke. Samtidig må vi følge opp kommunal forvaltning og

enkeltforetak slik at forvaltningspraksis og tilskudd brukes som de skal. Vi har for tiden prioritert dette og har etter egen vurdering nokså bra kompetanse her. Vi ser at kommuner med stor landbruksforvaltning eller felleskontor gjennomgående løser oppgavene bedre og tror kommunereformen bidrar positivt her.

Næringsutvikling. Regionalt næringsprogram og regionalt miljøprogram skal rulleres i 2015, i tråd med ny klimakunnskap og nye politiske signaler. Vestfold vil være et område hvor det kan drives effektiv volumproduksjon i jordbruket. Leiejordandelen er nå på over 50%. Vi må arbeide med kommunene og deres bruk av lovverket slik at omsetning av eiendom gir driftsmessig gode løsninger. Endringen i delingsbestemmelsen kan forhåpentligvis bidra til bedre struktur, særlig er vi spent på om den vil påvirke eierforholdene til skog der vi ser at strukturen er til hinder for rasjonell drift. En oppmyking i skattlegging ved omsetning av skogareal tror vi og vil bidra til økt omsetning av eiendommer.

Vestfold er et fylke med stort potensiale for matproduksjon, rett-i-munnen-mat som frukt, bær, grønnsaker og matkorn. Vi ser at kornarealene reduseres til fordel for grasproduksjon. Vi tror det skyldes for svak kornøkonomi sammenlignet med salg av fôr (gras) til f.eks hest, men og fordi kjøttproduksjon på ammeku øker i fylket. Det er underskudd på storfekjøtt for øyeblikket, men er det riktig å bruke de beste matkorn – og grønnsaksarealene til gras når store deler av landet «bare» kan dyrke gras.

Vi fortsetter utviklingsarbeidet sammen med Skog og Landskap for bedre kartlegging av skogressursene, ajourføre skogsveidatabasen og arbeidet som pådriver for mer bruk av tre både som bioenergi og i bygg. Vi må være et bindeledd mellom forskning og det praktiske skogbruket fordi det ikke har et rådgivingsapparat som f.eks Norsk landbruksrådgiving. Vi må videre følge opp kommunene med kompetanse i arbeidet med å bygge framtidsskog.

Vårt arbeid med statistikk knyttet til produksjon, overføringer og arealbruk er godt mottatt i alle fylker og blir videreført.

Kommunikasjon

Fylkesmannsembetens kommunikasjonsarbeid møter nye utfordringer. Det brukes små ressurser til kommunikasjon i embetene. En økende digitalisering av tjenester vil kreve at vi tilfører større ressurser til arbeidet med å utvikle nettsidene våre.

Fylkesmannsembetene bør i større grad samarbeide om noen kommunikasjonsiltak. Det kan i enkelte saker være behov for en sterkere styring fra KMD.

Kommunereformen

Regjeringen og Stortingets flertall ønsker en kommunereform. I kommuneproposisjonen for 2015 argumenteres det for reformbehovet, og det knesettes fire mål. I proposisjonen fremholder regjeringen at «de lokale/regionale prosessene må ta utgangspunkt i målene for reformen.» Stortingsflertallet er opptatt av frivillighet for kommunene, men har sluttet seg til regjeringens opplegg for kommunereformen: *“Fleirtallet er samtd med regjeringa om at det har skjedd ei stor utvikling i Noreg på 50 år og at tida er moden for å sette kommunereform på dagsordenen»*. Fylkesmannen opplever imidlertid at prosessene i enkelte av fylkets kommuner i stor grad dreier seg om frivilligheten i reformen, og i mindre grad om målene for den, bedre tjenester og et sterkere lokaldemokrati. Sagt med andre ord: Flere grupper legger til grunn at kommunene vil få aksept i Stortinget for nullalternativet, og ønsker derfor like mye å utrede mulighetene for å drive videre som egen kommune, som å drøfte hvilke kommuner man ønsker å slå seg sammen med for å oppnå målene med reformen, og vilkårene og de politiske premissene for en slik sammenslåing. Nullalternativet har større plass i debatten enn reformens intensjon tilsier. Det blir derfor usikkert om de lokale prosessene i Vestfold i sum, når samleproposisjonen skal legges frem i 2017, vil ha oppfylt målene for reformen. De endelige rammene som trekkes opp for Fylkesmannens oppsummering og selvstendige faglige vurderinger høsten 2016, kan således også bli viktige i denne sammenheng.

Det er pr i dag også usikkert hvor mange av fylkets kommuner - utover SAS-kommunene - som eventuelt vil søke om sammenslåing i fase 1, dvs. som fatter vedtak i løpet av 2015. Selv om flere konstellasjoner fortsatt har det som en opsjon, så er situasjonen primo 2015 mer "flytende", ikke minst fordi 0-alternativene, jf. avsnittet over, etter hvert får/tar større oppmerksomhet, på bekostning av retningsvalgene, selv om de ikke vil oppfylle reformens fire mål, slik Fylkesmannen ser det.

I kommuneproposisjonen skriver regjeringen at «tradisjonelt har spørsmål om sammenslåinger medført store og tidkrevende utredninger og folkeavstemninger. Departementet ønsker å legge til rette for en mer standardisert organisering av arbeidet med å etablere et faktagrunnlag for lokale diskusjoner, og et opplegg for å innhente synspunkter fra innbyggerne. Dette vil etter departementets vurdering være en mer hensiktsmessig tids- og

ressursbruk både lokalt og sentralt, og vil kunne gi et godt beslutningsgrunnlag for kommunestyrene.» Fylkesmannen legger likevel merke til at det i flere kommuner benyttes mye tid og ressurser på nettopp slike administrative utredninger, mens spørsmålet om sammenslåing i hovedsak er av grunnleggende politisk karakter. Slike utredninger kan da fungere som en sovepute - for å unngå de reelle avklaringsprosessene kommunene må gjennom.

Flere av fylkets mindre kommuner er svært sårbare i sin egen tjenesteproduksjon. Fylkesmannen har merket seg at de som er nærmest til å dokumentere og målbare disse bekymringene – rådmennene - i liten grad er synlige i debatten.

Fylkesmannen er videre noe urolig for at prosessene er i ferd med å skape skarpe fronter i befolkningen i flere bygdesamfunn.

VI - Årsregnskap

Ledelseskomentarer til regnskapet

Fylkesmannen er Kongens og regjeringens representant i fylket og skal arbeide for at Stortingets og regjeringens vedtak, mål og retningslinjer blir fulgt opp. Fylkesmannens ansvar er fastsatt i Instruks for Fylkesmenn, gitt ved kgl. Res. 7.8.1981, endret ved kgl. Res. 10.11.1988 og 6.7.1999. Fylkesmannen er underlagt Kommunal- og Moderniseringsdepartementet. I tillegg til ordinær tildeling fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet mottar Fylkesmannen i Vestfold en rekke belastningsfullmakter fra ulike fagdepartement og direktorater. Dette er midler som brukes til ulike prosjektrelaterte tiltak.

Fylkesmannen er et statlig forvaltningsorgan som fører regnskap i henhold til kontantprinsippet. Årsregnskapet er avlagt i henhold til bestemmelser i Reglement for økonomistyring i staten og Virksomhets- og økonomiinstruks for Fylkesmannen, fastsatt av KMD 27.06.2014, og rundskriv R-115 fra Finansdepartementet. Jeg mener regnskapet gir et dekkende bilde av Fylkesmannens disponible bevilgninger og regnskapsførte utgifter og inntekter, eiendeler og gjeld.

Når det gjelder driftstildelingene og tilhørende regnskapstall, er disse synliggjort i bevilgningsrapporten på utgiftskapittel 0525 og inntektskapittel 3525, og oppsummert i note B. Her fremkommer det et mindreforbruk på kap/post 052501 som utgjør kr 1 412 513, og på kap/post 052521 kr 1 724 707. Mindreforbruk på 01-post knytter seg i hovedsak til at sykefravær ble høyere enn budsjettert.

Mye av mindreforbruket på 21-posten knytter seg i hovedsak til drift av statens Park. I årsmøtet for 2013 ble etatene enige om å sette av midler i 2014 til ladestasjoner for el-bil, renovering av garderobe/dusjfasiliteter og investering av nytt utstyr til kantinen. Prosjektene vil bli igangsatt i 2015.

Omsetning

I 2014 har Fylkesmannen i Vestfold samlet disponert kr 199 710 000 på utgiftssiden. På inntektsiden har vi mottatt kr 32 965 898 jfr. bevilgningsrapport

Dette fordeler seg på:

Vi har totalt ett mindreforbruk på kr 1 412 513 på post 01 (Note A, B). Dette er det søkt om å få overført til 2015.

Vi har totalt ett mindreforbruk på kr 1 724 707 på post 21 (Nota A, B). Dette er det søkt om å få overført til 2015

Lønn og sosiale utgifter (Note 2)

I 2014 utbetalte vi kr 85 370 847. En økning på kr 8 502 152. Dette skyldes at vi har opprettet flere stillinger innen vergemål og tatt inn vikarer ifm foreldrepermisjon. Det er også opprettet en ny stilling som nasjonalparkforvalter. Sykepenger og andre refusjoner har økt med kr 838 205 fra 2013.

Investeringer (Note 3)

I 2014 investerte vi for kr 678 309. En reduksjon på kr 975 798 fra 2013. Hovedforklaring er at vi hadde ekstraordinære innkjøp av IKT-utstyr i 2013.

Andre utbetalinger til div. drift (Note 4)

På denne posten utbetalte vi kr. 47 067 914 i 2014. En reduksjon på kr 1 958 364 fra 2013. Det er i hovedsak kurs og møter til eksterne som er redusert.

Tilskuddsforvaltning (Note 6)

I 2014 utbetalte vi kr 109 778 732 i tilskudd. En økning på kr 46 154 783. Økningen ligger i utbetalinger til kommunene innenfor en rekke områder. Vi kan nevne videreutdanning av lærere i grunnskolen og videregående skole, barnevern, nasjonalpark, kommunalt rusarbeid og tilskudd til kompetanse i kommunene.

Tilleggsopplysninger

Riksrevisjon er ekstern revisor og vil bekrefte årsregnskapet for Fylkesmannen i Vestfold. Årsregnskapet er ikke ferdig revidert per d.d. men revisjonsberetningen antas å foreligge i løpet av 2. kvartal 2015.

Vi erfarer at departementene og direktoratene finansierer sine prosjekter ulikt. Vi får også tildelinger gjennom hele året. I sum skaper dette utfordringer ifm kostnadsdekning av oppgaver som finansieres utenom kap. 0525. En betydelig del av finansieringen gis som tildelinger til prosjekter på ulike poster og kapitler. Dette er svært ressurskrevende å følge opp både økonomisk og rapporteringsmessig.

Riksrevisjonen ønsket en uttalelse ifm regnskap og års avslutningen for 2013. Spørsmålene var i hovedsak knyttet til rammeavtaler til noen av våre leverandere, vår praksis ifm terskelverdier i anskaffelsesregelverket, praksis ifm mer overtid utover vernegrensene i arbeidsmiljøloven og enkelte bankkonti. Embetet har fulgt opp dette i forhold til Riksrevisjonen og hatt en rutinemessig oppfølging fra KMD i 2014.

Erlig Lae (Sign)
Fylkesmann i Vestfold

Prinsippnote

Årsregnskap for Fylkesmannen i Vestfold er utarbeidet og avlagt etter nærmere retningslinjer fastsatt i bestemmelser om økonomistyring i staten, fastsatt 12. desember 2003 med endringer, senest 18. september 2013. Årsregnskapet er i henhold til krav i bestemmelsene punkt 3.4.1, nærmere bestemmelser i Finansdepartementets rundskriv R-115 og Virksomhets- og økonomiinstruks for Fylkesmannen fastsatt av KMD av 27.06.2014 og brev av 02.10.2014 fra KMD

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen omfatter en øvre del med bevilgningsrapporteringen og en nedre del som viser beholdninger virksomheten står oppført med i kapitalregnskapet. Oppstillingen av artskontorrapporteringen har en øvre del som viser hva som er rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter og en nedre del som viser grupper av kontoer som inngår i mellomværende med statskassen. Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen og artskontorrapporteringen er utarbeidet med utgangspunkt i bestemmelsene punkt 3.4.2 – de grunnleggende prinsippene for årsregnskapet:

Regnskapet følger kalenderåret

a) Regnskapet inneholder alle rapporterte utgifter og inntekter for regnskapsåret

b) Utgifter og inntekter er ført i regnskapet med brutto beløp

c) Regnskapet er utarbeidet i tråd med kontantprinsippet

Oppstillingene av bevilgnings- og artskontorrapportering er utarbeidet etter de samme prinsippene, men gruppert etter ulike kontoplaner. Prinsippene korresponderer med krav i bestemmelsene punkt 3.5 til hvordan virksomhetene skal rapportere til statsregnskapet.

Sumlinjen *“Netto rapportert til bevilgningsregnskapet”* er lik i begge oppstillingene.

Alle statlige virksomheter er tilknyttet statens konsernkontoordning i Norges Bank i henhold til krav i bestemmelsene pkt. 3.8.1. Ordinære forvaltningsorgan (bruttobudsjetterte virksomheter) tilføres ikke likviditet gjennom året. Ved årets slutt nullstilles saldoen på den enkelte oppgjørskonto ved overgang til nytt år.

Bevilgningsrapporteringen

Bevilgningsrapporteringen viser regnskapstall som Fylkesmannen har rapportert til statsregnskapet. Det stilles opp etter de kapitler og poster i bevilgningsregnskapet som Fylkesmannen har fullmakt til å disponere. Oppstillingen viser alle finansielle eiendeler og forpliktelser Fylkesmannen står oppført med i statens kapitalregnskap. Kolonnen samlet tildeling viser hva virksomheten har fått stilt til disposisjon i tildelingsbrev for hver kombinasjon av kapittel/post. Mottatte fullmakter til å belaste en annen virksomhets kombinasjon av kapittel/post (belastningsfullmakter) vises også i kolonnen for samlet tildeling. Utgiftene knyttet til mottatte belastningsfullmakter er bokført og rapportert til statsregnskapet, og vises i kolonnen for regnskap.

Artskontorrapporteringen

Artskontorrapporteringen viser regnskapstall Fylkesmannen har rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter. Fylkesmannen har en trekkrettighet for disponible tildelinger på konsernkonto i Norges Bank. Tildelingene skal ikke inntektsføres og vises derfor ikke som inntekt til oppstillingen.

Note 7 til artskontorrapporteringen viser forskjeller mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen.

Oppstilling av bevilgningsrapportering for regnskapsår 2014

Utgiftskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Note	Samlet tildeling	Regnskap 2014	Merutgift (-) og mindreutgift
0525	Fylkesmannsembetene - spes. driftsutgifter	21	Spesielle driftsutgifter	A, B	536 000	18 729 118	-18 193 118
0225	Tiltak i grunnoppleringen - driftsutgifter	01	Driftsutgifter		115 000	115 000	0
0225	Tiltak i grunnoppleringen - særskilde driftsutg	21	Spesielle driftsutgifter		1 520 000	1 520 000	0
0225	Tilskudd til oppl. av barn og unge i statl. asyl	64	Diverse		5 000 000	4 980 366	19 634
0225	Tilskudd til leirskoleopplering	66	Diverse		1 238 000	1 084 864	153 136
0226	Spesielle driftsutgifter	21	Spesielle driftsutgifter		7 899 664	7 899 664	0
0226	Kvalitetsutvikling i grunnskolen - videreutdar	22	Diverse		17 948 300	17 925 800	22 500
0231	Utviklings tiltak barnehage	21	Spesielle driftsutgifter		4 994 000	4 133 051	860 949
0310	Tilskudd til tros- og livssynssamfunn	70	Tilskudd			7 479 442	
0469	Vergemålsordningen - driftsutgifter	01	Driftsutgifter		8 773 291	8 773 291	0
0469	Vergemålsordningen - spes. driftsutgifter	21	Spesielle driftsutgifter		0	6 233 359	
0470	Fri sakførsel	70	Tilskudd		0	841 304	
0470	Fritt rettsråd	71	Tilskudd		0	8 097 745	
0525	Fylkesmannsembetene - driftsutgifter	01	Driftsutgifter	A, B	66 222 000	67 791 423	-1 569 423
0571	Rammetilskudd til kommuner - spes. driftsutg	21	Spesielle driftsutgifter		300 000	300 000	0
0590	Byutvikling og planlegging - spes. driftsutgift	21	Spesielle driftsutgifter		800 000	800 000	0
0621	Tilskudd til sosiale tjenester og sosial inklude	21	Spesielle driftsutgifter		1 981 140	1 981 140	0
0621	Sosiale tjenester og tiltak for vanskeligstilte	63	Diverse		5 047 276	5 044 323	2 953
0718	Varer og tjenester	21	Spesielle driftsutgifter		346 700	346 700	0
0719	Annet folkehelsearbeid - spes. driftsutgifter	21	Spesielle driftsutgifter		25 000	25 000	0
0734	Særskilte tilskudd til psykisk helse og rustilta	01	Driftsutgifter		0	2 311 596	
0734	Tvungen psykisk helsevern	70	Tilskudd		0	44 530	
0761	Tilskudd forvaltet av sosial-og helsedirektora	21	Spesielle driftsutgifter		640 900	640 427	473
0761	Tilskudd til omsorgstjenester	60	Diverse		8 945 800	8 944 542	1 258
0762	Primærhelsetjeneste - spes. driftsutgifter	21	Spesielle driftsutgifter		100 000	100 000	0
0762	Primærhelsetjeneste - forebyggende helsetjen	60	Diverse		1 530 000	1 493 000	37 000
0762	Forebygging av uønsket svangerskap og abor	73	Tilskudd		340 000	340 000	0
0763	Rustiltak - spes. driftsutgifter	21	Spesielle driftsutgifter		485 600	471 667	13 933
0763	Rustiltak - kommunalt rusarbeid	61	Diverse		19 809 872	19 539 755	270 117
0764	Psykisk helse - psykisk helsearbeid	60	Diverse		408 151	408 151	0
0783	Personell - spes. driftsutgifter	21	Spesielle driftsutgifter		660 000	601 887	58 113
0854	Tiltak i barne- og ungdomsvernet - spes. drift	21	Spesielle driftsutgifter		1 275 134	1 275 134	0
0854	Kommunalt barnevern	60	Diverse		26 502 340	26 502 340	0
1144	Miljørettet prosjektarbeid m.m.	77	Tilskudd		115 000	60 240	54 760
1410	Miljøovervåking og miljødata	21	Spesielle driftsutgifter		973 000	973 000	0
1420	Miljødirektoratet - driftsutgifter	01	Driftsutgifter		1 304 833	1 304 833	0
1420	Miljødirektoratet - spes. driftsutgifter	21	Spesielle driftsutgifter		3 380 000	3 330 000	50 000
1420	Statlige vannmiljøtiltak	22	Diverse		925 000	899 184	25 816
1420	Tiltak i verneområder	31	Diverse		1 673 000	1 673 000	0
1420	Erstatning for beitedyr tatt av rovvilt	72	Tilskudd		150 000	148 013	1 987
1420	Forebyggende og konfliktdependende tiltak i r	73	Tilskudd		50 000	50 000	0
1420	Friluftsmål	78	Tilskudd		2 400 000	2 400 000	0
1420	Tilskudd til prioriterte arter og utvalgte natur	82	Diverse		2 170 000	2 157 913	12 087
1420	Nasjonalt sentre og andre naturinfo.sentre	85	Diverse		2 695 000	2 695 000	0
1425	Tilskudd til fiskeformål	70	Tilskudd		280 000	280 000	0
1425	Tilskudd til viltformål	71	Tilskudd		150 000	150 000	0
Sum utgiftsført					199 710 000	242 895 801	-18 177 825

Inntektskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Note	Samlet tildeling	Regnskap 2014	Merinntekt og mindreinntekt (-)
3525	Inntekter ved oppdrag	01	Driftsinntekter	B		19 917 825	19 917 825
3525	Ymse inntekter	02	Ymse	B		562 940	562 940
3525	Refusjon av fødsels- og adopsjonspenger	16	Refusjon av foreldrepenger	B		846 518	846 518
3525	Refusjon av sykepenger	18	Refusjon av sykepenger	B		1 572 478	1 572 478
5309	Tilfeldige inntekter, ymse	29	Ymse			165 519	
5605	Renter av alm. Fordringer	83	Ymse			622	622
5700	Arbeidsgiveravgift	72	Arbeidsgiveravgift			9 899 996	
Sum inntektsført					0	32 965 898	22 900 383

Netto rapportert til bevilgningsregnskapet

209 929 903

Kapitalkontoer

60067501	Norges Bank KK /innbetalinger					25 371 289	
60067502	Norges Bank KK/utbetalinger					-234 651 906	
715207	Endring i mellomværende med statskassen					-649 286	
Sum rapportert						0	

Beholdninger rapportert til kapitalregnskapet (201414)

Konto	Tekst	2015	2014	Endring
6260	Aksjer	0	0	0
715207	Mellomværende med statskassen	-3 364 033	-2 714 747	-649 286

Virksomhet: AI - Fylkesmannen i Vestfold

Note A Forklaring av samlet tildeling			
Kapittel og post	Overført fra i fjor	Årets tildelinger	Samlet tildeling
052501	902 000	65 320 000	66 222 000
052521	536 000		536 000
xxxxxx			0
xxxxxx			0

Note B Forklaring til brukte fullmakter og beregning av mulig overførbart beløp til neste år

Kapittel og post	Stikkord	Merutgift(-)/ mindre utgift	Utgiftsført av andre i hht avgitte belastnings-fullmakter	Merutgift(-)/ mindretgift etter avgitte belastnings-fullmakter	Standard refusjoner på inntekstpostene 15-18	Merinntekter iht merinntektsfullmakt	Omdisponering fra post 01 til 45 eller til post 01/21 fra neste års bevilgning	Innsparinger	Sum grunnlag for overføring	Maks. overførbart beløp *	Mulig overførbart beløp beregnet av virksomheten
0525 01		-1 569 423		-1 569 423	2 418 996	562 940			1 412 513	3 311 100	1 412 513
0525 21		-18 193 118		-18 193 118		19 917 825			1 724 707	[5% av årets tildeling i note A]	1 724 707
xxxx21	"kan nyttes under post 01"			0					0	[5% av årets tildeling i note A]	
xxxx45				0	Ikke aktuell				0		
xxxx45	"kan overføres"			0	Ikke aktuell				0	[Sum årets og fjorårets tildeling]	[og fjorårets tildeling]
xxxx70				0	Ikke aktuell	Ikke aktuell	Ikke aktuell	Ikke aktuell	Ikke aktuell		
xxxx75	"overslagsbevilgning"			0	Ikke aktuell	Ikke aktuell	Ikke aktuell	Ikke aktuell	Ikke aktuell		

*Maksimalt beløp som kan overføres er 5% av årets bevilgning på driftspostene 01-29, unntatt post 24 eller sum av de siste to års bevilgning for poster med stikkordet "kan overføres". Se rundskriv R-2/2013 for mer detaljert informasjon om overføring av ubrukte bevilgninger.

Forklaring til bruk av budsjettfullmakter

Fullmakten til å overskride driftsbevilgningen på kap. 525 post 01 med inntil 2% av bevilgningen på posten mot tilsvarende merinntekter på kap. 3525, post 02. Jf Bevilgningsreglementet § 11 fjerde ledd nr. 1 og Finansdepartementets R-110/2013, pkt 2.4.

Fullmakt til å overskride driftsbevilgningen på kap. 525 post 21 mot tilsvarende merinntekt på kap. 3525 post 01, jf Romertallsvedtak II Prop. 1S (2013-2014). Videre fullmakt til å nettoføre refusjoner av utgifter til fellestjenester på kap. 525 post 21 hvor embetet samordner utgiftene, jf Romertallsvedtak III i Prop. 1S og Innst 16S (2013-2014)

Fullmakt til nettobudsjettering ved utskifting av utstyr med inntil 5% av bevilgningen på kap 0525 post 01/post 21, når dette er ledd i rutinemessig fornyingsprosess. jf Bevilgningsreglementet § 3fjerde ledd og Finansdepartementets rundskriv R-110/2013, pkt 2.2.

Salgsinntektene bokføres som inntekt i kontoklasse 3 på bevilgningsregnskapet på post 01 eller 21, slik at det er mulig å kontrollere at grensen på 5% ikke blir overskredet.

Fullmakt til å bruke standard refusjoner av lønnsutgifter til å overskride utgifter

Oppstilling av artskontorrapporteringen for 2014

	Note	201414	201314
Inntekter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Innbetalinger fra gebyrer	1	0	0
Innbetalinger fra tilskudd og overføringer	1	4 004 185	2 481 053
Salgs- og leieinnbetalinger	1	16 476 579	14 656 894
Andre innbetalinger	1	0	0
Innbetaling av finansinntekter	1	0	0
<i>Sum innbetalinger</i>		20 480 764	17 137 947
Utgifter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Utbetalinger til lønn og sosiale utgifter	2	85 370 847	76 868 695
Offentlige refusjoner vedrørende lønn	2	-2 418 996	-1 580 791
Utbetalt til investeringer	3	678 309	1 654 107
Utbetalt til kjøp av aksjer		0	0
Andre utbetalinger til drift	4	47 067 914	49 026 278
Utbetaling av finansutgifter	4	0	41
<i>Sum utbetalinger</i>		130 698 074	125 968 330
Netto rapporterte utgifter til drift og investeringer		110 217 309	108 830 383
Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten			
Innbetaling av skatter, avgifter, gebyrer m.m.	5	622	126
<i>Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten</i>		622	126
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten			
Utbetalinger av tilskudd og stønader	6	109 778 732	63 623 949
<i>Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer til andre</i>		109 778 732	63 623 949
Inntekter og utgifter rapportert på felleskapitler			
5700 Folketrygdens inntekter - Arbeidsgiveravgift		9 899 996	8 808 238
5309 Tilfeldige inntekter (gruppeliv m.m)		165 519	152 259
<i>Sum inntekter og utgifter rapportert på felleskapitler</i>		10 065 515	8 960 496
Netto utgifter rapportert til bevilgningsregnskapet		209 929 903	163 493 709
Oversikt over mellomværende med statskassen			
Eiendeler og gjeld		6 .14.2015	01.01.2015
Fordringer (legg til linjer og vis på konto)	7	40 170	110 874
Kasse (legg til linjer og vis på konto)	7	4 000	4 000
Bankkontoer med statlige midler utenfor Norges Bank (legg til linjer og vis på kc	7	0	0
Skyldig skattetrekk	7	-3 410 234	-2 829 621
Skyldige offentlige avgifter (legg til linjer og vis på konto)	7	0	0
Annen gjeld (legg til linjer og vis på konto)	7	2 031	0
Sum mellomværende med statskassen		-3 364 033	-2 714 747

Note 1 Inntekter rapportert til bevilgningsregnskapet 2014

	201414	201314
<i>Innbetalinger fra gebyrer</i>		
Gebyrer	0	0
Tilsynsavgift elsikkerhet	0	0
Gebyrer / avgift omsetning produksjon sprengstoff første omsetningsledd	0	0
Sum innbetalinger fra gebyrer	0	0
<i>Innbetalinger fra tilskudd og overføringer</i>		
Tilskudd fra statlige virksomheter	3 729 185	2 381 053
Tilskudd fra kommunale og fylkeskommunale etater	275 000	100 000
Sum innbetalinger fra tilskudd og overføringer	4 004 185	2 481 053
<i>Salgs- og leieinnbetalinger</i>		
Salgsinntekt tjenester, avgiftsfri	14 811 247	12 740 828
Inntekter av oppdrag, utenfor avgiftsområdet	1 440 985	1 916 066
Leieinntekt fast eiendom, unntatt avgiftsplikt	224 348	0
Sum salgs- og leieinnbetalinger	16 476 579	14 656 894
<i>Andre innbetalinger</i>		
Sum andre innbetalinger	0	0
<i>Innbetaling av finansinntekter</i>		
Renteinntekter	0	0
Valutagevinst (agio)	0	0
Annen finansinntekt	0	0
Sum innbetaling av finansinntekter	0	0
Sum inntekter rapportert til bevilgningsregnskapet	20 480 764	17 137 947

Note 2 Utbetalinger til lønn og sosiale utgifter og innbetalinger av offentlige refusjoner vedrørende lønn 2014

	201414	201313
<i>Utbetalinger til lønn og sosiale utgifter</i>		
Lønninger	67 689 191	61 473 853
Arbeidsgiveravgift	9 903 827	8 808 238
Pensjonsutgifter*	0	0
Andre ytelser	7 777 829	6 586 604
Sum utbetalinger til lønn og sosiale utgifter	85 370 847	76 868 695
<i>* Denne linjen benyttes av virksomheter som innbetaler pensjonspremie til SPK.</i>		
<i>Offentlige refusjoner vedrørende lønn</i>		
Sykepenger og andre refusjoner	2 418 996	1 580 791
Sum offentlige refusjoner vedrørende lønn	2 418 996	1 580 791
Antall årsverk:	115	112

Note 3 Utbetalt til investeringer 2014

	201414	201314
Immaterielle eiendeler og lignende	0	0
Tomter, bygninger og annen fast eiendom	0	0
Beredskapsanskaffelser	0	0
Infrastruktureiendeler	0	0
Nasjonaleiendom og kulturminner	0	0
Maskiner og transportmidler	0	0
Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende	656 409	1 654 107
Andre utgiftsførte investeringer (*)	21 900	0
Sum utbetalt til investeringer	678 309	1 654 107

(*) Spesifiseres ytterligere dersom det er andre vesentlige poster som bør fremgå av regnskapet

Note 4 Andre utbetalinger til drift og utbetaling av finansutgifter 2014

	201414	201314
<i>Andre utbetalinger til drift</i>		
Husleie	8 451 044	7 644 040
Vedlikehold egne bygg og anlegg	0	0
Vedlikehold og ombygging av leide lokaler	133 692	226 603
Andre utgifter til drift av eiendom og lokaler	7 651 154	8 037 344
Reparasjon og vedlikehold av maskiner, utstyr mv.	453 577	185 667
Mindre utstysanskaffelser	392 026	1 001 774
Leie av maskiner, inventar og lignende	749 591	640 309
Konsulenter og andre kjøp av tjenester fra eksterne	19 575 360	19 745 509
Reiser og diett	1 698 474	1 443 924
Øvrige driftsutgifter (*)	7 962 997	10 101 107
Sum andre utbetalinger til drift	47 067 914	49 026 278
<i>Utbetaling av finansutgifter</i>		
Renteutgifter	0	0
Agiotap	0	41
Andre finansutgifter	0	0
Sum utbetaling av finansutgifter	0	41
<i>(*) Bør spesifiseres ytterligere dersom det er vesentlige poster som bør fremgå av regnskapet</i>		

Note 5 Innkretingsvirksomhet og andre overføringer til staten 2014

	201414	201314
Renteinntekter	622	126
Sum innkretingsvirksomhet og andre overføringer til staten	622	126

Note 6 Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten 2014

	201414	201314
Tilskudd til kommuner	90 054 628	50 307 085
Tilskudd til fylkeskommuner	4 785 016	1 326 167
Tilskudd til private	925 813	892 459
Tilskudd til organisasjoner	13 517 732	10 043 316
Tilskudd til statsforvaltningen	495 543	1 054 922
Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten	109 778 732	63 623 949

Note 7 Sammenheng mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen 2014

Del A Forskjellen mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen

	201414	201314	Forskjell
	Spesifisering av bokført avregning med statskassen	Spesifisering av rapportert mellomværende med statskassen	
Finansielle anleggsmidler			
Finansielle anleggsmidler*	0	0	0
Sum	0	0	0
Omløpsmidler			
Kundefordringer	97 079	0	97 079
Andre fordringer	40 170	40 170	0
Kasse og bank	4 000	4 000	0
Sum	141 249	44 170	97 079
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld	-1 211	0	-1 211
Skyldig skattetrekk	-3 410 234	-3 410 234	0
Skyldige offentlige avgifter	0	0	0
Annen kortsiktig gjeld	2 031	2 031	0
Sum	-3 409 414	-3 408 203	-1 211
Langsiktige forpliktelser			
Annen langsiktig gjeld	0	0	0
Sum	0	0	0
Sum	-3 268 165	-3 364 033	95 868

* Virksomheter som eier finansielle anleggsmidler i form av investeringer i aksjer og selskapsandeler fyller også ut note 7 B

Del B Spesifisering av investeringer i aksjer og selskapsandeler

	Forretnings- kontor	Ervervsdato	Antall aksjer	Eierandel	Stemmeandel	Årets resultat i selskapet	Balanseført egenkapital i selskapet	Balanseført verdi i regnskap*
Aksjer								
Selskap 1								
Selskap 2								
Balanseført verdi 6 .14.2015								0

* Investeringer i aksjer er bokført til anskaffelseskost. Balanseført verdi er den samme i både virksomhetens kontospesifikasjon og kapitalregnskapet.

Ledelseskomentarer til regnskapet

Fylkesmannen er Kongens og regjeringens representant i fylket og skal arbeide for at Stortingets og regjeringens vedtak, mål og retningslinjer blir fulgt opp. Fylkesmannens ansvar er fastsatt i Instruks for Fylkesmenn, gitt ved kgl. Res. 7.8.1981, endret ved kgl. Res. 10.11.1988 og 6.7.1999. Fylkesmannen er underlagt Kommunal- og Moderniseringsdepartementet. I tillegg til ordinær tildeling fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet mottar Fylkesmannen i Vestfold en rekke belastningsfullmakter fra ulike fagdepartement og direktorater. Dette er midler som brukes til ulike prosjektrelaterte tiltak.

Fylkesmannen er et statlig forvaltningsorgan som fører regnskap i henhold til kontantprinsippet. Årsregnskapet er avlagt i henhold til bestemmelser i Reglement for økonomistyring i staten og Virksomhets- og økonomiinstruks for Fylkesmannen, fastsatt av KMD 27.06.2014, og rundskriv R-115 fra Finansdepartementet. Jeg mener regnskapet gir et dekkende bilde av Fylkesmannens disponible bevilgninger og regnskapsførte utgifter og inntekter, eiendeler og gjeld.

Når det gjelder driftstildelingene og tilhørende regnskapstall, er disse synliggjort i bevilgningsrapporten på utgiftskapittel 0525 og inntektskapittel 3525, og oppsummert i note B. Her fremkommer det et mindreforbruk på kap/post 052501 som utgjør kr 1 412 513, og på kap/post 052521 kr 1 724 707. Mindreforbruk på 01-post knytter seg i hovedsak til at sykefravær ble høyere enn budsjettert.

Mye av mindreforbruket på 21-posten knytter seg i hovedsak til drift av statens Park. I årsmøtet for 2013 ble etatene enige om å sette av midler i 2014 til ladestasjoner for el-bil, renovering av garderobe/dusjfasiliteter og investering av nytt utstyr til kantinen. Prosjektene vil bli igangsatt i 2015.

Omsetning

I 2014 har Fylkesmannen i Vestfold samlet disponert kr 199 710 000 på utgiftssiden. På inntektsiden har vi mottatt kr 32 965 898 jfr. bevilgningsrapport

Dette fordeler seg på:

Vi har totalt ett mindreforbruk på kr 1 412 513 på post 01 (Note A, B). Dette er det søkt om å få overført til 2015.

Vi har totalt ett mindreforbruk på kr 1 724 707 på post 21 (Nota A, B). Dette er det søkt om å få overført til 2015

Lønn og sosiale utgifter (Note 2)

I 2014 utbetalte vi kr 85 370 847. En økning på kr 8 502 152. Dette skyldes at vi har opprettet flere stillinger innen vergemål og tatt inn vikarer ifm foreldrepermisjon. Det er også opprettet en ny stilling som nasjonalparkforvalter. Sykepenger og andre refusjoner har økt med kr 838 205 fra 2013.

Investeringer (Note 3)

I 2014 investerte vi for kr 678 309. En reduksjon på kr 975 798 fra 2013. Hovedforklaring er at vi hadde ekstraordinære innkjøp av IKT-utstyr i 2013.

Andre utbetalinger til div. drift (Note 4)

På denne posten utbetalte vi kr. 47 067 914 i 2014. En reduksjon på kr 1 958 364 fra 2013. Det er i hovedsak kurs og møter til eksterne som er redusert.

Tilskuddsforvaltning (Note 6)

I 2014 utbetalte vi kr 109 778 732 i tilskudd. En økning på kr 46 154 783. Økningen ligger i utbetalinger til kommunene innenfor en rekke områder. Vi kan nevne videreutdanning av lærere i grunnskolen og videregående skole, barnevern, nasjonalpark, kommunalt rusarbeid og tilskudd til kompetanse i kommunene.

Tilleggsopplysninger

Riksrevisjon er ekstern revisor og vil bekrefte årsregnskapet for Fylkesmannen i Vestfold. Årsregnskapet er ikke ferdig revidert per d.d. men revisjonsberetningen antas å foreligge i løpet av 2. kvartal 2015.

Vi erfarer at departementene og direktoratene finansierer sine prosjekter ulikt. Vi får også tildelinger gjennom hele året. I sum skaper dette utfordringer ifm kostnadsdekning av oppgaver som finansieres utenom kap. 0525. En betydelig del av finansieringen gis som tildelinger til prosjekter på ulike poster og kapitler. Dette er svært ressurskrevende å følge opp både økonomisk og rapporteringsmessig.

Riksrevisjonen ønsket en uttalelse ifm regnskap og års avslutningen for 2013. Spørsmålene var i hovedsak knyttet til rammeavtaler til noen av våre leverandere, vår praksis ifm terskelverdier i anskaffelsesregelverket, praksis ifm mer overtid utover vernegrensene i arbeidsmiljøloven og enkelte bankkonti. Embetet har fulgt opp dette i forhold til Riksrevisjonen og hatt en rutinemessig oppfølging fra KMD i 2014.

Erlig Lae (Sign)
Fylkesmann i Vestfold

Prinsippnote

Årsregnskap for Fylkesmannen i Vestfold er utarbeidet og avlagt etter nærmere retningslinjer fastsatt i bestemmelser om økonomistyring i staten, fastsatt 12. desember 2003 med endringer, senest 18. september 2013. Årsregnskapet er i henhold til krav i bestemmelsene punkt 3.4.1, nærmere bestemmelser i Finansdepartementets rundskriv R-115 og Virksomhets- og økonomiinstruks for Fylkesmannen fastsatt av KMD av 27.06.2014 og brev av 02.10.2014 fra KMD

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen omfatter en øvre del med bevilgningsrapporteringen og en nedre del som viser beholdninger virksomheten står oppført med i kapitalregnskapet. Oppstillingen av artskontorapporteringen har en øvre del som viser hva som er rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter og en nedre del som viser grupper av kontoer som inngår i mellomværende med statskassen. Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen og artskontorapporteringen er utarbeidet med utgangspunkt i bestemmelsene punkt 3.4.2 – de grunnleggende prinsippene for årsregnskapet:

Regnskapet følger kalenderåret

a) Regnskapet inneholder alle rapporterte utgifter og inntekter for regnskapsåret

b) Utgifter og inntekter er ført i regnskapet med brutto beløp

c) Regnskapet er utarbeidet i tråd med kontantprinsippet

Oppstillingene av bevilgnings- og artskontorapportering er utarbeidet etter de samme prinsippene, men gruppert etter ulike kontoplaner. Prinsippene korresponderer med krav i bestemmelsene punkt 3.5 til hvordan virksomhetene skal rapportere til statsregnskapet.

Sumlinjen "*Netto rapportert til bevilgningsregnskapet*" er lik i begge oppstillingene.

Alle statlige virksomheter er tilknyttet statens konsernkontoordning i Norges Bank i henhold til krav i bestemmelsene pkt. 3.8.1. Ordinære forvaltningsorgan (bruttobudsjetterte virksomheter) tilføres ikke likviditet gjennom året. Ved årets slutt nullstilles saldoen på den enkelte oppgjørskonto ved overgang til nytt år.

Bevilgningsrapporteringen

Bevilgningsrapporteringen viser regnskapstall som Fylkesmannen har rapportert til statsregnskapet. Det stilles opp etter de kapitler og poster i bevilgningsregnskapet som Fylkesmannen har fullmakt til å disponere. Oppstillingen viser alle finansielle eiendeler og forpliktelser Fylkesmannen står oppført med i statens kapitalregnskap. Kolonnen samlet tildeling viser hva virksomheten har fått stilt til disposisjon i tildelingsbrev for hver kombinasjon av kapittel/post. Mottatte fullmakter til å belaste en annen virksomhets kombinasjon av kapittel/post (belastningsfullmakter) vises også i kolonnen for samlet tildeling. Utgiftene knyttet til mottatte belastningsfullmakter er bokført og rapportert til statsregnskapet, og vises i kolonnen for regnskap.

Artskontorapporteringen

Artskontorapporteringen viser regnskapstall Fylkesmannen har rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter. Fylkesmannen har en trekkrettighet for disponible tildelinger på konsernkonto i Norges Bank. Tildelingene skal ikke inntektsføres og vises derfor ikke som inntekt til oppstillingen.

Note 7 til artskontorapporteringen viser forskjeller mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen.

Oppstilling av bevilgningsrapportering for regnskapsår 2014

Utgiftskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Note	Samlet tildeling	Regnskap 2014	Merutgift (-) og mindreutgift
0525	Fylkesmannsembetene - spes. driftsutgifter	21	Spesielle driftsutgifter	A, B	536 000	18 729 118	-18 193 118
0225	Tiltak i grunnoppleringen - driftsutgifter	01	Driftsutgifter		115 000	115 000	0
0225	Tiltak i grunnoppleringen - særskilde driftsutg	21	Spesielle driftsutgifter		1 520 000	1 520 000	0
0225	Tilskudd til oppl. av barn og unge i statl. asyl	64	Diverse		5 000 000	4 980 366	19 634
0225	Tilskudd til leirskoleopplering	66	Diverse		1 238 000	1 084 864	153 136
0226	Spesielle driftsutgifter	21	Spesielle driftsutgifter		7 899 664	7 899 664	0
0226	Kvalitetsutvikling i grunnskolen - videreutdar	22	Diverse		17 948 300	17 925 800	22 500
0231	Utviklings tiltak barnehage	21	Spesielle driftsutgifter		4 994 000	4 133 051	860 949
0310	Tilskudd til tros- og livssynssamfunn	70	Tilskudd			7 479 442	
0469	Vergemålsordningen - driftsutgifter	01	Driftsutgifter		8 773 291	8 773 291	0
0469	Vergemålsordningen - spes. driftsutgifter	21	Spesielle driftsutgifter		0	6 233 359	
0470	Fri sakførsel	70	Tilskudd		0	841 304	
0470	Fritt rettsråd	71	Tilskudd		0	8 097 745	
0525	Fylkesmannsembetene - driftsutgifter	01	Driftsutgifter	A, B	66 222 000	67 791 423	-1 569 423
0571	Rammetilskudd til kommuner - spes. driftsutg	21	Spesielle driftsutgifter		300 000	300 000	0
0590	Byutvikling og planlegging - spes. driftsutgift	21	Spesielle driftsutgifter		800 000	800 000	0
0621	Tilskudd til sosiale tjenester og sosial inklude	21	Spesielle driftsutgifter		1 981 140	1 981 140	0
0621	Sosiale tjenester og tiltak for vanskeligstilte	63	Diverse		5 047 276	5 044 323	2 953
0718	Varer og tjenester	21	Spesielle driftsutgifter		346 700	346 700	0
0719	Annet folkehelsearbeid - spes. driftsutgifter	21	Spesielle driftsutgifter		25 000	25 000	0
0734	Særskilte tilskudd til psykisk helse og rustilta	01	Driftsutgifter		0	2 311 596	
0734	Tvungen psykisk helsevern	70	Tilskudd		0	44 530	
0761	Tilskudd forvaltet av sosial-og helsedirektora	21	Spesielle driftsutgifter		640 900	640 427	473
0761	Tilskudd til omsorgstjenester	60	Diverse		8 945 800	8 944 542	1 258
0762	Primærhelsetjeneste - spes. driftsutgifter	21	Spesielle driftsutgifter		100 000	100 000	0
0762	Primærhelsetjeneste - forebyggende helsetjen	60	Diverse		1 530 000	1 493 000	37 000
0762	Forebygging av uønsket svangerskap og abor	73	Tilskudd		340 000	340 000	0
0763	Rustiltak - spes. driftsutgifter	21	Spesielle driftsutgifter		485 600	471 667	13 933
0763	Rustiltak - kommunalt rusarbeid	61	Diverse		19 809 872	19 539 755	270 117
0764	Psykisk helse - psykisk helsearbeid	60	Diverse		408 151	408 151	0
0783	Personell - spes. driftsutgifter	21	Spesielle driftsutgifter		660 000	601 887	58 113
0854	Tiltak i barne- og ungdomsvernet - spes. drift	21	Spesielle driftsutgifter		1 275 134	1 275 134	0
0854	Kommunalt barnevern	60	Diverse		26 502 340	26 502 340	0
1144	Miljørettet prosjektarbeid m.m.	77	Tilskudd		115 000	60 240	54 760
1410	Miljøovervåking og miljødata	21	Spesielle driftsutgifter		973 000	973 000	0
1420	Miljødirektoratet - driftsutgifter	01	Driftsutgifter		1 304 833	1 304 833	0
1420	Miljødirektoratet - spes. driftsutgifter	21	Spesielle driftsutgifter		3 380 000	3 330 000	50 000
1420	Statlige vannmiljøtiltak	22	Diverse		925 000	899 184	25 816
1420	Tiltak i verneområder	31	Diverse		1 673 000	1 673 000	0
1420	Erstatning for beitedyr tatt av rovvilt	72	Tilskudd		150 000	148 013	1 987
1420	Forebyggende og konfliktdependende tiltak i r	73	Tilskudd		50 000	50 000	0
1420	Friluftsmål	78	Tilskudd		2 400 000	2 400 000	0
1420	Tilskudd til prioriterte arter og utvalgte natur	82	Diverse		2 170 000	2 157 913	12 087
1420	Nasjonalt sentre og andre naturinfo.sentre	85	Diverse		2 695 000	2 695 000	0
1425	Tilskudd til fiskeformål	70	Tilskudd		280 000	280 000	0
1425	Tilskudd til viltformål	71	Tilskudd		150 000	150 000	0
Sum utgiftsført					199 710 000	242 895 801	-18 177 825

Inntektskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Note	Samlet tildeling	Regnskap 2014	Merinntekt og mindreinntekt (-)
3525	Inntekter ved oppdrag	01	Driftsinntekter	B		19 917 825	19 917 825
3525	Ymse inntekter	02	Ymse	B		562 940	562 940
3525	Refusjon av fødsels- og adopsjonspenger	16	Refusjon av foreldrepenger	B		846 518	846 518
3525	Refusjon av sykepenger	18	Refusjon av sykepenger	B		1 572 478	1 572 478
5309	Tilfeldige inntekter, ymse	29	Ymse			165 519	
5605	Renter av alm. Fordringer	83	Ymse			622	622
5700	Arbeidsgiveravgift	72	Arbeidsgiveravgift			9 899 996	
Sum inntektsført					0	32 965 898	22 900 383

Netto rapportert til bevilgningsregnskapet

209 929 903

Kapitalkontoer

60067501	Norges Bank KK /innbetalinger					25 371 289	
60067502	Norges Bank KK/utbetalinger					-234 651 906	
715207	Endring i mellomværende med statskassen					-649 286	
Sum rapportert						0	

Beholdninger rapportert til kapitalregnskapet (201414)

Konto	Tekst	2015	2014	Endring
6260	Aksjer	0	0	0
715207	Mellomværende med statskassen	-3 364 033	-2 714 747	-649 286

Virksomhet: AI - Fylkesmannen i Vestfold

Note A Forklaring av samlet tildeling			
Kapittel og post	Overført fra i fjor	Årets tildelinger	Samlet tildeling
052501	902 000	65 320 000	66 222 000
052521	536 000		536 000
xxxxxx			0
xxxxxx			0

Note B Forklaring til brukte fullmakter og beregning av mulig overførbart beløp til neste år

Kapittel og post	Stikkord	Merutgift(-)/ mindre utgift	Utgiftsført av andre i hht avgitte belastnings-fullmakter	Merutgift(-)/ mindretgift etter avgitte belastnings-fullmakter	Standard refusjoner på inntekstpostene 15-18	Merinntekter iht merinntektsfullmakt	Omdisponering fra post 01 til 45 eller til post 01/21 fra neste års bevilgning	Innsparinger	Sum grunnlag for overføring	Maks. overførbart beløp *	Mulig overførbart beløp beregnet av virksomheten
0525 01		-1 569 423		-1 569 423	2 418 996	562 940			1 412 513	3 311 100	1 412 513
0525 21		-18 193 118		-18 193 118		19 917 825			1 724 707	[5% av årets tildeling i note A]	1 724 707
xxxx21	"kan nyttes under post 01"			0					0	[5% av årets tildeling i note A]	
xxxx45				0	Ikke aktuell				0		
xxxx45	"kan overføres"			0	Ikke aktuell				0	[Sum årets og fjorårets tildeling]	[og fjorårets tildeling]
xxxx70				0	Ikke aktuell	Ikke aktuell	Ikke aktuell	Ikke aktuell	Ikke aktuell		
xxxx75	"overslagsbevilgning"			0	Ikke aktuell	Ikke aktuell	Ikke aktuell	Ikke aktuell	Ikke aktuell		

*Maksimalt beløp som kan overføres er 5% av årets bevilgning på driftspostene 01-29, unntatt post 24 eller sum av de siste to års bevilgning for poster med stikkordet "kan overføres". Se rundskriv R-2/2013 for mer detaljert informasjon om overføring av ubrukte bevilgninger.

Forklaring til bruk av budsjettfullmakter

Fullmakten til å overskride driftsbevilgningen på kap. 525 post 01 med inntil 2% av bevilgningen på posten mot tilsvarende merinntekter på kap. 3525, post 02. Jf Bevilgningsreglementet § 11 fjerde ledd nr. 1 og Finansdepartementets R-110/2013, pkt 2.4.

Fullmakt til å overskride driftsbevilgningen på kap. 525 post 21 mot tilsvarende merinntekt på kap. 3525 post 01, jf Romertallsvedtak II Prop. 1S (2013-2014). Videre fullmakt til å nettoføre refusjoner av utgifter til fellestjenester på kap. 525 post 21 hvor embetet samordner utgiftene, jf Romertallsvedtak III i Prop. 1S og Innst 16S (2013-2014)

Fullmakt til nettobudsjettering ved utskifting av utstyr med inntil 5% av bevilgningen på kap 0525 post 01/post 21, når dette er ledd i rutinemessig fornyingsprosess. jf Bevilgningsreglementet § 3fjerde ledd og Finansdepartementets rundskriv R-110/2013, pkt 2.2.

Salgsinntektene bokføres som inntekt i kontoklasse 3 på bevilgningsregnskapet på post 01 eller 21, slik at det er mulig å kontrollere at grensen på 5% ikke blir overskredet.

Fullmakt til å bruke standard refusjoner av lønnsutgifter til å overskride utgifter

Oppstilling av artskontorrapporteringen for 2014

	Note	201414	201314
Inntekter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Innbetalinger fra gebyrer	1	0	0
Innbetalinger fra tilskudd og overføringer	1	4 004 185	2 481 053
Salgs- og leieinnbetalinger	1	16 476 579	14 656 894
Andre innbetalinger	1	0	0
Innbetaling av finansinntekter	1	0	0
<i>Sum innbetalinger</i>		20 480 764	17 137 947
Utgifter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Utbetalinger til lønn og sosiale utgifter	2	85 370 847	76 868 695
Offentlige refusjoner vedrørende lønn	2	-2 418 996	-1 580 791
Utbetalt til investeringer	3	678 309	1 654 107
Utbetalt til kjøp av aksjer		0	0
Andre utbetalinger til drift	4	47 067 914	49 026 278
Utbetaling av finansutgifter	4	0	41
<i>Sum utbetalinger</i>		130 698 074	125 968 330
Netto rapporterte utgifter til drift og investeringer		110 217 309	108 830 383
Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten			
Innbetaling av skatter, avgifter, gebyrer m.m.	5	622	126
<i>Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten</i>		622	126
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten			
Utbetalinger av tilskudd og stønader	6	109 778 732	63 623 949
<i>Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer til andre</i>		109 778 732	63 623 949
Inntekter og utgifter rapportert på felleskapitler			
5700 Folketrygdens inntekter - Arbeidsgiveravgift		9 899 996	8 808 238
5309 Tilfeldige inntekter (gruppeliv m.m)		165 519	152 259
<i>Sum inntekter og utgifter rapportert på felleskapitler</i>		10 065 515	8 960 496
Netto utgifter rapportert til bevilgningsregnskapet		209 929 903	163 493 709
Oversikt over mellomværende med statskassen			
Eiendeler og gjeld		6 .14.2015	01.01.2015
Fordringer (legg til linjer og vis på konto)	7	40 170	110 874
Kasse (legg til linjer og vis på konto)	7	4 000	4 000
Bankkontoer med statlige midler utenfor Norges Bank (legg til linjer og vis på kc	7	0	0
Skyldig skattetrekk	7	-3 410 234	-2 829 621
Skyldige offentlige avgifter (legg til linjer og vis på konto)	7	0	0
Annen gjeld (legg til linjer og vis på konto)	7	2 031	0
Sum mellomværende med statskassen		-3 364 033	-2 714 747

Note 1 Inntekter rapportert til bevilgningsregnskapet 2014

	201414	201314
<i>Innbetalinger fra gebyrer</i>		
Gebyrer	0	0
Tilsynsavgift elsikkerhet	0	0
Gebyrer / avgift omsetning produksjon sprengstoff første omsetningsledd	0	0
Sum innbetalinger fra gebyrer	0	0
<i>Innbetalinger fra tilskudd og overføringer</i>		
Tilskudd fra statlige virksomheter	3 729 185	2 381 053
Tilskudd fra kommunale og fylkeskommunale etater	275 000	100 000
Sum innbetalinger fra tilskudd og overføringer	4 004 185	2 481 053
<i>Salgs- og leieinnbetalinger</i>		
Salgsinntekt tjenester, avgiftsfri	14 811 247	12 740 828
Inntekter av oppdrag, utenfor avgiftsområdet	1 440 985	1 916 066
Leieinntekt fast eiendom, unntatt avgiftsplikt	224 348	0
Sum salgs- og leieinnbetalinger	16 476 579	14 656 894
<i>Andre innbetalinger</i>		
Sum andre innbetalinger	0	0
<i>Innbetaling av finansinntekter</i>		
Renteinntekter	0	0
Valutagevinst (agio)	0	0
Annen finansinntekt	0	0
Sum innbetaling av finansinntekter	0	0
Sum inntekter rapportert til bevilgningsregnskapet	20 480 764	17 137 947

Note 2 Utbetalinger til lønn og sosiale utgifter og innbetalinger av offentlige refusjoner vedrørende lønn 2014

	201414	201313
<i>Utbetalinger til lønn og sosiale utgifter</i>		
Lønninger	67 689 191	61 473 853
Arbeidsgiveravgift	9 903 827	8 808 238
Pensjonsutgifter*	0	0
Andre ytelser	7 777 829	6 586 604
Sum utbetalinger til lønn og sosiale utgifter	85 370 847	76 868 695
<i>* Denne linjen benyttes av virksomheter som innbetaler pensjonspremie til SPK.</i>		
<i>Offentlige refusjoner vedrørende lønn</i>		
Sykepenger og andre refusjoner	2 418 996	1 580 791
Sum offentlige refusjoner vedrørende lønn	2 418 996	1 580 791
Antall årsverk:	115	112

Note 3 Utbetalt til investeringer 2014

	201414	201314
Immaterielle eiendeler og lignende	0	0
Tomter, bygninger og annen fast eiendom	0	0
Beredskapsanskaffelser	0	0
Infrastruktureiendeler	0	0
Nasjonaleiendom og kulturminner	0	0
Maskiner og transportmidler	0	0
Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende	656 409	1 654 107
Andre utgiftsførte investeringer (*)	21 900	0
Sum utbetalt til investeringer	678 309	1 654 107

(*) Spesifiseres ytterligere dersom det er andre vesentlige poster som bør fremgå av regnskapet

Note 4 Andre utbetalinger til drift og utbetaling av finansutgifter 2014

	201414	201314
<i>Andre utbetalinger til drift</i>		
Husleie	8 451 044	7 644 040
Vedlikehold egne bygg og anlegg	0	0
Vedlikehold og ombygging av leide lokaler	133 692	226 603
Andre utgifter til drift av eiendom og lokaler	7 651 154	8 037 344
Reparasjon og vedlikehold av maskiner, utstyr mv.	453 577	185 667
Mindre utstysanskaffelser	392 026	1 001 774
Leie av maskiner, inventar og lignende	749 591	640 309
Konsulenter og andre kjøp av tjenester fra eksterne	19 575 360	19 745 509
Reiser og diett	1 698 474	1 443 924
Øvrige driftsutgifter (*)	7 962 997	10 101 107
Sum andre utbetalinger til drift	47 067 914	49 026 278
<i>Utbetaling av finansutgifter</i>		
Renteutgifter	0	0
Agiotap	0	41
Andre finansutgifter	0	0
Sum utbetaling av finansutgifter	0	41
<i>(*) Bør spesifiseres ytterligere dersom det er vesentlige poster som bør fremgå av regnskapet</i>		

Note 5 Innkreivingsvirksomhet og andre overføringer til staten 2014

	201414	201314
Renteinntekter	622	126
Sum innkreivingsvirksomhet og andre overføringer til staten	622	126

Note 6 Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten 2014

	201414	201314
Tilskudd til kommuner	90 054 628	50 307 085
Tilskudd til fylkeskommuner	4 785 016	1 326 167
Tilskudd til private	925 813	892 459
Tilskudd til organisasjoner	13 517 732	10 043 316
Tilskudd til statsforvaltningen	495 543	1 054 922
Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten	109 778 732	63 623 949

Note 7 Sammenheng mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen 2014

Del A Forskjellen mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen

	201414	201314	Forskjell
	Spesifisering av bokført avregning med statskassen	Spesifisering av rapportert mellomværende med statskassen	
Finansielle anleggsmidler			
Finansielle anleggsmidler*	0	0	0
Sum	0	0	0
Omløpsmidler			
Kundefordringer	97 079	0	97 079
Andre fordringer	40 170	40 170	0
Kasse og bank	4 000	4 000	0
Sum	141 249	44 170	97 079
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld	-1 211	0	-1 211
Skyldig skattetrekk	-3 410 234	-3 410 234	0
Skyldige offentlige avgifter	0	0	0
Annen kortsiktig gjeld	2 031	2 031	0
Sum	-3 409 414	-3 408 203	-1 211
Langsiktige forpliktelser			
Annen langsiktig gjeld	0	0	0
Sum	0	0	0
Sum	-3 268 165	-3 364 033	95 868

* Virksomheter som eier finansielle anleggsmidler i form av investeringer i aksjer og selskapsandeler fyller også ut note 7 B

Del B Spesifisering av investeringer i aksjer og selskapsandeler

	Forretnings-	Ervervsdato	Antall aksjer	Eierandel	Stemmeandel	Årets resultat i selskapet	Balanseført egenkapital i selskapet	Balanseført verdi i regnskap*
Aksjer								
Selskap 1								
Selskap 2								
Balanseført verdi 6 .14.2015								0

* Investeringer i aksjer er bokført til anskaffelseskost. Balanseført verdi er den samme i både virksomhetens kontospesifikasjon og kapitalregnskapet.

Innhold

Kongehuset	Side 2
Klima- og miljødepartementet	Side 2
Landbruks- og matdepartementet	Side 8
Kunnskapsdepartementet	Side 22
Statens Helsetilsyn	Side 47
Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet	Side 50
Justis- og beredskapsdepartementet	Side 55
Kommunal- og moderniseringsdepartementet	Side 61
Arbeids- og sosialdepartementet	Side 78
Helse- og omsorgsdepartementet	Side 82
Samferdselsdepartementet	Side 91
Utenriksdepartementet	Side 91
Kulturdepartementet	Side 91
Andre	Side 92

Fylkesmannsembetene utfører fagoppgaver for flere departementer og direktorater/tilsyn. Hvert departement er faglig overordnet embetene på det aktuelle fagområdet. I årsrapporten del III er det gitt en kort omtale og vurdering knyttet til hvert departementsområde. Nedenfor følger embetets mer utførlig resultatrapportering knyttet til embetsoppdraget for de ulike departementene.

Kongehuset

00.1 Kongelige besøk

Det har vært 6 besøk fra kongehuset i 2014

HKH kronprins Haakon var til stede på Blå Kors seminar i Sandefjord og på Dignity Day ved Thor Heyerdahl vg skole i Larvik

Kronprinsparet var på strandrydding i regi av "Hold Norge Rent" på Østre Bolæren

HM kong Harald var til stede ved vigsling av ny biskop i Tunsberg og besøk i Svelvik og Hof kommuner

HM dronning Sonja delte ut "Dronning Sonjas skolepris" på Thor Heyerdahl vg skole i Larvik

00.2 Saksforberedelse av tildeling av ordener og medaljer

Kongens fortjenstmedalje/St. Olavs Orden

Saksforberedelse av 5 søknader

Klima- og miljødepartementet

Resultatområde 01 – 06 Naturmangfold, vannforvaltning og vannforurensning

Skogvern: Fylkesmannen har klargjort sin tilrådning for verneforslag til Ryggsåsen NR i Re og Holmestrand kommuner for oversendelse til Miljødirektoratet. For et annet prioritert område, Askilåsen i Sande kommune, har det vært gjennomført befaring med grunneiere med tanke på skogtakst ift. erstatning. Viken skog og skogsakskyndig arbeider med forslaget til erstatningssum, mens Fylkesmannen utarbeider forslaget til vernebestemmelser og vernekart. Det arbeides parallelt med tre andre tilbud om frivillig vern hvor naturverdiene er kartlagt; Granslia, Lundeskogen og Herkjefthøgda.

Naturopsyn og samarbeid med SNO: Fylkesmannen samarbeider godt med SNO om oppsyn, skjøtselstiltak og bestillingsdialogen.

Forvaltning av anadrom laksefisk og innlandsfisk: Fylkesmannen har et godt samarbeid med kommunene og Sjørretprosjektet i Vestfold med sikte på å bevare og oppdatert status for små kystnære anadrome vassdrag. Biotopforbedrende tiltak gjennomføres i flere av vassdragene.

Fylkesmannen samarbeider med Fylkesmenn i nabofylker, vannområdene (fylkeskommunen), Mattilsynet og Veterinærinstituttet for å forhindre smitte fra vassdrag infisert med Gyrodactylus salaris i regionen. Det har i

2014 blitt samlet dna-materiale fra laks i Sandevassdraget til bevaring i Genbank. Dette arbeidet vil fortsette i 2015.

Viltforvaltning: FM samarbeider med SNO og NINA om overvåking av grågåsbestanden i regionen. Det har i en periode over ca. 20 år vært en raskt voksende grågåsebestand i regionen (og nå er også bestanden av hvitkinngås i vekst i regionen), og store bestander av gås fører med seg en del problemer i et viktig landbruksfylke som Vestfold (bla beiteproblematikk på innmark).

Rovviltforvaltning: Arbeidet med rovviltforvaltning er begrenset i fylket, men de siste årene har vi sett en tendens til økt arbeidsmengde på dette området.

Forvaltning i verneområder og opprettelse av nye verneområder: Fylkesmannen har i 2014 gjennomført rettsmøter, grensegang og grensemerking i 11 verneområder (inkl. Færder NP) i samarbeid med Jordskifteretten. Det ble i fjor også avsluttet grenseendringer i samarbeid med Miljødirektoratet for 27 verneområder etter gjennomført grensegang med jordskifteretten. For Larvik bøkeskog LVO ble det avsluttet grenseendring og revisjon av verneforskriften i samarbeid med Miljødirektoratet. Det ble ferdigstilt forvaltningsplan for Sandebukta LVO og skjøtselsplan for Ula naturminne. I tillegg er det gjort mye arbeid med en rekke andre forvaltningsplaner som kan ferdigstilles i 2015 (deriblant to Ramsarområder- Ilene og Presterødkilen NR – disse er nå klare for oversendelse til Miljødirektoratet for godkjenning). Det er også arbeidet bevisst med besøksforvaltning i verneområdene og flere prosjekter er påstartet, bl.a flere stiprosjekter og informasjontiltak.

Arbeid med og forvaltning av trua arter, inkl. utvalgte naturtyper (UN) prioriterte arter (PA): Det har blitt utarbeidet en skjøtselsplan for kammarmjelle på en av tre kjente lokaliteter i Vestfold med midler fra Fylkesmannen i Østfold. Fylkesmannen har hatt et generelt fokus på truede arter i forvaltning av verneområder og innspill i plan- og byggesaker i 2014. Andre UN/PA eller kandidater til slike har vært fulgt opp gjennom kartlegging og tilskuddsforvaltning. Herunder kartlegging av stor salamander og elvemusling mv.

Arbeidet med truede arter og øvrig viltforvaltning har vært i henhold til embetsoppdraget. Det er etablert et godt samarbeid med fylkeskommunen innenfor vilt- og fiskeforvaltning (bl.a tilskuddsforvaltning).

Fremmede organismer: Det er gjennomført tiltak mot *Phytophthora* i Bøkeskogen i Larvik og i Farriskilen friluftsområde. Det er også gjennomført et bekjempelsesforsøk av Parkslirekne ved Presterødkilen NR i Tønsberg kommune. Dette er et samarbeid mellom Fylkesmannen, Statens vegvesen og Tønsberg kommune. Forsøket gjennomføres av Bioforsk og skal videreføres i 2015. I arbeidet med fremmede arter har fokuset vært størst innenfor verneområdene, mens en del pågående prosjekter har vært videreført i 2014.

Arbeid med kvalitetssikring av datasett for innlegging i naturbase har vært prioritert i 2014.

Skjærgården øst for Nøtterøy og Tjøme er fylkets utvalgte kulturlandskap. Fylkesmannens landbruksavdeling leder arbeidet og miljøvernavdelingen er aktivt med. Dette samarbeidet på tvers av avdelingene er godt. Det er stor aktivitet i området i form av skjøtselarbeid, beiting og investeringer. Det er god erfaring med samarbeidet med forskjellige aktører, som kommunene, SNO, fylkeskommunen, gårdbrukere og grunneiere. Forvaltningsplaner og skjøtselsplaner utarbeidet for verneområdene på øyene brukes som grunnlag for skjøtselen. Størstedelen av området inngår nå i Færder nasjonalpark.

Innen vannforvaltningsarbeidet er vi ajour. Samordningen av arbeidet internt ivaretas gjennom tverrfaglig arbeidsgruppe (vannforvaltning, forurensning, jordbruk-, fiskeforvaltning, arealplan). Fylkesmannen (FMVE) har i 2014 kvalitetssikret karakterisering og klassifisering av alle vannforekomster i dataverktøyet Vann-nett. Dette er bl.a. basert på et omfattende overvåkningsnett som gjennomføres i samarbeid med prosjektledere i Vannområdene. FMVE deltar i spleiselag med vannområdene sammen kommuner, fylkeskommune m.fl. Dette skaper rammer til å dekke analysekostnader, mens FMVE i hovedsak gjennomfører feltarbeidet. Fagrådet for Ytre Oslofjord (kommunesammenslutning) gjennomfører overvåking i kystvannsforekomstene. Det er her behov for sterkere statlig engasjement.

Færder nasjonalpark

2014 var første driftsår for Færder nasjonalpark.

Fristen for å sende inn erstatningskrav gikk ut på nyåret. Kun ett krav kom inn, knyttet til en gammel reguleringsplan på Hvalø. Hvis intensjonene i denne planen ikke følges opp av forvaltningsmyndigheten (bygningmessige tiltak), varsles erstatningssak. Det kom ikke inn søknader om byggetiltak på Hvalø i 2014.

Grensegang er gjennomført for hele nasjonalparken, nye bolter er satt på plass og skilter er satt opp.

Informasjonstavler ble satt opp i praktisk talt alle båthavner, i Tønsberg havn, På Bolærneøyene og på Verdens Ende. Produksjon og oppsetting av informasjonstavler inne i parken fortsetter i 2015.

I april 2014 ble det utdannet ca 70 nasjonalparkverter i et to – dagers kurs på Østre Bolæren.

Mange av disse var i aksjon med guidede turer, deltakelse i skjøtselarbeid og ikke minst på nasjonalparkens facebookside.

Slutføringen av forvaltningsplanen ble startet opp i annet halvår og det er satt opp en prosess som tar sikte på å få planen godkjent mot slutten av 2015. Det ble gjennomført omfattende befaringer med grunneiere og fagpersonell og det er laget en komplett oversikt over skjøtselstiltak for kulturbetingete naturtyper, friluftsområder og kulturminner (vedlegg til planen). Planen bygger på tidligere forvaltningsplan for Ormø- Færder landskapsvernområde. Det har vært nødvendig å utvide planen på flere områder. På en rekke områder er vi avhengige av medvirkning fra en rekke andre offentlige og private aktører i samfunnet for å kunne nå formålet med nasjonalparken.

Det ble gjennomført to samordnete oppsynsaksjoner (sommerferien og ved oppstart av hummerfisket) der Politiet, SNO, Skjærgårdstjenesten, Fiskerioppsynet og Indre kystvakt deltok. Aksjonen fikk stor pressedeckning og bred støtte i opinjonen. Med de god erfaringene fortsetter disse aksjonene i 2015. Evalueringen avdekker et bedre løpende oppsyn mellom aksjonene.

I sommerferien ble det også gjennomført informasjonskampanjer i havnene rundt nasjonalparken. Oppsynsetatene + Kystverket og Røde kors dekket aksjonen i Tønsberg havn. Nasjonalparkvertene dekket kampanjen i de øvrige havnene. Det ble delt ut informasjonsmapper om parken og det ble rapportert om mange gode og positive samtaler med båtfolket.

Nasjonalparken har generelt blitt svært godt mottatt i befolkningen. Pressen har fulgt oss hele året med mange gode og positive oppslag. I juni laget NRK en totimers film (Nasjonalparken – fra soloppgang til solnedgang), som ble sendt 4 ganger i romjulen 2014.

Fylkesmannen og Fylkeskommunen har samarbeidet om å sette i gang prosjektet «Færder nasjonalpark – kunnskap og næring». 2014 var et hovedår for dette prosjektet, som fokuserte på potensiale for verdiskaping knyttet til nasjonalparken. Et stort nettverk fra offentlig og privat sektor (reiseliv) deltok i dette arbeidet. En rekke tiltak er foreslått og videre oppfølging vurderes i disse dager.

Byggingen av Færder nasjonalparksenter med restaurant og forvaltningsknutepunkt ble påbegynt høsten 2014. En egen gruppe koordinerer framdriften. Byggingen blir ferdig i juni 2015. Dette markeres 27. juni, med dronningen tilstede. Det er laget et forslag til utstillingskonsept. Neste fase vil være finansiering og oppbyggingen av utstillinger.

Nasjonalparkforvaltningen har holdt ca 60 foredrag om nasjonalparken på ulike steder i fylket.

Akvakultur: Lite aktuelt i Vestfold

Avløp: FM følger opp aktuelle kommuner/renseanlegg mht. innføring av biologisk rensetrinn. I 2014 har vi gjennomført møterunde med aktuelle kommuner/renseanlegg som har kap. 14-anlegg om status på avløpssektoren. Vi vil stille reviderte krav til ledningsnett for de anlegg som utvides / rehabiliteres. De fleste kommuner har god oversikt og kontroll med avløpsnett, men generelt er det store mengder fremmedvann.

Resultatområde 08 Aktivt friluftsliv

Samarbeidet med Miljødirektoratet, Statens Naturoppsyn, kommunene, skjærgårdstjenesten og Oslofjordens friluftsråd er godt. Forholdet til disse partene er avgjørende for å løse oppgavene på en god måte. Særlig Tønsberg kommune har gjort stor innsats for å frigjøre viktig strand ved innkjøp av bebygde eiendom.

Resultatområde 09 Giftfritt miljø

Sedimenter:

Arbeidet med Sandefjordsfjorden er i et godt spor. Vi har god dialog med kommunen. Tiltaksplanen for opprydding i fjorden er ferdig, men ikke finansieringsplanen. Det arbeides nå med å kvantifisere den økonomiske usikkerheten - og ulike tiltaksalternativer ved event. budsjettsprikk.

Det foreligger et utkast til tiltaksplan for opprydding av forurensede sedimenter i Horten Indre Havn. Arbeidet går bra, men finansiering av prosjektet er ikke avklart. Fylkesmannen deltar i en arbeidsgruppe for sedimentoppryddingen.

De prioriterte skipsverftene følges opp gjennom oppryddingsprosjektene. For øvrig er det delvis forsinket framdrift, men dette prioriteres i 2015 ved tilsetning av ny fast medarbeider. Sedimentdata knyttet til skipsverftprosjektet er lagt inn i Vannmiljø.

Fylkesmannen legger også inn sedimentdata fra øvrige forurensede fjordområder for å få en bedre fylkesoversikt. Dette skjer som en del av vannforskriftsarbeidet.

Grunnforurensning:

Av kapasitetshensyn har oppdatering av grunnforurensningsdatabasen ikke hatt prioritet i 2014, i motsetning til foregående år. (09.16)

En av de prioriterte grunnforurensningssakene er ikke avsluttet, men følges videre opp i 2015 (09.15)

Avfall og gjenvinning:

Vi har stor aktivitet på avfallsfeltet og arbeider mye med nye/endrede tillatelser og oppfølging av virksomhetene.

Oppfølging etter brannen på avfallsanlegget Revac har vært ressurskrevende og gitt oss viktige erfaringer.

Vi har hatt utfordringer knyttet til manglende oversikt over havner og manglende innsendte avfallsplaner, som det tidligere er redegjort for til Miljødir. I 2014 har vi hatt en kontinuerlig prosess og oppfølging mot alle kommuner og større havner. Vi har prioritert de større industrihavnene og større kommunale havner, mens private fritidsbåthavner er nedprioritert. Det gjenstår mye arbeid før oppdraget med avfallsplaner i havner er ferdigstilt. (09.19).

Fylkesmannen har deltatt på tilsynsaksjonen for deponier i september (09.20) og på EE-aksjonen med 9 virksomheter (09.23).

Resultatområde 11 Stabilt klima

Fylkesmannen har utarbeidet statusoversikt for kommunenes klima-og energiplaner. Statusrapporten er oversendt Miljødirektoratet, Hovedkonklusjonen er at planene følges for lite opp. Dette arbeidet må derfor styrkes.

Fylkesmannen deltar aktivt i Vestfold klima og energiforum. Forumet består av kommunene, fylkeskommunen og representanter fra næringslivet.

Vestfold er i ferd med å etablere et biogassanlegg basert på matavfall og gjødsel fra landbruket. Restproduktene føres tilbake til landbruket som jordforbedringsmiddel.

Fylkesmannen deltar aktivt i fylkeskommunens plan for klima og energi. Fylkesmannen er leder av temagrappa klimatilpasning

Vi er også prosjektleder for et klimatilpasningsprosjekt i samarbeid med Larvik kommune og Miljødirektoratet. Målet med prosjektet er å styrke kompetansen og forståelsen for klimatilpasningsarbeidet hos kommunale sakbehandlere.

Fylkesmannen har også fokus på klima i forbindelse med kommentarer og uttalelser til kommunale areaplaner.

Spesielt har vi fokus på klimatilpasning hvor vi bla. viser til behov for god overvannshåndtering, hensyn til havnivåstigning o.l.

I samarbeidet med Miljødirektoratet har vi gitt en orientering om FNs klimarapporter på et KS møte hvor rådmenn og politikere deltok.

Resultatområde 12 Tverrgående virkemidler

Se under det enkelte underkapittel.

12.1 Miljøhensyn i planlegging

Resultatområde 12.1 Miljøhensyn i planleggingen

Det har vært et høyt aktivitetsnivå i planleggingen i fylket i 2014, både hva gjelder kommuneplaner og reguleringsplaner. Fylkesmannen har avgitt uttalelser til 110 varsler om regulering, 80 reguleringsplaner til offentlig ettersyn, 5 kommuneplaner (arealdelen) og én kommunedelplan. Det ble fremmet innsigelser til 6 reguleringsplaner (dvs. 8 pst. av planene), 4 kommuneplaner og 1 kommunedelplan. Det ble totalt fremmet innsigelser til 27 forhold. 12 av innsigelsene er relatert til strandsonen, 4 landbruk, 4 naturmangfold, 3 barn og unges interesser, 2 støy, 1 landskap og 1 handel.

I samtlige innsigelsessaker er det foretatt en konkret vurdering av nasjonale interesser versus lokalt selvstyre.

I 2014 har vi avgitt uttalelse til 260 dispensasjonssaker. I strandsonen ble 17 dispensasjonsvedtak påklaget av oss (dvs. 7 pst. av sakene), mot 7 i 2013. Av de 17 påklagede vedtakene omhandlet 10 etterfylting av sand på strender i Tjøme kommune, behandlet i ett og samme planutvalgsmøte. Det ble varselet påklaging i 47 saker, samme antall som året før.

Økte bevilgninger til utbygging av Vestfold-banen gir stor planleggingsaktivitet. I Tønsberg skal det velges konsept for ny veiforbindelse mellom Nøtterøy og Tønsberg. Ett alternativ berører Ramsar-området Ilene. Vi har aktivt bidratt med innspill og vurderinger. Vi har også bidratt med innspill og vurderinger i arbeidet med konseptvalgutredningen for ny Oslofjord-kryssing.

Fylkesmannen har nedlagt et stort arbeid i å bistå fylkeskommunen i med utarbeidelsen av en ny regional plan for kystsonen. Den nye regionale planen gir føringer for bl.a. fastsetting av byggrensers langs sjøen. Dette er et viktig og arbeidskrevende tema i rulleringen av kommuneplanene, og Fylkesmannen har brukt mye ressurser på å bistå kommunene i dette arbeidet.

Nettstedet Planportal.no er utvidet med veiledning også for tiltakshavere («plan trinn for trinn»), etter initiativ og finansiering fra Fylkesmannen i Vestfold.

Vestfold er med i forsøket med samordning av statlige innsigelser. Samordningen av statlige innsigelser har ført til en kvalitetssikring av innsigelsene. Innsigelser fra statsetatene er nå tydeligere hjemlet i nasjonale interesser. Det har også vært en harmonisering av terskelen for å fremme innsigelser. Antall innsigelser synes redusert. Enkelte innsigelser fra andre statsetater er avskåret av Fylkesmannen.

Etter initiativ og finansiering fra Fylkesmannen ble det i 2014 lagt frem en mulighetsstudie som viser hvordan store parkeringsplasser i Tønsberg kan bebygges. Disse arealene kan i dag vanskelig bebygges fordi kulturminneinteressene begrenser både byggehøyder og graving i grunnen. For å spare viktige natur-, friluftslivs- og landbruksområder er fortetting i sentrumsområdene viktig. Mulighetsstudien fikk stor oppmerksomhet i lokalmediene og blant politikerne, og gir et solid faglig innspill til byplanen som er under utarbeidelse.

12.2 Tilsyn og konsesjonsbehandling

Konsesjonsbehandling:

Mange store, tunge saker (særlig innen avfall, steinindustri og treforedling) og mange mindre mudresøknader. Mye arbeid med akutte hendelser, og delvis redusert bemanning, har gitt redusert framdrift for enkelte søknader.

To pukkerverk gjenstår fortsatt når det gjelder vurdering av overgang til forskriftsregulering. Vi har opphevet tillatelser for noen overflatebehandlere for overgang til forskriftsregulering, videre gjennomgang av disse er nedprioritert i hht. tilbakemelding på embedsoppdrag. (12.2.01)

Tilsyn:

Tilsynet følges i hovedsak opp i henhold til tilsynsplanen, som er lagt inn i Forurensning. Redusert tilsynsbemanning deler av året bidro til at noen egeninitierte tilsyn falt bort.

Felles HMS-tilsyn ble gjennomført for 4 virksomheter (12.2.05), og vi deltok i tilsynsaksjonen av skipsverft (12.2.04).

Øvrige kontrollaksjoner er omtalt under fagområdene (12.2.03)

12.3 Kunnskapsgrunnlag og miljøinformasjon

12.3 Kunnskapsgrunnlag og miljøinformasjon

Kart og geodata

12.3.01

Fylkesmannen i Vestfold er medlem i det regionale GIS-samarbeidet i Buskerud, Vestfold og Telemark. GIS-samarbeidet arrangerte den 17. november, et kurs for kommunene i Det offentlige kartgrunnlaget og ny geoportal. Fylkesmannen i Vestfold bidro i programkomiteen.

12.3.02

Fylkesmannen i Vestfold holder seg oppdatert på kvalitetssikringsrutinene og tekniske løsningene for innlegging av data i Naturbase.

Det er stort ønske for Fylkesmannen i Vestfold at metodene for redigering og innlegging av data i Naturbase utvikles ytterligere slik at det er mulig å bruke ArcGis(fylkesmennes GIS-plattform) til dette arbeidet. Ved å ta i bruk Esri Geodatabase sine muligheter for topologiregler, domeneverdier, replikering og versjonering på en smart måte, kan man forenkle og effektivisere kvalitetssikringsarbeidet, og kutte ned på tiden det tar å få data inn i Naturbase.

12.3.03

Fylkesmannen i Vestfold ble kontaktet av Miljødirektoratet sent i 2014 for å bistå i integrering av informasjon fra fylkenes miljøstatusrapporter på Miljøstatus i Norge. Arbeidet fortsetter i 2015.

Kartlegging og overvåking av naturmangfold

Følgende kartleggingsprosjekter er gjennomført i 2014:

Sande kommune: Kvalitetssikring og supplering av tidligere kartlegging

Sande og Svelvik kommuner: Kartlegging av hule eiker

I tillegg er tre eikekartleggingsprosjekt i hhv. Nøtterøy, Sandefjord og Larvik kommuner påbegynt i 2014, med leveringsfrist i første halvår 2015.

Gjennom et engasjement i første halvår ble flere datasett kvalitetssikret og lagt inn i naturbase. GIS-kapasiteten på embetet er stadig anstrengt, og en ny kø av datasett som venter på klargjøring for naturbase bygger seg opp.

12.4 Internasjonalt samarbeid

Ikke aktuelt i Vestfold, bortsett fra flere besøk fra andre lands direktorater og departementer på Ilene våtmarksenter Holmen.

Ressursrapportering

Resultatområde	Kapittel 0525	Fagdep.
01-06 Naturmangfold, vannforvaltning og vannforurensning	kr 2 725 204,60	kr 2 665 394,54
09 Giftfritt miljø	kr 1 636 000,56	kr 0,00
Andre oppgaver under KLD	kr 876 909,75	kr 0,00
11 Stabilt klima	kr 228 670,63	kr 276 000,00
12.2 Tilsyn og konsesjonsbehandling	kr 732 855,56	kr 859 591,31
12.3 Kunnskapsgrunnlag og miljøinformasjon	kr 681 784,09	kr 0,00
Sum:	kr 6 881 425,00	kr 3 800 985,00

Landbruks- og matdepartementet

Resultatområde 21 Matsikkerhet

se enkeltresultatområdene

21.1 Økt matproduksjon og trygg mat

- **Beskriv kort sentrale utviklingstrekk og drivkrefter i utviklingen av jordbruket og Norge som matnasjon.**

Det var stort sett gode avlinger i 2014, men flere dårlige år har svekket økonomien i planteproduksjon. Særlig unge bønder som har gjort store investeringer i plante- og husdyrproduksjon sliter. Det bidrar nok til at strukturutviklingen fortsetter med stor nedgang i antall søkere av produksjonstilskudd. Leiejordandelen har passert 50 %. En GIS-analyse viser at teigstørrelsen er klart mindre på leiejorda. Det støtter opp om inntrykket av mye av de dårligere arealene leies bort. Når leiearealene dessuten ligger langt fra driftssenteret, er det vanskelig å få gode avlinger (rettidseffekt) og god økonomi.

- **Beskriv kort fylkesmannens arbeid for å nå målet om økt og trygg matproduksjon.**

Landbruksavdelingen har i flere år arbeidet for å øke grøfteaktiviteten som et ledd i å øke arealenes avkasting. Vi hadde søknader nok til hele tilskuddspotten i 2013 og 2014, det viser at behovet er der. Vi registrer at kornarealet går ned og erstattes hovedsaklig av gras. Det synes vi ikke er bra med tanke på økt norsk matproduksjon, men ser lite vi kan gjøre da endringen trolig skyldes bondens økonomiske vurdering av ulike kulturer. Omleggingen til gras skyldes delvis en ekstensivering gjennom ammeku og sau. Men også høyproduksjon til hest.

Det er en god driv blant grønnsaksdyrkerne som blir større og færre og grønnsaksarealet øker i Vestfold. Antall foretak er nesten halvert de siste 10 årene, men grønnsaksarealet har økt med 24 % og øker fortsatt.

Det er rom for økt produksjon av frukt og bær. Her mobiliserer vi sammen med nabofylkene, både for å få nye produsenter, men og for bedre lønnsomhet hos de som driver. Generasjonsskifte er hos en del en utfordring.

- **Beskriv kort hvordan samarbeidet med regionale aktører og Mattilsynet fungerer.**

Landbruksavdelingen deltar i samarbeidsmøter med IN og fylkeskommunen på skasbehandelnivå for å være samkjørte i næringsutviklingsarbeidet mot landbruket. Landbruksdirektøren deltar og i ulike regionale planarbeider hos fylkeskommunen og er FM sin representant i arbeidsutvalget grunderstøtteapparatet START.

I tillegg til løpende kontakt med Mattilsynet er det fast to møter årlig, det ene med saksbehandlere, det andre med saksbehandlere og avdelingsleder/regionleder MT. Dette er fellesmøter med Telemark og Buskerud siden MT-

regionkontoret dekker de tre fylkene.

- **Gi en oversikt over kommunenes forbruk av vakttilskudd og stimuleringsstilskudd fra bevilgning over kap. 1143 post 60 Tilskott til veterinærdekning til Statens landbruksforvaltning innen 28.2.2015.**

Gjennomført

Resultatområde 22 Landbruk over hele landet

se enkeltresultatområdene

22.1 Bruk av landbruksarealer

Vi har ikke organisert beitebruk i Vestfold, derfor ingen tall i tabellen.

- **Beskriv utviklingen i beitebruk og utarbeid statistikk over bruk av beiteareal og tapsutvikling.**

I Vestfold gis det ikke tilskudd til organisert beitebruk. Vi har derfor ikke tapstall for fylket annet enn de som søker om erstatning til katastrofetap og tap til rovvilt. Det er ikke søkt om erstatning.

- **Rapporter på omfang av samfinansiering med midler til forebyggende tiltak mot rovviltskader over Klima- og miljødepartementets budsjett.**

Det ble betalt ut rovvilterstatning til 4 brukere. To i Lardal, en i Hof og en i Sande. Det ble erstattet 7 søyer og 50 lam.

- **Rapportere ev. bruk av midler over kap. 1144 post 77 Regionale og lokale tiltak i landbruket til rovviltforvaltning, og beskriv kort utfordringene på området.**

Vi har ikke brukt midler til rovviltforvaltning i Vestfold fordi problemet foreløpig er marginalt. Vi har noe tap av sau pga gaupe i nordfylket.

- **Beskriv kort bruk og nytte av data fra Geovekst og Norge digitalt hos alle avdelingene ved embetet, og oppfølging av kommunenes arbeid med ajourføring av arealressurskart (AR5).**

I begynnelsen av 2014 ble det undertegnet en langsiktig GIS-samarbeidsavtale mellom fylkesmennene i Østfold, Vestfold og Oslo og Akershus. Samarbeidsprosjektet OslofjordGIS har eksistert i snart 3 år. Grunnstrukturen for en moderne GIS-løsning til intern saksbehandling har blitt etablert. GIS-løsningen er effektiviserende på saksbehandleroppgaver hos våre tre embeter. I prosjektperioden har arbeidet vært konsentrert om GIS-bruk innen fagområdene landbruk, miljø, plan- og byggesak og samfunnssikkerhet. Dataene med størst nytteverdi for saksbehandlerne er eiendomsinformasjon (hjemmelshaver, gnr./bnr. ol.), planinformasjon, ortofoto og relevante temadata i et aktuelt område.

I OslofjordGIS er det lagt inn omriss av plandata, som ved aktivering «fyrer opp» kommunenes egne webkarttjenester. Plansaksbehandlerne benytter seg med andre ord også av kommunenes egne webkarttjenester i forbindelse med utsjekking av plansaker.

I tillegg til kartinnsynsløsningen benyttes også desktopprogramvaren ArcGIS og FYSAK av flere saksbehandlere. I både ArcGIS, FYSAK og OslofjordGIS er det relativt enkelt å hente inn WMS-tjenester fra andre datatilbydere i Norge digitalt-samarbeidet, noe som har forenklet bruken av geodata fra Norge digitalt. Data fra Geovekst og Norge digitalt inngår i alle de omtalte kartløsningene, og gir en bedre kvalitet på beslutningene som fattes. I tillegg gir kartløsningene en effektivitetsgevinst, ved at behovet for befaringer blir mindre. Flere av embetets avdelinger har stor nytte av disse verktøyene i mange sammenhenger.

Geovekstsamarbeidet bidrar til oppdaterte AR5-kart, noe som er avgjørende for korrekt behandling av søknader innenfor arealbaserte tilskuddsordninger i landbruket.

Fylkesmannen har i 2014 deltatt i ett årsmøte/regionmøte i Geovekst/Norge digitalt, ett møte i Fylkesgeodatautvalget i Telemark og Vestfold og tre oppstartsmøter i nye Geovekst-prosjekter i Vestfold, med avtalesignering i januar 2015. Fylkesmannen har i tillegg deltatt i ett nettmøte om periodisk ajourhold av AR5, arrangert av Skog og landskap i forbindelse med deres leveranse av ajourholdt AR5 til Tønsberg kommune.

Fylkesmannen sendte informasjon om egenprodusert jordregister og frist for oppdatering av AR5 til landbrukskontorene i forkant av søknadsomgangen om produksjonstilskudd pr. 31.7.2014. Kommunenes kapasitet og evne til å arbeide med ajourhold av AR5 er varierende. Kostnadsdelingsnormen for FDV-avtaler i Geovekst ble endret i 2014, slik at kommuner som ikke driver kontinuerlig ajourhold av AR5, vil få mindre betalt over FDV-avtalen. Dette vil Fylkesmannen bruke aktivt som et argument for at kommunene skal prioritere arbeidet med ajourhold av AR5.

Det var planlagt kurs i kontinuerlig ajourhold av AR5 i kommunens eget kartverktøy for WinMap-brukere i 2014. Dette ble utsatt til vinteren 2015, i påvente av at kommunene skal ta i bruk ny versjon av verktøyet.

- **Rapportere til Norsk institutt for skog og landskap om behov for kontantmidler i Geovekstprosjekter, samt fylle ut regnskapsskjema.**

Rapportering, søknad om kontantmidler og regnskapsskjema er sendt til Skog og landskap innen gitte frister, fra siste halvår 2014 i Skog og landskaps nye regnskaps- og rapporteringssystem, Krokus.

Tapsstatistikk sau på utmarksbeite

Embeter	Antall sau sluppet (innen organisert beitebruk)		% tilslutning til org. beitebruk i fylket	Tapsprosent		Total tapsprosent	
	Sau	Lam		Sau	Lam	2013	2012
FMVE							
Sum	0	0	0	0	0	0	

22.2 Eiendom og bosetting

- **Kort beskrivelse av kommunenes arbeid med saker innen eiendomslovgivningen**

Vestfold er et lite fylke og vi har nær kontakt med landbruksforvaltningen i kommunene ved kompetanseoverføring på telefon og særskilte samlinger. Det ble i 2013 avholdt en kompetansesamling på lovområdet og det vil bli avholdt en kompetansesamling i mars 2015. I 2013 gjennomgikk vi alle vedtak som kommunene fattet etter jord- og konsesjonsloven i 2012. Registrerte avvik var ikke av en slik karakter at det var grunnlag for å ta i bruk jordlovens kontrollhjemmel i 2014. Vi har ikke hatt særskilte dialogsamtaler med kommunene om dette i 2014.

I Vestfold blir departementets brev av 04.12.2013 tillagt vekt ved praktisering av priskontrollen. Brevet endrer ikke konsesjonsloven og brevet sier ikke at metoden som prisrundskrivet anviser er endret. Fylkesmannen tolker brevet slik at man heretter skal legge mer vekt ved ervervets resultat, og være mer åpen for å gi konsesjon om avtalt pris er høyere enn verdien konsesjonsmyndigheten har kommet frem til. I saker som gjelder tilleggsjord, eller erverv av eiendom som er egnet å opprettholdes som en egen driftsenhet, vil søkerens intensjon med ervervet til en viss grad kunne veie opp for en kjøpesum som fremstår som høy. Men prishensynet kan ikke settes helt til side, så hvis avtalt pris ligger på et helt annet prisnivå enn konsesjonsmyndighetens verdivurdering blir konsesjon nektet.

- **Fortløpende orientere SLF om saker etter jord- og konsesjonslovgivningen avgjort av Sivilombudsmannen.**

Det har ikke vært noen saker fra Sivilombudsmannen i 2014.

- **Rapportere til SLF om saker behandlet etter jord-, odels- og konsesjonslov, jf. rapporteringsskjema som utarbeides av SLF (antall saker, antall vedtak mv.).**

Vi har behandlet 5 klager over kommunale vedtak etter jord- og konsesjonsloven. Alle vedtak ble opprettholdt. Fylkesmannen har fattet 2 avvisningsvedtak i klagesaker. Fylkesmannen har fattet 3 vedtak som førsteinstans. Etter initiativ fra landbruksdirektøren ble 1 vedtak etter jordloven § 12 omgjort etter forvaltningsloven § 35. Fylkesmannen har avgitt uttalelse etter jordloven til et mulig ekspropriasjonstiltak som berører dyrka mark. Fylkesmannens konklusjon var at saken ikke var tilstrekkelig utredet ettersom det ikke var prøvd å få en minnelig løsning ved jordskifte. Kommunen har nå krevd jordskifte.

22.3 Forvaltning av inntekts- og velferdspolitiske tiltak og kontroll

- **Gi en oversikt over erfaringer og utfordringer knyttet til kommunenes forvaltning av økonomiske og**

juridiske virkemidler og regelverk.

Produksjonstilskuddsregelverket har gått gjennom betydelige endringer i 2014, først gjennom jordbruksoppgjøret 2014-2015 og deretter gjennom ny forskrift fastsatt i desember 2014. For kommunene har det vært mye ny skriftlig informasjon å forholde seg til. Vi erfarer at kommunene har varierende kapasitet til å sette seg inn i nytt regelverk. Landbrukskontorene har jevnt over stor arbeidsbelastning. I fylket har vi tre landbrukskontor med én ansatt som har ansvar for alle landbruksoppgaver. Det har dessuten vært vakanse ved ett kontor og gjennomføring av samlokaliseringsprosess for to andre kontorer.

Vi har også i 2014 lagt vekt på å veilede kommunene. Det har vært arrangert 2 kompetansesamlinger med produksjonstilskudd og kontroll som tema, hvorav én også omfattet andre tilskuddsordninger. Fylkesmannen har utarbeidet forslag til sjekklister til bruk ved foretakskontroller innenfor produksjonstilskudd og tilskudd til regionale miljøtiltak. Disse har blitt godt mottatt og tatt i bruk av kommunene. Sjekklister oppdateres før hver søknadsomgang. Vi har prioritert å ha tett dialog med landbruksforvaltningen i kommunene i forbindelse med saksbehandlingen, gjennom å være tilgjengelig pr. telefon og e-post og gi raske tilbakemeldinger.

Det er utfordrende for kommunene å gjennomføre god saksbehandling i tilskuddsordninger hvor kommunen mottar få søknader gjennom året, slik som tilskudd til avløsning ved sykdom, SMIL-ordningen og tilskudd til drenering. Fylkesmannen har gjennom kompetansesamlinger, maler for vedtaksbrev og informasjon til kommunene forsøkt å bidra til standardheving i saksbehandlingen. Fylkesmannen erfarer at kvaliteten på kommunenes saksbehandling jevnt over er god.

- **Gi en oversikt over ressursinnsats knyttet til kontrolloppgavene, omfang på gjennomførte kontroller og hvordan ev. avvik er fulgt opp, jf. eget skjema. FM skal også gi en samlet vurdering av kontrollresultatene.**

Det er brukt ca. 60 dagsverk på kontrollvirksomhet. Dette er omtrent 4 ganger så mye som i 2013. Seks personer har vært involvert i gjennomføring av forvaltningskontroller i kommunene. For detaljer vises det til tabell.

Det har vært gjennomført foretakskontroller innenfor ordningen produksjonstilskudd (kombinert med kontroll av husdyrkonsesjon).

Som en ekstra kontroll med kommunenes forvaltning av produksjonstilskudd, ba vi om skriftlig vurdering av avkorting for alle søknader som ble opplistet i rapport PT-4100A, Grunnlag for å beregne avkorting i produksjonstilskudd. Alle kommuner leverte skriftlig vurdering i alle saker på listen, både der det ble vedtatt avkorting og der det ble konkludert med at det ikke skulle avkortes. Tre kommuner vedtok avkorting i totalt fem saker.

Kontrollene som er gjennomført av Fylkesmannen i Vestfold i 2014 har avdekket få avvik i kommunenes forvaltning. Avvikene som er funnet, dreier seg i stor grad om manglende dokumentasjon av kommunens vurderinger. Avvik som ble avdekket under kontroll av kommunens foretakskontroll i forbindelse med RMP, er et signal til Fylkesmannen om at regelverket er så detaljert og omfattende at det er vanskelig å forstå for jordbrukerne og krevende å forvalte for kommunene. Avvik som ble funnet under kontroll av skogfondsordningen, både dokumentkontroll og feltkontroll, kan hovedsaklig forklares med nye og uerfarne kommuneansatte innenfor skogforvaltningen. Det blir prioritert å gjennomføre kontroller i kommuner med nyansatte, og det blir gitt veiledning både i forkant og etterkant av kontrollene.

Fylkesmannen konkluderer med at kontrollene på landbruksområdet i 2014 har avdekket at kommunene stort sett gjennomfører sine forvaltnings- og kontrolloppgaver på en tilfredsstillende måte. I 2014 var kontroll av kommunenes foretakskontroller vektlagt i forvaltningskontrollen. Den formen for kontroll er krevende, men har gitt mye og nyttig informasjon tilbake til Fylkesmannen. Kommunene har gitt uttrykk for at de selv har nytte av å bli kontrollert.

- **Gi en oversikt over klager og dispensasjonssøknader behandlet av Fylkesmannen for samtlige tilskuddsordninger på landbruksområdet der kommunen er førsteinstans.**

Gitt i tabell.

- **Beskriv dekningsgraden for landbruksvikartjenestene i fylket, og rapporter til SLF om landbruksvikarvirksomhet ved hjelp av skjema SLF-154 innen 1.2.2014.**

Avløserlaget i Vestfold har rapportert at de har klart å stille arbeidskraft til disposisjon i alle tilfeller hvor det har vært etterspurt landbruksvikar. Når landbruksvikarene har vært opptatt, har avløserlaget sendt annen avløser.

I sin årsrapport for 2014 og søknad om tilskudd til landbruksvikar for 2015, synliggjør avløserlaget i Vestfold et behov på mer enn 3 årsverk landbruksvikar. I 2013 ble tildelingen av årsverk til Vestfold redusert fra 5 til 3, etter at det var søkt om mindre enn 3 årsverk over flere år. Nå tilsier både produksjonsomfanget og etterspørselen etter landbruksvikar i Vestfold at behovet igjen er større enn 3 årsverk. Fylkesmannen i Vestfold kommer til å søke om utvidet ramme for landbruksvikarvirksomheten i fylket fra og med 2016.

Det er rapportert om landbruksvikarvirksomheten til Landbruksdirektoratet innen gitte frister.

- **På erstatningsområdet må embetene gjennom året være forberedt på en situasjonsbestemt rapportering, jf. SLFs fullmaktsbrev.**

Fylkesmannen rapporterte til Landbruksdirektoratet i juli og september. 2014 var et år med gode avlinger og svært få erstatningssaker. To lokale haglskader i frukt og grønnsaker ga så mye skader at det utløste erstatning.

- **Gi innspill til Statens landbruksforvaltning om utfordringer ved forvaltning av ordningene og forslag til forbedringer til jordbruksoppjøret 2015.**

Utført.

- **Beskrive Fylkesmannens oppfølging av kontrollister over mottakere av tidligpensjon som har mottatt andre inntekter, der det må vurderes om tidligpensjon har blitt gitt urettmessig.**

Fylkesmannen i Vestfold har ikke hatt kapasitet til å prioritere dette arbeidet i 2014. Det vil bli prioritert i 2015.
Oversikt over behandling av klager og dispensasjonssøknader 2014 - antall

Klagebehandling

Produksjonstilskudd		Miljøvirkemidler		Andre tilskuddsordninger	
Innvilget	Avslått	Innvilget	Avslått	Innvilget	Avslått
3	1	0	2	1	0

Dispensasjonssøknader

Produksjonstilskudd			Miljøvirkemidler			Andre tilskuddsordninger		
Innvilget	Delvis innvilget	Avslått	Innvilget	Delvis innvilget	Avslått	Innvilget	Delvis innvilget	Avslått
2	0	1	1	0	0	1	0	0

Fylkesmannens kontroll av landbruksvirksomheten i 2014

1. Hvor mye ressurser er avsatt til kontroll?

Årsverk: 0,3

Antall personer: 5

2. Gjennomførte kontroller av kommunenes landbruksforvaltning(forvaltningskontroller)

Kommune:	Andebu kommune
Orninger/omfang:	Produksjonstilskudd - kontroll av kommunens foretakskontroll. Andebu har landbruksforvaltningen for både Andebu og Stokke kommuner.
Registrerte avvik:	1: Ikke gjort skriftlig vurdering av avkorting i Wespa
Oppfølging av avvik:	Avvikene anses lukket når kommunen etter endt søknadsbehandling for søknadsomgangene i 2015 kan bekrefte i e-post til Fylkesmannen at avkortingsvurderinger er gjort skriftlig og vurderingene er gjenfinnbare i Wespa.
Kommune:	Andebu kommune

Orninger/omfang:	Tilskudd til regionalt miljøprogram (RMP) - kontroll av kommunens foretaks kontroll
Registrerte avvik:	3: Kommunen godkjente søknad om tilskudd til tre tiltak der vilkårene for tilskudd ikke var oppfylt.
Oppfølging av avvik:	Da kontrollen ble gjennomført før kommunens endelige godkjenning av søknaden i eStil, ble avviket lukket da kommunen fattet endelig vedtak.

Kommune:	Andebu kommune
Orninger/omfang:	Skogfond, tilskudd til skogkulturtiltak - kontroll med revisor. Andebu har skogforvaltningen for både Andebu og Stokke kommuner
Registrerte avvik:	1: Mva. var tatt med i tilskuddsgrunnlaget for en skogsbilveg.
Oppfølging av avvik:	For mye utbetalt tilskudd og skogfond ble tilbakebetalt og avviket lukket i etterkant av kontrollen.

Kommune:	Sande kommune
Orninger/omfang:	Produksjonstilskudd - kontroll av kommunens foretaks kontroll. Sande har landbruksforvaltningen for både Sande og Svelvik kommuner.
Registrerte avvik:	1: Ikke gjort skriftlig vurdering av avkorting i Wespa
Oppfølging av avvik:	Avvikene anses lukket når kommunen etter endt søknadsbehandling for søknadsomgangene i 2015 kan bekrefte i e-post til Fylkesmannen at avkortingsvurderinger er gjort skriftlig og vurderingene er gjenfinnbare i Wespa.

Kommune:	Sande kommune
Orninger/omfang:	Tilskudd til regionalt miljøprogram (RMP) - kontroll av kommunens foretaks kontroll
Registrerte avvik:	1: Kommentarfeltet er ikke brukt når kommunen har gjort endringer i søknadsdata. Det er heller ikke gjort skriftlige avkortingsvurderinger i slike tilfeller.
Oppfølging av avvik:	Avvikene anses lukket når kommunen etter endt søknadsbehandling for søknadsomgangene i 2015 kan bekrefte i e-post til Fylkesmannen at endringer er kommentert, avkortingsvurderinger er gjort skriftlig og vurderingene er gjenfinnbare i eStil.

Kommune:	Sandefjord kommune
Orninger/omfang:	Skogfond, tilskudd til skogkulturtiltak - kontroll med revisor
Registrerte avvik:	Ingen avvik
Oppfølging av avvik:	

3. Gjennomførte foretakskontroller. Foretakene kan anonymiseres ved A, B, C etc.

Foretak:	A og B
----------	---------------

Orninger/omfang:	Produksjonstilskudd og husdyrkonsesjon Stedlig kontroll og dokumentkontroll.
Hjemmel for kontroll:	Forvaltningsloven § 17, Forskrift 2002-03-22 om produksjonstilskud i jordbruket § 11, Forskrift 2004-04-01 om regulering av svine- og fjørfeproduksjonen § 11.
Registrerte avvik:	Ingen avvik, men foretakene vil bli fulgt opp med kontroller også kommende år, med tanke på om foretaken fremdeles kan dokumentere at de drives klart adskilt.
Oppfølging av avvik:	

4. Andre kommentarer/ innspill:

Kontroller på husdyrkonsesjonsområdet: I 2013 (som kontrollen gjelder) var det 106 besteninger med slaktegris, 67 med purker, 43 med høner, 37 med kylling og 5 med kalkun. Noen av foretakene hadde flere dyreslag. I 2014 har det blitt gjennomført kontroll for åra 2011, 2012 og 2013. De fleste holder seg til grensene i regelverket og noen benytter seg av muligheten for å øke det ene året mot å redusere året etter. Alle produsentene som ifølge leveranselister og produksjonstilskuddssøknader har produsert for mye er sjekket manuelt. Det ble sendt ut vedtak om standardisert erstatning til 8 foretak for denne perioden. Totalt ble det krevd 961.311 kroner i erstatning. Beløpene varierer fra kr. 3.000 til kr. 830.400 pr åprodusent. Det ble også sendt ut 11 påminnelser om at det var for stor produksjon i 2013, og hvor mye det måtte reduseres for å ikke bli ilagt standardisert erstatning for 2014. Det er ikke gjennomført stedlige kontroller for disse produsentene. To foretak er kontrollert med tanke på driftssamarbeid. Det er der også gjennomført stedlig kontroll, samt gjennomgang av regnskap og bilagspermer. Det ble vurdert at de drev godt nok adskilt, og det er ikke krevd standardisert erstatning. I tillegg til de opplistede forvaltningskontrollene, er det også gjennomført feltbasert forskriftskontroll på 20 tilfeldig valgte flater i kommunene Andebu, Sandefjord, Larvik og Lardal som avdekket 4 avvik på Bærekraftforskriften, og 6 mindre avvik i grunnlag for utbetalt skogfond og tilskudd. Fylkesmannen i Vestfold ønsker en mulighet i ØKS for å kunne plukke ut saker til kontroll, kvittere når kontrollen er utført og eventuelt markere saken som et avvik, med mulighet for oppfølging og lukking.

22.4 Regionalt tilpasset innsats

- **Beskriv hvilke tiltak som er gjennomført for å styrke kommunenes arbeid innenfor landbruks- og matområdet, herunder omfanget av den landbrukspolitiske dialogen med kommunene og det landbrukspolitiske engasjementet i kommunene. Beskriv prioriteringer og konkret bruk av ev. midler over kap. 1144 post 77 Regionale og lokale tiltak i landbruket til kommunerettet arbeid, inkludert en regnskapsmessig oversikt og vurdering av arbeidet.**

I Vestfold har lokalpolitikkerne stort sett god forståelse av jordvern og sammenhengen mellom landbruk og annen næring og som grunnlag for næringsmiddelindustri. Jordvern Vestfold og landbrukets aktive faglag gjør og godt arbeid her. Det har ikke vært gjennomført kommunebesøk med hovedmål landbrukspolitikk i 2014. kommunenes fokus er på kommunestrukturprosjektet. landbruksdirektøren deltar i ulike sammenhenger hvor en treffer kommunepolitikere, men hovedsaklig ordførere.

Tildelt pott, kr. 115 000, brukes til kompetansetiltak overfor kommunal landbruksforvaltning 15 samlinger i 2014, bla knyttet til miljø og kulturlandskapsarbeidet, tilskuddsforvaltning, skogbruk og landbrukets plass i beredskapsarbeidet. Fordi vi ikke hadde noe kostbare samlinger i 2014 ble ikke otte brukt opp, mens vi regner med å bruke den i 2015 fordi vi planlegger en utferd for kommunal landbruksforvaltning til et annet fylke i landet som kompetansebygging.

Kompetanseprogrammet Kola-Viken ble gjennomført, i år med en samling i Vestfold, ca 130 deltager fra østlandsfylkene minus Hedmark og Oppland deltok i et allsidig program. Vi arrangerte en studietur til Sverige for skognettverket i Vestfold. Med tilsammen 16 samlinger og kurs innenfor de fleste fagfeltene syns vi vi dekker opp kommunenes kompetansebehov bra og kommunene møter flittig opp.

Rapporter om arbeidet i Regionale bygdeutviklingsprogram.

FMLA har hatt regelmessige saksbehandlermøter med IN, FK og FMLA for å utveksle erfaringer og drøfte aktuelle saker innen næringsutvikling og oppfølging av satsningsområdene i RNP. RNP ble utarbeidet av partnerskapet og alle deltagerne legger den til grunn for sitt arbeid. IN behandler søknader i tråd med RNP. FK er

spesielt opptatt av utdanning og kompetanseutvikling. FMLA er den som forsøker å ivareta hele bredden, økt produksjon gjennom bedre agronomi, initiere økt innsats der det er rom i markedet som økt satsning på frukt og bær og Inn på tunet. FMLA har vært en av pådriverne for å få etablert en Fagskole for gartner teknikere og for å etablere lærlingeordningen 2+2 vgs gartner og agronom.

- **Utarbeide oversikt over antall årsverk i landbruksforvaltningen i kommunene og i Fylkesmannens landbruksavdeling per 31.12.2013. Fra 2014 skal denne informasjonen inngå i årsrapporten til embetet.**

I vestfolkkommunene var det pr. 31.12.13 21,9 stillinger som utførte 19,3 årsverk. Pr 31.12.14 var det 20,9 stillinger og som utførte 18,7 årsverk. Vestfold har 9 kommuner med landbruksforvaltning, dvs vi har 4 felleskontor. Totalt har Vestfold 14 kommuner.

- **Rapportere om bruken av midlene til arktisk landbruk og fjellandbruket**

Gjelder ikke Vestfold

22.5 Ei livskraftig reindrift

Gjelder ikke Vestfold

Resultatområde 23 Økt verdiskaping

se enkeltresultatområdene

23.1 Næringsutvikling innen jordbruk og bygdenæringer

- **Egen rapport om bruken av BU-midlene sendes LMD innen 28.2.2015 med kopi til Innovasjon Norge. Det skal gis en kort omtale av den helhetlige bruken av BU-midler i fylket, samt en detaljert rapportering på bruken av utrednings- og tilretteleggingsmidler i henhold til rapporteringskravene i brev til Fylkesmannen av 12.12.2013. I rapporten skal det også rapporteres på bruken av utviklingsmidlene til økologisk landbruk.**

Innholdet i rapporten er slik: Vestfold hadde kr 2 493 585,- til disposisjon i 2014. Bevilgningen var på kr 2 230 000,-. Men det var overført kr 187 172,- fra 2013 og kr 76 413,- inndratte midler i 2013. Tilsammen ble det derfor bevilget kr 2 389 750,- fordelt på 29 søknader. Tre søknader ble avslått.

Regionalt næringsprogram for landbruket i Vestfold 2012-2015 (RNP) har ligget til grunn for innvilgede søknader. Fordelingen på RNP's satsningsområder har fordelt seg slik:

Volumproduksjon	865 000,-	
Økologisk produksjon	95 000,-	
Skog og trebruk	435 000,-	
Landbruksbaserte opplevelser og reiseliv		231 000,-
Inn på tunet	60 000,-	
Bioenergi	25 000,-	
Kompetanse	310 000,-	
Omdømmebygging	368 750,-	
Sum	2 389 750,-	

Det er i tillegg bevilget tre søknader innen økologisk landbruk på totalt 246.000 kroner av midler som var inndratt på økologiske handlingsplanmidler.

• **Beskrive kort tiltak for økt satsing innen landbruksbasert vare- og tjenesteproduksjon innenfor Regionalt næringsprogram.**

Frukt og bæringsatsing: Produsentene rundt Oslofjorden ønsket et tettere samarbeid og en samlende organisering uavhengig av produsentsammenslutninger, grossister og omsetningsformer. Det kom et innspill fra produsenter til fylkesmennene rundt Oslofjorden og Innovasjon Norge med et ønske om et prosjekt hvor dette ble sette nærmere på. Det har nå vært gjennomført et forstudie i 2014, og er nå over i et forprosjekt i 2015, begge prosjektene er støttet av Innovasjon Norge. Målsetningen er å komme nærmere en form for klyngedannelse, der en samlet kan få styrket innovasjonsevnen, minske svinn, øke produktiviteten og konkurransekraften hos den enkelte deltaker, og dermed bedre lønnsomheten. Det skal også jobbes med å øke andelen av norskproduksert frukt og bær i det norske markedet, og synliggjøre produksjonen av frukt og bær rundt Oslofjorden. Produsentene har vært aktive i arbeidet, og Fylkesmannen i Vestfold har representert alle fylkesmennene rundt Oslofjorden.

Det var et ønske fra gartnernæringen og hele dens verdikjede om et fagskoletilbud på nivå over videregående skole. Fagskolen Driftsledelse Gartner og Grønt, DGG hadde sin oppstart i september 2014. Dette er et samarbeid mellom Gjennestad Gartnerskole og Veia Statens fagskole for gartnere og blomsterdekoratører. Fagskoleprogrammet blir gjennomført første del på Veia, Moelv og andre år på Gjennestad, Stokke. Utvikling av studiet har vært i samarbeid med gartnernæringen, bondelaget, Vestfold Fylkeskommune og Fylkesmannen i Vestfold.

• **Beskrive tverrsektorielt samarbeid og resultater i arbeidet med Inn på tunet generelt og Inn på tunet-løftet i kommunene spesielt.**

Det tverrsektorielle samarbeidet hos FM har i stor grad dreid seg om informasjon fra landbruksavdelingen til helse, omsorgs- og oppvekstsektoren hos FM. FMLA har deltatt i interkommunalt samarbeid (Tønsberg, Nøtterøy og Tjøme kommuner) for opprettelsen av et nytt dagaktivitetstilbud for personer i en tidlig fase av demens. FMLA har et godt samarbeide med Nasjonal kompetansetjeneste Aldring og helse for å øke kvaliteten innenfor Inn på tunet og demensomsorgen. To kommuner i Vestfold fikk Inn på tunet-løft midler. Erfaringene i prosjektene var gode, men kommunene prioriterte ikke å avsette midler til videre drift utover prosjektperioden. Disse to prosjektene ble av den grunn ikke videreført.

23.2 Skogbruk

• **Rapporter kort om utviklingen i skogbruket, beskriv utfordringene på skogområdet og hvordan Fylkesmannens arbeid har bidratt til resultater og aktivitet.**

Skogbruksaktiviteten i fylket tok seg kraftig opp igjen i løpet av 2014. Tømmerprisene var svært lave ved inngangen til 2014, men tok seg kraftig opp utover året og resulterte til rekordaktivitet senhøstes. Totalt ble avvirkningen året sett under ett på et gjennomsnitt for siste 10-årsperiode. En ny trend for Vestfoldskogbruket er at flere aktører er inne på tømmermarkedet. I 2014 ble ca 65 % av avvirket tømmer solgt gjennom Viken Skog, mens Glommen Skog, SB-skog og Nortømmer stod for de resterende 35 %. For få år siden hadde Viken en markedsandel på 95 %.

Plante- og ungskogpleieaktiviteten fikk en liten nedgang i 2014. Nedgangen ble imidlertid mindre enn forventet ut fra at Viken skog som hovedaktør i 2014 ikke prioriterte ungskogpleie. Kommunene i Vestfold og FMLA har for kommende år etablert et formalisert spleiselag med Viken skog, hvor en dreven skogbruksleder er satt til å arbeide på heltid med skogkultur.

Rammebetingelsene for tømmertransporten fikk et høyt fokus etter nedleggingen av Søndra Cell på Tofte. I 2014 tok FMLA initiativ til møter med Statens Vegvesen Vestfold og samtlige kommuner for å se på mulighetene for å oppskrive det offentlige veinettet til 60 tonn akseltrykk og 24 meters vogntoglengde. Så langt er mange av fylkesveiene, som har betydning for tømmertransporten, blitt skrevet opp. På de kommunale veiene er det satt i gang en prosess hvor målet er å påvise flaskehals for tømmertransporten.

Skogsbilveinettet i Vestfold er relativt godt utbygget og behovet for nye veier er lite. Men behovet for ombygging av eldre veier er stort. I 2014 ble rekordmange skogsbilveier satt i stand for moderne tømmertransport som følge av de økte bevilgningene Vestfold fikk til formålet.

Skogbruksplanlegging med miljøregistreringer har endret seg noe ved at Vestfold slår sammen prosjekter i enkeltkommuner til større takstprosjekter som omfatter flere kommuner. Skogeierne etterspør heller ikke nye skogbruksplaner i samme grad som ved forrige omdrev. Det er i løpet av den siste 15-årsperioden gjennomført miljøregistreringer i samtlige kommuner, og revisjon av de tidligste miljøregistreringene er også gjennomført.

Mye tyder på at omdrevshastigheten på skogbruksplanleggingen med fordel kan økes til hvert 15. år. Dette medfører at Vestfold ikke har så stort tilskuddsbehov til skogbruksplanlegging som tidligere.

Resultatkontroll foryngelse og miljø og foryngelseskontroll er gjennomført i alle kommuner. Omdisponering av skogareal til reguleringsformål eller beite er viktigste årsak til uteblitt planting. I kystkommunene er det en liten økning i flater som forynges naturlig med lokale løvtrær eller blandingsskog. 10 % av hogstarealet blir ikke ivaretatt. Høy produksjonsevne og innslag av naturlig foryngelse medfører at plantetallet i er relativt lavt forhold til avvirket volum.

Den største utfordringen for oppbygging av ny skog i Vestfold er et stort etterslep i ungskogpleie. Kommunene velger å prioritere forskudd til ungskogpleie i 2015, og Fylkesmannens sjekk av kommunenes forskriftskontroll bør ha et fokus på bestandspleie.

- **Rapportere om skogbruksplanlegging med miljøregistreringer og tilskudd til miljøtiltak i skogbruket gjennom fagsystemet TSKOG**

Rapporteringen er utført innen gitt frist. Alle pågående prosjekter er ajourført i TSKOG.

Resultatområde 24 Bærekraftig landbruk

se enkeltresultatområdene

24.1 Jordvern og kulturlandskap

- **Beskriv status i omdisponering av dyrka og dyrkbar jord i fylket.**

Det ble i 2013 omdisponert 290 daa dyrka og 67 daa dyrkbar mark, tilsammen 357 daa. Tall for 2014 er ikke klare enda

- **Beskriv aktivitet og status i dialogen med kommunene for å nå de nasjonale målene om å ivareta jord- og kulturlandskapsressursene.**

Vi har tidlig og tett kontakt med kommunene i kommuneplan-prosessen. Kommunene er ikke som vi trodde for et år siden, ferdig med revisjon av sine kommuneplaner, men vi forventer mange i 2015.

- **Beskriv sentrale utviklingstrekk for jordvernet i fylket og hovedutfordringer i virkemiddelbruk og tiltak (herunder omdisponering av dyrka og dyrkbar jord).**

Samferdselsanlegg stod i 2013 for 199 daa av omdisponeringen på til sammen 357 daa. Omdisponeringen av dyrka areal er høyere enn de tre foregående år, selv om totalarealet er forholdsvis stabilt på mellom 250 og 500 daa fra 2008.

I enkelte kommuner tar ikke kommunen etter vår vurdering et helhetlig grep i arealplanleggingen. Arealbruken og utvikling styres av grunneierinnspill som får plass i planene, ofte mindre arealer 0-15 daa, mange ganger "inneklemt". Foreløpig har vi ikke noe klart bilde av om fylkeskommunens regionale plan for bærekraftig arealpolitikk utfordres i vesentlig grad eller om den etterleves.

- **Beskriv erfaringer og resultater med iverksetting av tiltak for de områdene som inngår blant utvalgte kulturlandskap i jordbruket.**

Skjærgården øst for Nøtterøy og Tjøme er Vestfold sitt utvalgte kulturlandskap i jordbruket. Området består av 63 store og små øyer med totalt landareal på 15 000 da. Det er rester av bosetting på 26 av øyene, 4 øyer er bebodde (3 har gårdsbruk) og det er beitedyr på ca. 20 av øyene. Antall aktører som søker om midler og utfører tiltak er økende. Området er del av Færder nasjonalpark og det er godt samarbeid mellom UKL og nasjonalparken

I 2014 var tildelingen fra SLF på 650 000 kr. Totalt er 690 000 kr (inkl. inndradde midler) ble tildelt nye tiltak. Av disse er 190 000 kr gitt til biologisk mangfold og landskapsskjøtsel, 230 000 kr til kulturminner, 140 000 kr til næringsutvikling og 50 000 har gått til planlegging, 50 000 til skjøtelsesplan og 30 000 kr til ny kulturlandskapskole. Det alt vesentligste av midlene har også dette året gått til konkrete tiltak i området, og det gir tydelige resultater. Områder åpnes opp og gjengroingen holdes i sjakk gjennom beitetiltak. Dette året

har en gravrøys fra bronsealderen blitt ryddet for vegetasjon og en gammel bygning (i SEFRAK) blitt istandsatt til sauefjøs. Ny kulturlandskapskole har gjennomført 4 vellykkede kursdager og er et spleiselag mellom UKL, Færder nasjonalpark og Oslofjordens Friluftsråd. Kulturlandskapet med sine særpregede arter og kulturminner holdes i hevd.

Slåttemarker, naturbeitemarker, hagemarker, strandenger, steingjerder mm istandsettes og skjøttes. Bjerkø Gård med tilleggsnæring i låven (overnatting mm), se www.bjerkoegaard.no, har stor aktivitet. Næringsutvikling og tilrettelegging for aktiv gårdsdrift på Bjerkø Gård og Søndre Årø Gård blir prioritert. Dyreholdet er av stor betydning for skjøtselen av øyene. Arbeidsutvalget for UKL er bredt sammensatt av 22 private og offentlige aktører. Alle aktørene er positive medspillere, og det er godt samarbeid og entusiasme rundt satsningen. UKL-området nyter også godt av RMP-tilskudd til dyr på øybeite mm, SMIL-tilskudd og midler fra Miljødirektoratet (nasjonalparken).

- **Bruken av innsigelser knyttet til landbruk i saker etter plan- og bygningsloven.**

Vi hadde tre innsigelser knyttet til araldelen i to kommuneplaner. Alle er løst i mekling.

24.2 Samfunnsplanlegging

- **Beskriv hovedtrekk i arealbruksutviklingen og aktivitetene som er iverksatt for å sikre at landbrukets arealinteresser og utviklingsmuligheter blir ivaretatt i samfunnsplanleggingen.**

Her er situasjonen mye lik foregående år. Arealbruken i fylket er i endring, grasarealene øker og kornarealene synker. Nedgangen er neste 60 000daa siste 10 år. Gledelig er det at arealet i vekstgruppe grønnsaker øker. Gjennom Planforum, kommunedialog og i møte med kommunene i enkeltsaker er jordvern tema, særlig med trykk på arealene rundt byene, arealer som er de beste for jordbruksproduksjon. Foreningen Jordvern Vestfold bidrar til å holde jordvernet framme i samfunnsdebatten. Skog og Landskap sitt arealbarometer for Vestfold fikk god dekning i media.

- **Beskriv status og erfaringer i arbeidet med verneplaner, energisaker og konsekvensutredninger.**

Konsekvensutredninger i kummuneplaner knyttet til nye utbyggingsarealer har stort sett bra vurderinger av komseskvens knyttet til enkelt tema som jordbruk, natur, rasfare, barne og unges interesser mv, men er svakere på en samlet vurdering av konsekvenser på strategisk nivå som f. eks utbyggingsmønster. Konsekvensutredninger som del av større saker som samferdselstiltak eller råstoffutvinninger er derimot vanligvis gode på alle felter.

Prosessen knyttet til etableringen av Færder nasjonalpark vurderer vi som god, med bred involvering av alle berørte interesser.

Prosesser knytta til frivillig skogvern går sin gang, tålig greit. Det var en liten pause pga manglende nasjonale økonomiske rammer, men nå er vi ajour.

- **Kort beskrive status for samfunnssikkerhetsarbeidet på landbruks- og matområdet**

Landbruksdirektøren sitter i fylkesmannens kriseledelse. Det ble våren 2014 gjennomført en skogbrannøvelse sammen med sivilforsvaret og kommunene i Vestfold. I høst gjennomførte vi sammen med fylkesbredskapsjefen et seminar med tema landbruk i beredskapsarbeidet, roller og hvilke hendelser bør en være forberedt på.

24.3 Klimautfordringene

- **Rapportere om skogbruksplanlegging med miljøregistreringer og tilskudd til miljøtiltak i skogbruket gjennom fagsystemet TSKOG.**

Rapporteringen er utført i TSKOG innen gitt frist.

Vestfold er godt i gang med 3. omdrev av skogbruksplanlegging og har også startet på revisjon av miljøregistreringer. Tilskudd til miljøtiltak utgjorde i 2014 i underkant av 1 mill. kr. Det er et betydelig lavere beløp enn ved 1. gangs registrering i de aktuelle kommunene. Årsaken er i første rekke at mange MIS-figurer i denne omgangen har fått behandlingsforslag (d.v.s.kan gjennomhogges) mens de for 10 år siden måtte stå urørt. I tillegg er bestillingsprosenten av planer med miljøregistreringer ca. 20 % lavere enn ved forrige registrering.

- **Beskriv kort aktiviteten knyttet til økt bruk av trevirke og satsing på bioenergi, samt gjør rede for**

status og utfordringer på området.

Vestfold har etablert et samarbeide med nabofylkene for å øke fokuset på bruken av skogen som råstoff til bioenergi. Det er ansatt egen prosjektleder som i første rekke arbeider med "bondevarmeleveranser" og gårdsvarmeanlegg. Bortfallet av flistilskuddet har imidlertid lagt en demper på å bruke skogen i disse småskalaløsningene.

Fjernvarmeløsninger basert på flis er imidlertid etablert både i Tønsberg og Sandefjord. Disse anleggene får flis fra bioenergiterminalen på Torp i Stokke. Torp er sentralt i Vestfold og er en god løsning med et forbruk av rundttømmer på ca 80.000 m³. Disse anleggene har medført "All time high" i forbruk av av virke som går til bioenergiformål i Vestfold.

Fylkesmannens arbeide med økt bruk av trevirke kanaliseres gjennom et 3-årig driverprosjekt finansiert av Fylkesmannen, Fylkeskommunen og Innovasjon Norge. Dette er en videreføring av tidligere prosjekter, men i ny forfatning der det er etablert et selskap, Trebruk 14, som eies av Viken Skog og AT skog. Målsettingen er at dette selskapet skal stå på egne ben etter utløpet av prosjektperioden. Driverselskapet går inn konkrete byggeprosjekter i fylkene Vestfold, Buskerud og Telemark, og tilbyr konsulenthjelp slik at byggherre lettere kan fatte vedtak om å bruke materialer som baserer seg på fornybare ressurser.

• Beskriv arbeidet med klimatiltak innenfor landbrukssektoren.

Vestfold har for andre år brukt opp hele sin tildeling av tilskudd til drenering. Tilskuddet brukes nesten utelukkende til systematisk grøfting. Grøfting er et effektivt klimatiltak da det reduserer lystgasstapet.

Fylkesmannen har initiert et 3-årig jordpakkingsprosjekt i regi av landbruksrådgivingen. Det har vært god aktivitet i prosjektet det første året. Vi tror landbruksrådgivingens gode kontakt med bøndene vil gi en bedre maskin og jordarbeidingspraksis. Redusert jordpakking vil også redusere lystgasstapet.

Grøfting og redusert jordpakking bidrar til økte avlinger, bedre utnyttning av innsatsfaktorer og mindre utslipp til luft og vassdrag per produsert enhet.

• Beskrive kort oppfølging av arbeidet med biogassanlegg i fylket.

Planene om et stort industrielt biogassanlegg i Tønsberg er i ferd med å realiseres. Anlegget bygges våren 2015 og starter opp til høsten. Planene er revidert slik at det nå skal tas imot 60.000 tonn husdyrgjødsel i stedet for 15.000 tonn. Avtaler er skrevet med bøndene for å ta imot all bioresten og levere husdyrgjødsel som råstoff sammen med husholdningsavfall fra Vestfold og Grenland og annet organisk avfall.

Gartner næringen i Vestfold ser på muligheten om å finansiere et veksthus i forbindelse med GreVe's satsing på biogass fabrikk og et lukket kretsløp. Prosjektet går under navnet "den magiske gjødsselfabrikken og det magiske veksthuset". Biorest og CO₂ fra biogassanlegget sendes inn i veksthuset som en ressurs i veksthusproduksjonen.

• Rapportere ev. tiltak og virkemidler over RMP med effekt på klimagassutslipp og ammoniakktlipp.

Arealet med RMP-tilskudd for bruk av tilførselsslanger og spredning av husdyrgjødsel ved bruk av slepeslanger er økt fra 6100 dekar i 2013 til 10700 dekar i 2014. Entreprenører har investert i slikt utstyr. Vi tror mye av bioresten som skal spres framover kommer til å kjøres ut og spres på denne miljøgunstige måten. En unngår da å bruke tunge tankvogner og reduserer jorpkkingen betydelig, særlig i perioder med vannmettet jord (ofte tilfelle i våronna). Ved bruk av slepeslanger blir det mindre ammoniakktlipp og bedre utnyttelse av nitrogenet i husdyrgjødsel.

Tilskudd til utsatt jordarbeiding og fangvekster bidrar også til å øke det organiske materialet i jorda og dermed CO₂binding.

• Bidra til Norsk institutt for skog og landskaps årlige rapport om bærekraftig skogbruk

Dette gjøres gjennom fagsystemet TSKOG.

24.4 Produksjon av miljøgoder og reduksjon av forurensninger

• Gi en vurdering av måloppnåelse for virkemidlene, beskrive tilstand og utvikling av de ulike miljøtema i Regionalt miljøprogram.

Avrenning til vassdrag og kyst

Utsatt jordarbeiding er det viktigste og det dominerende tiltaket og utgjør nesten 50 % av hele RMP-tildelingen. Arealet i stubb er stabilt over mange år. Svært lite areal direktesås. Bøndernes erfaringer med ulik jord, avlasting i ei travel våronn ved å pløye om høsten, erfaring med at høstpløying er best til potet og grønnsaker og mye høstkorn er de viktigste årsakene til at bare 40 % av kornarealet vårpløyes året etter.

Sterk differensiering med høye satser i erosjonsklasse 3 og 4 er videreført fordi det gir best kostnadseffektivitet å endre jordarbeidingen i disse klassene. Den beste effekten oppnås ved å legge grasarealene til disse erosjonsklassene. Det blir derfor gitt tilskudd til gras i erosjonsklasse 3 og 4. Omfanget av tilskuddet er imidlertid blitt så stort (3,6 mill. kr) at tilskuddsordningen og satsen må vurderes endret.

RMP-tiltakene er svært viktige i arbeidet med vannforskriften (se under SMIL).

16,3 % av RMP-midlene har gått til tiltak i kulturlandskapet, og dette utgjør 2,8 mill kr. Her følger omtale av de ulike miljøtemaene:

Kulturlandskap

Tilskuddene her utgjør 2 mill kr (av de 2,8 mill kr). Antall dyr på beite og antall landskapelementer som mottar støtte øker for hvert år. Den mest brukte ordningen er tilskudd til beiting av areal med spesielle verdier, som drar avgårde med 1,25 mill kr av potten. Vi mener at dette bidrar godt til å nå målet om å opprettholde et åpent og variert kulturlandskap i fylket. Tilskuddet gis ikke til beite på fulldyrka mark. Fra 2013 til 2014 er det en markant økning i antallet store trær, gårdsdammer og åkerholmer som har blitt skjøttet. Dette bidrar til å synliggjøre de særegne elementene i jordbrukslandskapet. Hule eiker som får støtte fra potten til Utvalgte naturtyper får ikke RMP-støtte.

Kulturmiljøer og kulturminner

Etter at ny nasjonal meny ble innført i 2013 har det vært mulig å søke på 8 ordninger under dette temaet i Vestfold. Dette har synliggjort for gårdbrukerne hva som er tilskuddberettiget, og omfanget av tiltak mtp kulturminner har økt. Beiting i gravfelt og skjøtsel av kulturhistoriske områder har størst omfang. Dette bidrar til skjøtsel av viktige områder som f. eks. Borrehaugene, og kulturmiljøer kartlagt i RPBA (regional plan for bærekraftig arealpolitikk). Flere av tiltakene er arbeidskrevende og benyttes ikke i så stor grad. Det blir en håndfull motiverte gårdbrukere som søker og gjør tiltak. Det blir noen utstillingsvinduer av dette. Samarbeidet med fylkeskommunen om beiting og skjøtsel på kulturminneområder er bra.

Biologisk mangfold

Det er mulig å søke på 2 ordninger her. For å fange opp noen slåttemarker eller enger med potensiale for å restaureres, er skjøtsel av slåttemark med. Dette har ført til at noen lokaliteter nå skjøttses som slåttemark med RMP-støtte, i tillegg til de slåttemarkene som får støtte via utvalgte naturtyper. Bekymringen rundt manglende blomstrende kanter og restarealer har ført til at vi også har med ordningen slått av biologisk verdifulle arealer. Dette primært for å fremme levesteder for pollinerte insekter. Ordningen er lite benyttet til nå.

Friluftsliv og tilgjengelighet

Ordningen tilskudd til vedlikehold av ferdselsårer i jordbrukslandskapet har i flere år hatt bra omfang. Antall meter øker litt for hvert år. Dette bidrar til å knytte sammen turveier og stier i jordbrukslandskapet, og øker mulighetene for allmen ferdsel.

• Beskriv hovedprioriteringer for kommunenes forvaltning av SMIL-midler.

Alle kommunene i Vestfold har sin egen kommunale strategi for bruken av SMIL-midlene for 2013-2016. Strategiene er basert på føringer i nasjonalt miljøprogram og Fylkesmannen, og laget med medvirkning fra næringsorganisasjonene.

Pri 1: Alle kommunene har tiltak mot forurensing som høyeste prioritet, pga relativt store utfordringer rundt miljøtilstanden i vassdrag rundt om i fylket. Kommunene har gitt fra 50-70 % tilskudd til forurensingstiltak som hydrotekniske anlegg og fangdammer.

Pri 2: Tilskudd til kulturlandskapstiltak i form av rydding og beiting av gammel kulturmark og skjøtsel av kulturmiljøer. Kommunene har gitt fra 35-50 % tilskudd til dette.

Pri 3: Tilskudd til tilrettelegging for firluftsliv i form av rydding av stier ol. Støttenivået har vært 35-50 %.

Pri 4: Tilskudd til verneverdige bygninger. De fleste kommunene gir ikke tilskudd til bolighus, I 2014 er det gitt tilskudd til 3 stabbur, 1 lysthus og 1 skogshusvær. Støttenivået er 25-50 %.

Total fordeling av bruken av SMIL-midler i fylket i 2014 er: 69 % til forurensing og 31 % til kulturlandskap. Alle tilgjengelige SMIL-midler er fordelt og brukt (5,7 mill kr), og behovet i kommunene ble likevel ikke dekket.

Oppfølging av vannforskriften - Kommunene har vært aktive i utarbeidelsen av tiltakspakker med jordbrukstiltak til vannområdene. Hydrotekniske tiltak, utsatt jordarbeiding, vegetasjonssoner og redusert P-gjødsling er sentrale tiltak. 11 av 14 kommuner leverte inn høringsinnspill til utkast til regional plan for vannforvaltning for Vest-Viken før jul. Fylkesmannen avholdt egen kompetansesamling for kommunene i forbindelse med høringen.

- **Beskriv status og behov for oppfølgingstiltak fra forvaltningens side i miljøplanarbeidet.**

Siden miljøplan ble avvirket i jordbruksavtalen 2014 har Fylkesmannen i sin forvaltningskontroll og foretakskontroll vektlagt gjødslingsplan og sprøytejournal. All dokumentasjon for tiltak i RMP har vi kalt miljøplan trinn 2. Vi har vektlagt denne dokumentasjonen og utarbeidet maler som ligger på Fylkesmannens nettsider. Vi vil nå omdøpe miljøplan trinn 2, men fortsatt vektlegge denne.

- **Gi en forbruksprognose for 2014 til Statens landbruksforvaltning, rapportere om arbeidsfrister og inndraging av midler, samt rapportere behov for jord- og skogbruksmidler i 2015 innen 1.12.2014.**

Utført.
Tilskudd fra regionalt miljøprogram utbetalt 2014 etter søknadsomgang 2013 - kroner utbetalt til hovedområder

Embeter	Kulturlandskap	Biologisk mangfold	Kulturmiljøer og kulturminner	Friluftsliv og tilgjengelighet	Avrenning til vassdrag og kyst	Utslipp til luft	Plantevernmiddel	Andre miljøtiltak
FMVE	1545725	1080150	421360	222910	13948030	345364	629200	0
Sum	1545725	1080150	421360	222910	13948030	345364		

24.5 Økologisk landbruk

- **Beskriv kort status, utfordringer og resultater knyttet til arbeidet med økologisk landbruk.**

Det er nå 6,3 % økologisk areal i Vestfold og 6,8 % om en tar med karensarealer. 20 % av melkekuene i fylket er økologiske, og det har vært stabilt de siste 5 år. Det er flere som har vurdert å gå over til økologisk melkeproduksjon, men det stopper seg med at meieriet ikke tar inn flere økologiske produsenter (gir ikke merpris for økologisk melk).

Det har vært behov for mer økologiske egg, og antall økologiske høner har økt med 91 % det siste året og er 21 % av landsproduksjonen.

Det er noe mindre karensareal i 2014 enn i 2013, men totalt for økologisk og karens er arealene like for disse to åra.

Det ble bevilget 248.000 av "resirkulerte" handlingsplanmidler til 3 ulike prosjekter i 2014. Dette gikk til økologisk potet, matnyttige hager i potter og studiereise for kompetansegruppa økologisk storkjøkken.

- **Beskrive aktiviteter og resultater fra foregangsfylkeprosjektene**

Foregangsfylke økologiske grønnsaker –produksjon og forbruk. Alle foregangsfylkene fikk et nasjonalt ansvar fra 2014. Vi orienterte alle landbruksdirektører og NLR-enheter om vårt ansvar fra 2014, og sendte ut tilbud om veiledning til hele landet.

Vi har holdt flere kurs i optimal bruk av mekanisk utstyr til ugrasregulering, og det er gjennomført flere markdager med god oppslutning. Det er innført ny praksis for parallellproduksjon fra 1.1 2015. Foregangsfylket jobbet mye med dette i 2014, siden en innstramning ville ramme de produsentene av økologiske grønnsaker som er blant de mest ekspansive. Innen veksthusproduksjon har økonomisk analyse vært et tema og det jobbes for å skape et nettverk mellom produsentene.

Det er mange småprodusenter av potet, kun 27 av totalt 165 dyrkere har mer enn 10 daa. 75 % av økopotetene er importert, så mulighetene er store for å øke den norske økopotetproduksjonen. Generelt er arealene av økogrønnsaker og potet uendret eller synkende. I 2014 ble det produsert økologiske grønnsaker på 1918 daa i Norge. Vestfold, Hedmark, Oppland, Buskerud, Nord-Trøndelag og Østfold hadde alle økologisk grønnsakareal over 100 daa. Dette gir et inntrykk av hvor tyngdepunktet i nåværende produksjon er. Tall fra produksjonstilskudd 2014 viser at det bare er tre produsenter som hadde mer enn 100 daa med økologiske grønnsaker, hvorav en er parallellprodusent, dvs produserer samme kultur både økologisk og konvensjonelt. Det økologiske potetarealet er på 1005 daa og kun en produsent har mer enn 50 daa.

Foregangsfylket arrangerte fagtur til Sveits i 2014. Det har blitt bedre og mer kommunikasjon mellom produsentene og de har blitt kjent med hverandres produksjoner. Det var interessant å se at COOP i Sveits var premissegiver for økologisk landbruk og at de både ønsket leverandører fra 100 % økologiske gårder som samtidig hadde regional tilknytning.

Sykehuset i Vestfold er et av Norges største sykehuskjøkken, som satser på økologisk mat i sitt tilbud. De har satt seg som mål å ta inn 50 tonn økologisk potet pr år. Sykehuset samarbeider med Fylkesmannen i Vestfold, Bama Industri og NLR om å fremskaffe de beste økologiske potetene. Den økologiske andelen av økologisk mat i sykehuskantinen er nå på 11 %. Foregangsfylket har fått i gang et storkjøkkennettverk og ser at dette virker positivt på utviklingen av økologisk forbruk og bidrar til at alle hjelper hverandre fram.

Foregangsfylket arrangerte kurs for private barnehager i bruk av økologiske grønnsaker (samarbeid med ØQ). Vi vil ha møte med DIFI på nyåret 2015 for å finne en enklere måte å kjøre anbudsprosesser på der økologisk mat er tema. Foregangsfylket samarbeider med Gartnerhallen i å få bedre kommunikasjon i verdikjeden. Gartnerhallen vil prioritere produksjonsplanlegging også for økologiske produkter fremover.

Forbrukerrådet har blitt en viktig samtalepart for foregangsfylket, og kan være en viktig aktør for å påvirke til beste for forbrukeren. Kunnskap om sesonger er generelt lav i samfunnet. Vi mener foregangsfylket har oppdrag i å øke norsk produksjon av grønnsaker og potet, men ser at mye av forbruket vårt er basert på importerte grønnsaker og poteter.

Vi har utarbeidet en landsdekkende sesongkalender som viser når de ulike grønnsaker, poteter, frukt og bær har sesong. Kalenderen finnes på nettiden: <http://prosjekt.fylkesmannen.no/Okologiske-foregangsfylker/>. Nettsiden er utarbeidet som et fellesprosjekt for alle foregangsfylkene. Her legges nyheter, rapporter og aktiviteter ut.

Foregangsfylket har behov for å få informasjon om volum av norske/importerte grønnsaker/potet. Statistikken fra Landbruksdirektoratet skiller ikke mellom norsk og importert vare i sine rapporter. For å vite hva vi faktisk trenger av økologiske grønnsaker er det en forutsetning å vite hvordan forholdet mellom norsk og importert vare er.

Ressursrapportering

Resultatområde Kapittel 0525 Fagdep.

Oppgaver under LMD kr 7 118 548,92 kr 0,00

Sum: kr 7 118 548,00 kr 0,00

Kunnskapsdepartementet

Resultatområde 31 Forvaltningsoppgaver - barnehagen og grunnsopplæringen

Oppgaver i embetsoppdraget er besvart i de følgende kapitlene.

Fylkesmannen i Vestfold har i 2014 satt fokus på Barnekonvensjonen, dels på bakgrunn av prosjektet "Sjumilssteget" i Troms. Vi har gjennomført intern kompetanseheving og hatt temaet oppe på det brede utviklingsprogrammet God oppvekst, se 32.2 I klagebehandling og tilsyn har vi særlig pekt på nødvendigheten av å vurdere "barnets beste" ut fra konvensjonens artikkel 3, og videre på å sikre at barnet blir hørt, artikkel 12.

Vår erfaring er at kommunene fortsatt er tilbakeholdne med å legge inn konkrete vurderinger av hva som er til barnets beste og la det få følge i enkeltvedtak. Det vises mer generelt til at lov og regelverk ivaretar dette perspektivet, for eksempel "nærskoleprinsippet" i opplæringsloven § 8-1.

31.1 Tilsyn

Samordning av tilsyn

Fylkesmannen har samordnet sine tilsyn internt der det er hensiktsmessig for å unngå at kommuner får unødige mange tilsyn samme år og for å sikre at tilsyn i forhold til samme kommune ikke faller tett sammen i tid. Samordning av tilsynsaktiviteten er viktig sett i lys av at Vestfold bare har 14 kommuner, noe som kan medføre hyppige tilsyn og dermed fare for tilsynstretthet. Det foregår også et koordinerings samarbeid med Arbeidstilsynet, som de siste årene har hatt skoletilsyn innen helse, miljø og sikkerhet, samt Vestfold Interkommunale Kontrollutvalgssekretariat, som fører tilsyn med den kommunale og fylkeskommunale forvaltning.

Publisering av tilsynsrapporter

Fylkesmannens tilsynsrapporter blir rutinemessig publisert på vår nettside. Dette med unntak av hendelsesbaserte tilsyn, dersom rapporten etter et slikt tilsyn inneholder taushetsbelagte opplysninger.

Tilsynsystema i 2014

Barnehage

Fylkesmannen i Vestfold gjennomførte fire stedlige og to skriftlige tilsyn i 2014, og vi har dermed oppfylt embetsoppdragets krav. Vi viser til egen særreportering til Utdanningsdirektoratet per 28.2.15. Vi nevner likevel at det er ført tilsyn med disse temaene etter barnehageloven:

- kommunen som godkjenningsmyndighet
- kommunen som tilsynsmyndighet
- kommunens håndtering av regelverket om pedagogisk bemanning, herunder pedagognorm, dispensasjoner og organisering av styrerressurser
- kommunens håndtering av regelverket om opplysningsplikt til barneverntjenesten

Selv om tilsyn vil bli rapportert særskilt, ønsker vi her å si noe mer om ett tilsyn:

I 2012 valgte vi å ta styrerressursen ut av to tilsyn i påvente av en uttalelse fra Utdanningsdirektoratet, jf. henvendelse fra Utdanningsdirektørens arbeidsutvalg. Vi fulgte opp dette temaet gjennom skriftlige tilsyn i de to kommunene i 2013. Temaet i det skriftlige tilsynet var:

- kommunens håndtering av regelverket om pedagogisk bemanning, herunder pedagognorm, dispensasjoner og organisering av styrerressurser

Vi avsluttet det skriftlige tilsynet i én kommune i 2013, mens i den andre kommunen ble tilsynet avsluttet høsten 2014. Vi hadde varslet dette tilsynet etter gammel metode, og av den grunn valgte vi å fullføre dette tilsynet etter systemrevisjonsmetoden.

Skole

Når det gjelder beskrivelse av gjennomførte tilsyn i 2014, viser vi til egen rapportering til Utdanningsdirektoratet pr 28.02.2015, som vi regner med blir sammenholdt med årsrapporten. Vi nevner likevel at det er ført tilsyn med disse temaene:

- Skolens arbeid med elevenes utbytte av opplæringen (FNT)
- Kommunenes forvaltningskompetanse (FNT)
- Elevenes psykososiale miljø (egeninitiert)
- Særskilt språkopplæring (egeninitiert)
- Melding til barnevernet (egeninitiert)
- Voksnes rett til grunnopplæring (egeninitiert)
- Spesialundervisning (egeninitiert)
- Gratisprinsippet (egeninitiert)
- Saksbehandlingstid PP-tjenesten (oppfølgingstilsyn)

Oppstillingen over er ikke et uttrykk for antall gjennomførte tilsyn, men det er en tematisk oversikt.

Selv om tilsyn vil bli rapportert særskilt, ønsker vi her å si noe mer om ett tilsyn:

Felles nasjonalt tilsyn om skolens arbeid med elevenes utbytte av opplæringen:

Tilsynstemaet var nytt for 2014. I tråd med veiledningsmateriell fra direktoratet innledet vi fjoråret med veiledning av fylkets skoleeiere og skoleledere. Vi kjørte fire slike samlinger. Tilbakemeldingen fra deltakerne var at dette var svært nyttig kompetanseheving. De tre kommunene som det skulle føres tilsyn med, valgte ulike veier etter veiledningen. En kommune satte alt inn på å få mest mulig av skjemaer og rutiner på plass forut for tilsynet. Andre valgte å ikke endre sin daværende praksis, men avventet tilsynet.

Skolene fant egenvurderingsspørsmålene noe utfordrende. Dette hadde først og fremst med utformingen av spørsmålene å gjøre, ikke innholdet. Vi har merket oss at spørsmålene allerede har blitt bedre.

Fylkesmannen mener detaljnivået i spørreskjemaene bør vurderes.

Intervjuene opplevdes nyttig. Vi intervjuet både elever og foresatte i tillegg til lærere og rektor. Arbeidet mer rapportskrivning har vært omstendelig. Dette skyldes hovedsakelig at temaet er nytt. Vi har måtte ta noen oppklarende telefoner med skoleledere for å ha tilstrekkelig grunnlag for å konkludere. Dessverre ble det ikke sendt ut noen foreløpige rapporter herfra i 2014, men vi sender ut tre stykker i løpet av januar 2015.

Metode

Barnehage

Vi har brukt Utdanningsdirektoratets håndbok i metode for tilsyn etter barnehageloven. Alle tre saksbehandlerne på området har deltatt på Utdanningsdirektoratets kurs i ny tilsynsmetode. Tilsynskursene har gitt oss økt kompetanse og bevissthet om de ulike elementene i tilsynsprosessen. Vi har i 2014 bistått Utdanningsdirektoratet i utviklingen av tilsynet på barnehageområdet ved å være aktive deltakere på tilsynskursene og gi tilbakemelding på utkast til kontrollspørsmål. Videre bidro vi med et innlegg på det ene tilsynskurset.

Skole

Ved gjennomføring av felles nasjonalt tilsyn er veiledningen for denne type tilsyn fulgt. Når det gjelder hendelsesbaserte tilsyn, som ofte dreier seg om enkeltelever, vil man tilpasse metode til den faktiske situasjonen. Slike tilsyn blir som hovedregel gjennomført ved innsamling av dokumentasjon og redegjørelse fra skole og/eller skoleeier, møte med skolen (ev også skoleeier) og deretter vår vurdering med bakgrunn i innsamlet informasjon.

Det er i noen av tilsynene gjennomført samtale med foresatte og elever.

Ved hendelsesbaserte tilsyn som dreier seg om enkeltelever, ser vi primært på skolens håndtering av det forholdet som tilsynet fokuserer på, men vil også kunne gi en vurdering av skolens system og rutiner på området.

Valg av tilsynstema og tilsynsobjekt

Barnehage

Valg av tema er gjort på bakgrunn av en risikovurdering. Til hjelp i dette arbeidet har Fylkesmannen utarbeidet et eget dokument der våre risiki noteres, som for eksempel:

- oppslag i mediene som man mener det er nødvendig å følge med på
- henvendelser fra foresatte og andre
- funn under klagebehandling
- statistikk i BASIL
- gjentatte veiledning som ikke fører til forbedring av saksbehandling
- erfaringer fra tidligere tilsyn

Hvorvidt det åpnes tilsyn, vurderes i et tilsynsseam og konkluderes av utdanningsdirektøren.

Skole

Hendelsesbaserte tilsyn har ofte bakgrunn i henvendelse fra foresatte, men også oppslag i media eller annet, jf punktene under barnehage. Når bekymringen ikke gjelder enkeltvedtak, må Fylkesmannen bruke tilsynshjemmelen dersom man vil undersøke saken nærmere. Ikke alle undersøkelser fører til at det åpnes tilsyn, i stadige flere saker tar vi et snarlig møte for å klargjøre både faktum, eller om det er andre egnede virkemidler enn åpning av tilsyn,

jfr. metodehåndbokens side 27. Dermed er det flere saker det er brukt tid/saksbehandling på enn de det foreligger tilsynsrapporter for.

Retting av lovbrudd

Etter at tilsynsrapport er ferdig, mottar Fylkesmannen kommunens plan for retting av lovstridige forhold. Kommunen får deretter Fylkesmannens tilbakemelding på planen, blant annet hvorvidt den anses som egnet til å rette forholdene. Fylkesmannen opplever i denne sammenheng å ha god dialog med kommunene. Vår erfaring er at kommunene retter påpekte lovstridige forhold. Selv om kommunene kan oppleve tilsynet som ressurskrevende, meldes likevel at de ser på tilsyn som nyttig med tanke på kvaliteten av tjenestene sine. I et par tilfeller har kommunen villet drøfte Fylkesmannens konklusjon knyttet til hendelsesbaserte tilsyn nærmere. Gjennom dialog har vi alltid kommet til felles forståelse.

Godkjenning av private skolars skoleanlegg

I 2014 har ikke Fylkesmannen fattet vedtak om godkjenning av private skolars skoleanlegg etter retningslinjer gitt av Utdanningsdirektoratet. En skole søkte om godkjenning i 2013, men er fortsatt ikke ferdig behandlet grunnet manglende dokumentasjon på kommunale godkjenninger. Den aktuelle skolen har vi løpende kontakt med, og vi har i 2014 også redegjort for Utdanningsdirektoratet hva vi har gjort i saken.

Spredningsarbeid, informasjon og veiledning

Barnehage

I etterkant av sluttmøtene i hver kommune, tilbyr vi alltid veiledning. Som regel gir vi veiledning ut fra konkrete temaer som én eller flere av tilsynsdeltakerne har bedt om, eller så kan vi velge å gi veiledning ut fra hva vi vurderer som behov. Dette oppfatter vi at kommunene opplever som et godt tilbud. Videre har vi hatt stort fokus på veiledning i våre møter med barnehagemyndighetene (Barnehageforum) på de ovennevnte tilsynstemaene. Vår erfaring er at det fortsatt er nødvendig med veiledning.

Lederforum

I Lederforum, som er et møte med skoleledelsen i kommunene og fylkeskommunen, har Fylkesmannen i 2014 redegjort for disse temaene på tilsynsområdet:

- *Opplæringsloven kapittel 9a. Om oppfølgingstilsyn (FNT) og hendelsesbaserte tilsyn når det gjelder psykososialt miljø*
- *Orientering om FNT 2014-17 (i to møter)*

Som følge av tidligere FNT-tilsyn med tema Elevenes psykososiale miljø, har kommunene blitt klart mer engasjerte i denne problematikken. I 2014 har vi vært ute hos to kommuner, i tillegg til seks skoler, for å informere nærmere om regelverket. Dette har blitt oppfattet som svært nyttig.

Områdeovervåking

Fylkesmannen følger med i mediene og noterer seg oppslag som man mener det er nødvendig å følge med på. Vi mottar også henvendelser fra foresatte og andre. Fylkesmannen har et system for skriftlig registrering av oppslag og henvendelser, slik at det er mulig å følge med på eventuelle tendenser ved en skole eller i en kommune. Funn under klagebehandling og statistikk i Skoleporten og BASIL er også viktige kilder.

Varsling til Utdanningsdirektoratet ift private skoler

Fylkesmannen har varslet Utdanningsdirektoratet om mulig lovbrudd ved en privatskole i løpet av 2014.

Måloppnåelse

Aktivitetskravet for 2014 er gjennomført. Det har vært noe utskifting av personale, vi har allikevel hatt ressurser og kompetanse tilstrekkelig til å gjennomføre våre tilsyn. I alt arbeider 10 personer deltid med tilsynsvirksomhet. Fylkesmannen vurderer måloppnåelsen som god.

31.2 Klagesaksbehandling

Barnehage

Antall klager, typer klager og resultat av behandlingen:

Fylkesmannen hadde i 2014 sju klagesaker til behandling. Sakene gjelder klage på likeverdig behandling ved tildeling av offentlig tilskudd til ikke-kommunale barnehager og klager på kommunens vedtak med pålegg om retting etter gjennomført tilsyn etter barnehageloven § 16. Vi har behandlet klagesakene i samsvar med gjeldende regelverk, herunder forvaltningslovens saksbehandlingsregler.

Når det gjelder klager på likeverdig behandling, har Fylkesmannen ikke oppfylt hovedkravet om å behandle klagesaker innen 3 mnd. Årsaken til dette kan i hovedsak begrunnes med at det ofte (alltid) må innhentes ytterligere saksdokumenter, samt sakenes kompleksitet og gjeldende rettstilstand på området. Av de tre klagesakene som er behandlet, er ett vedtak stadfestet og to vedtak opphevet og sendt tilbake til aktuell kommune for ny behandling.

Videre er det mottatt fire klager på kommunens vedtak med pålegg om retting etter tilsyn med de aktuelle barnehagene. Samtlige vedtak ble opphevet og sendt tilbake for ny behandling.

Antall klagesaker er økt med kun en sak fra 2013. Samtlige klagesaker mottatt i 2014 er ferdig behandlet.

Ressurser og kompetanse: Barnehageområdet ivaretas i hovedsak av to ansatte, herunder en med barnehagefaglig kompetanse (fulltid) og en jurist (ca. 50 % av sin stilling), men med tilgang til noe mer juristbistand ved behov. I 2014 er en ansatt med lang erfaring på området gått ut i permisjon, og det krever noe ekstra innsats for å opparbeide tilstrekkelig kompetanse på deler av dette området. Vi samarbeider fortsatt med de øvrige embedene i region øst for å sikre en felles praksis i de fem embedene, både på direktør- og saksbehandlernivå, og vi opplever dette samarbeidet som svært nyttig.

Skole

Ressurser og kompetanse:

Fylkesmannen hadde det meste av året tre jurister som arbeidet på området. I tillegg har ytterligere fire personer jobbet med klagesaksbehandling på enkeltområder der de har realkompetanse. Fordi så mange medarbeidere jobber med klagesaksbehandling, har embedet fleksibilitet ved sykdom og annet fravær.

Metodikk

Hver enkelt klagesak ivaretas av to saksbehandlere. Dette gir forsvarlig faglig behandling. I tillegg har vi i en del saker hatt behov for ytterligere drøftinger, og har innkalt til interne møter og involvert flere personer i drøfting av saken. Dette bidrar til intern kompetansebygging og kvalitetssikring på området. Det er også slik at saker av en slik karakter legges fram for utdanningsdirektøren for konklusjon. I enkelte saker har vi i tillegg hatt kontakt med Utdanningsdirektoratet for hjelp til regelverkstolkning og vurdering.

Avdelingen er organisert i arbeidslag. Arbeidslag skole består for tiden av ti ansatte som jobber på skoleområdet. Man har etablert praksis med å løfte fram saker som trenger avklaring, drøfting, eller saker til informasjon for kompetansespredning og dermed kvalitetssikring av enhetlig praksis. Vi har faste klagemaler.

Saksbehandlingstid og måloppnåelse

Alle våre saker har hatt kort saksbehandlingstid som tilfredsstillende forvaltningsloven og internt bestemte frister. Ingen saker - selv med innhenting av ytterligere opplysninger fra underinstansen - har tatt lenger tid enn maksimumsrammen. Fylkesmannen mener på bakgrunn av dette å ha meget god måloppnåelse på området.

Merknader / endringer fra 2013

Det har vært særlig to forhold som har slått ut: I 2013 hadde vi et tretti-tall klager på spesialundervisning fra skole med hørselshemmede voksne, disse er ikke kommet i 2014. I år har vi hatt 30 klager knyttet til oppstartstidspunktet for voksne med rett til videregående opplæring, mens det ikke var slike klager i fjor.

Det har vært et fallende antall klager over spesialundervisning de siste årene.

Vi har i tillegg til de fastsatte paragrafene som det rapporteres på i tabellen, hatt følgende klager: 2 om omsøkt klassebytte, som er avvist da vi vurderer det å ligge innenfor rektors beslutningsområde/ ikke er enkeltvedtak.

Vi har ingen klager på at skoleeier ikke har fulgt vedtak, men noen saker gjelder gjennomføring av spesialundervisning, at det ikke er i samsvar med vedtaket. Vi har bare behandlet klager innkommet fra skoleeier/underinstansen eller framsendt direkte fra foresatte.

Klage i grunnskolen (opplæringsloven med forskrifter)

Type Klage	Sum	Medhold/Delvis medhold	Ikke medhold	Opphevet	Avvist	Kommentar
Fysisk skolemiljø, § 9a-2	1	1	0	0	0	
Psykososialt skolemiljø, § 9a-3	4	2	0	2	0	
Bortvisning, § 2-10	2	0	0	2	0	
Fremskutt skolestart, § 2-1 tredje ledd	2	0	2	0	0	
Skyss, § 7-1	5	2	2	1	0	
Spesialundervisning, § 5-1	9	2	6	0	1	
Spesialundervisning for voksne, § 4A-2	1	1	0	0	0	
Skoleplassering, § 8-1	29	4	20	5	0	
Standpunkt (fag og orden og oppførsel)	37	23	13	0	1	Årsaken for medhold i de fleste saker er en usikkerhet om hvilke faktiske forhold som ligger til grunn for karakteren.
Permisjon fra opplæringen, § 2-11	5	0	5	0	0	
Sum	95	35	48	10		

Klage i videregående opplæring (opplæringsloven med forskrifter)

Type Klage	Sum	Medhold/Delvis medhold	Ikke medhold	Opphevet	Avvist	Kommentar
Rett til ett/to ekstra år i vgo, § 3-1 femte ledd	1	0	1	0	0	
Videregående opplæring for voksne, § 4A-3	37	0	7	30	0	
Spesialundervisning, § 5-1	1	0	1	0	0	
Sum	39	0	9	30		

Type Klage	Medhold/delvis medhold	Ikke medhold	Opphevet	Avvist	Sum
Barnehageloven § 10	0	0	0	0	0
Barnehageloven § 16	0	0	4	0	4
Forskrift om familiebarnehager § 7	0	0	0	0	0
Forskrift om foreldrebetaling § 5	0	0	0	0	0
Forskrift om likeverdig behandling av barnehager i forhold til offentlige tilskudd	1	0	2	0	3

Forskrift om midlertidig og varig dispensasjon og unntak fra utdanningskravet for styrer og pedagogisk leder § 4	0	0	0	0	0
Forskrift om pedagogisk bemanning § 3	0	0	0	0	0
Forskrift om regnskapsplikt for godkjente ikke-kommunale barnehager § 6	0	0	0	0	0

31.3 Statistikk og kvalitetsvurdering

Barnehage

Årsmeldingsskjemaet i BASIL

Fylkesmannen har kvalitetssikret og godkjent data som fremkommer i årsmeldingsskjemaene innen fristen. Vi inviterte barnehagemyndighetene til en gjennomgang av årsmeldingsskjemaet tidlig i januar 2014 og fremhevet sentrale punkter som barnehagemyndighetene måtte kontrollere. Vi opplevde en helt klar forbedring med å flytte gjennomgangen til januar, altså etter at barnehagene hadde startet sin rapportering. Resultatet fikk vi i form av at vi kunne godkjenne 50 prosent av skjemaene uten korreksjoner eller kommentarer. I all hovedsak var feilene knyttet til skjemaets punkt 3 (nærmere om private organisasjoner, barnehagens eierform, barnehagens godkjenning, forveksling mellom dispensasjon fra utdanningskravet og pedagognorm), punkt 5 (minoritetsspråklige barn), og punkt 8 (ikke samsvar mellom rapportering i ramme A, B og C).

Vi hadde en god dialog med barnehagemyndighetene og noen barnehageeiere underveis i kvalitetsarbeidet. Vi benyttet saksbehandlingsmerknadene i BASIL som verktøy i kommunikasjonen. Videre opplevde vi at barnehagene i større grad enn tidligere benyttet seg av merknadsfeltet i skjemaet for å forklare for eksempel for lite pedagogisk bemanning. Barnehagemyndighetene var aktive brukere av sitt nye felt "kommentarer fra kommunen". Dette feltet lettet Fylkesmannens kontrollarbeid ved at barnehagemyndigheten kunne opplyse om utførte undersøkelser og kontroller fra deres side, noe som vi ellers ikke ville sett. Både barnehagene og barnehagemyndighetene virker fornøyde med denne løsningen.

Utdanningsdirektoratet gjennomførte en evaluering av rapporteringen i februar 2014. Vi hadde underveis i rapporteringen notert oss ulike punkter som vi ønsket å melde tilbake på, i tillegg til at noen av våre kommuner hadde endringsønsker. Vi vurderer selv at vi hadde mange innspill til forbedringer i systemet, både hva gjaldt den tekniske løsningen, flere kontroller og den faglige veiledningen til utfyllingen av skjemaene. Vi setter pris på at flere av våre endringsforslag ble hørt og innarbeidet i skjemaet per 15. desember 2014.

Årsregnskapsskjemaet i BASIL

Vi har fulgt opp at kommunene overholder fristen for innlevering av resultatregnskap for ikke-kommunale barnehager. Dette har vært en enkel oppgave. En barnehage ble ikke ferdig før fristen.

Faggruppe for BASIL

En medarbeider fra Vestfold har vært regionens representant i faggruppen for BASIL siden 2012. Vedkommende gikk over til en ny jobb høsten 2014, og ble erstattet av en ny representant (jurist) fra Vestfold. Faggruppen ledes av Utdanningsdirektoratet på en profesjonell og strukturert måte, og vi opplever at alle innspill blir tatt på alvor og vurdert, at det er rom for gode diskusjoner, og at det faktisk skjer fremdrift i arbeidet og endringer i BASIL. Dette opplever vi som et nyttig og inspirerende arbeid.

BASIL-samling

Utdanningsdirektoratet gjennomførte i november 2014 en BASIL-samling. Vår opplevelse er at dette var en svært nyttig samling. Testversjonen av BASIL-systemet er både nyttig og viktig for at Fylkesmannen bedre kan utføre både veiledning og kvalitetssikring av skjemaene. Vi støtter derfor ideen om at ordningen videreføres som en årlig samling.

Måloppnåelse

To medarbeidere fra embetet ivaretar oppfyllelsen av embetsoppdraget. Vi fordelte alle barnehagene mellom oss og kontrollerte hver enkelt årsmelding, og ivaretok dialogen med barnehagemyndighetene og barnehageeiere underveis. Rent praktisk gjør vi det slik at vi har et felles regneark der vi noterer oss spørsmål og kommentarer som må avklares med den enkelte barnehage. Dette gir oss i tillegg en god oversikt over hvilke områder det er mest usikkerhet knyttet til rapporteringen, noe som i neste omgang gir oss et grunnlag for å melde endringsforslag til Utdanningsdirektoratet. Systemet gir oss også anledning til å følge opp "hverandres barnehager" ved eventuelt

fravær fra kontoret. Videre fulgte vi opp innlevering av årsregnskapsskjemaene innen fristen. Dette blir primært ivarettatt av én saksbehandler i form av epostkontakt med barnehagemyndighetene. Vi vurderer måloppnåelsen på området som god.

Grunnskole

Fylkesmannen opplever å ha god kontakt med Utdanningsdirektoratets avdeling for statistikk i forbindelse med spørsmål knyttet til GSI. Kontakten har handlet om innspill til forbedring av skjema og veiledninger til skjema, men også ved utfordringer som har dukket opp underveis i kommunenes rapportering, eller ved vår gjennomgang av GSI-tallene.

Tre medarbeidere fra embetet deltok på direktoratets årlige GSI-samling i september. Embetet er av den oppfatning at det var en god ide å slå sammen samlingen med den årlige Skoleportensamlingen.

Fylkesmannen i Vestfold har innen fristene sørget for at det forelå kvalitetssikret data fra alle enheter, både kommunale og private, fra fylket, grunnskole, kulturskole og voksenopplæringen. Fristene oppleves som tilstrekkelig til at vi kan gjøre en grundig jobb med kvalitetssikringen, både på kommunalt nivå og i embetet.

I Vestfold var det 136 enheter, i tillegg til 14 kommuner som rapporterte tall inn i GSI for grunnskole, kulturskole og voksenopplæringen. Embetet jobbet tett med kommunene og de private skolene, og i noen få tilfeller, skolene, fra GSI åpnet for rapportering til Fylkesmannens endelige frist for ferdigstilling.

Fylkesmannen har en rutine for grundig gjennomgang av all data som blir rapportert inn i GSI, og to medarbeidere ved embetet har i år hatt ansvaret for gjennomføringen av denne kvalitetssikringen. Embetet brukte nok litt mer tid enn tidligere år, da en av medarbeidere var ny på området. I tillegg var enkelte av de automatiserte kontrollene fjernet, noe som gjorde at enkelte områder måtte følges ekstra opp, eksempelvis leksehjelp.

Listen som Fylkesmannen fikk fra Utdanningsdirektoratet etter første runde, inneholdt en god del punkter som måtte følges opp, men det er en nyttig og viktig liste. Det som oppleves som litt frustrerende er at problemer som er meldt inn og som embetet ikke kan løse på egenhånd, dukker også opp på denne listen, eksempelvis skoler som ikke har elever, men har ressurser (SMI-skoler og tilsvarende). På bakgrunn av deres organisering blir det veldig mange punkter på den enkelte enhet. Vi etterlyser en løsning som kan være til hjelp for oss og enhetene når det er skoler som har ressurser, men ikke elever. Vi mener disse enhetene ikke skal behøve å fylle ut alle punkter, med dertil hørende kontroller og feilmeldinger.

Embetet er veldig fornøyd med samarbeidet og organiseringen av kompetansehevingen som Utdanningsdirektoratet åpner for og gir. Fylkesmannen har etter hver GSI-samling med direktoratet gjennomført en tilsvarende samling for alle kommuner og skoler i fylket. Fylkesmannen gjennomfører samlinger over to dager, slik at flest mulig skal ha anledning til å delta. Tilbakemeldingen fra deltakerne er at dette er nyttig gjennomgang før rapporteringen begynner. Vi deler dagen inn i to bolker, slik at det i første del av dagen er en gjennomgang av GSI og andre del av dagen er forbeholdt PAS.

GSI fungerte som teknisk løsning veldig godt under innsamlingen i 2014, og vi har ikke fått tilbakemeldinger eller opplevd at løsningen hadde nedetid. Også i år opplevde vi at en del skoleeiere ikke hadde kontrollert kontaktinformasjon og skolestruktur før innsamlingen begynte. Vi tar dette til etterretning og vil gå ut med mer informasjon om viktigheten av dette før innsamlingen i 2015.

I embetet blir GSI-tallene brukt som grunnlag for utvelgelse av tilsynsobjekter, f.eks i forhold til spesialundervisning, særskilt språkopplæring osv. Vi bruker også tallene for å sammenlikne med tidligere år, andre kommuner og på landsbasis. Tallene blir også brukt i embetets arbeid med egen risiko- og sårbarhetsanalyse.

Fylkesmannen i Vestfold arrangerte i perioden januar til mars veiledningssamlinger knyttet til det felles nasjonale tilsynet. Det ble i den forbindelse også informert om Skoleporten og de mulighetene som er her. På samlingene deltok alle kommunale og private skoleeiere, med skolefaglig ansvarlige, rektorer og andre aktuelle. Også voksenopplæringen og PPT deltok. Utover dette gir to medarbeidere ved embetet veiledning til de som ønsker det. Embetet har ikke hatt en egen samling knyttet til den nye statistikkportalen i påvente av nye tekniske løsninger.

Vi mener å ha god måloppnåelse på dette resultatområdet. Området ivaretas hovedsaklig av tre personer.

31.4 Informasjon, veiledning og kunnskapsinnhenting

Fylkesmannen i Vestfold driver omfattende veiledning om lov- og regelverk på våre myndighetsområder. Vi har daglige henvendelser på telefon og e-post fra enkeltpersoner, skoleeiere, skoleledere, barnehagemyndigheter og aktuelle målgrupper. Vi opplever at vi mottar et relativt høyt antall skriftlige forespørsler som kommer inn fra enkeltpersoner og kommunene. Artikler på våre nettsider er en viktig informasjon- og veiledningskanal for brukerne. De sakene som ikke har en lokal vinkling og der det er naturlig, lenker vi videre til artikkelens kilde, som f.eks. Udir.no og kunnskapsdepartementet – Regjeringen.no.

Kontakt og samarbeid med kommunene og fylkeskommunen

Kontakt og dialog med kommunene og fylkeskommunen ivaretas på mange måter; muntlig, skriftlig og gjennom Fylkesmannens nettsted. I tillegg er Lederforum for oppvekst og opplæring og Barnehageforum viktige arenaer for informasjon og drøfting.

Barnehageforum

Barnehageforum har kvartalsvise dagsamlinger der barnehagemyndighetene, KS, representanter fra Høgskolen i Buskerud og Vestfold, Utdanningsforbundet og Fagforbundet deltar. I 2014 har vi valgt å utvide målgruppa på to av samlingene med barnehageeiere og styrere i de kommunale og ikke-kommunale barnehagene. Dette er svært positivt mottatt. Det er opprettet et arbeidsutvalg som har representanter fra barnehagemyndigheten i en liten, en mellomstor og en stor kommune. Arbeidsutvalget møtes tre uker før hvert Barnehageforum og har som mål å komme med innspill til struktur og innhold på kommende Barnehageforum.

I januar ble det arrangert et møte i Barnehageforum med hovedvekt på BASIL-rapporteringen. Vi har fått god tilbakemelding fra kommunene om at dette var nyttig, da de lettere kunne følge opp barnehager i egen kommune. Videre bidro denne gjennomgangen til at vi kunne godkjenne 50 prosent av skjemaene i BASIL uten korreksjoner eller kommentarer. Det andre temaet vi hadde i denne samlingen, var tilsyn med kommunen som barnehagemyndighet der Fylkesmannen formidlet resultatene fra tilsynet i 2013. Videre gikk kursleder for Trygg trafikk Vestfold, Thomas Idem, gjennom muligheter for kurs og kompetanseheving for både den enkelte barnehage og kommunen i forhold til trafikkopplæring og trafiksikkerhet.

På vårt møte i Barnehageforum i april 2014 inviterte vi en utvidet målgruppe bestående av alle aktører i sektoren. Barnehagemyndighetene, kommunalsjefer på området, barnehageeiere, styrere i kommunale og ikke-kommunale barnehager, Utdanningsforbundet, Fagforbundet, KS, GLØD-nettverket og Høgskolen i Buskerud og Vestfold deltok. Tema for første del av dagen var den nye strategien «Kompetanse for framtidens barnehage - Strategi for kompetanse og rekruttering 2014-2020». Pål Roland åpnet samlingen med et innlegg om ledelse og implementering av endringsprosesser i barnehager. Videre snakket Dag Langfjæran fra KS om lærende organisasjoner, og forsker fra FAFO, Berit Bråten, gjennomgikk rapporten om språklige rollemodeller og hvordan barnehageansatte ønsker at kompetanseheving skal skje i barnehagen når det gjelder språk. I etterkant av dette møtet ble Fylkesmannen invitert til flere kommuner for å snakke om strategien, forpliktelsene fra den enkelte aktør og muligheter i strategien.

Andre delen av dagen var forbeholdt barnehagemyndighetene og kommunalsjefer, der Bydel Søndre Nordstrand informerte om sitt arbeid med godkjenning av barnehager og tilsyn i den enkelte barnehagen i bydelen. Deltagerne fikk mange praktiske tips knyttet til oppgaver som godkjennings- og tilsynsmyndighet.

Barnehageforum i juni var også to-delt. Alle aktører i sektoren var invitert til den første delen av dagen, mens den andre delen av dagen var forbeholdt barnehagemyndighetene. Første delen av dagen var hovedtemaet barnehagemyndighetens rolle i flerkulturelt arbeid i barnehager. NAFO inviterte i januar 2013 på oppdrag fra Utdanningsdirektoratet barnehagemyndighetene i Vestfold til å delta i kompetansetiltak innen språklig og kulturelt mangfold. Målet med kompetansetiltaket er å styrke barnehagemyndighetens kompetanse i flerspråklig og flerkulturelt pedagogisk arbeid i barnehagen. Dette innebærer å styrke kommunens arbeid med å implementere Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver, å styrke kommunens rolle som tilsynsmyndighet og forvalte den statlige tilskuddordningen Tilskudd til tiltak for å bedre språkforståelsen blant minoritetsspråklige barn i førskolealder (Rundskriv F-01-11). Syv kommuner fra Vestfold deltok i kompetansetiltak, og de brukte denne dagen til å formidle sine erfaringer og tiltak de har satt i gang etter å ha delta på kompetanseheving. Videre gjennomgikk Fylkesmannen evalueringen av «Tilskudd til tiltak for å bedre språkforståelsen blant minoritetsspråklige barn i førskolealder».

Siste tema på felles del av Barnehageforum var gjennomgang av:

- forskrift om midlertidig og varig dispensasjon og unntak fra utdanningskravet for styrer og pedagogisk leder
- forskrift om pedagogisk bemanning

Dette er et vanskelig tema for alle aktører. Vi får en god del henvendelser når det gjelder begge forskriftene, og vi ser også gjennom våre tilsyn at det er behov for regelverksgjennomgang. Derfor var andre delen av Barnehageforum forbeholdt barnehagemyndighetene, og tema var saksbehandling i henholdt til disse forskriftene. Vi har fått god tilbakemelding fra kommunene om at dette var nyttig.

I desember hadde vi felles Barnehageforum og Lederforum, temaet var barnehagens og skolens betydning i et folkehelseperspektiv. Arne Holte var innleder.

Fylkesmannen har fortløpende informert kommunene om ny informasjon knyttet til forskrift om likeverdig behandling ved tildeling av offentlige tilskudd til ikke-kommunale barnehager.

Vi har en del veiledning ved henvendelser per telefon og epost fra barnehagemyndigheter, barnehager, barnehageeiere og foreldre. Når det gjelder henvendelsene fra foreldre, handler disse om at de gjerne ønsker støtte og/eller veiledning før de går i dialog med kommunen eller barnehagen. I tillegg mottar vi enkelte henvendelser fra media, som bekrefter vår opplevelse av at det er en økt samfunnsinteresse knyttet til utviklingen i barnehagesektoren.

Fylkesmannens nettside blir tatt i bruk for å legge ut generell informasjon og informasjon om kurs (interne og eksterne) o.l.

Lederforum

Lederforum for oppvekst og opplæring drives av Fylkesmannen og KS i samarbeid og hadde 4 møter i 2014; 3 dagsmøter og et møte med overnatting. Faste deltakere i Lederforum er de skoleansvarlige i kommunene og fylkeskommunen, Høgskolen i Vestfold, Utdanningsforbundet, KS og Fylkesmannen.

Lederforum for oppvekst og opplæring behandlet i møtene blant annet disse temaene:

- Lærende organisasjoner v/Knut Roald
- Veiledning av nyutdannede lærere i grunnskolen v/ Høgskolen i Buskerud og Vestfold
- Regional plan for et helhetlig opplæringsløp v/ Vestfold Fylkeskommune
- Gjennomføring i videregående opplæring v/Vestfold Fylkeskommune
- Kapittel 9a – psykososialt miljø. Erfaringer fra tilsyn v/Fylkesmannen
- Tilsyn med privat hjemmeundervisning v/Fylkesmannen
- Skjult mobbing – hvordan fange opp/følge problematikken v/kommunepsykologen i Nøtterøy kommune
- Ungdomstrinn i utvikling v/vertskommune og utviklingsveiledere
- God Oppvekst, som er et handlingsprogram for tidlig og tverrsektoriell innsats
- GNIST har vært tema på flere lederforum
- Spesialundervisning inkludert Statped og samarbeid med kommunene v/Statped, bruk av assistenter v/Fylkesmannen
- Bruk av assistenter i undervisningen

Punktene over har vært programposter med et visst omfang. I tillegg er det en fast post, «Nytt fra Fylkesmannen», der det gis kortere orienteringer om aktuelle temaer. Noen temaer åpnes for en bredere deltakelse, og for 2014 var det utvidet deltakelse på områdene Spesialundervisning, Lærende organisasjoner og Folkehelse i skole og barnehage.

Felles Barnehageforum og Lederforum

En gang i året har Lederforum (skole) og Barnehageforum felles måte. I 2014 var tema: Folkehelse i skole og barnehage v/Arne Holte, folkehelseinstituttet. På slutten av møtet ble det jobbet gruppevis med mål om å komme med gode innspill til videre jobbing både internt i kommunene, men også å tenke koblingen mot God oppvekst.

Kontakt og samarbeid med andre aktuelle målgrupper

Det er også løpende kontakt med Høgskolen i Buskerud og Vestfold, som bidrar med faglig kompetanse i flere sammenhenger. Høgskolen møter fast i Lederforum for oppvekst og opplæring og Barnehageforum. De deltar også i den regionale styringsgruppen for GNIST og GLØD. I både GLØD og GNIST nettverk er det flere aktører som for eksempel PBL, KS, Utdanningsforbundet, Fagforbundet, studentrepresentant mfl. Ellers deltar utdanningsdirektøren i formalisert samarbeid med høgskolens ledelse om aktuelt samarbeid mellom partene. I tillegg har Fylkesmannen jevnlig kontaktmøter med ledelsen i Utdanningsavdelingen i Vestfold fylkeskommune.

Fylkesmannen har jevnlig møter med ledernetverket for voksenopplæringen. I disse møtene gis det blant annet informasjon om nasjonale satsninger, regelverk og kommende kurs. I 2014 deltok en medarbeider i embetet på 5 slike nettverksmøter. Vi har merket oss at det stadig er utfordringer knyttet til ansvarsforholdet mellom

kommuner og Helfo når det gjelder logopedhjelp.

Fylkesmannen har deltatt på samtlige samlinger som Vox har arrangert i forbindelse med både grunnleggende ferdigheter og opplæring i norsk og samfunnskunnskap. Som tidligere år arrangerte Fylkesmannen en todagers samling for alle ledere og lærere i voksenopplæringen og norskopplæringen. Deltakerantallet i år var 163. Programmet for samlingen viser temaer som målgruppen har etterspurt. Også i år var det ønskelig med kursing i regelverket knyttet til saksbehandling og enkeltvedtak etter forvaltningsloven og opplæringsloven.

Veiledning i saksbehandlingsreglene etter forvaltningsloven og opplæringsloven har blitt gjennomført både på telefon, i brev og ved regelverksamlinger for skoleledere og skoleeiere i kommunen. I tillegg har vi veiledet ansatte i Stat.ped om saksbehandlingsreglene etter forvaltningsloven og opplæringsloven gjennom 4 heldagsfagsamlinger i Stat.peds. lokaler i Holmestrand og Oslo. Vårt inntrykk er at informasjonen og veiledningen av forvaltningslovens saksbehandlingsregler har vært nyttig og nødvendig, da det innrømmes manglende kunnskap på dette området.

Kurs og konferanser i regi av Fylkesmannen

Her gjentas ikke temaer som er nevnt under Lederforum for oppvekst og opplæring og Barnehageforum.

- Fritak fra vurdering – regler, konsekvenser mm (for tre kommuner)
- Etterutdanningskurs for ledere og lærere i norskopplæringen og grunnskoleopplæring for voksne
- GSI og PAS for skoleeiere og skoleeiere
- Skolering for sensorer i norsk 2014
- Lokalt arbeid med læreplaner
- Erfaringskonferanse God oppvekst
- Fire veiledningssamlinger i forbindelse med Felles nasjonalt tilsyn 2014-17

Veiledning på manglende regelverksetterlevelse

Generelt opplever vi at kommunen som barnehagemyndighet har relativt lav kompetanse når det gjelder forvaltningsrett. I tillegg er kompetansen på barnehagelovens bestemmelser mangelfull. I all hovedsak er det manglende kompetanse som har ført til lovbrudd i våre tilsyn. For eksempel ser vi ofte at det er mye uformell kontakt mellom barnehagemyndigheten og barnehagene. Dette fører til at saksbehandlingen ikke skriftliggjøres, og at formelle vedtak ikke blir fattet. Derfor har vi på to møter i Barnehageforum hatt gjennomgang av forvaltningsloven og knyttet den opp mot barnehagemyndighetens saksbehandling.

I tillegg vil Fylkesmannens tilsyn innebære veiledning knyttet til de utvalgte regelverksområdene vi fører tilsyn med. Dette vil i all hovedsak være knyttet til gjennomføringen av åpnings- og sluttmøter hvor vi gjennomgår gjeldende regelverk på området. Vår erfaring er at særlig sluttmøtene oppleves som en nyttige og verdifulle fordi vår veiledning knyttes direkte opp mot de lovbruddene som eventuelt er avdekket gjennom tilsynet. I tillegg til barnehagemyndigheten deltar vanligvis både representanter fra kommuneledelsen og eiere / styrere fra både kommunale- og ikke-kommunale barnehager (som vi har intervjuet under tilsynet) på disse møtene. Vi er av den oppfatning at dette kan bidra til at kommunen blir gjort mer oppmerksom på de sentrale delene av regelverket.

Kap 9a i opplæringsloven, om elevenes sitt skolemiljø, har fra vår side blitt viet mye oppmerksomhet. Vi har gitt informasjon og veiledning på dette område ved åtte anledninger for skoleeiere, skoleledere og skolens ansatte ved at vi har besøkt skoler og veiledet i regelverk. Flere av disse veiledningsmøtene er som resultat av tilsyn og klagebehandling. Vårt inntrykk er at denne form for veiledning og informasjonsdeling er nyttig og blir svært godt mottatt.

Oppfølging av kommuner som står i fare for ikke å oppfylle retten til barnehageplass

Våre kommuner rapporterte tidlig i 2014 at de kommer til å oppfylle retten til barnehageplass og at enkelte kommuner hadde ledig kapasitet slik at de kunne ha fortløpende opptak igjennom høsten.

Iverksatt informasjons- og veiledningstiltak innenfor nasjonale satsingsområder

I tilknytning til arbeidet med FNT 2014-2017 har Fylkesmannen gitt informasjon om spesialundervisningsreglene, tilpasset opplæring og kravene til saksbehandling. Målgruppe var alle skoleeiere og rektorer/undervisningsinspektører, og vi hadde til sammen over 200 deltakere på disse samlingene. Dette er det rapport nærmere om i særreporteringen om tilsynsaktivitet til Utdanningsdirektoratet.

Spesialundervisning er også tatt opp i lederforum for skoleeierne. Vi følger generelt med på situasjonen rundt tilpasset opplæring og spesialundervisning i kommunene, men har ikke laget en samlet oversikt over hvilke tiltak kommunene gjennomfører rundt dette. Det har i 2014 vært svært få klager på spesialundervisningen (9). Flere kommuner har gitt politiske signaler om at fokus skal dreies fra spesialundervisning til tilpasset opplæring, dels gjennom budsjettvedtak. Vi har også, etter ønske, bidratt med veiledning overfor PP-tjenesten i en kommune.

Overfor to kommuner som har spesielt bedt om det, har vi utredet reglene rundt nærskoleprinsippet (§ 8-1) og gratisprinsippet (§ 2-15). Når det gjelder nærskoleprinsippet har vi i en kommune veiledet kommunepolitikkerne og innbyggerne i et åpent kommunestyremøte. Veiledning framgår for øvrig i vår vedtaksbrev i klagesaker.

Vi fikk i oppdrag fra Utdanningsdirektoratet å følge opp de kommunene som ut fra en gitt liste ikke så ut til å ha signert et lokalt manifest mot mobbing. Dette gjaldt fire kommuner og disse ble fulgt opp gjennom å informere kommunene per e-post.

Bistand i forbindelse med bl.a. nominasjoner

Fylkesmannen har informert om Dronning Sonjas skolepris for inkludering og likeverd, og motivert skoleeiere og skoler til å melde sitt kandidatur. Vi mottok søknad om nominasjon fra to videregående skoler. Begge søknadene ble vurdert/nominert og videreformidlet til Utdanningsdirektoratet. Thor Heyerdahl videregående skole fra Vestfold ble i september utpekt som vinner av Dronning Sonjas skolepris 2014. I forbindelse med tildeling og overrekking av prisen har Fylkesmannen hatt planleggingsmøter med skolen, fylkeskommunen og Slottet for å bidra til en god plan og gjennomføring av prisutdelingen, og for å forberede Dronning Sonjas besøk på skolen.

Medvirkning til at tilbakemeldinger fra kommunene og innbyggerne om statlig politikk er videreformidlet til Utdanningsdirektoratet

Fylkesmannen i Vestfold har ved tre anledninger henvendt seg til Kunnskapsdepartementet og Utdanningsdirektoratet angående utfordringer knyttet til hjemmelstomt område i lovverket ved bruk av tvang, seinest januar 2014.

Vi har også gjennom diskusjoner i stormøtene spilt aktivt inn ulike utfordringer i tilsynsinnretningen.

Intern tilsynserfaringsdeling og tilsynsutvikling

Avdelingen har i 2014 hatt fokus på å utvikle måten vi jobber med tilsyn på. De fleste i avdelingen har vært på tilsyns og metodekurs i regi av Udir og Helsetilsynet. Erfaring fra disse kurs har vært delt og og vært grunnlag for å utvikle vår tilsynsmetode, og på den måten å oppnå best mulig effekt av tilsynet. Vi har særlig fokusert på utforming av revisjonskriterier og vurdering av revisjonsbevis for deretter å kommunisere våre funn på en hensiktsmessig måte. Tilsynsutviklings arbeidet har medført en større besvissthet for de ulike oppgaver i et tilsyn.

Studietur til Brussel

Avdelingen var i april 2014 på studietur til Brussel. Turen omfattet alle avdelingens områder; barnehage, skole og barnevern. Bakgrunnen for turen var å bli nærmere kjent med internasjonalt samarbeid som påvirker norsk politikk og tjenesteyting, og tema var EUs arbeid med barnekonvensjonen, innføring om EU/EØS og Norges forhold til EU samt Erasmus+, EUs program for utdanning, ungdom og sport. I tillegg til en større forståelse av EUs arbeid og initiativer på våre avdelings arbeidsområder og hvordan EU påvirker norsk politikk på disse områdene, har studieturen blant annet ført til en konferanse om internasjonalisering i skole og barnehage som ble gjennomført i januar 2015.

Måloppnåelse

Avdelingen er inndelt i tre arbeidslag: barnehage, skole og barnevern.

Arbeidslag barnehage består av fem medlemmer, mens det i arbeidslag skole for tiden er 10 medlemmer. Alle har hele eller deler av sin stilling knyttet til de to lagene. Utdanningsdirektøren deltar i alle tre lagene. Vi mener å ha god og bred faglig kompetanse på plass i alle tre lagene.

Vi har i det ovenstående gjort rede for høy aktivitet i henhold til resultatkrav på alle punktene under 31.4. Fylkesmannen mener å ha god måloppnåelse, og vi opplever i liten grad at enkeltpersoner, skoleeiere/skoleledere eller barnehagemyndighetene ikke blir tilfreds med den veiledningen som blir gitt telefonisk og skriftlig, eller som informasjon og veiledning på samlinger.

Vi ønsker å fremheve at vi blir mye etterspurt på tematikk som samarbeid barnehage og barnevern, barnevern og skole, meldeplikt, barns rett til å bli hørt m.m. Det kan være i form av innledninger på konferanser, på samlinger i kommunene med de aktuelle ansatte eller som informasjonsøker. Vi mener at dette over tid har god effekt, noe også barnehage- og skolesektoren gir uttrykk for.

31.5 Eksamen, nasjonale prøver og kartleggingsprøver

31.5 Eksamen, nasjonale prøver og kartleggingsprøver

PAS og PGS

En stor del av ressursbruken på eksamen og nasjonale prøver går til brukerstøtte og administrasjon. Embetet får en del henvendelser som gjelder PAS/PGS som ideelt sett burde gått tjenestevei via skolen eller via skoleeier. Vi stiller alltid spørsmål om vedkommende har forsøkt tjenestevei, og den direkte kontakten skyldes som oftest at skoleleder eller skoleeier ikke er tilgjengelig. Problemer vi ikke kan løse selv, melder vi videre til Utdanningsdirektoratet (i PAS-hjelp). I år opplevde vi for øvrig en raskere håndtering av saker i PAS-hjelp enn tidligere. Henvendelsene er til tider krevende, og utfordrer vår kunnskap og kompetanse, men derfor bidrar det også til at vi i neste omgang blir bedre i stand til å drive brukerstøtte.

I september 2014 gjennomførte vi, som året før, en PAS-samling på tre timer for skoleeiere og skoleledere. Vi gjennomgikk PAS/PGS, brukeradministrasjon, nasjonale prøver, kartleggingsprøver, eksamen og rapporter. Rent praktisk gjorde vi det slik at vi inviterte til GSI-samling første halvdel av dagen, og PAS-samling siste halvdel av dagen. Det er stort sett de samme personene hos skoleeierne og skolene som jobber med begge temaene, så dette ble en hensiktsmessig løsning for alle parter. Planlegging og gjennomføring av tilsvarende samling for 2015, blir avhengig av lanseringen av PAS 2.

Nasjonale prøver

Nasjonale prøver er gjennomført i henhold til sentrale retningslinjer. Fritaksprosenten varierer fra skole til skole og kommune til kommune. Regler for fritak er kommunisert på PAS-samlingen september 2014, våre samlinger med skolefaglig ansvarlig i kommunene og som veiledning både på telefon og epost. Dette er informasjon som vi gjentar hvert år, men erfaringen er at det er nyttig.

Fylkesmannen fulgte opp alle skoleeiere per epost i tilknytning til hver frist for de nasjonale prøvene høsten 2014. Resultatet ble særdeles godt, og de fleste registreringer kom på plass. Registreringene fra Vestfold er tilnærmet fullstendig for høsten 2014 og bedre enn noen gang tidligere.

Kartleggingsprøver

Kartleggingsprøver er gjennomført i henhold til sentrale retningslinjer. Vi har tidligere ikke hatt tilsvarende tett oppfølging overfor skoleeierne når det gjelder kartleggingsprøver som for nasjonale prøver. Denne praksisen endret vi denne høsten. Vi ser at noen skoleeiere kunne hatt behov for en tettere oppfølging fra Fylkesmannen, og vi kommer derfor til å sende e-post før fristen neste høst, tilsvarende praksis ved de nasjonale prøvene.

Sentralt gitt eksamen i grunnskolen

I regionen Buskerud-Vestfold-Telemark videreførte vi ansvarsfordelingen for grunnskoleeksamen fra 2013. Ansvarsfordelingen ble meldt til Utdanningsdirektoratet innen fristen. I 2014 ble det oppnevnt 80 sensorer i sentralt gitt eksamen i norsk for sensurregionen.

Sensorskoleringen ble gjennomført etter eksamen og forhåndssensuren. Vår erfaring tilsier at sensorene ønsker skolering etter eksamen, og det vil vi videreføre. Den faglige delen av sensorskoleringen ble gjennomført av Jan Mikael Sørensen som både er i oppmannsgruppa og fagnemda og Øystein Myksvoll Lande fra fagnemnda. Vi fikk positive tilbakemeldinger på sensorskoleringen, og vil gjenta dette også i 2015.

Sentralt gitt eksamen i grunnskolen er gjennomført etter sentrale retningslinjer. Fylkesmannen har hatt løpende kontakt med skoleeierne angående eksamensavvikling i form av informasjon og veiledning. Veiledningen har i hovedsak dreid seg om forståelsen av retningslinjer spesielt i forhold til bruk av hjelpemidler, tilrettelegging og fritaksbestemmelser.

Lokalt gitt eksamen

Kommunene i Vestfold har ansvaret for lokalt gitt muntlig eksamen i grunnskolen. Det er etablert tre regioner i fylket som har etablert et fast og godt samarbeid. I 2014 kom nye regler for gjennomføring av lokalt gitt muntlig eksamen. Vi valgte å informere om dette på våre nettsider ved å lenke til Utdanningsdirektoratets hjemmeside. Vi har ikke fått mange spørsmål knyttet til dette, og har veiledet i forhold til de få henvendelsene som kom.

Sentralt gitt eksamen i videregående opplæring

Sentralt gitt eksamen i videregående skole er gjennomført etter sentrale retningslinjer. Fylkesmannen har hatt løpende kontakt med fylkeskommunen angående eksamensavvikling i form av informasjon og veiledning.

Veiledningen har i hovedsak dreid seg om forståelsen av retningslinjer spesielt i forhold til bruk av hjelpemidler, tilrettelegging og fritaksbestemmelser.

Fylkesmannen i Vestfold bistår Fylkesmannen i Buskerud hvert år på fellessensur i videregående skole i januar og juni, samt at vi bistår Fylkesmannen i Østfold på hurtigklagebehandlingen i juli. I tillegg videreformidler vi behov for sensorer, og spesielt sensorer i norsk.

Måloppnåelse

Fylkesmannen har hoveddelen av året hatt to personer som har jobbet med eksamen, nasjonale prøver og kartleggingsprøver. Dette er organisert slik at én person til enhver tid hadde hovedansvaret for fagområdet. I løpet av høsten ble den ene av disse to erstattet med en nyansatt som underveis har fått god opplæring og innføring i systemene og rutinene. Vi vurderer måloppnåelsen som god og at resultatkravet i høy grad er innfridd.

Fylkesmannen i Vestfold

Særskild Rapportering	Spesifiser dersom avvik fra landsgjennomsnittet totalt eller på enkeltprøver)	Spesifiser dersom stor variasjon mellom skoleeiere innad i fylket	Vurdering av årsak til avvik	Beskrivelse av tiltak over skoleeiere med høy andel elever med fritak
Hvor stor andel av elevene har fått fritak fra deltakelse på nasjonale prøver	Fritaksprosenten i Vestfold ligger litt under / på gjennomsnittet på 9. trinn, litt over på 8. trinn og litt under landsgjennomsnittet på 5. trinn. På 5. og 9. trinn har fritaksprosenten gått ned fra i fjor, mens den har gått litt opp for 8. trinn	Det er noen variasjoner mellom skoleeierne, men mindre enn tidligere år, og mens en skoleeier kan ha den høyeste fritaksprosenten på ett trinn, så kan den være betydelig lavere på et annet trinn.	Vi gjør samme vurdering som i fjor om at fritaksprosenten varierer med andel elever med spesialundervisning	Retningslinjene for fritak kommuniseres både i direkte kontakt med skoleeiere og ledere når disse tar kontakt samt ved regelverksgjennomgang på samlinger

31.6 Tiltak innenfor tilpasset opplæring, spesialpedagogisk hjelp og spesialundervisning

Fylkesmannen har i samarbeid med Statped Sørøst igangsatt ressursgruppe for gjennomføring av prosjektet SEVU-PPT. Grappa skal utarbeide overordnet plan for gjennomføring av tiltak. Skoleeier i kommunen og fylkeskommunen, barnehagemyndigheten, representanter for PPT-lederne, høgskolen HBV, Statped og Fylkesmannen er med i grappa. Sekretariatsfunksjonen ivaretas av Fylkesmannen.

Internt mellom avdelingene hos Fylkesmannen drøftes forhold knyttet til utsatte elevgrupper. Dette skjer også gjennom Handlingsprogrammet God oppvekst, som har fokus på tidlig innsats, tverrfaglig og tverretattlig innsats i kommunene og fylkeskommunen sett mot utsatte grupper. Prosjektkoordinator er tilsatt på utdanningsavdelingen.

Fylkesmannen har vært representert i referansegruppe for NY GIV.

I 2014 har vi gjennomført to tilsyn i forhold spesialundervisning for elever i tillegg til klagesaksbehandling, 9 saker.

Fylkesmannen deltar i nettverksmøter for voksenopplæringssentrene. Der informerer vi blant annet om rettighetene etter spesialundervisning for voksne, § 4a-2 annet ledd. I 2014 har vi bare hatt en klagesak om dette.

Måloppnåelse

Vi anser at vi har oppnådd resultatkravene. Både jurister og pedagoger deltar i arbeidet.

I tilknytning til ressursgruppa for SEVU-PPT fra 2015 og vår interne 31.6-gruppe vil det likevel bli satt sterkere fokus på det tverretattlige arbeidet for barn og unge med særlige problemer i tida framover. Det er etablert en intern gruppe i embetet med saksbehandlere som arbeider med barnevern, barnehage og skole og helse- og sosialfaglige områder.

31.7 Tilskuddsforvaltning

Barnehage

Statlige tilskudd på barnehageområdet består av investeringstilskudd, tilskudd til midlertidige lokaler og tilskudd til tiltak for å bedre språkforståelsen blant minoritetsspråklige barn i førskolealder. De to førstnevnte tilskuddsordningene eksisterer ikke lenger, og vi har ikke hatt noe etterslep av ubehandlede saker. Hva gjelder tilskuddet til å bedre språkforståelsen, overtok Utdanningsdirektoratet utbetalingen fra og med 2013. Fylkesmannen har fortsatt en oppgave med å kontrollere foreløpig rapport fra BASIL. Vi rapporterte til Utdanningsdirektoratet innen fristen 15. februar 2014.

Klager på vedtak om tilskudd

Vi mottok ingen klager på statlige tilskudd.

Kontroller

Vi gjennomfører tilskuddskontroller i form av stikkprøvekontroller med to kommuner hvert år. Kontrollene omfatter alle de tre tilskuddsordningene. I 2014 gjennomførte vi stikkprøvekontroller med Stokke og Larvik kommune. Funnene etter tilskuddskontrollene viste at Larvik kommune ikke følger retningslinjene for forvaltningen av tilskudd til faste plasser i midlertidige barnehagelokaler, jf. rundskriv F-01/2011 punkt 2. Vi fant at det er grunnlag for å kreve midlene tilbake. Fylkesmannen i Vestfold vil i eget vedtak i løpet av våren 2015 foreta en vurdering av spørsmålet om tilbakebetaling av hele eller deler av tilskuddet til faste plasser i midlertidige barnehagelokaler.

Alle tilskuddskontrollene blir gjennomført som dokumentkontroller. Vi produserer rapporter fra stikkprøvekontrollene. Hele tilskuddskontrollen, inkludert rapportene, arkiveres i ePhorte. Hvis vi mottar beskjed om barnehager som legger ned virksomheten, kontrollerer vi om barnehagen har mottatt investeringstilskudd eller tilskudd til midlertidige lokaler, slik at vi forsikrer oss om at tilskuddet benyttes i tråd med retningslinjene.

Tilskuddsrapportering

Tilskuddsrapportering gjennomføres separat og ble sendt til Utdanningsdirektoratet innen fristen 12. september 2014.

Måloppnåelse

To saksbehandlere ivaretar oppgavene på området. Saksbehandlerne har jobbet på feltet i flere år, og har god kompetanse. Sett i lys av ovennevnte vurderer vi resultatoppnåelsen samlet for embetsoppdraget som god.

Grunnskole

Fylkesmannen i Vestfold har rapportert om forvaltningen av tilskudd til opplæring av barn og unge asylsøkere i mottak (kap. 225 post 64) og tilskudd til leirskoleopplæring (kap. 225 post 66) i elektronisk tertialrapportering til Utdanningsdirektoratet.

Vi har forvaltet statlige tilskudd etter retningslinjene som gjelder for tilskudd til opplæring av barn og unge asylsøkere i mottak og tilskudd til leirskoleopplæring, herunder utbetaling, kontroll og rapportering. Vi har påsett at forutsetningene og kriteriene for ordningene er til stede. Vi har beskrevet saksbehandlingsrutinene og kontrollhandlingene i tertialrapporteringen til Utdanningsdirektoratet.

Måloppnåelse

På starten av 2014 var vi to personer som hadde kompetanse på området. Fra september er det en saksbehandler som har kompetanse på tilskuddsordningene og som faktisk saksbehandler søknadene. Saksbehandler har jobbet med tilskuddsordningene i flere år og har god kompetanse på området. Vi vurderer måloppnåelsen som god.

Kompetansemidler er svært viktig for å øke kvaliteten i barnehagene. De statlige midlene har vært et godt bidrag til kvalitetsarbeidet. Kommunene bruker i tillegg egne ressurser til formålet. Fylkesmannen oppfatter, blant annet som en konsekvens av ressursinnsatsen på området, at kvaliteten på fylkets barnehager er god.

Fylkesmannens avdeling Oppvekst og opplæring, heri barnevern, gjennomførte våren 2014 en studietur til Brussel. Som del av programmet inngikk orientering om internasjonalisering og Erasmus Pluss. Vi bestemte å arrangere en informasjonssamling om dette for å øke andelen barnehager og skoler som søker om deltakelse i programmet. Denne samlingen ble gjennomført tidlig i januar 2015.

Avdelingen har også hatt fokus på barn og ungdom i barnevernsinstitusjoner og deres skoletilbud. Temaet er tatt opp i samtaler med fylkeskommunen, og i samarbeid mellom barneverns- og skoleansvarlige ble det arrangert informasjonsmøter i regi av BLD i januar 2015.

32.2 Kompetanseutvikling og rekruttering

Barnehage

Kompetanse for framtidens barnehage. Strategi for kompetanse og rekruttering 2014-2020

Fylkesmannen i Vestfold inviterte i april 2014, som et ledd i implementering av den nye strategien «Kompetanse for framtidens barnehage - Strategi for kompetanse og rekruttering 2014-2020», til et utvidet Barnehageforum. Målgruppa til samlingen var KS, kommunalsjefer, barnehagemyndighetene, barnehageeiere, styrere, høghskolen, utdanningsforbundet, fagforbundet og GLØD-nettverket.

Fylkesmannen ville med dette presentere strategien, plassere ansvar hos alle aktorene i sektor og sette i gang prosessen i Vestfold. Se for øvrig punkt 31.4 Informasjon og veiledning.

Denne samlingen resulterte i at Fylkesmannen ble invitert til flere kommuner for å snakke om strategien, forpliktelsene fra den enkelte aktor og muligheter i strategien. Både kommunale og ikke-kommunale barnehageeiere og styrere var godt representert, men vi savnet politikere.

Fylkesmannen tenker at strategien er god og vil ivareta alle barnehageansatte i sektoren, samtidig som man løfter sektorens kompetanse. Den ansattes kompetanse er den viktigste enkeltfaktoren for at barn skal trives og utvikles. Kompetent personale ser, anerkjenner og følger opp barna i deres utvikling. Strategiens fire tematiske satsningsområder vil bidra til å øke kompetansen hos den enkelte barnehageansatte og på sikt håper vi med dette å øke kvalitet i den enkelte barnehage.

Kompetansemidler

Fylkesmannen har fordelt de statlige midlene på forskjellige kompetanseområder ut fra søknader fra kommuner.

Midlene som skulle bidra til gjennomføring av satsningen «Kompetanse for framtidens barnehage - Strategi for kompetanse og rekruttering 2014-2020», gikk til alle kommunene i Vestfold. Kommunene fikk midler på bakgrunn av søknader og egne utarbeidede kommunale handlingsplaner for kompetanseheving for kommunale og ikke-kommunale barnehager.

Fylkesmannen har lagt til grunn følgende kriterier for tildelingen av midlene:

- *at kommunen utarbeider årets- og langsiktig plan for kompetanseheving i henhold til Utdanningsdirektoratets strategi «Kompetanse for framtidens barnehage – Strategi for kompetanse og rekruttering 2014-2020»*
- *at kommunen tydeliggjør hvordan tiltakene ivaretar lokale kompetansebehov innenfor de nasjonalt prioriterte områder*
- *at kommunen synliggjør hvilke grupper av ansatte i både kommunale og ikke-kommunale barnehager inkluderes*
- *rapport om bruk av kompetansemidler 2013*

I og med at kommunen skulle utarbeide både årsplan og langsiktig plan for kompetanseheving, ble søknadsfrist satt til 1. september 2014. Kommunene satte ned kompetansegrupper bestående av kommunale og ikke-kommunale barnehager for å jobbe med strategien. Dette resulterte i at samtlige kommuner høsten 2014 rapporterte på bruken av midlene for 2013, planene for 2014 og på langsiktig plan for 2014 - 2020. Alle planene inkluderer både rekrutterings- og kompetansehevingstiltak.

Rapportene for 2013 viser at i alle kommuner deltar både kommunale og ikke-kommunale barnehager i de fleste kompetansetiltakene det rapporteres om. Noen kommuner har også valgt å samarbeide på tvers av kommunegrenser, da det er samme temaer de jobber med. Rapporteringen fra kommunene til Fylkesmannen viser også at det er et stort mangfold av kompetanseutviklingstiltak som settes i verk lokalt, alt fra dagskurs til etter- og videreutdanningstilbud i samarbeid med høyskoler.

Videreutdanning i barnehagepedagogikk

Fylkesmannen i Vestfold søkte høsten 2013 om midler til 30 nye plasser til PUB-studium ved Høgskolen i Vestfold; «Ingenting kommer av ingenting, og alt henger sammen med alt - barnehagen som dannelses- og læringsarena». Bakgrunnen for søknaden var et ønske om videreføring av pilotprosjektet «Barnehagen som læringsmiljø og dannelsesarena». PUB-studiet er en videreutdanning for barnehagelærere på 30 studiepoeng, og innebærer videreutdanning på deltid over ett år. Studiets mål er å bryte mønstre og utvikle et alternativt kunnskapsbegrep som baserer seg på en forståelse av estetikkens betydning i barnehagens pedagogiske virksomhet. Utdanningsdirektoratet tildelte midler til 30 studenter, hvorav 15 studenter hadde oppstart på studiet 11. desember 2013. Høgskolen har lagt opp til en rekrutteringsprosess i januar 2014 hvor de håper å få 15 studenter til. Fylkesmannen skulle bistå Høgskolen i dette arbeidet. I løpet av januar 2014 ble det sendt e-poster med invitasjon til studier til alle barnehagemyndighetene i femfylke-samarbeidet. De formidlet invitasjon til sine kommunale og ikke-kommunale barnehager og vi fikk to studenter til.

Fylkesmannen i Vestfold fikk nye midler i 2014 for 20 nye plasser til PUB-studium «Ingenting kommer av ingenting, og alt henger sammen med alt - barnehagen som dannelses- og læringsarena». Høgskolen og Fylkesmannen prøvde i løpet av hele 2014 og rekruttere til studium gjennom:

- Invitasjon til studier på e-post til alle barnehagemyndigheter i fem fylker
- Informere om studie på diverse samlinger med barnehagemyndigheter, styrere, barnehagelærere
- Invitasjon til alle partnerbarnehager i Buskerud og Vestfold fylke
- Høgskolen i Buskerud og Vestfold laget produktark som ble delt ut ved samlinger, samt de opprettet egen nettside for studiet
- På nettsidene til Fylkesmannen i Vestfold ble invitasjonen og produktark lagt ut

Ved søknadsfristen i oktober 2014 var det to søkere. Fylkesmannen og Høgskolen utsatte søkerfristen til november og prøvde å rekruttere en gang til uten å lykkes. Derfor ble studiet dessverre ikke igangsatt i løpet av 2014. De to som hadde søkt var pedagoger som hadde vært med på pilotprosjektet «Barnehage som læringsmiljø og dannelsesarena», og var begge veldig interesserte å fortsette kompetansehevingen.

Fylkesmannen har i flere nettverk spurt om hva årsaken til dårlig deltagelse kan være. Svaret er manglende vikarmidler. Svaret er unisont. Kommunenes dårlige økonomi begrenser den enkelte styrers mulighet til å sette inn vikar når ansatte skal på kurs.

Vi har også fått innspill på at man kanskje kunne variert temaer i PUB-studier fra år til år, dette for å prøve å rekruttere pedagogisk personale med ulike interesser. Men det viktigste og mest ønskede temaet er ledelse og læring. Fylkesmannen og Høgskolen vil i løpet av våren 2015 ha et møte hvor vi går gjennom innspillene fra nettverkene for å se om det er en andre temaer som kan være aktuelle for PUB-studier i 2015.

GLØD

GLØD-nettverket i Vestfold ble opprettet høsten 2012. Nettverket i Vestfold består av sentrale aktører fra ulike fagområder som har god kunnskap om sektoren. Nettverket er ansvarlig for å iverksette lokale tiltak i Vestfold i tråd med GLØD-kampanjens formål. Noen av tiltakene vi har gjennomført i 2014, er planlegging og deltagelse på utdanningsmesser, omdømmebygging av barnehagelæreryrket og barnehagen som arbeidsplass, implementering og markedsføring av ny barnehagelærerutdanning, lekeressursprosjektet, rekruttering av assistenter til å ta barne- og ungdomsfaget, implementering av strategien «Kompetanse for framtidens barnehage» og veiledning av nyutdannede.

Siden 2009 har tre kommuner jobbet som fyrtårnskommuner i forhold til likestilling. Disse tre er representert i GLØD-gruppen, og bidrar med sin kompetanse på dette området. Rekruttering av menn og personer med flerkulturell bakgrunn inngår i satsingen. I løpet av 2014 har denne gruppen hatt særlig fokus på lekeressursprosjektet for å få rekruttere ungdomskolegutter til barnehageyrket. Videre har én av kommunene hatt mediaoppslag om dette temaet.

Glød-nettverket var representert på den store utdanningsmessen i Sandefjord. Våre representanter som sto på stand hadde vært på kurs i Oslo og fått masse gode tips og ideer til diverse oppgaver de kunne gjøre på messa. Vi

fikk dessuten plass ved siden av Høgskolen i Buskerud og Vestfold, og det var derfor lett å henvise interesserte ungdommer videre. I år hadde vi også med oss hadde en representant på stand som tar barnehagelærerutdanning på deltid, såkalt arbeidsplassbasert utdanning.

Alle voksenopplæringer i fylke er også på disse messene og da er det en del elever som kan se at dette er en mulig vei å gå.

Årets GLØD-kampanje gikk ut på å dele ut spesiallagde barneaviser fra barnehagebarn til elever på videregående skoler. Nesten alle våre kommuner var med på kampanjen, og i de kommunene som ikke har videregående skoler, ble disse avisene delt ut på ungdomsskolene. Kampanjen resulterte i leserinnlegg, omtale på Facebook på én av videregående skolene i fylket, i tillegg til radiointervju om hvorfor bli barnehagelærer.

Fylkesmannen hadde i løpet av 2013 forsøkt å starte et samarbeid med kommunene om tilrettelegging for at assistenter i barnehage kan avlegge fagprøve i barne- og ungdomsarbeiderfaget, men har ikke lyktes å få det til. Dette ble av fylkeskommunen forklart med at de hadde tilsvarende prosjekt i tre av våre kommuner. Derfor invitert vi Vestfold fylkeskommunen til å delta på GLØD -møte i januar 2014 for å se på muligheter til samarbeid. Dette resulterte i at representanter fra fylkeskommunen og fylkesmannen i løpet av våren 2014 informerte fire klasser om kompetansehevingstiltak for assistenter i barnehager. På møtene gjennomgikk fylkesmannen kompetansestrategien «Kompetanse for framtidens barnehage» og fylkeskommunen fortalte om veien til å bli barne- og ungdomsarbeider. Dette ble godt mottatt av assistentene, og da fylkesmannen utlyste midler til å få flere til å ta fagbrev som barne- og ungdomsarbeidere var det 45 som ønsket å ta fagbrev og 29 barnehageansatte som hadde tatt utdanning, men ikke gjennomført eksamen. Det er pr i dag 31 assistenter som tar denne utdanningen.

GLØD-nettverket har også jobbet med temaet "Veiledning av nyutdannede barnehagelærere". Liv Torunn Eik, høgskolelektor, var på GLØD – nettverksmøte og snakket om temaet. Følgende problemstillinger ble diskutert:

- Mange barnehagelærere har gjennomført veiledningsutdanning 15 og 30 studie poeng. Hvordan og i hvilken grad brukes disse veiledere i veiledning av nyutdannede barnehagelærere i Vestfold?
- Hvordan jobbes det med veiledning av nyutdannede barnehagelærere i Vestfold?
- Knyttes dette til rekruttering ved utlysning og intervju?
- Er det planer og kontakter for gjennomføring av veiledning for nyutdannede i de enkelte barnehagene?
- Kombineres dette med tiltak som introduksjonsprogram for nyutdannede/nytilsatte og fadderordningen?
- Hva kan GLØD-nettverket bidra med?

Dette resulterte i en konferanse om veiledning av nyutdannede på Høgskolen i Buskerud og Vestfold i mai 2014. Målgruppa var barnehagemyndighetene, styrere, veiledere og partnerbarnehager. GLØD og GNIST presenterte seg med et innlegg hver denne dagen.

GLØD – nettverket informerte høsten 2014 alle sisteårsstudentene på HBV. Der ble viktige temaer som rekruttering til yrke, det å ta i bruk og utvikle sin kompetanse, veiledning, regelverk og omdømmebygging tatt opp. Dette var et positivt møte med gode innspill til oss i GLØD-nettverket, ikke minst når det gjelder hvordan rekruttere.

Fylkesmannen har tildelt midler til lokale rekrutteringstiltak. Nettsiden hos Fylkesmannen brukes til å støtte opp om tiltakene i GLØD-kampanjen både nasjonalt og lokalt.

Kvalitet i barnehagen

Fylkesmannen i Vestfold fikk våren 2014 i oppdrag å bistå Utdanningsdirektoratet i å arrangere den regionale konferansen «Kvalitet i barnehagen». Utdanningsdirektoratets prosjekt «Kvalitet i barnehagen» 2013-2017 har som formål å følge med på kvaliteten i barnehagesektoren og indentifisere områder hvor kvaliteten kan forbedres. Prosjektet omfatter muligheten for utvikling av både prosess- og refleksjonsverktøy og brukerundersøkelser. Målet er å utvikle et godt nasjonalt kvalitetsverktøy for barnehagene.

Den to-dagers regionale konferansen for Telemark, Vestfold, Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus var i Tønsberg 5. og 6. november 2014 med til sammen 90 deltagere. Deltagerne på konferansen var pedagogiske ledere, styrere, virksomhetsledere, barnehagemyndigheter, eiere, representanter fra Utdanningsforbundet og høgskolene. 15 personer fra hvert fylke, samt rådgivere fra Kunnskapsdepartementet, Utdanningsdirektoratet og fem fylkesembeter deltok på konferansen. 10 barnehager fra fem fylker presenterte ulike typer kvalitetsverktøy de har utviklet og som de bruker i sine barnehager. Etter presentasjonene fikk deltagerne gjennom ulike workshops formidlet til Utdanningsdirektoratet sektorens behov for ulike typer kvalitetsverktøy. Deltagere synes at dette var en fin måte å jobbe med kunnskapsinnhenting. Ikke minst førte konferansen til nettverksbygging

fylkene imellom.

Fylkesmannen opplevde denne konferansen som svært nyttig, ikke minst for å sette temaet kvalitet i barnehagen på dagsorden i fylket.

Seksuelle overgrep og vold mot barn – de nødvendige barnesamtalene

Veilederen *Til barns beste - samarbeid mellom barnehagen og barnevernstjenesten* og meldeplikt til barnevernstjenesten er et tema som det er en høy bevissthet om i Vestfold. Utdanningsdirektør har disse temane høyt oppe på alle nettverkene Opvekst og opplærings avdeling i Vestfold har. Som et ledd i oppfølging av dette tema inviterte Fylkesmannen i Vestfold, i samarbeid med RVTS Sør, til dagskonferansen «*Seksuelle overgrep og vold mot barn – de nødvendige barnesamtalene*» i november 2014. Målgruppen for konferansen var representanter for relevante faggrupper i kommunene -barnevernstjenesten, helsetjenesten, skole/SFO og barnehage. Formålet med konferansen var:

- å styrke kompetansen i kunnskaper om vold og overgrep
- å sette fokus på den enkelte ansatte som verktøy i samtaler med barn
- dialogen og kommunikasjonsprinsipper, presentasjon av DCM/Dialogical Communication Method

Prosjektansvarlige for implementering av DCM i barnevernstjenestene i region sør var forelesere på denne konferansen. Innledningsviss ble definisjonene, viktige lovverk, muligheter , ansvar og plikt gjennomgått. Etterpå ble følgende spørsmålene tatt opp og diskutert i grupper:

- hvor er jeg i møte med utsatte barn
- barneperspektive i praksis
- barnesamtalen som dokumentasjon

Til slutt ble dialogmetode DCM/Dialogical Communication Method (Gamst og Langballe) presentert.

Fylkesmannen opplevde denne konferansen som svært nyttig.

Mangfolds- og likestillingsperspektivet

Fylkesmannen etablerte i 2009 et Fyrtårsprosjekt med tre kommuner innenfor Handlingsplan for likestilling. Dette arbeidet resulterte i 2011 i arbeidsbrosjyren «Jenter og gutter med like muligheter – om likestilling, likeverd og mangfold». Brosjyren ble trykket i 5000 eksemplarer og ble i januar 2012 delt ut til alle ansatte i barnehagene, barnehagens samarbeidspartnere og foreldrerepresentantene i samarbeidsorgan. Brosjyren er også å finne på Fylkesmannen sine nettsider. Erfaring fra arbeidet med brosjyren ble tatt opp og formidlet på konferansen «Mangfold og likestilling» høsten 2013. Alle tre fyrtårskommunerne sitter i GLØD-nettverket i Vestfold. Brosjyren og arbeidet som gjøres blir tatt opp og videreformidlet både i GLØD-nettverket og på fylkesvise samlinger med barnehagemyndigheter og styrere.

I 2014 bestemte likestillingsgruppa å jobbe med to ekstra tiltak som skal forsterke arbeidet med likestilling, likeverd og mangfold i Vestfold barnehagene:

- Iverksetting av kurs:» *Å arbeide med likestilling, likeverd og mangfold i barnehagen, der IKT og digitale medier er verktøy*»
- Igangsetting av prosjektet «Lekeressurs i barnehagen» - Likestilling 2014

Målgruppen for kurs i » *Å arbeide med likestilling, likeverd og mangfold i barnehagen, der IKT og digitale medier er verktøy*» er pedagogiske ledere i kommunale og ikke-kommunale barnehager i Vestfold. Kurset har som mål å gi pedagogiske ledere opplæring og egentrening i å bruke digitale verktøy i det pedagogiske arbeidet i barnehagen, der likestilling, likeverd og mangfold er tema. Ett av delmålene er å trekke barna med i arbeidet – gjennom lydjak, lydlotto, opptak av sang/spill/fortellinger og eventyr fra hele verden. Videre ønsker man at hele personalgruppa bruker digitale verktøy i sitt arbeid med barna, både med overnevnte tema, men også ellers. Undervisningen, som består av fem samlinger, er på Høgskolen i Buskerud og Vestfold og foregår fra september 2014 til april 2015. Det er 25 pedagogiske ledere fra seks kommuner som har meldt seg på kurset. Tilbakemeldingene i halveisevalueringen av studiet er svært gode. Dette er positivt, ikke minst med tanke på at den helhetlige kompetansestrategien «Kompetanse for framtidens barnehage» tar opp IKT i barnehage som tema og gir en overordnet føring på at kunnskap og ferdigheter i kreativ og kritisk bruk av digitale verktøy skal inngå i alle satsningsområder.

Fylkesmannen i Vestfold inviterte i juni 2014 kommunene til å søke om midler til prosjektet «Lekeressurs i barnehagen» - Likestilling 2014. Overordnet mål med dette prosjektet er å rekruttere flere menn til å jobbe i

barnehagen, samt å styrke likestilling i det pedagogiske arbeidet i barnehagene. «Lekeressurs i barnehagen» er et tiltak der barnehager, i samarbeid med ungdomsskoler i nærmiljøet, tilbyr arbeid til ungdomskolegutter etter skoletid og/eller i ferier. Ungdomskolegutter søker via søknadskjema på betalt lekeressursstilling i barnehagen, på bakgrunn av informasjon fra den enkelte barnehage. Lekeressursen skal i barnehagen bidra til barnas aktiviteter på deres premisser, men kan også ta initiativ til aktiviteter selv. Lekeressursen skal motta veiledning i barnehagen og skal i samråd med veileder bli enig om hvilke aktiviteter de skal delta i. Veilederen skal også bidra til at guttene får et innblikk i hva det innebærer å jobbe i barnehage.

Fire kommuner i Vestfold søkte på vegne av to kommunale og fire ikke-kommunale barnehager om midler til lekeressurs. Søknaden inneholdt en plan for hvordan arbeidet skal gjennomføres, hvor mange lekeressurser barnehagen ønsket å knytte til seg og hvilken ungdomsskole de skulle samarbeide med. Fylkesmannen i Vestfold tildelte midler til alle kommuner etter antall ungdomsskoleelever som deltar i prosjektet i den enkelte barnehage.

Midlene ble fordelt ut fra følgende kriterier:

- Barnehagen som søker må være ordinær kommunal eller ikke-kommunal barnehage.
- Prosjektet må være forankret i barnehagens ledelse.
- Rekrutteringen foregår i samarbeid med rådgiver på en lokal ungdomsskole.
- Ungdomsskoleelevene skal tilbys arbeidskontrakt.

Til sammen fikk barnehagene midler til 16 lekeressurser, fire i de store barnehagene og to i de små. Barnehagene som mottok midlene har forpliktet seg til å rapportere disponering av midlene og måloppnåelse basert på felles evaluering fra ungdomsskoleelever og barnehagen. Rapporten skal sendes Fylkesmannen innen 1. august 2015.

Tre av kommunene som har fått midler, sitter i GLØD-nettverket i Vestfold, og har rapportert at prosjektet så langt er veldig positivt mottatt og at det er «rift» om plassene til å være lekeressurs i barnehagen. Kommunene mener at dette er riktig målgruppe til å rekruttere, både når det gjelder å få flere menn i barnehagen, men også rekruttering til barnehagelæreryrket generelt. Alle fire kommuner ønsker at prosjektet videreføres.

Fylkesmannen følger opp Handlingsplan for likestilling i grunnskole og barnehage. Se for øvrig kommentarer under pkt. 33.3.

Fylkesmannen har gjennom informasjon på våre nettsider og veiledning i Barnehageforum oppfordret alle kommuner til å slutte opp om Manifest mot mobbing gjennom å undertegne lokale avtaler.

Studieplasser i kompetanseheving for assistenter i barnehagen

Utdanningsdirektoratet ga midler i 2014 til en klasse for kompetanseheving av assistenter i barnehager i Vestfold. Dette er tredje gang dette kompetansehevingstilbudet blir gitt, og evalueringene som referansegruppen mottok i 2014, viste at dette er et populært tilbud og at studentene prater positivt om tiltaket og anbefaler det til sine kollegaer. Barnehageeiere ser også positivt på tiltaket og melder om at noen av studentene ønsker å ta videreutdanning som barnehagelærer, enten på fulltid eller deltid. Ikke alle eiere har tilrettelagt for at assistenter får fri med lønn til å delta på studiet, det visste seg ved årets lave søkertall.

Fylkesmannen sendte et kartleggings skjema til kommunene i januar 2014 hvor et av spørsmålene var om hvor mange assistenter og/eller barne- og ungdomsarbeidere ønsker å ta KOMPAS-utdanningen på Høgskolen i Buskerud og Vestfold. Til sammen var det 50 barnehageansatte i kommunale og ikke-kommunale barnehager som ønsket å delta på studiet. Fylkesmannen synes at dette var positivt og inviterte til et nytt studium med oppstart desember 2014. Ved søknadsfrist 1. oktober 2014 var det dessverre bare fem søkere. Vi tok på nytt kontakt med våre kommuner og informerte at søknadsfristen ble utsatt til 1. november 2014. Dette for å få rekruttert flere søkere. Etter denne runden ble antallet deltagere 13. I samråd med Utdanningsdirektoratet ble vi enige om å starte en KOMPAS-klasse med 13 deltagere desember 2014.

Vi har i ettertid fått tilbakemeldinger fra barnehagemyndigheter og styrere at det er ønskelig, både fra de ansatte og ledelsen, at flere skal ta KOMPAS-utdanningen fordi den inkluderer hele personalgruppa, men i og med at det ikke følger vikarmidler med tilbudet, er det vanskelig å sende personalet på kurs. Som et eksempel kan vi fortelle at enkelte av årets deltagere har søkt om fri uten lønn for å få være med på studiet. Fylkesmannen synes at dette er uheldig og ønsker med dette å be Utdanningsdirektoratet om å vurdere om det kunne følge en del statlige vikarmidler for å styrke deltagelse i dette prosjektet.

Da Fylkesmannen i november så at de tildelte midlene fra Utdanningsdirektoratet til KOMPAS-utdanning ikke ble benyttet i sin helhet, sendte vi en forespørsel til direktoratet om omfordeling av midler fra *prosjekt 21020 – Studieplasser i kompetanseheving for assistenter i barnehage* til *prosjekt 21080 – Kompetanseutvikling*,

regionale nettverk for lokal rekrutteringsarbeid og fagsamlinger. Dette fordi vi i løpet av høsten 2014 hadde fått mange forespørsler fra assistenter som ønsker å ta fagprøve i barne- og ungdomsfaget. Hele 31 assistenter i kommunale og ikke-kommunale barnehager i Vestfold ønsket å ta fagbrevet. I desember 2014 fikk vi *Fullmaktsbrev - tillegg nr. 35-14 - kap. 231 post 21, prosjektnr. 21020 studieplasser til kompetansehevingstudier for assistenter barnehage*, hvor Utdanningsdirektoratet innvilger søknaden. Med dette kunne Fylkesmannen benytte ubrukte midlene til å øke antall assistenter som ønsket å ta fagprøve i barne- og ungdomsarbeiderfaget, da dette er et viktig tiltak for å øke antall ansatte med barnefaglig kompetanse i fra barnehagen.

Kompetansetiltak for å 1. sikre barnefaglig basiskompetanse for assistenter i barnehagen, 2. bidra til at flere tar fagbrev som BU-arbeider gjennom praksiskandidatordningen

Fylkesmannen etablerte, i samarbeid med 13 kommuner, fire klasser til kompetansehevingstiltak for assistenter i kommunale og ikke-kommunale barnehage med ingen eller begrenset barnehagefaglig erfaring fra barnehage. Det ble valgt ulike tilnærminger til et femdagers kompetansetiltak. 10 kommuner valgte å ha Kari Pape som kursholder og gikk til innkjøp av boken «Den gode barnehageassistenten», mens to kommuner valgte å samarbeide med Høgskolen i Vestfold. Studentene fikk da et samlet kompendium med utvalgte temaer. Tiltaket har blitt godt mottatt, og barnehageeiere har tilrettelagt for at assistenter får fri med lønn for å gå på kompetansetiltaket. Styrere som har assistenter på dette tiltaket deltar også. Dette for å følge opp temaene assistentene jobber med på kurset videre i den enkelte barnehagen.

Fylkesmannen har i løpet av 2014 startet et samarbeid med kommunene om tilrettelegging for at assistenter i barnehage kan avlegge fagprøve i barne- og ungdomsarbeiderfaget. Vestfold fylkeskommunen og fylkesmannen var i løpet av våren 2014 i alle fire klasser og informerte om kompetansehevingstiltak for assistenter i barnehagene med ingen eller begrenset barnehagefaglig erfaring fra barnehage. På møtene gjennomgikk fylkesmannen den felles kompetansestrategien «Kompetanse for framtidens barnehage» og fylkeskommunen fortalte hvordan er veien til å bli barne- og ungdomsarbeider. Dette ble godt mottatt av assistentene og når fylkesmannen utlyste midler til å få flere til å ta fagbrev som barne- og ungdomsarbeidere var det 45 som ønsket å ta fagbrev og 29 barnehageansatte som hadde tatt utdanning, men ikke gjennomført eksamen. Høsten 2014 ble det satt inn to tiltak. Det ene tiltaket var veiledning for disse 29 barnehageansatte på hvordan de går opp til fagprøven, altså hvordan søke, hvem man skulle søke ol. Det andre tiltaket var å sette i gang en klasse for de som ønsket å ta fagbrevet. Kompetansebyggeren Vestfold skulle levere opplæring av praksiskandidater, som skal føre fram mot privatisteksamen i barne- og ungdomsarbeiderfaget (fagkode BUA3102). Tilbudet inkluderer eksamensavgift og lærebøker. 31 deltagere begynte på utdanningen i desember 2014 og skal avlegge eksamen desember 2015.

Fylkesmannen mener at dette er et viktig tiltak for å øke antall ansatte med barnefaglig kompetanse i fra barnehagene.

Måloppnåelse barnehageområdet

Fylkesmannen har igangsatt flere tiltak på dette resultatområdet. Evalueringene i prosjektene våre, samt rapporteringer fra kommuner på bruk av kompetansemidler, viser at dette er nødvendige tiltak som ønskes velkommen. Alle barnehagene får samme tilbud og kan øke sin kunnskap innenfor temaene. Dette hever statusen til barnehageyrket, og bidrar til økt kvalitet i de kommunale og ikke-kommunale barnehagene i fylket.

Enkelte kommuner rapporterer om at likestilling og mangfold er et vanskelig tema å jobbe alene med, og de gir uttrykk for at tiltakene vi har satt i gang har bidratt til nettverksbygging, erfaringsdeling og at det har satt i gang arbeid med nye prosjekter.

Spesielt har vi lyst å framheve tiltakene knyttet til assistentene. Dette er vært et godt mottatt tiltak som har resultert i stor oppslutning. Vi har fått tilbakemelding fra kommunene om at alle ansatte føler at de får et kompetanseløft innenfor faget.

Vi mener å ha hatt god måloppnåelse.

Grunnoplæring

Videreutdanning for lærere – Kompetanse for kvalitet

En saksbehandler hos Fylkesmannen arbeider med dette temaet. Vi deltok med én saksbehandler på Utdanningsdirektoratets årlige møte om Kompetanse for kvalitet. Vi opplever disse møtene som svært nyttige. Møtene er tidsmessig godt plassert og gir oss god informasjon i oppstarten av årets prosess.

Utdanningsdirektoratets elektroniske søknadssystem ble benyttet i 2014, slik at både lærere og skoleeiere kun søkte elektronisk om studieplasser til Utdanningsdirektoratet. Skoleeierne meldte behovet for vikarmidler og eventuell studieavgift i det elektroniske søkesystemet. Dette fungerte godt.

Utdanningsdirektoratet tildelte studieplasser. Fylkesmennene har begrenset tilgang i det elektroniske søkesystemet. Tilgangen gir oss imidlertid grunnlag for å etterspørre melding om vikarmiddelbehov fra de skoleeierne som ikke meldte behovet innen fristen. I Vestfold opplevde vi behov for korrigerende av et par søknader ganske sent i prosessen, men dette ble ordnet med god bistand fra Utdanningsdirektoratet. Vi setter pris på muligheten for å kunne ta kontakt per epost eller telefon ved behov. Det ble imidlertid en misforståelse ved sluttrapporteringen for deltakerne 2013/14, men endelig oversikt ble oversendt Utdanningsdirektoratet innen fristen i desember.

Deltakelsen i "Kompetanse for kvalitet" er vesentlig høyere enn foregående skoleår. Vi har i inneværende studieår 149 deltakere fra 22 skoleeiere; fra alle 14 kommunene, fylkeskommunen og 7 private skoler på både grunnskole og videregående; flere skoleeiere mottar mer enn én million til kompetanseheving gjennom prosjektet.

Fylkesmannen oppfatter at det er vilje til og ønske om å gjennomføre kompetanseheving hos alle skoleeiere i fylket. Det oppstod imidlertid en liten utålmodighet hos flere skoleeiere da midlene ikke var klare til utbetaling 15. oktober som forutsatt, og Fylkesmannen i Vestfold hadde satt pris på informasjon om denne forsinkelsen for å kunne informere skoleeierne skikkelig. Det var også litt ekstra spørsmål rundt dekning av arbeidsgiveravgift ved studiestipendene som nok kunne vært tydeligere kommunisert fra direktoratet. En lærer har blitt syk og har trukket seg fra opplegget etter oppstart, og etter råd fra Utdanningsdirektoratet kontaktet vi Fylkesmannen i Oslo for å sikre lik praksis ved tilbakebetaling av ubrukte vikarmidler.

Fylkesmannen har bidratt til lokal forankring av strategien ved informasjon om videreutdanning for lærere, rektorutdanning og etterutdanning: i møter i Lederforum for skoleansvarlige i kommunene og fylkeskommunen, i møter i arbeidsutvalget for Lederforum, representanter for kommunene, fylkeskommunen, KS og Fylkesmannen og til alle skoleeiere i fylket per epost. I en ekstra runde med informasjon ble det nye studiet i matematikk via MOOC presentert, noe som resulterte i flere interesserte skoleeiere.

Kompetanse for mangfold

To medarbeidere hos Fylkesmannen i Vestfold har ansvaret for å følge opp satsningen Kompetanse for mangfold. I tillegg deltar to medarbeidere til der det er naturlig å trekke inn mer kompetanse. Dette gjelder spesielt innenfor regelverk knyttet til satsningen.

De to medarbeiderne som har hovedansvaret, har deltatt på alle samlinger i regi av Utdanningsdirektoratet, hvorav den ene også deltok på samlingen i Tromsø i juni 2014.

Det er etablert en styringsgruppe for satsningen i Vestfold, hvor deltakende kommuner og fylkeskommunen har representanter. I tillegg er Høgskolen i Buskerud og Vestfold og Fylkesmannen Vestfold representert, med henholdsvis en og to representanter. Styringsgruppen hadde tre møter høsten 2014 og det er lagt opp til samme antall møter våren 2015. Fylkesmannen har i tillegg hatt separate møter med alle de involverte kommunene, fylkeskommunen og høgskolen i den innledende fasen i satsningen. En felles oppstartssamling for alle involverte i satsningen ble arrangert på Høgskolen i Buskerud og Vestfold 9. oktober 2014. Alle kommuner og fylkeskommunen har etablert kontakt med veiledere fra Høgskolen.

Fylkesmannen har utarbeidet et kursopplegg hvor tema er regelverk knyttet til minoritetsspråklige barn, unge og voksne for de involverte kommunene, fylkeskommunen og høgskolen. Gjennomføring av regelverksamlingene vil skje fra tidlig januar til medio april.

Skolebasert kompetanseutvikling på ungdomstrinnet

Første halvår 2014 hadde prosjektlederen for GNIST i Vestfold arbeidsplass hos Fylkesmannen som også var arbeidsgiver. Hun deltok i interne møter i avdelingen med tema som angikk hennes arbeidsområde. Etter at denne delen av GNIST-prosjektet ble lagt ned, har GNIST-arbeidet blitt videreført av den regionale styringsgruppa hvor følgende er representert: kommunene, fylkeskommunen, Høgskolen i Buskerud og Vestfold, Utdanningsforbundet, KS, og Fylkesmannen. Fylkesmannen leder møtene og fungerer som sekretariat for styringsgruppen. Styringsgruppen drøfter løpende aktuelle problemstillinger angående kompetanseutvikling, også på ungdomstrinnet og bevilget ved årsslutt midler til støtte til Re kommune som har arbeidsgiveransvaret for de to utviklingsveilederne i fylket. Utviklingsveilederne rapporterer at de blir godt mottatt rundt om i kommunene og i skolene, og at det er engasjement og iver for kompetanseutviklingsprosjektet, og spredning av erfaring er omfattende.

Strategi for etter- og videreutdanning av ansatte og ledere i PPT

I oktober 2014 etablerte Fylkesmannen, i samarbeid med Statped, fylkesgruppa SEVU-PPT i Vestfold. Mandatet til denne gruppa er å utarbeide en overordnet plan for gjennomføring av SEVU-PPT i Vestfold. I fylkesgruppa er det representanter fra skoleeier, barnehagemyndighet, PPT, UH-sektoren, Statped og Fylkesmannen. Det første møtet ble avholdt i desember. Her ble det etablert en felles forståelse for gruppas oppgaver, og utarbeidet en framdriftsplan for det videre arbeidet. Se ellers 31.6.

Svært få ansatte i PP-tjenesten i fylket deltar i videreutdanningstilbudene som Utdanningsdirektoratet prioriterte i 2014. Fylkesmannen vil på bakgrunn av dette vurdere tiltak for å øke deltakelsesandelen i 2015.

Vurdering for læring

- Pulje 4:

9 av Vestfolds 14 kommuner i deltok i Vurdering for læring pulje 4 med til sammen 37 skoler. Prosjektet hadde oppstart i desember 2012 og løp frem til juni 2014.

Utdanningsdirektoratet valgte i samarbeid med Fylkesmannen å tilby deltakelse til alle de ni kommunene som søkte, til tross for at det i utgangspunktet kun var plass til åtte kommuner. Det ble av den grunn foretatt en fordeling av de samlede midlene til Vestfold slik at hver skoleeier fikk noe mindre enn maksimal utbetaling.

Vurderingen ble begrunnet med at det var positivt med mange skoleeiere som er engasjert vurderingsarbeid, og at det er stor verdi i erfaringsspredning underveis og etter satsningen.

Ved oppstart i november/desember 2012 innhentet Fylkesmannen kommunenes foreløpige planer for deltakelsen, utarbeidet en vurdering og videreformidlet dette til Utdanningsdirektoratet. Fylkesmannen deltok på prosjektets oppstartsamling i desember. Fylkesmannen har i løpet av våren 2013 innhentet og videreformidlet kommunenes endelige planer for prosjektet, samt forestått utbetaling av midler knyttet til prosjektet.

Kommunene og skolene har i løpet av 2013/2014 deltatt på fem samlinger à to dager. Dette har vært samlinger som har vært forbeholdt deltakende kommuner og deres ressurspersoner. Ved årsskiftet 2014/2015 har Fylkesmannen innhentet sluttrapporter fra kommunene, utarbeidet en oppsummering av disse og videreformidlet dette til Utdanningsdirektoratet.

- Pulje 5:

Fylkesmannen sendte i mars 2014 ut invitasjon til deltakelse i Vurdering for læring - pulje 5. To kommuner med til sammen 5 skoler og en privat skoleeier med sine 3 skoler deltar nå i pulje 5. Skolene/eiere har i løpet av 2014 deltatt på oppstartsamling og første samling i prosjektet.

Fylkesmannen har i løpet av året innhentet skoleeierens planer samt forestått utbetaling av midler til deltakerne.

- Pulje 6:

I desember 2014 sendte Fylkesmannen ut invitasjon til deltakelse i pulje 6 til de kommunale og private skoleeierne som til nå ikke har deltatt i satsingen. En kommune har ved årsskiftet ønsket å delta i denne puljen. Søknaden er videreformidlet til Utdanningsdirektoratet.

Lokalt arbeid med læreplaner

Vi fikk i oppdrag å bidra ved gjennomføring av regionale konferanser om lokalt læreplanarbeid, med særlig vekt på lokalt arbeid med læreplaner og vurdering. Det ble gjennomført en felles samling for skoleeiere og skoleledere i private og offentlige grunn- og videregående skoler i Vestfold. I tillegg ble det invitert representanter fra pedagogisk-psykologisk tjeneste. Det var 160 deltagere.

Læringsmiljøprosjektet – målrettet mot mobbing

Vi viser til oppdrag gitt 30.9.2014 om læringsmiljøprosjektet pulje 2. Som i 2013 mottok vi en liste fra Utdanningsdirektoratet over skoler med vedvarende høye mobbetall. Fem kommuner med til sammen syv skoler hadde utslag på elevundersøkelsen. En av disse skolene er nedlagt. På grunnlag av høye tall for samme skole både for 2014 og 2013, samt Fylkesmannens erfaringer fra tilsyn og klagesaker på det aktuelle området i den samme kommunen, forespurte vi kun denne ene kommunen om å være med i pulje 2 i læringsmiljøprosjektet. Etter kort betenkningstid svarte kommunen at de er svært positive til og ønsker å delta med den aktuelle skolen, pluss en

skole til i kommunen. Skolen med høye vedvarende høye mobbetall deltar i tillegg i et annet statlig prosjekt, og vi avklarte derfor dette med Utdanningsdirektoratet i forkant. Kommunen og den aktuelle skolen mente selv at de har kapasitet til å ta i mot dette tilbudet, og disse skolene ble deretter meldt inn til Utdanningsdirektoratet som deltakere til pulje 2.

I vedlegget til oppdraget gitt 30.9.2014 står det at embetene skal følge opp alle kommuner som har skoler med høye mobbetall, men som ikke får plass i prosjektet. Det er ikke satt frist for denne oppfølgingen slik det var i 2013. Både på grunn av kapasitet, men også fordi vi har ønsket å vente på resultatene fra elevundersøkelsen gjennomført høsten 2014, har vi ventet med å henvende oss til de fire andre kommunene. Vi har vurdert at disse resultatene kan bidra til et mer oppdatert bilde når vi ber om redegjørelse for hva skoleeierne skal gjøre for å følge opp sine skoler.

Resultatkravet for dette tilleggsoppdraget er innfridd idet oppgavene er utført. Vi kunne ønsket en enda tettere oppfølging av kommunene, men pga kapasitet har vi holdt oss til å gjennomføre tiltakene ovenfor.

- Oppdragsbrev 04-14- ekstrabevilgning til læringsmiljøarbeid

Fylkesmannen i Vestfold mottok henvendelsen om ekstrabevilgningen per e-post 18. mars 2014. Samme uke gjorde vi dette kjent for skoleeiere og skoleledere gjennom utlysning av midler til tiltak for bedre læringsmiljø både gjennom brev og e-post. Informasjonen ble også lagt ut på våre nettsider. Vi mottok syv søknader om midler fra skoleeiere i Vestfold, vurderte søknadene i henhold til kriteriene Utdanningsdirektoratet satte opp for tildeling av støtte, og oversendte innen fristen en prioritert liste. En kommune i Vestfold ble plukket ut og har mottatt midler.

God oppvekst.

Fylkesmannen har i 2014 videreført handlingsprogrammet "God oppvekst 2008 – 2018" i samarbeid med kommunene, fylkeskommunen, statlige etater og partene i arbeidslivet.

Handlingsprogrammet skal:

- sikre et felles løft for god oppvekst i Vestfold
- sikre at barn og unge mestrer livet
- sikre at alle barn og unge i fylket får tidlig hjelp og et tilpasset tilbud
- forhindre frafall i skole
- sikre at barn og unge blir rustet til å gå ut i arbeidslivet
- sikre langsiktig innsats og samarbeid på tvers av nivåer og etater

Fylkesmannen er sekretariat for styringsgruppa, koordinerer arbeidet med God oppvekst og har ansvar for årlige erfaringskonferanser.

Tema for erfaringskonferansen i 2014 var FNs barnekonvensjon. Fylkesmannen var også medarrangør sammen med Vestfold fylkeskommune av en konferanse for oppfølging av Ungdataundersøkelsen fra 2013. Tema for denne konferansen var Bedre læringsmiljø i skolen. Hovedfokus var utvikling av relasjonskompetanse og medvirkning fra alle parter i skolesamfunnet.

Et viktig tiltak for bedre kontakt mellom Fylkesmannen og øvrige parter i handlingsprogrammet God oppvekst er nettverket for lokale kontaktpersoner. I tillegg drifter fylkesmannen et eget nettsted for handlingsprogrammet www.godoppvekst.com

I samsvar med det felles embetsoppdraget har Fylkesmannen gjennom God oppvekst lagt vekt på å etterspørre samhandling, på tvers av nivåer og profesjoner, med fokus på sosial utjevning, tidlig innsats og intervensjon, barnevern, psykisk helse og folkehelse.

I 2014 har Fylkesmannen gjennom God oppvekst også videreført samarbeidsrelasjoner til de nasjonale prosjektene Ungdom i svevet og Sjumilssteget. Fylkesmannen har deltatt i nettverkssamlinger på tvers av embetene, bla hurtigruteseminar i august og nasjonal oppvekstkonferanse i Tromsø i oktober 2014.

Temaet for den årlige erfaringskonferansen i God oppvekst i september kan sees som et resultat av dette samarbeidet. Temaet var som nevnt FNs barnekonvensjon. Barne-, likestillings- og inkluderingsminister Solveig

Horne deltok som foredragsholder, sammen med representanter fra Barneombudet og institutt for Barnerett ved Universitetet i Tromsø. Ca 225 deltakere avsluttet dagen med workshops for å konkretisere hvordan innholdet i konferansen kunne følges opp med lokale tiltak.

- Måloppnåelse God oppvekst

Fylkesmannen vurderer at de igangsatte tiltakene innenfor God oppvekst har funnet en hensiktsmessig form og virker målrettet og adekvat. Ansvaret for gjennomføring av tiltak ligger lokalt.

Fylkesmannen har avsatt en halv stilling for å koordinere handlingsprogrammet og drifte nettstedet. For øvrig skjer alle tiltak innenfor partenes ordinære budsjettamme.

Veilederkorps

Etter søknad deltok fem kommuner i Vestfold i Veilederkorps 2013-porteføljen. Porteføljen ble avsluttet høsten 2014. Kommunene har rapportert om utvikling og måloppnåelse direkte til Utdanningsdirektoratet.

På initiativ fra Utdanningsdirektoratet deltok Fylkesmannen på møter høsten 2014 for å drøfte den nye innretningen av veilederkorpsset fra 2015. En av kommunene i Vestfold har etter søknad blitt med i 2015-porteføljen

Veiledning av nyutdannede lærere og barnehagelærere

Den lokale høgskolen vår, nå Høgskolen i Buskerud og Vestfold, har en egen ansvarlig for veiledning av nyutdannede lærere. Hun har deltatt i møte med skoleeiere og skoleledere og holdt en presentasjon i Lederforum. Fylkesmannen i Vestfold deltok også i et regionalt heldagsmøte med dette som tema i Drammen sammen med representanter fra Buskerud, Telemark, Vestfold og Østfold.

Se for øvrig kommentarer under punktet 32. om GLØD.

Sensorskolering

Sensorskoleringa for 2014 er også kommentert i årsrapporten for 31.5. under «Sentralt gitt eksamen i grunnskolen».

Vestfold hadde i 2014 ansvar for sensorskoleringa i norsk for Buskerud, Vestfold og Telemark. På sensorskoleringa møtte 75 av de 80 oppnevnte sensorene og tilbakemeldingene til oss som arrangør var generelt gode. Det er imidlertid en utfordring av enkelte skoler/skoleeiere har få oppmeldte sensorer, mens andre skoler/skoleeiere har relativ tett sensordekking. Dette gjør at den kompetansehevinga som deltakelse i sensurkorpsset er, blir ujevnt fordelt i fylkene. Vi vet også at der er ulikt hvordan kompetansen fra den enkelte sensor blir ivaretatt i lærerkollegiene rundt om ved de lokale forberedelse til neste års eksamen; noen kommuner setter dette i system og bruker årets sensorer som en aktiv bidragsyter inn i lærerplenium.

Måloppnåelse grunnopplæring

Seks personer har arbeidet med oppgaver innenfor dette resultatområdet, flere av dem har jobbet med disse saksområdene i flere år og har god kompetanse på området. Embetet har deltatt på samlinger i regi av Utdanningsdirektoratet knyttet til hvert av disse områdene.

Vi anser måloppnåelsen som god.

32.6 Urfolk og nasjonale minoriteter

Vi har ingen registrerte barn eller elever med rettigheter i Vestfold.

Ressursrapportering

Resultatområde	Kapittel 0525	Fagdep.
31.1 Tilsyn	kr 2 729 842,30	kr 0,00
31.9 Annet tilsyn og forv. på utd.omr. (rest 31)	kr 2 822 240,71	kr 1 633 191,85
Økt kvalitet i barnehage og grunnopplæringen	kr 39 803,85	kr 1 783 017,59
36 Landsdekkende oppgaver KD	kr 1 000,00	kr 0,00
Sum:	kr 5 592 886,00	kr 3 416 209,00

Statens Helsetilsyn

Resultatområde 41 Tilsyn og klagesaksbehandling etter barnevernloven

41.1 Hendelsesbasert tilsyn

Saker vi åpner tilsyn i registreres fortløpende i NESTOR ved innkomst og saksavslutning. Vi har åpnet tilsyn i 21 saker. I de fleste sakene har vi vurdert flere bestemmelser etter barnevernloven og forvaltningsloven. I ca. halvparten av sakene har vi konstatert ett eller flere lovbrudd. I de øvrige sakene har vi ikke gitt merknader.

22 klager er oversendt kommunen til lokal avklaring.

41.2 Planlagt tilsyn

I Vestfold fylke var det ved inngangen av 2014 fire statlige og to private barneverninstitusjoner. Den ene private institusjonen, Løft AS, besto av to avdelinger. I november 2014 gjenåpnet Løft avdeling Idrettsveien og Kirkebakken og har nå fire avdelinger. En statlig institusjon, Gokstad, som tok imot ungdom etter barnevernloven §§ 4-4, 5. ledd og 4-12, ble nedlagt i oktober 2014.

Fylkesmannen skal gjennomføre to uanmeldte og to meldte individtilsyn i året på barneverninstitusjonene i fylket som har barn plassert etter barnevernloven §§ 4-24, 4-25 og 4-26, samt et uanmeldt og et meldt tilsyn på institusjonersom som tar imot ungdom etter barnevernloven §§ 4-4, 5. ledd og 4-12. Dette målet er nådd.

På institusjonstilsynene har Fylkesmannen hatt 61 samtaler med beboere. Videre er det i gjennomgått 523 tvangsprotokoller under tilsynsbesøkene. Til sammenligning var det i 2013 i alt 998 tvangsprotokoller. Fylkesmannen har siste år hatt særlig fokus på bruk av tvang og har i løpet av 2014 besøkt alle institusjonenes personalgrupper med dette som tema. De fleste institusjonene har også hatt oppfølging og opplæring i rettighetsfoskriften.

Alle tilsynsrapportene fra individtilsynene blir sendt til Bufetats regionkontor.

Fylkesmannen har, som ledd i landsomfattende tilsyn 2014, gjennomført systemrevisjon med tre kommunale barneverntjenesters arbeid med oppfølging av barn i fosterhjem. Alle tre kommunene fikk et avvik.

41.3 Klagesaker

Klagene gjelder enkeltvedtak fattet av den kommunale barneverntjenesten etter barnevernloven og klage på barneverninstitusjoners vedtak etter rettighetsforskriften.

Fylkesmannen har mottatt 9 klager på enkeltvedtak etter barnevernloven. Av disse har 67% blitt stadfestet, 11% er gitt medhold og 22% er sendt tilbake til ny behandling.

Fylkesmannen har behandlet 32 klager på bruk av tvang etter rettighetsforskriften. Av disse har 23% fått medhold. Det er flest klager på bruk av tvang i akutt situasjoner.

41.9 Andre oppdrag

Fylkesmannen har særlig oppmerksomhet mot fristoverskridelser i undersøkelsessaker. Kommunene i Vestfold har 2,6 % fristoverskridelser mot et snitt på 11,3 % på landsbasis

Fylkesmannen har ikke ilagt noen kommuner mulkt.

Resultatområde 73.1 Klager på individuelle tjenester etter lov om sosiale tjenester i Nav

Behandling av rettighetsklager er rapportert til Statens helsetilsyn gjennom NESTOR (jf. rapporteringskrav i embetsoppdraget).

Vi behandlet 189 rettighetsklager der 188 saker hadde en saksbehandlingstid på mindre enn 1 måned og en på mindre enn 2 måneder.

Andelen klager som vi endret eller opphevet for ny behandling var 24%.

Se for øvrig pkt. 73.2, 74.1, 74.2 og 74.9.

Resultatområde 74 Tilsyn etter lov om sosiale tjenester i Nav

74.1 Hendelsesbasert tilsyn

Sakene registreres fortløpende i NESTOR. Det er avsluttet en hendelsesbasert tilsynssak i 2014.

Behandlingstid var 4,4 måneder. Det ble påpekt lovbrudd.

74.2 Planlagt tilsyn

Totalt gjennomførte vi 5 planlagte tilsyn på dette tjenesteområdet i 2014.

Det er gjennomført to landsomfattende tilsyn med tildeling og gjennomføring av KVP. Det ble konkludert med avvik i den ene kommunen og ingen avvik i den andre. Videre har vi gjennomført to tilsyn med tema behandling av søknader om økonomisk stønad der det ble konkludert med avvik i begge kommunene. I tillegg gjennomførte vi tilsyn med økonomisk rådgiving i en kommune der det ble konkludert med avvik.

74.9 Andre oppdrag

Ingen rapporteringsplikt.

Resultatområde 82 Tilsyn og klagesaksbehandling som gjelder helse- og omsorgstjenester

Se underpunktene

82.1 Hendelsesbasert tilsyn

Sakene registreres fortløpende i NESTOR. I 2014 har Fylkesmannen avsluttet 146 tilsynssaker innenfor median 4,1. Det er en økning på 31 saker fra året før. Det er en økning på over 20%.

Vi har ikke hatt noen saker i 2014 der vi har bedt politiet etterforske med henblikk på offentlig påtale og vi har ingen ferdig etterforskede saker som er oversendt Statens helsetilsyn for off. påtale. Fylkesmannen har imidlertid politianmeldt flere saker i 2014 og for øvrig hatt flere saker som også er behandlet av politiet.

82.2 Planlagt tilsyn

Fylkesmannen i Vestfold gjennomførte 8 av 18 tilsyn i 2014. Iflg Statens helsetilsyn, skal rettighetssklager og hendelsesbaserte tilsynssaker hvor det er viktig å gripe inn raskt, prioriteres framfor planlagt tilsyn. Med en presset ressursituasjon og mangel på legeressurs, ble derfor 10 tilsyn ikke gjennomført. Blant disse tilsynene var landsomfattende tilsyn knyttet til folkehelseområdet som etter en ROS-vurdering ikke kunne anses som svært prekært.

82.3 Klager på helse- og omsorgstjenester etter pasient- og brukerrettighetsloven m.fl.

Klagesakene legges fortløpende inn i NESTOR.

Fylkesmannen i Vestfold har behandlet 174 rettighetssaker på helse- og omsorgstjenestefeltet i 2014. Det er en økning på 27 fra 2013. 94 % ligger innenfor 3 mnds saksbehandlingstid.

82.9 Andre oppdrag

Helse- og sosialavdelingen har i 2014 vært preget av ressursmangel og ekstra mange oppgaver. Fylkesmannen har derfor vært nødt til å gjøre endringer på egen plan for oppfølging av kapittel 9-saker. Konkret har dette medført at 9 av 12 planlagte stedlige tilsyn og 3 system revisjoner ikke ble gjennomført. Fylkesmannen har prioritert oppfølging av hendelsesbaserte tilsyn, og oppfølging i form av råd og veiledning i særlig sårbare enkeltsaker. Som følge av at utsendelsen av det nye rundskrivet til kapittel 9 har blitt utsatt en rekke ganger, ble vi nødt til å kansellere planlagt opplæring til kommunene og spesialisthelsetjenesten (inkludert vår årlige fagdag).

Fylkesmannen har rapportert løpende i Nestor. Vi har deltatt på samling i regi av SHT og Helsedirektoratet, og har vært deltakende i kapittel 9 samarbeid mellom fylkesmannsembetene på Øst- og Sørlandet.

Veiledning og forelesninger overfor kommune har blitt utført etter henvendelser. Øvrige henvendelsene har omhandlet alt fra enkeltsaker til organisatoriske spørsmål og teoretiske problemstillinger rundt kapittel 9.

Samarbeidet med spesialisthelsetjenesten, og Utviklingscenteret for sykehjem og hjemmetjenester (USHT) er opprettholdt. Vi deltar i nettverk som i hovedsak drives av USHT. Det er arrangert møte med OFA ène (overordnet faglig ansvarlig)

Utover ordinær saksbehandling, har vi følgende mål for kapittel 9 arbeidet i 2015:

8 stedlige tilsyn, 4 systemrevisjoner, oppfølging av hendelsesbaserte tilsyn, delta på samlinger, fagdag og opplæring i henhold til nytt rundskriv, arrangere OFA samling og møter med spesialisthelsetjenesten.

Resultatområde 83 Folkehelse

83.2 Planlagt tilsyn

Av ressursmessige hensyn gjennomførte ikke fylkesmannen de landsomfattende tilsynene på folkehelseområdet i 2014.

I tråd med Statens helsetilsyns prioriteringsveiledning, ble hendelsesbaserte tilsynssaker og rettighetsklager prioritert framfor tilsyn som ikke vi ikke av ROS-hensyn fant å måtte prioritere.

Det ble gjennomført tilsyn ved tre sykehjem?

Det ble gjennomført tilsyn ved akuttmottaket, Sykehuset i Vestfold. Det var ett avvik. Vi hadde oppfølging av regionalt landsomfattende tilsyn ved BUP og det ble gjennomført tilsyn med meldeplikten for helsekrav til førerkort ved Sykehuset i Vestfold, smerteklinikken, hvor det ble avdekket to avvik.

83.3 Klagesaker

Sakene er fortløpende registrert i NESTOR

Det er registrert 173 rettighetsklager i Nestor og 94% ble realitetsbehandlet innen tre mnd.

Det er registrert 182 gjennomgatte vedtak på kapittel 4A i 2014

Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet

Resultatområde 42 Familierett

42.1 Ekteskapsloven

Det er behandlet 1283 separasjons- og skillmissesaker. Saken blir behandlet fortløpende og ingen avvik.

42.2 Anerkjennelsesloven

Behandlet 51 saker fortløpende.

42.3 Barneloven

Fylkesmannen har behandlet 2 saker vedrørende stadfestelse av avtaler om foreldreansvar, barnets bosted og samvær slik at avtalene får tvangskraft, jf. barneloven § 55. I disse sakene har vi hatt fokus på barneperspektivet og om det er snakket med barna.

Vi har behandlet klage på vedtak om avslag på opplysninger om barnet, jf. barneloven § 47.

Vi får relativt mange henvendelser på telefon fra foreldre, som ønsker veiledning i reglene i barneloven når det gjelder foreldreansvar, daglig omsorg og samvær. Videre har vi etter henvendelse veiledet i reglene for opplysninger om barn og fordeling av reiseutgifter ved samvær. Vi vurderer at vi i stor grad får gitt den veiledningen publikum er i behov av. Veiledningen gis i all hovedsak per telefon, da publikum selv ringer inn med spørsmål

I forbindelse med at vi har veiledet kommunale barneverntjenester i barnevernreglene, har vi også overfor dem

gitt veiledning i enkelte regler i barneloven som det forutsettes at ansatte i barneverntjenestene er kjent med i sitt arbeid, herunder regler for foreldreansvar, bosted, daglig omsorg og samvær.

42.4 Veiledning og informasjon

Når det gjelder veiledning om barneloven gjøres dette i all hovedsak per telefon, da publikum selv ringer inn med spørsmål. Spørsmålene dreier seg om reiseutgifter ved samvær, fastsettelse av samvær og gjennomføring av samvær. I løpet av 2014 har vi brukt ca to ukeverk på denne veiledningen.

Resultatområde 43 Føre tilsyn med kommunenes plikt til å sørge for et krisesentertilbud

I Vestfold er det ett krisesenter som gir tilbud til både menn og kvinner. Botilbudet for kvinner og menn er adskilt fra hverandre. Senteret ligger i Tønsberg kommune, og krisesenteret betjener 12 av Vestfolds 14 kommuner. Fylkesmannen har ikke gjennomført tilsyn ved krisesentret i 2014, men planlegger tilsyn i i 2015.

Resultatområde 44 Føre tilsyn med familievernkontor

I Vestfold fylke er det to familievernkontorer, et i Sandefjord og et i Tønsberg. Fylkesmannen skal føre tilsyn med familievernkontorene hvert tredje år. Fylkesmannen gjennomførte tilsyn etter systemrevisjonsmetoden ved begge kontorene høsten 2012. Vi har ikke gjennomført tilsyn i 2014. Det planlegges tilsyn ved begge kontorene i 2015.

Resultatområde 45 Barn og unge

45.1 Informasjonsvirksomhet og samordning

Hos Fylkesmannen i Vestfold har vi internt et samarbeids-/samhandlingsforum kalt "Ovalen". I dette forumet som har deltakere fra Helse- og sosialavdelingen og Oppvekst- og opplæringsavdelinge, vurderer vi hva vi skal koordinere og samhandle og samarbeide om. I tillegg har vi et program, God oppvekst 2008-2018 som i sitt vesen er samordnende i betydning all tematikk knyttet til barn og unge som kommer naturlig inn i et godt oppvekstperspektiv, tas opp uavhengig av etat eller fag.

Vi har to årlige møter med barnevernlederne hvor vi gjennomgår lovendringer og gir generell informasjon fra departementet. Fylkesmannen innkaller og er ansvarlig for temavalg. Kommunene gir positiv tilbakemelding på muligheten til å drøfte og få informasjon. Videre har vi hatt et møte med barnevernlederne og deres ledere hvor vi hadde innlegg og orienterte om vergemålsreformen, utfordringer i barnevernet (et risikobilde), Barnehuset og samarbeid politi og barnevern.

Mye av den samme tematikken ble også tatt opp på et "fredagsmøte", en arena der alle fylkets ordførere og rådmenn er samlet.

Fylkesmannen har deltatt i utviklingen av et treårig prosjekt der samarbeid mellom det kommunale barnevernet og Bufetat har stått sentralt. Dette prosjektet ble avsluttet i 2014.

Vi har også hatt møter med enkelte kommuner. I tillegg blir det gitt råd og veiledning på telefon til barnevernsansatte.

45.2 Fritak for taushetsplikt

Det er behandlet 20 saker. Ingen avvik.

45.4 Biologisk opphav

Vi hadde i 2014 **22 saker** om ettersøking etter biologiske foreldre. Noen saker gjelder forespørsler om adopsjon har funnet sted eller ikke. I noen saker bes det om kopier av dokumenter. Der vi ikke finner saksdokumenter i eget adopsjonsregister, oversendes forespørslen til Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet/Det sentrale adopsjonsregisteret.

45.5 Nasjonalt opplæringstilbud i undersøkelsessaker

Bruk av systematikk i barnevernets undersøkelsesarbeid. RKBU Sør, hadde fått i oppdrag av Bufdir å utarbeide et forslag til plan for kompetanseutvikling i barnevernets undersøkelsessaker sammen med fylkesmannsembetene. De gjennomførte en kort elektronisk surveyundersøkelse blant lederne i barneverntjenestene forut for konferansene.

Fylkesmennene i Vestfold, Telemark og Buskerud, i samarbeid RKBU Sør, arrangerte den 11. november i Drammen, en felles dialogkonferanse for ledere og ansatte i de kommunale barneverntjenestene om systematisk arbeid i undersøkelsessaker. Det ble lagt vekt på kommunenes erfaringer med bruk av modeller og verktøy. Fra Vestfold var samtlige barneverntjenester påmeldt med i alt 36 deltakere.

Tverrfaglig konferanse: «*Seksuelle overgrep og vold mot barn – de nødvendige barnesamtalene*».

Tema for konferansen ble initiert av Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet. Fylkesmannen i Vestfold, i samarbeid med RVTS Sør, arrangerte dagskonferansen "Seksuelle overgrep og vold mot barn – de nødvendige barnesamtalene» den 5. november. Konferansen samlet i alt 142 deltakere.

45.7 Tilskudd til kommunalt barnevern

Fylkesmannen har i perioden 2011-2013 fordelt midler til 34,2 stillinger i styrking av kommunalt barnevern. Midler til disse stillingene er blitt videreført i 2014. I tillegg har Fylkesmannen fordelt midler til 7,2 nye stillinger etter søknad fra kommunene.

Utover dette er det fordelt kr. 400.000 til kompetanse- og samhandlingstiltak i kommunene. Midlene ble i år fordelt på to kommuner som ville organisere tilbud om opplæring og veiledning innenfor områdene "Barnesamtalen" og "Kvellomodellen" til flere andre kommuner. I alt 170 var samlet på første samling med opplæring fra Kvello.

Fylkesmannen følger opp satsingen gjennom kommunenes rapportering.

Resultatområde 46 Universell utforming

Universell utforming er tema ved vurdering av alle kommunale planer. Fylkesmannen holder seg ellers orientert om fylkeskommunens prosjekt på området. Utover dette har vi ikke hatt noen aktivitet på området.

Resultatområde 47 Integrasjon av innvandrere

47.1 Statsborgerseremonier

Fylkesmannen har gjennomført to seremonier, vår og høst, i 2014. Når embetet mottar liste over nye statsborgere, sendes invitasjon ut til samtlige nye statsborgere. På bakgrunn av påmeldingsskjema som følger med invitasjonen, sendes det ut program til de påmeldte.

Selve seremoniene finner sted på Teie hovedgård i Tønsberg. Hit inviteres også ordførere fra utvalgte kommuner, fylkesordfører, NAV, LO, NHO, IMDi og politiet. Fra Fylkesmannen deltar fylkesmannen og assisterende fylkesmann, i tillegg til fire medarbeidere som etterhvert har lang erfaring med gjennomføring av slike seremonier. En medarbeider ved embetet har hovedansvaret for selve resultatområdet, og det er denne som deltar på samlinger i regi av IMDi. I 2014 var det et møte, men embetet har god kontakt med direktoratet når det er behov for bistand, veiledning el.

Programmet består av tale fra Fylkesmannen, samt en gjestetaler, kulturinnslag, avlegging av trosskapsløftet og utdeling av gaveboken "Velkommen som ny i Norge".

Tilbakemeldingene Fylkesmannen får fra nye statsborgere som deltar, er at det er en ærverdig seremoni som de er glad for at de blir invitert til. Fylkesmannen i Vestfold ønsker å øke andelen deltakere og vil se på muligheten å sende ut mer informasjon om selve gjennomføringen når det inviteres til nye seremonier i 2015.

Statsborgerseremonier

Embeter	Antall seremonier	Prosent nye statsborgere som har deltatt
FMVE	2	26
Sum	2	

47.2 Bosetting av flyktninger

Vårt inntrykk er at kommunene er godt kjent med Husbankens tilskuddsområder, og at kommunene tar direkte kontakt med Husbanken for råd/veiledning i forbindelse med aktuelle tilskudds og låneordninger.

Fylkesmannen deltar for øvrig i Vestfold Flyktningeforum som er en sammenslutning av kommuner i Vestfold som jobber med blant annet bosetting av flyktninger. Vårt inntrykk er at kommunene har oppmerksomhet på mindreårige flyktninger, samt på flyktninger med behov for særlig oppfølging og tilrettelegging etter bosetting, samt behov for introduksjonsprogram.

Fylkesmannen er ikke involvert i bosettingsarbeidet, men kjenner til at det er en utfordring å få bosatt det antallet flyktninger som er ønsket årlig fra sentrale myndigheter.

47.3 Introduksjonsordning for nyankomne innvandrere (introduksjonsloven)

Fylkesmannen har i løpet av året behandlet fire klager på vedtak etter introduksjonsloven.

Temaene i klagen har vært deltakelse i introduksjonsprogram (1), stans av program (2) og norskopplæring (1). Alle vedtakene er stadfestet.

Vestfold Flyktning Forum har hatt to møter i løpet av året. Forumet er et selvdrevet forum for dem som arbeider med tjenester til flyktninger i kommunene/NAV-kontorene. Foruten informasjon og erfaringsdeling har det vært innlegg/foredrag om temaer som har relevans for arbeidet med flyktninger. Det er stabilt god oppslutning om møtene, og IMDi er ofte representert. Fylkesmannen medvirker med formidling av ny informasjon, endringer i regelverk og tilbakemelding om erfaringer fra klagesaker og tilsyn, og med praktisk tilrettelegging av møter med lokaler og lunsj.

Fylkesmannsembetet hadde møte med IMDi i 2014 hvor blant annet introduksjonsloven var tema.

47.4 Opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere og norskopplæring for

asylsøkere

En medarbeider hos Fylkesmannen har hovedansvaret for å informere og veilede kommunene i deres forvaltning av opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere og asylsøkere. På slutten av 2014 ble det besluttet i embetet at enda en medarbeider skal opparbeide kompetanse på området og delta i møter, saksbehandle osv. på området.

Et ledernetverk for ledere i voksenopplæringen og norskopplæringen har eksistert over mange år, og medarbeider fra Fylkesmannen deltar i møter med nettverket flere ganger i året. Nettverket er velfungerende og det tas opp problemstillinger, erfaringsutveksling og de er selv med på å utforme programmet for etterutdanningskursene som Vox bevilger midler til.

Medarbeideren får en god del henvendelser fra voksenopplæringen angående tolkning av regelverket for denne gruppen, gjerne sett i sammenheng med opplæringsloven. Fylkesmannen har mottatt en klage ift. enkeltvedtak fattet etter introduksjonsloven § 17. Klager fikk ikke medhold i saken.

Fylkesmannen i Vestfold arrangerte også i 2014 et todagers etterutdanningskurs for ledere og lærere, med tilsammen 163 deltakere. Tilbakemeldingen fra deltakerne viser at dette er en høyt prioritert og nyttig samling. Det gis uttrykk for at det fortsatt er ønskelig med flere kurs, men også nye tema på disse kursene. Samlingen som ble gjennomført høsten 2014 bestod av både kurs fra Vox sin kurskatalog og egeninitierte tema, som regelverksforståelse knyttet til saksbehandling og enkeltvedtak etter forvaltningsloven, opplæringsloven og introduksjonsloven.

Fylkesmannen deltok også i den regionale ledersamlingen som var i regi av Vox og samtlige andre møter Vox har innkalt til. Vi anser at Fylkesmannen i Vestfold har stor kompetanse på området og at vi har løst oppgavene som Fylkesmannen er gitt i embetsoppdraget.

47.5 Tilsyn med kommunenes gjennomføring av introduksjonsloven

Det er i 2014 gjennomført skriftlig tilsyn med to kommuner. Begge tilsynene resulterte i at det ble påpekt lovbrudd på de områdene som er fastsatt som tema av IMDi for 2014. Begge kommunene har i løpet av 2014 lagt fram en plan for lukking av lovbruddene som Fylkesmannen anser som egnet. Tilsynene anses som lukket fra Fylkesmannens side.

Saksgangen i tilsyn utført av Fylkesmannen i Vestfold:

Fylkesmannen sender ut varsel om tilsyn, sammen med en oversikt over dokumentasjon som skal sendes inn. Etter mottatt dokumentasjon fra kommunene, ble det gjennomført møter med kommunene. Deretter ble det utarbeidet en foreløpig rapport, som den enkelte kommune kunne uttale seg om innen en gitt frist. Deretter ble endelig rapport sendt kommunen med en frist for å sende inn plan for å rette lovbruddene. Kommunene sender inn en plan hvor Fylkesmannen vurderer om tiltakene er egnet for å lukke de lovbruddene vi har påpekt. Dersom tiltakene vurderes som egnet, sender Fylkesmannen brev til kommunen der vi informerer om at vi lukker tilsynet. I motsatt fall, tar vi ny kontakt med kommunene, for eksempel møte, der vi på nytt gjennomgår regelverket, rapportene og våre funn. Kommunen får ny frist til å sende inn en ny plan.

Resultatområde 48 Fremme likestilling og motvirke diskriminering

Resultatområde 48 Fremme likestilling og motvirke diskriminering

Fylkesmannen i Vestfold oppfatter embetsoppdraget knyttet til resultatområde 48 Likestilling som todelte:

1. Som offentlig myndighet skal Fylkesmannen fremme likestilling knyttet til bl.a. kjønn, etnisitet, religion, funksjonsnedsettelse og seksuell orientering på de politikkområder Fylkesmannen har ansvar for.

Likestilling som kjønn har tradisjonelt vært sterkt vektlagt i Norge. Fylkesmannen i Vestfold startet i 2012 arbeidet for en bredere tilnærming til likestillingsbegrepet internt og med å få bedre samsvar mellom det vi selvgjør i embetet og det vi formidler eksternt. Dette arbeidet er videreført i 2014.

I 2014 har embetet prioritert likestilling gjennom:

A Lederpolicy. Fylkesmannens ledergruppe har fokus på likestilling. Embetsledelsen har vært mannsdominert, men det er nå to kvinnelige avdelingsdirektører.

B Å bygge kompetanse og øke bevissthetsnivået i personalet om etnisitet, religion, funksjonsnedsettelse og seksuell orientering som del av likestillingsbegrepet.

C Tydelig intern ansvars plassering, der det operative ansvaret for likestilling er lagt til avdeling for oppvekst og opplæring (OO). Den tverrfaglige arbeidsgruppen som koordinerer Fylkesmannens aktiviteter internt og eksternt består i 2014 av fire personer. Den er ledet av utdanningsdirektøren og er forøvrig sammensatt av personer med juridisk, barnehagefaglig og pedagogisk kompetanse.

D. Likestilling er jevnlig tema i Ovalen som er en samarbeidsgruppe mellom helse og sosialavdelingen (HSO) og OO.

E. Fylkesmannen har en egen tverrfaglig arbeidsgruppe som planlegger og gjennomfører eksterne tiltak.

F. Rekruttering. Hos FM i Vestfold er det en bevisst holdning til å få større mangfold og bli mer fargerike.

2. Fylkesmannen skal være en pådriver for at kommunene arbeider aktivt for å fremme likestilling knyttet til ulike diskrimineringsgrunnlag og se til at tiltak som gjennomføres på de politikkområdene Fylkesmannen har ansvar for også fremmer likestilling og motvirker diskriminering på ulike grunnlag iht. aktuell lovgivning.

Aktuelle fora for å ta opp likestillingsspørsmål med kommunene er Lederforum, rådmannsutvalg, fredagsmøter med ordførere og rådmenn, kurs og konferanser, kommunesamtaler, tilsyn, politiske fora og media.

Pådriverrollen overfor kommunene i Vestfold har i 2014 vært ivaretatt gjennom likestilling som tema på de kommunesamtalene embetsledelsen gjennomførte i alle kommuner.

I Analyse av årsrapportene fra kommunene, som viser en positiv utvikling i retning av større bevissthet og et bredere likestillingsperspektiv.

Også i 2014 har Fylkesmannen i Vestfold drevet et aktivt arbeid med likestilling på barnehageområdet, jf rapportering for resultatområde 32.

Gjenstående utfordringer i likestillingsarbeidet:

Likestilling er et kontinuerlig arbeid. Det er viktig å beholde fokus og entusiasme over tid.

Det er vanskelig å styre den politiske utviklingen. I Vestfold er det i inneværende periode 13 mannlige og en kvinnelig ordfører. Fylkesmannen i Vestfold vil tilrå at sammensetning av kommunestyre, formannskap, råd og utvalg drøftes på tvers av embetene, og tas opp med kommunene i forbindelse med kommunereformen.

Ressursrapportering

Resultatområde	Kapittel 0525	Fagdep.
Tilsyn og klagebeh. etter barnevernloven	kr 1 970 048,63	kr 974 477,75
42 Familierett	kr 457 327,45	kr 0,00
43.1 Tilsyn med kommunale krisesentertiltak	kr 0,00	kr 0,00
43.9 Andre krisetiltak	kr 0,00	kr 0,00
44 Tilsyn med familievernkantor	kr 0,00	kr 0,00
45 Barnevern	kr 205 731,55	kr 128 435,00
47 Integrering av innvandrere	kr 20 209,37	kr 0,00
47.5 Tilsyn med introduksjonsloven	kr 1 114,76	kr 0,00
Andre oppgaver under BLD	kr 0,00	kr 0,00
Sum:	kr 2 654 431,00	kr 1 102 912,00

Justis- og beredskapsdepartementet

Resultatområde 51 Siviladministrasjon

51.2 Vergemålsloven og utlendingsloven kap. 11 A

Vi har hatt store utfordringer med datapplikasjonen ARVE, spesielt i forhold til brukervennlighet og styring. Det er også en utfordrende oppgave å iverksette rutiner for å øke kvaliteten på utførelsen av vergeoppdraget og rapportering overfor verger med så varierende kompetanse og tiltaksløst. Vi har derfor sett oss nødt til å prioritere hva vi faktisk får gjort, også i forhold til lovpålagte oppgaver. Det er spesielt kravene om å sikre at vergeapplikasjonen ARVE inneholder relevant og riktig informasjon som er nedprioritert, og gjennomgang av eldre vergemål som er nedprioritert. Ut fra bevilgningsfullmakten for 2015 ser vi at det mest sannsynlig må foretas stramme prioriteringer også i år. Vi vil bl.a. vise til den betydelige økningen i antall vergemål, som hele tiden har løpende oppfølgingsbehov. For Vestfold sin del har vi 6-700 flere vergemål nå enn ved reformstart, noe som utgjør en økning på 28%. I tillegg må det avsettes betydelige ressurser til arkiv. Ut fra beregninger foretatt av vår arkivleder utgjør journalpostene for vergemål ca. 40 % av embetets totale journalposter. Dette sier noe om omfanget av vergemålsoppgavene, og tildelingen fra Justisdepartementet står ikke i forhold til oppgaver og utfordringer.

Vår vurdering av måloppnåelse og resultatkrav vil være subjektiv, spesielt med henblikk på at kravene også er skjønnsmessig utformet. Forholdene tatt i betraktning mener vi å ha levert mer enn tilfredsstillende i så måte.

Vi har en tilfredsstillende beredskapsordning for hasteoppnevninger av faste verger og representanter. Vi har forstått hastesakene som mindreårige asylsøkere og flyktninger, dommeravhør for mindreårige og skiftesaker. Vi har spesielt utvalgt i vårt faste vergekorps som stort sett oppnevnes i disse sakene. Dommeravhør for mindreårige haster ofte mest, og her har vi også innført en rutine hvor arkivet melder fra på epost når en sak ligger klar i innkurv. Arkivet er også ajour i sin registrering, slik at inngående post blir registrert samme dag som den kommer inn. Denne rutinen fungerer godt i praksis, og vi har ennå til gode å ikke klare å oppnevne en setteverge i tide. Når det gjelder de øvrige hastesakene får vi stort sett oppnevnt (midlertidig) verge innen en uke etter at meldingen kom inn. Det foreligger imidlertid noen unntak, men dette skyldes at vi er avhengig av å innhente informasjon som drøyer. For øvrige begjæringer om opprettelse eller endring av vergemål er gjennomsnittlig saksbehandlingstid 3-4 uker.

I forhold til kapitalforvaltning følges de rutinene som ARVE legger opp til. Alle transaksjoner følger stort sett alltid saksflyten i ARVE. Der hvor overføringer skjer manuelt, skriver regnskapsmedarbeider under sammen med fagsjef eller avdelingsdirektør på meldingen til banken. Vi har en erfaren regnskapsmedarbeider som posterer alle overføringene inn og ut fra konto, slik at tallene i ARVE er oppdatert. Bankkonto opprettes fortløpende etter behov. Vi syns for øvrig at ordningen med at vergen selv skal velge konto i forkant er tidkrevende. Ofte får vi ikke inn skjema. I mange tilfeller oppretter vi konto i bank med høyest rente, og oppfordrer vergene om å bytte hvis ønskelig. Når det gjelder midler overført fra overformynderiene er vi prisgitt den informasjonen som er gitt. Vi kan ikke gå god for at samtlige midler er overført, men der vi har opplysninger er disse kontrollert. Vi har oppfordret overformynderiene om å komme med opplysninger. I de tilfeller vi har fått opplysninger om feil fra banker eller verger har vi ryddet opp fortløpende. Søknader om bruk av kapital tar i gjennomsnitt 1-2 uker å behandle. Andre søknader om fylkesmannens samtykke behandles i gjennomsnitt innen 1 måned. Arveforskuddssøknader prioriteres imidlertid ikke, og kan ta 2-3 måneder å få behandlet.

I forhold til tilgjengelighet har alle saksbehandlerne åpne telefoner i kontortiden. Vi har ansett det som viktig å yte god service til brukerne. Det er til tider stor pågang på telefonen, og vi foretar fortløpende vurderinger på om telefontiden skal begrenses. Vi lar også alle som ønsker det få ha et møte med oss. Det er innredet et eget kontor for slik møtevirksomhet ved inngangen. Dette gjelder også de som kommer uten avtale.

Vi har avsatt en saksbehandler som kun behandler søknader om godtgjøring og utgiftsdekning. Det er svært mange saker. Gjennomsnittlig saksbehandling ligger på ca. 1 måned. Ordningen med kun 1 person som behandler disse sakene er sårbar, men anses likevel langt mer effektiv enn hvis saksfeltet håndteres av flere personer. I 2014 behandlet vi 1790 søknader om godtgjøring og utgiftsdekning!

Vi har foretatt en gjennomgang av alle vergemål i desember 2014/januar 2015 for å kvalitetssikre opplysninger i ARVE. Gjennomgangen var først og fremst i forhold til regnskapsplikt. Vi fanget likevel opp dødsfall, som ble avsluttet, og vi endret også mappe for en del saker som ikke var riktig. Vi har ikke fått gjennomgått eldre saker i forhold til å endre mandat. Vi har imidlertid startet jobben med å bytte ut advokatverger.

I forhold til nødvendig kompetanse i den lokale vergemålsmyndigheten har vi rekruttert ansatte med relevant utdanning og yrkeserfaring. Flesteparten er jurister (to advokater), men vi har også to sosisionomer og en sosiolog. Regnskapsmedarbeideren har lang yrkeserfaring innen regnskap, men vi savner en person med formell økonomiutdanning/revisorerfaring. Fagsjef er jurist og har tilleggsutdanning innenfor økonomi. Vi fikk over to personer fra overformynderiene ved reformstart. I tillegg har vi rekruttert en jurist med bl.a. lang erfaring som fast formann i Oslo overformynderi og leder av vergemålsavdelingen i SRF. De ansatte tilbys å være med på kurs i regi av fagforeningene, men det er få/ingen kurs som spesifikt går på vergemålsoppgaver. Vi deltar med så mange som mulig på fagsamlinger i regi av SRF. Vi har etterspurt flere fagseminarer i regi av SRF.

I forhold til faste verger har vi rekruttert en gruppe på ca. 60 personer med ulik utdanning og yrkeserfaring. Vår faglig oppfølging av de faste vergene består bl.a. av to kurs i året. Etter vårt initiativ har de faste vergene og advokatvergene dessuten etablert et eget nettverk for Vestfold. Nettverket har regelmessige møter. Fylkesmannen stiller lokaler til disposisjon, men deltar ikke i nettverket med mindre vi blir forespurt. Nettverket har videre opprettet en lukket facebookgruppe, hvor vergene kan utveksle erfaringer med hverandre. Vi har opplyst vergene om taushetsplikten, og at de må anonymisere innleggene overfor de andre vergene. På denne måten kan verger med en spesiell kompetanse og/eller lang erfaring kunne hjelpe andre verger med utfordringer i hverdagen. Vi har betalt leder av nettverket kr 10 000 for jobben med etableringen i 2014. Tilbakemeldingene fra vergene er veldig gode, og vi tror at ordningen på sikt vil føre til mindre henvendelser til fylkesmannen fra det faste vergekorpset.

Vi har ikke hatt kurs for alminnelige/pårørende verger etter reformstart, men har innkalt til møter i mars 2015.

I forhold til styring og rutiner følger vi opp de retningslinjer som foreligger. Vi har i tillegg laget en brukerhåndbok for godtgjøring og utgiftsdekning. Vi har også laget et eget presedensarkiv med maler for vedtak som er anonymisert. Her har vi også utarbeidet skriftlige rutiner for enkelte oppgaver. I Vestfold registrerer arkivet inn saker samme dag som de kommer inn. Sakene registreres fortrinnsvis av en utpekt saksbehandler, som også følger opp tekniske spørsmål i ARVE. Fagsjef registrerer også inn saker ved behov. Alle saksbehandlerne følger også med på innkurv, og henter selv inn dokumenter som skal til dem. På denne måten kvalitetssikrer vi også at dokumenter ikke blir liggende i innkurv for lenge.

I forhold til opprettelse av vergemål og oppnevning av verger er godkjenningen delegert ut til saksbehandlerne. Dette innebærer at saksbehandlerne godkjenner saker for hverandre. Ved avvisning av vergemål godkjenner fagsjef. Søknader om samtykke fra Fylkesmannen til ulike disposisjoner godkjennes av seniorrådgiver Bente Alvestad. Beløp over 2 G godkjennes av fagsjef. Vi har ukentlige fagmøter med saksbehandlere og fagsjef, hvor ulike problemstillinger og saker diskuteres. Fagsjef er på denne måten kjent med saker hvor utfallet anses noe usikkert. På møtene kan det besluttes at enkelte saker godkjennes av fagsjef. Vi har også månedsvise fagmøter for hele vergemålgruppen, hvor det tas opp mer generelle problemstillinger og informasjon. Saker om fratakelse av rettslig handleevne besluttes av fagsjef og saksbehandler. Sakene prosederes av ansatt advokat (vi har to stykker) hos fylkesmannen.

Vi har foretatt en gjennomgang av 15 % av vergeregnskapene for de vergemålene som hadde regnskapsplikt i henhold til ARVE. Vi fulgte opp alle avvik, herunder byttet ut verger ved behov. Arbeidet med regnskapsgjennomgangen var fordelt på 6 saksbehandlere. I tillegg har vi gått igjennom samtlige regnskap innkommet i forbindelse med avslutning av vergemål/bytte av verge. Denne oppgaven er utført av kun 1 saksbehandler/jurist.

Det største risikomomentet for den lokale vergemålsforvaltningen vil være langvarig nedetid i dataapplikasjonen. Vi vil imidlertid kunne håndtere en slik driftsstans ved at hver saksbehandler har laget en manuell oversikt over sine søknader/begjæringer. Det vil være mulig å supplere denne listen med opplysninger fra ephorte. Det vil også være mulig å skrive brev utenfor dataapplikasjonen, og som arkivet legger inn i ephorte i ettertid. Opplysninger om de ulike vergemålene vil kunne hentes ut fra dokumentene som ligger på mappen i ephorte. Nye søknader/begjæringer vil kunne fordeles fysisk til saksbehandlerne.

Et annet stort risikomoment er at vi er såbare hvis nøkkelpersoner slutter eller blir langtidssykemeldt. Mest utsatt er behandlinger av søknader om godtgjøring og utgiftsdekning og regnskap. Hvis vi fordeler saksbehandleroppgavene på flere vil effektiviteten gå ned, noe som vi ikke har råd til med et svært stort saksomfang.

Manglende finansiering av reformen er også et alvorlig risikomoment, og vi er bekymret for at arbeidsbelastningen vil føre til sykemeldinger, eller at nøkkelpersoner går lei og finner seg andre jobber. Når vi i tillegg er så såbare vil mange sykemeldinger eller oppsigelser kunne medføre betydelige konsekvenser for driften.

SRF har utarbeidet en liste over personer i Vestfold som er umyndiggjorte før reformstart. Vi har kontrollert listen med importerte dokumenter på mappene, og står igjen med fem personer som var umyndiggjorte. I tillegg har vi fått overført et vergemål hvor personen var umyndiggjort før reformstart. Til sammen er dette seks personer. Disse er nå i henhold til overgangsbestemmelsene fullt ut fratatt rettslig handleevne inntil 01.07.16. Vi vil vurdere alle disse sakene i løpet av 2015, og vurdere om vi skal fremme søksmål om fratakelse.

Etter reformstart har vi fremmet søksmål om fratakelse i fem saker. Det er truffet administrativt vedtak om fratakelse i alle disse sakene. Det foreligger rettskraftig dom om fratakelse i økonomiske forhold i en av sakene. I en sak foreligger det dom om fratakelse i økonomiske forhold, men denne er ikke rettskraftig. I en sak har vi vært i retten, men det foreligger ikke dom. Her samtykket imidlertid personen til fratakelse i både økonomiske og personlige forhold. I en sak døde personen før det ble avholdt rettsmøte. I den siste saken jobber vi nå med en frivillig løsning som vil kunne medføre at saken trekkes.

Når det gjelder antall saker er dette vanskelig å si noe eksakt om siden tallmaterialet i ARVE er noe usikkert og vanskelig tilgjengelig. Innrapportert tall er hentet fra ephorte-løsningen knyttet opp mot ARVE og viser inngående journalposter.

Oppgaver etter vergemålsloven

Embeter	Antall saker	Antall tilsyn
FMVE	13900	0
Sum	13900	0

51.3 Forliksrådene

Har behandlet 4 saker angående kritikk av forliksrådene. For øvrig ikke ført noe tilsyn.

51.5 Tomtefesteloven

Ingen saker behandlet.

Resultatområde 52 Borgerrettigheter

52.1 Fri rettshjelp

Behandlet 1288 søknader om fritt rettsråd og 152 saker om fri sakførsel.

52.3 Navneloven

Har behandlet 3 klagesaker etter navneloven.

Resultatområde 53 Forebyggende samfunnsikkerhet

Fylkesmannen prioriterer forebyggende arbeid med kommuner, regionale etater, frivillige og næringslivet. Fylkesmannen ønsker å prioritere næringslivets deltakelse og arbeidet med samfunnsikkerhet og beredskap. Vestfold har et av landets største kompetansemiljø innen samfunnsikkerhet og beredskap, i tillegg til en rekke større bedrifter som har fokus eller leveranser innen temaet beredskap. I tillegg vil etableringen av Høgskolen i Vestfold og Buskerud gi muligheter for økt satsing på kunnskapsdrevet arbeid.

For å drive aktiviteter innen forebygging er prosjektmidlene fra DSB helt sentrale. Uten disse midlene (60 000 kr i 2014) ville det ikke vært mulig å gjennomføre flere eksterne aktiviteter.

53.1 Oversikt over risiko og sårbarhet

Fylkesmannen har en god oversikt over sårbarhet og risiko i fylket. Gjennom øvelser, tilsyn, veiledning og dialog utveksles informasjon om egen og andres sårbarhet. Risiko og sårbarhet er i stadig utvikling og nye beredskapstema dannes fortløpende. Terrorsituasjonen, smittevern og sårbarhet i infrastruktur ble satt på prøve i 2014. Vestfold har to internasjonale ankomsthavner for hhv sjø og lufttransport. I 2014 ble det også ferdigstilt ny firefelts motorvei gjennom hele fylket, denne har mer innslag av beredskapsramme enn endring i sårbarhetsbildet.

Fylkesmannen i Vestfold utarbeidet en egen fylkesROS i 2012. Det fremgår av denne hvem som har hvilket ansvar for oppfølging. Som del av møtet i fylkesberedskapsrådet i mai 2014 redegjorde de ansvarlige for status av egne oppfølgingspunkter. FM har videre sendt ut brev i 2014 som en påminnelse om å rapportere egen fremdrift.

FylkesROS danner kunnskapsgrunnlag for kommunenes og regionale etaters egne ROS-analyser og den nyttes som kunnskapsbank for å definere øvelsesmål for øvelser i kommunene, og samvirkeøvelser i fylket. Kanalbroa mellom Nøtterøy og fastlandet er ikke definert som eget objekt i FylkesROS. Imidlertid har temaet høy prioritet og beredskapshensyn er det primære argument for å etablere en ny festslandforbindelse mellom Nøtterøy og fastlandet. Denne prosessen er pågående.

Fylkesmannen har ikke eksklusivt anmodet kommunene om å vurdere temaet "skoleskyting" i kommunenes ROS-analyser. På samme måte etterspør heller ikke fylkesmannen andre beredskapstema i tilsynsrollen. Imidlertid er temaet tatt opp som veiledning til kommunene. Videre er fylkesmannen kjent med at temaet er øvet av Vestfold politidistrikt i 2014.

53.3 Samfunnsplanlegging

Fylkesmannen har i 2014 ikke hatt noen innsigelser til kommunenes planarbeid. Samtlige kommuner rullerer kommuneplanen.

Oversikt over kommunenes mål og strategier fremgår av kommuneundersøkelsen og i Vestfold var det tre kommuner som ikke redegjorde for egne planer og mål. Dette var Svelvik, Nøtterøy og Hof kommune.

I mars 2014 gjennomførte FM en dag med veiledning i den nye veilederen for kommunenes ROS-analyse.

Atomberedskapsutvalget i fylket gjennomførte en orientering i mai 2014 og ble øvet 7. januar 2015, Øvelsen ble utsatt fra desember 2014.

53.4 Tilsyn

Fylkesmannen gjennomførte tilsyn med kommunene Andebu og Holmestrand i 2014. Dette var de to siste kommunene i en fire-års syklus. For 2015 starter vi opp med kommuner som ikke hadde tilsyn i 2014.

Fylkesmannen følger opp avvik fra tidligere tilsyn med frister for å lukke avvik. Det er fylkesmannens errafring at det er behov for å holde fokus på tidligere tilsyn helt frem til avvik lukkes. Fylkesmannen gjennomfører tilsyn som systemrevisjon, og som felles tilsyn med lover under fylkeslegens tilsynsområde. Tilsyn er fortløpende meldt inn i DSBs tilsynsrapportering.

Resultatområde 54 Beredskapsforberedelser

Fylkesmannen fokuserer på etablering av god grunnberedskap. I dette ligger etablering og vedlikehold av nettverk, regulære øvelser, og vedlikehold og øvelse av beredskapsplanverk. Vestfold har omfattende ressurser, korte avstander og god infrastruktur, men det er allikevel behov for å forberede neste store hendelse. Veivalget dit er god grunnberedskap lokalt og regionalt. Fylkesmannen ønsker avslutningsvis å understreke at premisene for håndtering av de aller fleste større hendelser er lagt i forkant lokalt og regionalt/nasjonalt nivå vil unntaksvis være i stand til å påvirke selve håndteringen av en hendelse. Derfor vil Fylkesmannen understreke ubalansen som er bygget opp over tid og hvor det lokalt er lite eller ingen endring sammenlignet med etablering av flere større overordnede staber som etterspør og gir informasjon.

54.1 Beredskapsforberedelser og regional samordning

Fylkesmannen leder og vedlikeholder en rekke ulike nettverk og gjennomfører en rekke ulike veilednings og dialogaktiviteter i fylket. Innenfor beredskap er det i 2014 gjennomført følgende aktiviteter:

- Temadag CIM for kommunene i Vestfold
- Møte i informasjonsnettverket. Det var en konferanse over en dag med 90 deltakere hvor tema var krisekommunikasjon
- To møter i brukerforum stat/næringsliv. I dette forumet styrkes kunnskap om både offentlige myndigheter og næringslivet i fylket.
- Det ble kartlagt hvilke forventninger næringslivet har til offentlige myndigheters arbeid emd samfunnsikkerhet og beredskap. Funn fra kartleggingen følges opp.
- Beredskapsdagen 2014 samlet over 80 deltakere fra kommuner og fylkesberedskapsrådet. Tema var erfaringslæring og informasjon om aktuelle ressurser i fylket.
- Fylkesberedskapsrådet har hatt to møter. Det ene som en studietur til Oslo og omvisning og JDs situasjonscenter og Forsvarets situasjonscenter. I tillegg møte med statsråden i JD.
- Fylkesmannen har inngått avtale om pårørende og evakueresenter med Oslofjord. Kapasitet er 4000. Fylkesmannen mener at anlegget er en regional ressurs, på enkelte områder også nasjonal.
- Det er gjennomført regulære møter i beredskapsforum, med deltakelse på samvirkeøvelsen i 2015. Fylkesmannen bidro til at test av Nødnett var et hovedmål.
- Fylkesmannen bidro til å gjennomføre en studietur for kommunale beredskapskoordinatorer til Trondheim.
- Erfaringsrapportene fra DSB om de større hendelser i 2014 er analysert og vurdert sammen med kommuner og brannvesen for Vestfold.
- Fylkesmannen finansierer skogbrannovervåking i sommerhalvåret
- Fylkesmannen har initiert en prosess for etablering av beredskapsanalyse for Oslofjorden med påfølgende etablering av en beredskapsplan og et beredskapsråd for Oslofjorden.

Med unntak av Andebu kommune bruker øvrige kommuner CIM i fylket.

Det er kartlagt områder i den enkelte kommune for forsterket ekom og fylkesmannen har deltatt i rullering av prioriterte strømkunder.

Nødnett ble i 2014 tatt i bruk av politi, brannvesen, sivilforsvar og enkelte frivillige organisasjoner. I tillegg er Vestfold Vann IKS inne som tilleggsbruker. Fylkesmannen vil ikke ta i bruk Nødnett for egen del enda. Imidlertid vil fylkesmannen understreke behovet for at det må legges føringer og en ledet prosess til grunn nasjonalt ettersom ulike brukere tar i bruk Nødnett. Det foreligger pr dd ingen nasjonal masterplan ut over primærbrukere. Dette er forgojves forsøkt tatt opp med DSB. Stikkord for innhold i en nasjonal masterplan er utvikling av nasjonale, regionale og lokale sambandsreglement for tilleggsbrukere, føringer for felles logistikk, vedlikehold, opplæring og programmering regionalt. I dag er det DNKs kapasitet på tilfeldig grunnlagsom danner grunnlaget med de muligheter og begrensninger det gir. Det bør reguleres talegrupper og tilgang ut over primærbrukere.

54.2 Fylkesmannens beredskapsarbeid

Beredskapsfunksjonen var i 2014 bemannet med 2,8 årsverk. I perioden var en medarbeider i pappapermisjon de første 6 månedene av året. Videre samarbeider faggruppe beredskap tett med andre fagområder i embetet, slik som informasjon, plan og GIS.

Fylkesmannen reviderte eget planverk i 2014 og har gjennomført en evaluering etter Brannen på Revac i 2014. Denne hendelsen vil medføre ytterligere behov for revisjon av eget beredskapsplanverk.

Gradert samband er forventet installert Q1-2015. Fylkesmannen har klargjort for installasjon, men forsinkelser fra Forsvaret har medført at det ikke er installert som planlagt. Fylkesmannen jobber fortløpende med å vedlikeholde kompetanse hos eget personell for å håndtere CIM, og som del av dette er egentrening med ukentlige situasjonsrapporter også en øvelse.

Fylkesmannen vil motta FISBasis Q-1 2015. Fra fylkesmannens side er alle tiltak for mottak gjennomført.

Fra faggruppe forurensning er det tatt ut miljøfaglig personell som bistår IUA.

54.4 Øvelser

Fylkesmannen gjennomførte i 2014 øvelser for kommunene Holmestrand og Re med tema skogbrann, evakuering, ekstremvær og strømutfall. I tillegg initierte og ledet fylkesmannen en skogbrannøvelse for hele

Vestfold.

For å teste smittevernberedskapen ble det gjennomført en varslingsøvelse for kommunenes beredskapsmottak og smittevernlegen. I tillegg så ble de kommunale legevakter testa. Konklusjonen var at beredskapsvarsel til kommunalt beredskapsmottak fungerte tilfredsstillende, mens det var ikke tilstrekkelig respons fra smittevernlegene. Saken er tatt opp med Helsedirektoratet og vil bli fulgt opp mot kommunene i 2015.

Alle øvelser evalueres. I tillegg har fylkesmannen evaluert reelle hendelser slik som brannen på avfallshåndteringsanlegget på Revac. For å følge opp læringspunkter kreves det til dels betydelig kapasitet til oppfølging. Derfor vektlegger fylkesmannen i større grad læring underveis i øvelser, fremfor omfattende implementering i ettertid. Fokus opprettholdes primært på et fåtall læringspunkter.

Resultatområde 55 Regional og kommunal krisehåndtering

I likhet med inneldningen under resultatområde 54 vil fylkesmannen understreke behovet for å styrke det lokale nivå, ettersom den nasjonale ubalanse angir en usikkerhet og uforutsigbarhet lokalt.

55.1 Håndtering av uønskede hendelser

Fylkesmannen ivaretok pålegg og oppdrag under terrorsituasjonen i sommer, Dette innebar fortløpende dialog med politiet, rapportering og dialog med kommuner og utarbeidelse av situasjonsrapporter.

Ved brannen på avfallsanlegget på Revac i Re kommune i sommer ble det ikke etablert kriseledelse eller stab. Fylkesmannen håndtering er under evaluering, men det er allerede nå klart at håndteringen må medføre endring i rutiner for Fylkesmannen. Fylkesmannen samordnet håndteringen fylket når miljøkonsekvensene ble klarlagt, hvilket innebar informasjonshåndtering, koordinering, varsling av kommuner, håndtering av akutt forurensning og til slutt en anmeldelse til politiet.

Ressursrapportering

Resultatområde	Kapittel 0525	Fagdep.
51.2 Vergemålsloven	kr -657 346,75	kr 8 805 659,98
51.9 Annen siviladministrasjon (rest 51)	kr 0,00	kr 0,00
52.1 Fri rettshjelp	kr 1 052 304,71	kr 30 546,87
53 Forebyggende samfunnsikkerhet	kr 617 022,70	kr 0,00
54 Beredskapsforberedelser	kr 673 395,08	kr 0,00
55 Regional og kommunal krisehåndtering	kr 503 912,32	kr 0,00
Andre oppgaver under JD	kr 629,80	kr 0,00
Sum:	kr 2 189 917,00	kr 8 836 206,00

Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Resultatområde 60 Ledelse, virksomhetsstyring og administrasjon

60.1 Helhetlig ledelse og virksomhetsstyring

Embetet har gjennom mange år hatt sterkt fokus på å se oppgaver og utfordringer i sammenheng. Dette er foregår i ledergruppen samlet, men også i faste og temporære sammenhenger internt mellom avdelinger. Ledergruppen samles to ganger i året til bredere drøftinger om blant annet slik utfordringer - i tillegg til at ledergruppen

samlet er tett involvert i styringen av embetet.

Virksomhetsstyringen er lagt opp med en overordnet virksomhetsplan og avdelingsvise virksomhetsplaner der risikostyring er integrert. Det er etablert interne rutiner for oppfølging gjennom året, både i ledermøter og mellom embetsledelse og den enkelte avdelingsdirektør. Dette i tillegg til involvering av tillitsvalgte etter avtaleverket.

I tildelingsbrevet for 2014 ble statlige virksomheter gitt i oppdrag å rapportere om «*arbeidet med fjerning av tidstyver. Det vil si effektivisering av egen drift, regelforenkling og andre gjennomførte forenklingstiltak i egen virksomhet og ovenfor innbyggere, næringsliv og offentlige virksomheter.*» I tillegg fikk virksomhetene i oppdrag «*innen 1. september om å foreslå forenkling av regelverk eller prosedyrekrav fastsatt av andre som skaper «tidstyver» for virksomheten.*»

Embetet startet dette arbeidet på vårparten med en bred runde i avdelingene, med innhenting av forslag fra alle medarbeiderne. Denne idemyldringsprosessen var ikke begrenset av oppdragene referert ovenfor, men knyttet til hele arbeidet med fjerning av tidstyver. Avdelingene organiserte prosessene selv, og spilte inn forslag til ledergruppen.

Avhengig av forslagenes natur ble de delt inn i to kategorier – én for forslag som falt innenfor oppdraget med frist 1. september – fjerning av tidstyver som følge regelverk eller prosedyrekrav fastsatt av andre, og én for resterende forslag.

Forslagene i førstnevnte kategori ble deretter drøftet i ledergruppen på to ledermøter, før de ble spilt inn på Difis portal. Embetet spilte inn 38 forslag til fjerning av tidstyver 1. september. Dette omfattet både små og store tidstyver. Noen vil være relativt enkle å implementere, mens andre igjen vil kreve større endringer. Et forslag som enkelt kan bli satt i verk, og spare betydelige ressurser, er endring av gravferdsloven. Et eksempel på forslag som vil innebære et mer omfattende arbeid, er bedre koordinering mellom og reduksjon av antall tilskuddsordninger innen helse og omsorg.

Embetet erkjenner at flere av forslagene, som altså oppfattes som tidstyver for oss, kan dreie seg om regler eller prosedyrer som har en verdi for andre virksomheter, for eksempel departementene. Dette er et forhold for oppdragsgiver å ta stilling til.

Resterende forslag i den andre kategorien – fjerning av tidstyver som ikke er en følge av regelverk eller prosedyrer fastsatt av andre – er forslag embetet i større grad kan håndtere selv. Også disse forslagene hadde betydelig spennvidde, fra de små som enkelt kan implementeres, til de større og mer omfattende.

De små og enkle forslagene kunne i stor grad settes i verk uten videre vurdering. Disse handlet i stor grad om arbeidsrutiner og hvordan effektivere produksjonen internt. For eksempel sørge for at nødvendige maler og rutiner alltid er oppdatert. Andre forslag igjen ble delegert til avdelingene å håndtere og ta stilling til. Et eksempel her er hvordan Landbruksavdelingen kan effektivisere arbeidet med og deltakelse i mange og svært omfattende planprosesser. Til slutt gjensto forslag som var av en slik karakter at ledergruppen måtte ta stilling til dem. Flere av disse forslagene gjaldt innføringen av SAP som verktøy for tidsregistrering. Ledergruppen konkluderte med at SAP i seg selv ikke er en tidstyv, men at bedre brukeropplæring vil kunne redusere de opplevde problemene blant ansatte.

En betydelig del av forslagene omhandlet forhold som ble oppfattet som tidstyver for forslagstillerne og avdelingene, men som av ledergruppen ble vurdert som rutiner eller praksis med verdi for embetet og dets virksomhet.

Embetet jobber kontinuerlig med forenkling og effektivisering, både knyttet til forslagene som ble spilt inn i prosessen vi gjennomførte i 2014, men også uavhengig av dette. Dette illustreres av at det allerede før idemyldringsprosessen våren 2014, var satt i gang prosesser for å endre forholdene knyttet til flere av forslagene til fjerning av tidstyver.

60.2 Mangfold og likeverd

I 2014 har vi hatt partssammensatte arbeidsgrupper hvor vi har revidert:

- Personalpolitikk
- Lokal lønnspolitikk
- Lokal arbeidstidsavtale.

Vi innførte SAP Tid m/tidsur i mai måned. Kobling av tidsur til SAP var et tidkrevende nybrottsarbeid – men med

godt resultat som flere embeter nå har tatt i bruk. Høsten 2014 startet forberedelsene til nytt rekrutteringsverktøy, med planlagt start i 2015. Vi ser at overgang til SAP Tid og nytt rekrutteringsverktøy har gitt oss store effektiviseringsgevinster og bedre styring.

Medarbeiderundersøkelsen 2014 viste svært gode resultater. Vi hadde høy score på spørsmål knyttet til arbeidssituasjon og utvikling. På spørsmål knyttet til karrierevei, lønn, fordeling av arbeidsoppgaver, oppfølging av medarbeidersamtale kunne score ha vært bedre. Vi har hatt en grundig gjennomgang av rapporten med tillitsvalgte. Resultatet har vær fulgt opp av ledelsen i hver enkelt avdeling. Videre oppfølging fortsetter avdelingsvis.

Vi har høy fokus på forebygging av sykefravær. Ergonomisk tilrettelegging av arbeidsplassen for nytilsatte, øvrige ansatte ved behov. Dette inngår i avtalen med vår bedriftshelsetjeneste. Behov for tiltak følges opp umiddelbart. Ansatte får tilbud om trim 1 t pr. uke for å forebygge stillesittende arbeid (trimrom, gåturer, massasjestol). Vi har årlige vernerunder. Bedrifts-helsetjenesten deltar i møter i Arbeidsmiljøutvalget, samt gir råd og veiledning til ledere og ansatte.

IA-tiltak.

Delmål 1: Målsetting om at totalt sykefravær ikke skal overstige 5%. Målet er innfridd.

Delmål 2: Vårt bidrag her er jobbtilbud til nyutdannede med høy og etterspurt kompetanse. I starten med lønnstilskudd fra NAV, og deretter lønnet engasjement i inntil ett år. Arbeidserfaring og attest fra arbeidsgiver har gitt disse et springbrett inn i arbeidslivet. Vi har fått aksept fra NAV at rekruttering innen denne gruppen ligger innenfor Delmål 2. I 2014 har vi rekruttert inn 2 personer I tillegg har vi tatt inn en person via NAV som hadde redusert arbeidsevne, først med lønnstilskudd 3 mnd. og deretter tilsatt i et 3 mnd. engasjement.

Delmål 3: Ansatte fra 62 år har 8 tjenestefrie dager m/lønn pr. år. Avd.dir. har et særlig ansvar for å tilpasse arbeidsoppgavene, slik at seniordagene kan tas ut. Avd.dir. har tilsvarende ansvar for å sikre at disse seniorenene får avvirket ferie.

I perioden 2011 t.o.m. 2013 var det 9 ansatte som gikk av med pensjon, herav 2 med hel AFP og 7 med alderspensjon. Alder v/avgang alderspensjon: 70 år, 69 år, 68 år og de fire øvrige var 67 år. Gj.sn.pensjoneringsalder i perioden 2011-2013 var 67,33 år.

Medvirkning

Generell informasjon til alle ansatte via fylkesmannens intranett, avdelingsmøter og allmøter.

Fylkesmannen har samarbeidsmøter med organisasjonene etter Hovedavtalen og lokal tilpasningsavtale annenhver måned. I disse møtene tas opp saker til informasjon, drøfting og forhandling i h.h.t. Hovedavtalens regler og vår lokale tilpasningsavtale. I særskilte saker nedsettes det representative arbeidsgrupper i samarbeid med organisasjonene, i 2014 hadde vi partssammensatt arbeidsgruppe som utarbeidet forslag til Lokal lønnspolitikk.

Lønn

		Kjønnsbalanse			Lønn	
		m%	k%	Totalt(N)	m (kr/%)	k (kr/%)
Embetsledelse/direktør	2014	75,0	25,0	100	100	93,0
	2013	78,0	22,0	100	100	89,0
Seksjonssjef/ass. direktør	2014	50,0	50,0	100	100	79,0
	2013	100,0	0,0	100	100	0,0
Saksbehandler I	2014	40,0	60,0	100	100	93,0
	2013	44,0	56,0	100	100	98,0
Saksbehandler II	2014	34,0	66,0	100	100	98,0
	2013	22,0	78,0	100	100	102,0
Kontorstillinger	2014	0,0	100,0	100	100	100,0
	2013	0,0	100,0	100	100	0,0
Fagarbeiderstillinger	2014	17,0	83,0	100	100	84,0
	2013	17,0	83,0	100	100	72,0

Unge arb.takere inkl lærlinger	2014	0,0	0,0	0	100	0,0
	2013	0,0	0,0	0	100	0,0
Totalt i embetet	2014	36,0	64,0	600	100	91,9
	2013	43,5	56,5	600	100	63,1

Deltid

		Deltid		Midlertidig		Foreldreperm.		Legemeldt fravær	
		M%	K%	M%	K%	M%	K%	M%	K%
Totalt i virksomheten	2014	29,0	71,0	56,0	44,0	33,0	67,0	20,0	80,0
	2013	37,0	63,0	29,0	71,0	0,0	100,0	13,0	87,0

Ansatte

2014	Ledere med personalansvar			Totalt	Medarbeidere			Lønn	
	M%	K%			M%	K%	Totalt	M%	K/M i %
FMVE	80,0	20,0	100		32,0	68,0	100	100	83,0

60.3 Informasjonssikkerhet og IKT

Vi har gjennomført 5 møter i sikkerhetsutvalget, hvor avviksmeldinger innen informasjonssikkerhet er fulgt opp.

Vi har kjøpt ROS-modulen til vårt kvalitetssystemet Kvalitetslosen. Det har vært gjennomført opplæring av ledelse, verneombud og medlemmer av sikkerhetsutvalget.

Det er foretatt en full gjennomgang av embetets retningslinjer for informasjonssikkerhet med tilhørende instruksjer. Vi har utarbeidet nye og revidert gamle instruksjer i henhold til dagens status (blant annet Lync og deling av skjermer, e-post på mobile enheter, nye postforsendelsesmetoder) Disse er forelagt embetes ledelse for godkjenning og effektivering i organisasjonen.

Bidrag til å øke porteføljen av felles datatjenester ved å migrere vår løsning B-comm fra Kaba for tidregistrering til FRI Datasenter hos FM Hedmark. Løsningen er satt i produksjon for fem embeter, og tidregistrering overføres automatisk til SAP.

Embetet har innmeldt bruk av Microsoftlisenser ifm felles revisjon.

De fleste av embetets programvarelisenser er registrert i felles lisensportal.

Fylkesmannen i Vestfold har etablert Sak i kart i Ephorte, saksnumre fra Ephorte synkroniseres med GIS-server i FRI. Aktuelle saker har fått påført kartreferanse siden 2003.

60.4 Embetsspesifikke oppdrag på IKT-området

Vi har ingen embetsspesifikke oppdrag på IKT-området

Resultatområde 61 Samordning og modernisering i kommunene

61.1 Kommunerettet samordning

Det kommuneretta samordningsarbeidet til Fylkesmannen i Vestfold tar for det første utgangspunkt i at fylkets hundretalls lokalpolitikere daglig deltar i kommunalt styre og stell. Folkestyret på norsk bygges hver dag gjennom deres virksomhet i representative kommunale organer, partilag og grupper.

Det andre utgangspunktet for samordningen og samhandlingen med kommunene (og statsetatene), er de oppdrag departementer, direktorater og tilsyn tildeler embetet, for å følge opp og ivareta den nasjonale politikken Stortinget og regjeringen har fattet vedtak om. Statens styring overfor kommunene uttrykkes primært gjennom

lov og forskrift, dvs. legalitetsprinsippet. Fylkesmannen er det viktigste leddet i formidlings og oppfølgingskjeden, regionalt og lokalt. Begge disse perspektivene ligger til grunn for Fylkesmannens systematiske og hyppige kontakt med kommunene, både mellom fagavdelingene ved embetet og kommunenes virksomhetsnivå og mellom embetsledelsen og kommunenes strategiske ledelse.

Det tredje utgangspunktet er samordnings, initiativ og effektiviseringsoppdraget i Fylkesmannsinstruksen, som stadig gir opphav til felles initiativ og handling mellom regional stat og kommunene i Vestfold, for eksempel den langvarige innsatsen for effektiv samhandling om planlegging og arealforvaltning som Planportalen.no, (felles webside for effektiv planlegging og arealforvaltning), representerer. Den har nå fått sitt påbygg gjennom forsøket med samordnet innsigelse, opprinnelig initiert av fylkesmannen i Vestfold, Erling Lae. Andre eksempler er embetets utviklingsarbeid på tilsyn, redegjort for i kap. 2.1., handlingsprogrammet for barn og unge, God oppvekst, som alle også involverer aktører utenom Fylkesmannens avdelinger. Primærkommunenes deltakelse er de viktigste, og fylkeskommunen, der den er berørt. Det gjelder ikkem minst God oppvekst. Fylkeskommunens manglende vilje til å delta i forsøket med samordnet innsigelse er imidlertid beklagelig, fordi det rammer forsøkets potensielle verdi for primærkommunene som planmyndighet.

Vår samordningspraksis følger opp Kommunaldepartementets reviderte retningslinjer for kommuneretta samordning. Vi går ikke her gjennom embetets samlede aktivitetsliste på området. Hovedsaken er å løfte fram de perspektivene som ligger til grunn for Fylkesmannens måter å håndtere embetsoppdraget på, samt de viktigste tiltakene.

Lokalpolitikerrollen er betydelig endret de siste 30-40 årene, gjennom velferdsstatens framvekst. Kommunene er blitt store tjenesteytende, profesjonelle organisasjoner, noe som har medført en politikerrolle mer orientert i retning av strategisk styring, med vekt på rammer, mål, resultat og oppfølging. Men fortsatt har de folkevalgte en rolle som ombud for innbyggere og velgere. Og det er kommunestyret som har det endelige ansvaret for at kommunene løser sine oppgaver i tråd med politikken vedtatt av landets nasjonalforsamling. For Fylkesmannen i Vestfold betyr det at vi jobber systematisk; både med dialogen med faglig / administrativt og med politisk nivå i kommunene. Utstrakt kunnskaps-formidling om fag, saksbehandlings og myndighetskrav til administrasjon og virksomhetsnivå, går parallelt med formidling / drøfting av lovforståelse og økonomiske rammer med politisk nivå. Denne dialogen omfatter både areal, plan og byggesaksbehandling og oppfølging av velferdsområdene gjennom tilsyn og etter klagesaksbehandling og bekymringsmeldinger.

Norske offentlig politikk og forvaltning er preget av tett integrasjon mellom stat og kommune. Staten har de to siste generasjonene tatt et betydelig styringsansvar for både velferd og arealpolitikk, gjennom nasjonal lovgivning. Denne legger ikke bare oppgaver til kommunene, men også omfattende oppgaver til Fylkesmannen, enten direkte, eller gjennom delegasjon fra departementet, (oftest). Et konstruktivt samspill mellom staten, (der Fylkesmannen spiller en vesentlig rolle ved sin tilstedeværelse nær kommunene i alle fylker), og kommunene, er avgjørende for at nasjonale velferdsordninger skal gi likeverdige tjenester i hele landet, slik Stortinget legger til grunn. Dessverre fører dagens inntektssystem fortsatt til betydelige inntektsskjjevheter mellom norske kommuner. Det rammer bl.a. Vestfold. Og Vestfold-kommunene ser fram til gjennomgangen av IS, som er varset i samband med kommunereformen. Under alle omstendigheter forutsetter gode, effektive kommunale tjenester en reell plass for lokalt folkestyre, for å tilpasse politikken til variasjoner i forutsetninger, omstendigheter og prioriteringer mellom kommuner, som følger av variasjoner i behov og kontekst. Lokaldemokratiet varetar på denne måten både en effektivitets- og en autonomiverdi. Fylkesmannen i Vestfold understøtter denne modellen ved å bidra til at de øvrige regionale statsetatene også vektlegger slike perspektiver. Internt er Fylkesmannsskolen et viktig og virksomt redskap for å inkludere nyansatte i den samme systemforståelsen. (En dags samling med nyansatte på tvers av alle avdelingene, gjerne 10-15 personer, for å introdusere dem til fylkesmannsrollen, og, ikke minst, embetets knutepunktfunksjon mellom sentral stat og lokal kommune)

Den gjensidige avhengigheten mellom stat og kommune når det kommer til god oppgaveløsning og måloppnåelse, er sterk. Mange poengterer at modellen forutsetter balanse mellom nivåene, ikke primært hierarki. og underordning. Balanse er viktig. Men Fylkesmannen mener det avgjørende for innbyggerne er at den faktiske integrasjonen og avhengigheten legges til grunn i praktisk politikk og forvaltning. Kommunene er avhengige av fornuftige og forutsigbare rammebetingelser fra statens side, der oppgaver og ressurser henger sammen, og der Stortingets forutsetninger om innbyggernes tilgang til likeverdige velferdstjenester, uavhengig av kommune, er et grunnleggende utgangspunkt. Staten er på sin side avhengig av at kommunene anerkjenner sin rolle som instrument for lokal tilpassing og realisering av nasjonale velferdsambisjoner, som den moderne kommunens viktigste institusjonelle kjennetegn. Fylkesmannen i Vestfold følger derfor opp forventningen om kommunerettet samordning gjennom regelmessige kommunesamtaler, der hensikten er å utvikle en felles virkelighetsforståelse, basert på innsikt i den andre partens utfordringer og beslutningshorisont, anerkjennelse av hverandres roller, og gode læringsløyper. På det grunnlaget kan vi bygge nødvendig tillit, åpenhet og realitetsorientering. Viktige elementer i samtalene er Kostradata, erfaringsmateriale fra klagesaksbehandling og tilsyn og kommunenes

erfaringer med og opplevelser av samhandlingen med Fylkesmannen og øvrige statsetater. I 2014 har kommunereformen vært hovedsaken i denne dialogen mellom Fylkesmannen og strategisk ledelse i hver enkelt Vestfold-kommune.

Det er viktig å stimulere til en politisk mobilisering for ønsket lokalsamfunnsutvikling, som nettopp det norske kommunesystemet åpner for, der nasjonal politikk i stor grad settes i verk gjennom kommunene. Via sine valgte representanter og andre kanaler er innbyggerne med på å transformere vedtak i nasjonalforsamlingen til lokal virkelighet og samfunnsbygging. At velferdsstaten får lokal forankring, tilpasning, tillit, legitimitet og et verdifullt tilskudd av lokalpolitisk skjønn, tilfører systemet merverdi. Fylkesmannen er seg bevisst disse sammenhengene i sin kommunikasjon både med kommunene, øvrig regional stat, næringsliv og innbyggere.

Samtidig bygger modellen på at den nasjonale politikken tar opp i seg de erfaringene som gjøres lokalt, og som registreres og formidles til nasjonalt nivå. Fylkesmannens rolle som observatør og systematisk rapportør om de lokale virkningene av politikken, anser vi å være en viktig del av embetsoppdraget. For at denne læringsløyfen skal fungere, er det avgjørende at både embetet og kommunene, får respons på sine innspill til sentralt nivå om virkningene av politikken som gjennomføres og ordningene som etableres. Fylkesmannen i Vestfold vil særlig framheve kommunikasjonen med Utdanningsdirektoratet som givende, i det vi opplever dette direktoratet som inkluderende i forhold til både regionalt nivå / embetet og praksisfeltet, dvs. kommunene som skoleiere og barnehagemyndighet og praksisfeltet i institusjonene.

For øvrig vises til kap. 2.1. Der har embetet beskrevet ordningen med "fredagsmøter", hvor embetsledelsen møter ordførere og rådmenn i fylkets kommuner siste fredag hver måned, til felles gjennomgang og drøfting av sentrale utfordringer. Dette er en samarbeidsarena med KS-V og fylkeskommunen, hvor også øvrige relevante (for dagens tema) statsetater inviteres. Dette er et svært viktig kontakt og samhandlingspunkt med kommunene for Fylkesmannen. Hovedtema våren 2013 var kommunereformen, med diverse innledere og perspektiver. Møtene i 2014 har bl. a. hatt følgende saker oppe, i tillegg til kommunereformen:

- Asylsøkere og mottakssituasjonen
- Barnevern
- Antikorrupsjonsarbeid og etisk forvaltning
- Klima
- Bekjempelse av kriminalitet i byggebransjen (kommunene er store byggherrer)
- Innovasjon i kommunene, herunder velferdsteknologi
- Samspillet mellom Høgskolen i Buskerud og Vestfold og kommunene
- Utfordringer i tjenesteområdene rus, psykiatri og kriminalitet
- Beredskap og krisehåndtering, og
- Statsbudsjettet, i oktober (kommuneproposisjonen i mai)

Dagsorden settes fortløpende opp på grunnlag av innspill både fra kommunene og Fylkesmannen. Faglige eller politiske innledninger, både fra nasjonale og lokale kunnskapsbærere, stimulerer til interessante og nyttige dialoger. Fylkesmannens lokale i Statens park i Tønsberg brukes som hovedarena, fordi det er lettest tilgjengelige for alle kommunene sett under ett, også på de møtene KS-V har ansvaret for. Denne regelmessige kontakten kan gjennomføres i Vestfold, pga vår tette struktur og korte avstander, og gir gode vilkår for å utvikle felles virkelighetsforståelser og tillit mellom forvaltningsnivåene. Denne effekten er bekreftet gjennom kommuneundersøkelsen

Fylkesmannen har samarbeidsavtale og utviklingskontrakt med fylkeskommunen, som nå er søkt konkretisert og ytterligere spisset og tydeliggjort. Samarbeidet er tett, såvel på areal og folkehelse, som på skole/oppvekst. Vi beklager fortsatt at fylkeskommunen ikke ville legge inn kulturminnevernet i forsøket med samordnet innsigelse. Det gjør nytten mindre for kommunene, enn den kunne vært. Men kommunene er tross dette svært fornøyd med forsøket, som står i kontrast til KS syn på ordningen, januar 2015. Fylkesmannen deltar i Verdiskaping Vestfold, som er fylkeskommunens partnerskapskonstruksjon og møter et par ganger i året i styret for KS-V, for å drøfte felles initiativ og utfordringer, fredagsmøtetemaer, osv. Kommunesamarbeidet som omfatter alle Vestfolds 14 kommuner, KIV, er organisatorisk knyttet til KS.

61.2 Modernisering i kommunene

Embetets arbeid med fornying bygger på to premisser: 1) skjønnsmidlene er en del av de samlede kommunale inntekter; derfor skal kommunene ha betydelig innflytelse på bruken. 2) kommunene er 'going concerns' med løpende tjenesteproduksjon, med større eller mindre innslag av utvikling og omstilling som del av daglig drift,

dels på egne initiativ, dels stimulert av departementale handlingsplaner og/eller KSprogrammer. Embetet søker å kople moderniseringsarbeidet til denne kontinuerlig pågående virksomhet. Kommunene klager ellers ofte over at statens ene hånd, ikke vet hva den andre gjør. Hovedsaken for embetet er kommunens ståsted og å linke prosjektskjønnet til den lokale problemforståelsen, beslutningshorisonten og opplevde situasjon; ofte supplert med informasjonsformidling og bidrag til å sette nye spørsmål, utfordringer og muligheter på dagsorden lokalt, fra embetets side, via "fredagsmøter", (se foran), osv.

Søknadene om fornyingsmidler fra kommunene gjelder noen ganger reell nyskapende prosjekter (innovasjon), andre ganger er det kommuner som ønsker å prøve å få til tjenesteforbedring etter mønster/inspirasjon fra andre, såkalt sekundærinnovasjon. Fylkesmannen er veldig opptatt av at kommunene sikrer/bereder grunnen for overgang fra utviklingsarbeid til drift.

I søknadsinvitasjonen til kommunene om 2014 midlene henviste vi til KRD's retningslinjer, på vanlig måte, samt krav til hva en søknad bør inneholde. Dernest omtalte vi kommunereformen og ev kommunestrukturprosjektsøknader særskilt, i tråd med departementets reviderte retningslinjer.

I 2014 kom det inn 30 prosjektsøknader, på til sammen ca. 11 mill. kr., mens 5 mill kr. var satt av til fordeling. Vi sikrer videreføring av allerede igangsatte prosjekter, forutsatt tilfredsstillende framdrift og rapportering. På dette punktet er retningslinjene, etter Vestfolds mening, for stramme. Tidsbegrensningen undervurderer kraftig betydningen av tid for å få til reell endring og nyskaping.

Søknadene gjennomgås i avdelingene først, før det lages en samlet innstilling til ledermøtet.

Fornyng, sett fra lokalt ståsted, er hovedsaken, men Fylkesmannen må også alltid tillegge kommunefordelingen en viss vekt. For, med mindre hele kommuneVestfold i hovedsak oppfatter prosjekttildelingene som legitime over tid, så vil ordningen bli utfordret, med krav om å la hele skjønnet fordeles ordinært.

Snaut 20 prosjekter fikk støtte i 2014. Av dette var ca. en fjerdedel relatert til kommunereformen og tilsvarende ca. en fjerdedel av samlet støttebeløp. Fylkesmannens erfaring er at kommunene var svært opptatt av prosesskostnadene her og nå (ikke minst politikerfrikjøp til pågående forhandlingsprosesser, og i noen grad mindre utredningsoppdrag, (mye mindre enn tilsvarende tidligere), eller kjøp av konsulenttjenester for å avhjelpe kapasitetsmangel hos rådmannen til å følge opp politiske bestillinger). Vår vurdering ble derfor at vi ikke ville risikere at skjøre prosesser stoppet opp pga. av manglende prosessstøtte i innledningsfasen, før en har garanti for sluttresultatet. Den sentrale engangsstøtten kommer jo først til utbetaling ved et ev positivt sammenslåingsvedtak. Noen av kommunene har også brukt prosjektskjønnsstøtte til å finansiere tidlige opnionsundersøkelser blant innbyggerne, for å avklare grunnlag for retningsorientering og valg av utredningspartnere. Kmd's støtte på kr. 100 000 kommer først til ev anvendelse / utbetaling atskillig lenger ute i løpet. Fylkesmannen ser at en del av disse tidlige innbyggerundersøkelsene har hatt helt avgjørende betydning for å utløse en videre oppfølging, hittil tydelig illustrert ved Stokke - SAS.

FM-V har fortsatt å vektlegge flerkommunale prosjekter. For 2014 vil vi trekke fram slutføringen av Ferdighetssenteret, i regi av utviklingssenteret for pleie og omsorg for alle Vestfold-kommunene, i Sandefjord. Det vil bety mye for kompetanseutviklingen hos de ansatte i eldreomsorgen i Vestfold i årene som kommer. Vi trekker også fram Sandefjord sitt engasjement for arbeid / utdanning for minoritetsspråklige. Kommunen fikk prosjektstøtte til å utvikle et ekstra påbyggingsår, på introduksjonsprogrammet, for å styrke språkferdigheter og gi arbeidstrening. Resultatene er lovende og meningen er at erfaringene skal tas i bruk av andre kommuner i fylket etter hvert.

Ellers vil vi trekke fram flere prosjekter rettet mot barn og unge, i Holmestrand og Nøtterøy (i samarbeid med Tjøme) om samhandling om riskoutsatte barn og ett i Stokke, om utvikling av bedre tilrettelegging og ev spesialundervisning i skolen. Dette er ledd i en langvarig satsing på barn og unge i Vestfold, ved bruk av prosjektskjønn. Overfor Svelvik har vi fortsatt å gi nødvendig omstillingsstøtte. Kommunen er i ferd med å få kontroll over økonomien og på vei mot en helt nødvendig samtidig utvikling av (styringen av) tjenestene.

Til sist vil vi trekke fram to velferdsteknologiprosjekter; Digitalt natttilsyn i Holmestrand og Brukerstyring av hso-tjenester via app for mobil og nettbrett. Følgende refereres fra rapporten:

Prosjektet Brukerstyring av kommunale helse- og omsorgstjenester via app for mobil og nettbrett har til hensikt å gi brukeren mulighet for å styre tjenestene de mottar på en helt ny måte. Ved å gi brukeren mer styring kan samtidig det kommunale hjelpeapparat bruke betraktelig mindre tid på administrasjon. Prosjektet har som hovedmål og: - Øke kvaliteten på tjenesten ved at bruker får mye større råderett over når hvilke tjenester skal leveres, - Øke ressursutnyttelsen for kommunen ved at tid til administrering og organisering kan

reduseres. Løsningen kan sees som en mellomting mellom tradisjonell organisering av kommunale helse og omsorgstjenester og brukerstyrt personlig assistent. Ved å ha en bestilling/avbestillingsfunksjon som bruker styrer selv er prinsippet at kommunal administrasjonstid kan reduseres markert. Tjenesten leveres på et tidspunkt som brukeren selv bestemmer, og endring av tidspunkt kan like enkelt administreres av bruker selv. Det ble høsten 2013 gjennomført et pilotprosjekt, som viste et tydelig mulighetsrom for å levere tjenester med større grad av treffsikkerhet og økt tilfredshet hos brukeren. Piloten ble gjennomført med mennesker med fysisk funksjonshemming. Det ble høsten 2014 startet opp et nytt prosjekt, hvor målet er å prøve ut løsningen i større omfang, med 15 personer med fysisk funksjonshemming, 15 personer med psykiske lidelser, samt 6 familier med kommunale avlastningsvedtak. Det er i tillegg til prosjektgruppen, oppnevnt 3 arbeidsgrupper som jobber opp mot hver sine brukergrupper i prosjektet. Vi gjennomførte i slutten av januar en to-dagers samling for alle prosjekt- og arbeidsgruppedeltakerne som i løpet av disse to dagene jobbet med handlingsplaner for videre fremdrift av prosjektet, gjennom LEAN-prosesser. På denne samlingen hadde vi i tillegg med oss personer med tilknytning til helt andre områder i kommunen, for å øke fokuset på brukerstyring i kommunal sammenheng og prøve å åpne opp for muligheter til å benytte en bestiller/avbestiller funksjon for å organisere og administrere kommunale tjenester på andre kommunale områder enn helse- og omsorg.

Prosjektet har blitt presentert i flere ulike fora, som Arendalskonferansen 2014, Ferdskonferansen 2014 og KS agenda sitt inspirasjonsseminar for velferdsteknologi. Her har vi fortalt om hva vi har gjort og hvilke resultater og tilbakemeldinger vi fikk fra både brukere av tjenestene og ansatte som sto for utførelsen av tjenestene på denne måten, samt tanker om hvordan vi tenker oss dette i fremtiden. Tilbakemeldinger fra personer som får høre om dette er blant annet; - Dette er ekte innovasjon, - Dette er et svar på innovasjonsspørsmålet: hva om brukers tid er viktigst? - Ikke hørt om lignende prosjekter, - Fyller et mellomrom i lovverket, - Genial idé, - Stor overføringsverdi for hele helse- og omsorg.

I tillegg er prosjektet blitt omtalt både i lokalavisen og Kommunal Rapport (okt 2014). Prosjektgruppen jobber i disse dager for å få ferdig anbudsdokumentet på den teknologiske løsningen, slik at vi i løpet av våren kan velge en aktuell leverandør og få utviklet den løsningen vi tror vil være mest hensiktsmessig til dette bruket. Det jobbes for å få til oppstart av gjennomføring og utprøving av løsningen i større omfang fra 1. aug 2015. Dette er senere enn vi tidligere håpet på, men prosessen med offentlig anskaffelse har tatt mer tid enn vi trodde på forhånd. Det er også viktig for oss at den løsningen vi lander ned på vil være den beste løsningen for vårt behov. I tillegg er det viktig at den har mulighet for å utvikles til andre og flere områder, og ikke minst være enkel for andre kommuner å ta i bruk. Det jobbes også i disse dager for å etablere samarbeid med en ekstern forskningsenhet som vi ønsker å engasjere til baseline-undersøkelser, samt midt og sluttevaluering av prosjektet.

Prosjekterfaringene spres og formidles i fagnettverk og lederfora, på "fredagsmøter" og andre KS-V-sammenhenger, osv.

61.3 Samordning av statlig tilsyn

I 2014 har Fylkesmannen i Vestfold fortsatt å forbedre kontakten med kommunene om tilsyn. Dette arbeidet bygger på embedets egen projektrapport " Slik kommunene ser det" (2010) og Fylkeslegens oppfølging i rapporten " Bedre tilsyn". Det er utviklet nye rutiner for sikre at kommunene tidlig blir involvert i planlegging av tilsyn. I etterkant av gjennomføres det evalueringsmøter med kommunene som har vært direkte involvert. I tillegg arrangerer vi erfarings-konferanser der også kommuner som ikke har hatt tilsyn kan delta for å lære. Dette systemet gir kommunene både mulighet til såvel å forberede seg bedre, og forbedre seg, før tilsyn, og for kollektiv læring i etterkant. Oppfølgingen av enkeltkommuner der tilsyn har avdekket betydelige utfordringer, for eksempel innen barnevern, er styrket med dialogmøter i etterkant. Oppvekst- og opplæringsavdelingen har satt i gang et utviklingsarbeid på sine tilsynsområder (prosjekt: "Et enda bedre tilsyn"). Det bygger på en tilnærming formulert slik av utdanningsdirektøren, i tilknytning til observasjonen av at kommuner i enkelte av tilsynene tydelig har uttalt at de ikke er enige i tilsynets konklusjon: *Istedenfor å tenke at det er kommunene som tar feil og vi har rett, bestemte vi oss for å stille spørsmålet: "Hva er det vi ikke har lykkes med når tilsynsobjektene ikke er enige i våre konklusjoner, eller på annen måte uttrykker frustrasjon eller misnøye med våre tilsyn?"* Det befriende med å ta utgangspunkt i egne svakheter, er at de kan vi gjøre noe med. Erfaringen fra Vestfold de siste 5 årene er følgelig at våre tilsyn og tilsynsformer er i kontinuerlig utvikling. Framover vil vi antakelig i sterkere grad hente brukererfaringer som informasjonsgrunnlag ved tilsyn. Dernest arbeider vi systematisk for en bedre samordning mellom Fylkesmannens tilsyn og den kommunale egenkontrollen, blant annet ved at embedet systematisk innhenter oversikt over planlagte forvaltningsrevisjoner for Vestfoldkommunene de nærmeste årene, og over gjennomførte revisjoner de foregående årene. Denne oversikten brukes i embedets planlegging av egne tilsyn. Vi er nøye med å be rådmennene orientere kontrollutvalgene om våre tilsynsrapporter og vi gjør KU

sekretariatene oppmerksom på dem. Kommunene orienteres om Fylkesmannens tilsynsplaner. De orienteres også om Fylkesmannens samordningsrolle og for kommuneloven kapittel 10 A. Kommunene blir også orientert om tilsynsoppdragene embetet får fra Helsetilsynet og Utdanningsdirektoratet, Miljødirektoratet og Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap, om Arbeidstilsynets tilsynsprogrammer for kommunene og aktuell informasjon fra Mattilsynet. På denne måten synliggjør vi Fylkesmannens plass i styrings- og tilsynssystemet, og kommunene får et felles bilde av det samlede, nokså komplekse, statlige systemet for tilsyn.

Et interessant trekk de senere år er at Vestfold kommunerevisjon tidvis etterspør opplysninger om embetets tilsyn i kommuner der revisjonen har fått i oppdrag fra kontrollutvalget å gjennomføre et forvaltningsrevisjonsprosjekt på et område der revisjonen antar at embetet nylig har vært ute. Tegn tyder på at samordningen begynner å gå begge veier.

Som kjent fra tidligere har KSVestfold uttrykt tilfredshet med Fylkesmannens tilsyn i fylket, særlig med tanke på den vekten som nå legges på læring og forbedring.

Det arbeides kontinuerlig med forbedring av tilsynsoppgavene, men det er fortsatt krevende å koordinere så godt som kommunene ønsker det. Vi har opplevd det utfordrende å harmonisere planleggingen med Arbeidstilsynet, i de årene de har stor aktivitet rettet mot kommunene. Dette kan ikke løses på lokalt eller regionalt nivå. Det er behov for sentral oppmerksomhet om hvor krevende det er å få tilstrekkelig regional og lokal koordineringseffekt, siden mangelen på sentral samordning mellom de ulike direktorater og tilsyn er så åpenbar. Dette handler imidlertid ikke bare om tid for tilsyn, men også om tematiske sammenhenger. Vi viser for eksempel til at Arbeidstilsynet i perioden 2013 - 2014 prioriterte tilsyn i helse- og omsorgssektoren. Sentrale problemstillinger har vært samhandlingsreformens konsekvenser for de ansatte, behovet for omstillinger, hvordan dette er håndtert osv. Her er det så nær sammenheng mellom HMSperspektiver og helse- og omsorgsfaglige utfordringer at Arbeidstilsynet og Helsetilsynet sentralt burde ha lagt til rette for en mulig felles tilnærming, eller i det minste ha en tydelig arbeidsdeling. Vi har tidligere vist at inn klima i offentlige bygg er et typisk område som bør legges til rette for god kontakt mellom embetene og Arbeidstilsynet, fordi fylkesmennene har så mye tilsyn med skoler og sykehjem. For at kommunene skal kunne oppleve to etater som er godt samkjørt, bør KMD fortsette å trykke på for bedre sentral samordning på slike felles områder. Her ligger det vel til rette for å fange mange tidstyver! Selv om om informasjonsflyt og kontaktrutiner blir godt tilrettelagt regionalt og lokalt, så vil mangel på sentral harmonisering av tilsynsplanprosesser fortsatt være til hinder for samordning.

I tillegg er det fortsatt mangel på samordning av språkbruk på tvers av tilsynsområder. For eksempel brukes "lovbrudd" brukt på skolesiden og "avvik" på helsesiden. Det er også litt ulike maler for oppsett av rapporter. Dette er en kilde til irritasjon og usikkerhet i kommunene. Det bør det være mulig å gjøre noe med dette på sentralt nivå. Mangelen på oversikt er ikke bare en plage for kommunene, men utsetter også Fylkesmennene for å tape kommunenes tillit, fordi det lett oppfattes at manglende harmonisering skyldes rot fra embetenes side, mens det i virkeligheten handler om mangel på sentrale fellesgrep. Dette handler også om tidstyver og forvaltningsregimer som virker unødige kompliserte, primært på grunn av språklige variasjoner.

Resultatområde 62 Kommuneøkonomi

Kommuneøkonomi – hovedgrep og vurderinger i 2014.

Vestfold hadde ved årsskiftet to kommuner i Robek-registeret - Svelvik og Tønsberg. Embetet opprettholder fortsatt sitt klare mål om å forebygge økonomisk ubalanse, heller enn å reparere i etterkant. Dette klare målet for 2014 blir videreført i 2015. Vår bekymring gjelder først og fremst Re kommune etter kommunestyrets behandling av budsjettet for 2015.

Fylkesmannens hovedpoeng til alle lokalpolitikere er å presisere behovet for langsiktig robust økonomistyring, balanse og formuesbevaring. Videre har vi vært svært tydelige med å presisere kommunens eget ansvar for kommunens økonomiske situasjon og sammenhengen mellom tidligere vedtak, dagens konkrete økonomiske situasjon og plikten til å finne bærekraftige løsninger for fremtiden.

Den økonomiske situasjonen for Vestfoldkommunene var også i 2014 preget av et vedvarende press på de kommunale tjenestene. Vi har tidligere redegjort for hvordan den økonomiske situasjonen de senere år har vært sterkt preget av jakten på ytterligere innsparinger, effektiviseringstiltak og mulige kutt i de kommunale tjenestene. Resultatene av dette tydelige fokuset har samlet sett vært en bedre balanse mellom driftsutgifter og driftsinntekter, selv om resultatene de seneste årene har variert betydelig. I 2014 kan den svake skatteinngangen spesielt ha trukket i negativ retning for fylket sett under ett og bidratt til svakere økonomiske resultater. Det er

ikke usannsynlig at den svake skatteinntekten fortsetter i 2015. Spesielt for kommunene som fra før ligger dårlig an økonomisk, blir dette krevende.

62.1 Kontroll og godkjenning etter økonomibestemmelsene i kommuneloven

1. Behandling av kommunale budsjettvedtak, jf. kommunelovens § 59 og 60. *Antall*

- a) Hvor mange budsjetter har fylkesmannen behandlet i 2014? 2
- b) Budsjettet ble opphevet på grunn av formelle feil. 0
- c) Budsjettet ble opphevet på grunn av budsjettets økonomiske innhold. 0
- d) Budsjettet ble opphevet av andre årsaker. 0

2. Godkjenning av **kommunale** låneopptak, jf. kommunelovens § 50. *Antall*.

- a) I hvor mange søknader om godkjenning av kommunale låneopptak har fylkesmannen truffet vedtak i 2014 (i tillegg til låneopptak i forbindelse med budsjettgodkjenning, jf punkt 1)? 3
- b) Hvor mange av disse låneopptakene godkjente fylkesmannen? 3
- c) Hvor mange av låneopptakene ble ikke godkjent av fylkesmannen? 0

3. Godkjenning av kommunale garantier, jf. kommunelovens § 51: 8

I tillegg har Fylkesmannen behandlet og godkjent tre saker om låneopptak i interkommunale selskaper.

62.2 Økonomiforvaltning - veiledning

Veilede og formidle kunnskap om regelverk på økonomi, rapportering og planlegging og føre tilsyn med at bestemmelsene etterleves

En av Fylkesmannens sentrale oppgaver er å formidle kunnskap om budsjett- og regnskapsbestemmelsene i lov og forskrift, herunder notater, høringsutkast og standarder for god kommunal regnskapsskikk. Dette er en oppgave som løses løpende. Særlig i de tilfeller der denne typen materiale ikke også sendes direkte til kommunene vil Fylkesmannen ha et særlig ansvar for informasjon og veiledning. I 2014 har det fortsatt vært behov for tolkning av det økonomiske regelverket.

Vi har også i 2014 drevet en aktiv rådgivning, både knyttet til den generelle økonomiske situasjonen i kommunene, og knyttet til særlige økonomiske utfordringer i enkelte kommuner. Dette gjelder spesielt for Robek-kommunene Svelvik og Tønsberg, men også for kommuner som pr i dag ikke er registrert, først og fremst Re kommune.

Mye av Fylkesmannens oppmerksomhet rettes mot de kommunene som er i registeret eller er på vei inn i registeret. Det er behov for en mer solid finansiell situasjon i flere av kommunene og en drift som er avpasset til inntektene, som grunnlag for både å komme ut av Robek-registeret og etablere en driftssituasjon med tilstrekkelig økonomisk kontroll og styring.

Følge opp Robekkommunene i Vestfold

Det har lenge vært Fylkesmannens uttalte mål at ingen Vestfold-kommuner skal være registrert i Robekregisteret.

Tønsberg kommune ble innmeldt i 2013 som følge av at kommunen vedtok at underskuddet fra 2011 ikke skulle dekkes inn før i 2014. Kommunen kvalifiserte da for Robek etter kommuneloven § 60 nr. 1 c. Etter at regnskapet for 2013 ble lagt fram, ble det klart at kommunen ikke ville klare å dekke inn underskuddet i 2014. Kommunen kvalifiserte da også for Robek etter § 60 nr. 1 d. Med mindre regnskapet for 2014 viser betydelig dårligere balanse enn økonomirapportene mot slutten av 2014 prognostiserte, og kommunen holder budsjettet i 2015, vil kommunen kunne meldes ut av Robek etter fremleggelse av regnskapet våren 2016.

I 2010 ble Svelvik kommune notert i registeret for andre gang. Kommunen har siden vært registrert i Robek. Fram til 2014 har kommunens økonomisk ubalanse forverret seg betydelig. Fylkesmannen aktiviteter har derfor i betydelig grad blitt dreid mot rådgivning og støtte til Svelvik kommune slik at retningen kan snus og økonomisk

balanse og kontroll på sikt kan gjenvinnes. I 2013 og ved inngangen til 2014 var oppfølgingen av kommunen spesielt tett, som redegjort for i fjorårets årsrapport.

Utover 2014 har embetet i større grad latt kommunen på egen hånd jobbe med nødvendige økonomiske grep. Fagavdelingene har bistått kommunen ved nødvendige omstillinger på ulike tjenesteområder.

Fylkesmannen har, utover veiledningen, dessverre ikke særlig virkningsfulle hjelpemidler, verken økonomiske eller juridiske, i arbeidet med Robek-kommunene.

Fordele skjønnsmidler til kommunene med utgangspunkt i retningslinjene for skjønnsfordelingen

Fylkesmannen har også i 2014 fordelt skjønnsmidlene etter to hovedprinsipper. For det første baserer Fylkesmannen mye av sine vurderinger på de retningslinjer som er gitt for tildelingen av skjønnsmidlene, jfm. KMDs rundskriv om dette. For det andre er det avgjørende for Fylkesmannens innstilling til fordeling av skjønnsmidlene i statsbudsjettet at kommunenes innmeldte problemstillinger og særlige behov hensyntas.

Videre er en del av skjønnsmidlene holdt tilbake og øremerket kommunale utviklingsprosjekter. Dette er gjort fordi vi regner nytteverdien av de begrensede skjønnsmidlene som størst når de benyttes målrettet til utviklingsarbeid i en eller flere kommuner. Denne vurderingen er hittil støttet av KS Vestfold, og vi har ikke mottatt signaler om endring på dette punktet.

Den samlede tildelingen av skjønnsmidler til Vestfold har heller ikke i 2014 vært tilstrekkelig til å korrigere verken påviste skjønnsmessige særforhold i fylkets kommuner, eller de betydelige tjenesteutfordringene som følger av Vestfold-kommunenes svært lave inntektsnivå og dokumenterte dårlige levekår. For 2015 ble rammen for inntektssvake kommuner i Sør-Norge tatt vekk og overført til innbyggertilskuddet. For fylket samlet innebærer dette et trekk på om lag 3,3 mill. kroner.

Fylkesmannen har ved flere anledninger kommentert Vestfold-kommunenes lave inntektsnivå og de betydelige utfordringene dette medfører for å kunne gi et grunnleggende og likeverdig tjenestetilbud. Dette ble også analysert i 2012 gjennom et prosjekt initiert av Vestfold fylkeskommune, "Statlige overføringer", der også Fylkesmannen har deltatt.

Begrunnelsen for at disse, rent skjønnsmessige forskjellene, skal være så dramatiske som ulikheten i tildeling av skjønnsmidler tyder på, er vanskelig for Fylkesmannen å forstå, også i 2014. Hvilke prinsipper som er lagt til grunn for fordelingen av skjønnsmidler mellom fylkene synes fortsatt uklart for Fylkesmannen. I rapporten "Statlige overføringer" fra Vista Analyse understrekes følgende:

"En nærmere gjennomgang av fordelingen av basisrammen viser at den har tilnærmet den samme fordeling som distriktstilskuddene [...]. Dette kan indikere at den politiske fordelingen av basistilskuddet i stor grad er basert på regional og distriktpolitiske hensyn. I følge retningslinjene for skjønnsfordelingen 2012 kan skjønnsfordelingen brukes til og løse både midlertidige og permanente problemer. Det står imidlertid ingenting om at bruken av basistilskuddet skal prioriteres til distriktkommuner. Fordelingen av basisrammen, som bestemmes politisk, synes derfor ikke å henge sammen med tilskuddets hensikt."

Rapporten kan leses her:

http://vistaanalyse.no/no/publications/details/statlige_overfringer_til_kommunene_i_vestfold

Oppfølging av Kostra-data, legge til rette for at kommunene bruker Kostra som styringsinformasjon i egen kommune og aktivt bruke Kostra-data i styringsdialogen med kommunene

Fylkesmannen har tidligere lagt til rette for intensiv opplæring i Kostra i kommunene. Kostra, som rapporteringssystem i kommunene, har nå kommet langt i den betydning at den kommunale kompetansen knyttet til utfylling av skjema og innsending av data fungerer godt.

Vi har i 2014 brukt tid og ressurser på å legge til rette for et verktøy i excel, basert på FMNTs benchmarkmodell, som skal gjøre det analyser basert på Kostra mer tilgjengelig. Det vil også gjøre det enklere å luke ut feil i tallgrunnlaget. Verktøyet ble dessverre ikke ferdigstilt til å kunne brukes til å luke ut feil før innrapporteringsfristen våren 2014. Vi håper å kunne gjøre verktøyet tilgjengelig for kommunene raskt.

Fylkesmannen bruker Kostra-data aktivt i styringsdialogen med kommunene. Som regel bruker vi Kostra-data sammen med fagstatistikk eller sammen med lokalt innhentet statistikk. Det er vår erfaring at en aktiv bruk av denne typen data øker den graden av legitimitet i vår styringsdialog. Både forventningsbrev, særlige analyser av enkeltkommuner og presentasjoner i kommunesamtaler o.l. bygges opp med utgangspunkt i denne typen data.

Fylkesmannens arbeid retter seg ellers særlig mot bruken av tilgjengelige Kostra-data i styringsdokumenter, beslutningsunderlag og ulike analyser internt i kommunene. Det er vanskelig å gi kommunene konkrete pålegg omkring dette, men vi oppmuntrer alltid kommunene til å sammenligne egen kommune med andre og viser i denne forbindelse ofte til kommuner som vi mener har fått dette til på en god måte.

Informere kommunene om statsbudsjettet og inntektssystemet og bistå departementet i innsamling av informasjon fra kommunene

Fylkesmannen organiserer orienteringsmøter knyttet til fremleggelsen av kommuneproposisjon i mai og statsbudsjett i oktober. Vi har også i 2014 oppfylt vårt mål om å presentere innholdet i kommuneproposisjonen og statsbudsjettet samme dag som disse dokumentene legges frem, eller senest med en dags opphold. I 2014 har vi hatt en todelt presentasjon, først en gjennomgang av hovedinnhold og konsekvenser for kommunene v/ økonomisjefer/rådmenn, deretter - to-tre dager senere - i samarbeid med KS, arrangerer vi et større møte for politisk og administrativ ledelse i kommunene, der presse, stortingsbenken, departement, KS og Fylkesmannen deltar. Det er en klar positiv tilbakemelding fra kommuner omdette informasjonsopplegget. Opplegget vil derfor også bli videreført i 2014.

En betingelse for å kunne gi denne servicen til kommunene er at KMD sørger for at tilstrekkelig grad av informasjon tilflyter Fylkesmennene noe i forkant av fremleggelsen av kommuneproposisjon og statsbudsjett. Vårt arbeid med kommunene vanskeliggjøres dersom dette ikke skjer. Dette taper kommunene på, Fylkesmannen gir dårligere service enn vi ønsker og regjeringens samlede styringsopplegg mot kommunene blir dårligere kommunisert. Vi er derfor glade for opplegget i forbindelse med framlegget av statsbudsjettet i oktober 2014.

Fylkesmannens samarbeid med andre for å øke kunnskap og bevissthet rundt økonomiske problemstillinger

Fylkesmannen i Vestfold deltar i en rekke sammenhenger der målet er å øke kunnskap og bevissthet omkring økonomiske og driftsmessige utfordringer i kommunene. Vi har nedenfor nevnt en del av de organene og sammenhengene dette skjer i.

- Regionalt økonomiforum, et samarbeid med KS. Deltagere fra Fylkesmennene i Telemark, Buskerud og Vestfold i tillegg til deltakere fra kommunene og fylkeskommunene i de tre fylkene. Forumet har flere møter årlig og tar opp aktuelle økonomiske problemstillinger. Forumet har også vært engasjert som referansegruppe for større utredningsarbeider i regi av KS.
- Fylkesmannen er representert og deltar aktivt i et økonomisjefsforum her i Vestfold. Her settes aktuelle økonomiske problemstillinger på dagsorden for kommunenes økonomisjefer. Vi har ikke hatt slike møter i 2014.
- Vi deltar også i den aktiviteten som arrangeres av Kemner- og kommunekassererforbundet her i Vestfold. Fylkesmannen står for det praktiske arrangementet av en del møter og treffer en sentral målgruppe for vår kommunikasjon om endringer og nyheter innenfor regnskap og lignende. Alle planlagte møter i 2014 ble dessverre avlyst.

Andre forhold

Fylkesmannen vil igjen peke på et viktig overordnet prinsipp som synes av stor betydning for kommunal finansiering og tjenesteyting. For det første er det slik at kommunenes kjerneoppgaver i sin natur er relativt faste og forutsigbare over tid. Oppgavenes omfang og nivå er i stor grad relatert til for eksempel folketall, befolkningsstruktur og rettighetslovgivning. Finansieringen bør derfor også følge dette mønsteret og være mest mulig knyttet til utviklingen i disse størrelsene, innenfor rammene av et inntektssystem som oppfattes som rettferdig.

Store svingninger i de kommunale inntektene fra år til år – uten sammenheng med tilsvarende endringer i de faktorene som er avgjørende for utgiftsnivået, er uheldig og kan skape en situasjon der forbruket og tjenesteproduksjonen ikke er optimal.

Betydelige økninger i inntektsnivået vil i slike situasjoner kunne føre til at det iverksettes driftstiltak som ikke har et bærekraftig økonomisk fundament over tid eller at det foretas investeringer som tilsvarende ikke har langsiktig finansiering og en begrunnelse i langsiktige tjenestebehov. Kraftige reduksjoner i inntektsnivået vil tilsvarende føre til kortsiktige innsparingstiltak som i stor grad rammer mottakerne av tjenestene. Først rammes mottakerne av de direkte følgene av kuttet, dårligere kvalitet eller et utilstrekkelig omfang av tjenesten. Over tid rammes brukerne også indirekte gjennom de negative virkningene denne typen korreksjoner har på den kommunale organisasjonen. Konsekvenser som redusert fagmiljø innenfor viktige yrkesgrupper og økt gjennomtrekk, vil gi

negative konsekvenser for brukerne over hele spekteret av kommunale tjenester. Basert på erfaringen her i Vestfold er derfor konklusjonen helt klar; for brukerne og for de kommunale organisasjonene er et jevnt og forutsigbart tjenestenivå klart å foretrekke, fremfor svingningene som kan forekomme.

Resultatområde 63 Kommunalrett, forvaltningsrett, kommuneinndeling og valg

63.1 Kommunalrett

Lovlighetskontroll

Embeter	Saker om lovlighetskontroll etter klage som det er truffet vedtak i			Lovlighetskontroll initiert av fylkesmannen			Vedr. habilitet	Vedr. lukking av møter
	Antall saker	Antall opprettholdt	Antall ulovelig	Antall saker	Antall opprettholdt	Antall ulovelig		
FMVE	3	3	0	0	0	0	2	2
Sum	3	3	0	0	0	0		

63.3 Kommuneinndeling

Rapporteringen tar utgangspunkt i kommunereformoppdraget slik det er formulert i brev av 24. juni 2014 fra departementet. Fylkesmannen i Vestfold startet arbeidet med kommunereformen allerede ved årsskiftet 2013/2014 etter samråd med KS-Vestfold. Begge parter forstod og leste regjeringserklæringen og samarbeidserklæringen fra høsten 2013 slik at initiativ til en nasjonal kommunereform var på vei. At Fylkesmannen ville få en rolle ble også tydelig gjennom tildelingsbrev og embetsoppdrag for 2014, selv om konkretiseringen først skjedde i oppdragsbrevet. Nedenfor orienterer vi først om hvordan Fylkesmannen har bygd opp budskapet om kommunereformen til kommuner og innbyggere. Deretter orienterer vi om Stokka-Andebu-Sandefjord-prosessen. Til slutt gir vi en oppsummering av situasjonen i Vestfold.

Utgangspunktet i Vestfold

- Flere kommuner er små og sårbare
- Grensene hemmer folks hverdagsliv og gir mye administrasjon
- Grensen som deler Tønsberg tettsted i to er uheldig for planlegging, utbygging, arealforvaltning og infrastruktur
- Mange har stemmerett bare i kommunen hvor man sover og steller hagen, og ikke der man jobber og virker
- Interkommunale samarbeid tømmer kommunestyret for makt
- Flere steder vil det være aktuelt med grensereguleringer
- Det finnes ikke bare én god løsning for Vestfold som kan oppfylle Stortingets intensjoner

Dette har Fylkesmannen gjort, sammen med KS-V

- Reformen var tema på alle fellessamlinger med ordførere og rådmenn våren 2014 (KS' strategisamling og felles «fredagsmøter»)
- Fylkesmannen hadde samtaler med alle kommuner i perioden mars–mai 2014 om reformen
- Høsten og vinteren 2014 har vært preget av mange møter på ettermiddag og kveld (nær 50 til sammen); politiske møter og folkemøter, møter i lag og foreninger. Fylkesmannen er ofte bedt om å innlede om reformen og dens bakgrunn, mål og motiver. Fylkesmannen personlig har holdt de fleste, men også prosessveilederen i 2014 - fagdirektør Petter Lodden - har holdt mange innledninger og deltatt i debatter. Fylkesmannen leder også to styringsgrupper (TNT og Lardal-Larvik)
- De aktuelle alternativene har vokst frem nedenfra, dels før reformen var formelt vedtatt i Stortinget. Dette er likevel ingen garanti for at prosessene fører frem til resultat. Alle fyller kriteriene for en god kommune, slik de ser ut nå
- Internt har embetet vært opptatt av å forberede fagavdelingene på at de vil få en tettere kobling til arbeidet etter lokale vedtak, når nye kommuner skal modelleres
- Eksternt har fylkesmannen hatt et titalls avisinnlegg og artikler om reformen, dels som informasjon, dels

som svar på spørsmål eller direkte utfordringer om Fylkesmannens rolle, faglige argumentasjon osv.

Fylkesmannens budskap til kommuner og innbyggere

I korte trekk har Fylkesmannen i Vestfold på vegne av regjeringen, og med utgangspunkt i kommuneopposisjonen med innstilling, formidlet dette budskapet til kommunene og innbyggerne:

Dagens oppgaver har løpt fra kommunestrukturen

- Kommunereformens kjerne er å få kommuner som kan levere gode tjenester til sine innbyggere
- Kommunereformen er en velferdsreform
- Mange reformer de siste 50 årene har tilført primærkommunene mange nye oppgaver. I disse dager er samhandlingsreformen den store utfordringen. Mange kommuner er for små til å kunne løse oppgavene tilfredsstillende på egen hånd
- Kommunereformen er en grunnleggende demokratireform. Sterkere kommuner redusere behovet for statlig tilsyn og kontroll, som ofte dimensjoneres ut fra de små kommunenes sårbarhet
- Mer robuste kommuner vil få mindre overstyring på areal og plan. Det gir et sterkere og mer meningsfylt lokaldemokrati
- Jo flere oppgaver som legges til kommunene, jo viktigere blir lokaldemokratiet - og dermed vervet som lokalpolitiker og rollen som borger (med stemmerett)
- I dag er mange oppgaver outsourcet til andre kommuner eller private firmaer. Det svekker de politiske styringsmulighetene til kommunestyret og rådmannens muligheter for faglig og økonomiske kontroll

Demokrati og forankring

- Reformen kommer ikke brått på. Regjeringen Brundtland satte ned Christiansen-komiteen i april 1989 (kommune og fylkesinndelingen i et Norge i forandring, NOU 1992:15). Den avfødte ingen reform, da Stortinget midt på 90-tallet vedtok frivillighetslinjen. Så kom debattopplegget «Fremtidens kommuner» i regi av KS i 2004, finansiert av Kommunaldepartementet, med kommunestyrevedtak våren 2005. Alle kommunestyrevedtak endte med å bekrefte tingenes tilstand. I 2010 sa 75 % av deltakerne på 12-konferansen i Vestfold (ordførere og formannskapsmedlemmer, rådmenn og ledergruppe, hovedtillitsvalgte) at de var for endringer i kommunestrukturen. Like etter årtusenskiftet slo Våle og Ramnes seg sammen til Re. Vestfold har levd med pågående kommunestrukturdøftinger lenge
- I Vestfold har flere kommunestyre jobbet mye med strukturspørsmål i hele inneværende periode, så vel som de foregående
- I mange tilfeller kan opinionsundersøkelser være vel så gode folkeavstemninger, for å sikre representativitet, mellom lokalsamfunn innad i kommunen, og mellom aldersgrupper

Råd til prosessen

- Engasjér bredt; politikere/innbyggere/ansatte. Det handler om trygghet, om sterkere fagmiljøer. Omstilling er krevende. Ie grundig - hold tempo - de ansatte bør ikke leve i usikkerhet for lenge
- Ikke bare ha blikk på "hva vi har", men også på "hva vi får"
- Lokalt lederskap er nødvendig
- Utréd tilstrekkelig, men ikke alt i detalj. Det handler om politiske veivalg og om retningsvalg. Det er flere måter å svare på kriteriene for en god kommunestruktur.
- Vær varsom med å kappe naboens land; respektér kommunestyrenes prosesser
- Folkemøtene viser oppslutning og oppmerksomhet omkring tjenester, ikke på rådhusets beliggenhet. Folkemøter, før, under og etter utredninger, sonderinger og forhandlinger
- Alle kommuner har et utredningsansvar. Kommunene bør ta regien selv

Rettsikkerhet avhenger av robuste fagmiljøer

- Kommunene må være sterke nok til å sikre kvalitet, rettsikkerhet og likeverd. Kjerneoppgavene bør i hovedsak løses ved egne krefter. Interkommunalt samarbeidet tømmer kommunestyret for innflytelse og ansvar. De små kommunene er allerede så avhengige av interkommunalt samarbeid på spesialiserte tjenester at det truer tjenestekvaliteten, innbyggernes rettsikkerhet og den ansvarsutkrevingen som burde være en demokratisk selvfølge
- Rådmannen og administrasjonen taper styringsmulighetene, økonomisk og faglig
- I Vestfold taper små-kommunene kampen om arbeidskraften. De store kjøper den
- Mange småkommuner har for stor nærhet mellom innbyggere og folkevalgte, mellom innbyggere og administrasjon

God og effektiv kommunestruktur - hva er de relevante spørsmålene i Vestfold?

- Kan oppfylles på mange måter – det fins ikke bare én god løsning for Vestfold som kan oppfylle Stortingets intensjoner
- Innbyggernes beste skal stå i sentrum, ikke hvor rådhuset ligger: Hvor ligger nærmeste skole? Kan jeg levere i barnehagen på veien til jobben? Kommer mor på det nærmeste sykehjemmet? Dette er struktur-relevante spørsmål i folks hverdagsliv
- Om kommunene fortsetter som i dag, øker sjansene for at langsiktige miljøsaker kan bli taperen.
- 14 kommuner og en fylkeskommune i Vestfold kan tyde på at fylket er overadministrert

Identitet

- En kommune kan være både et sted og en organisasjon. Et sted er ikke mer eller mindre demokratisk. Et sted produserer ikke tjenester, driver ikke arealforvaltning, gir eller avslår byggetillatelser, vedtar ikke budsjetter. Det gjør en kommune, dvs. en organisasjon. Og folk er fra Åsgårdstrand og Stavern og Kodal, selv om de er innbyggere i hhv. Horten, Larvik og Andebu kommuner.

Hva har Stokke-Andebu-Sandefjord (SAS) lært oss?

- Kommunesammenslåing er et politisk spørsmål, og hviler ikke først og fremst på faglig/administrative utredninger
- SAS-kommunene har lagt hovedvekt på å få felles politisk forståelse av nåsituasjonen og utfordringer fremover, og dernest en omforent politisk plattform for en eventuell sammenslåing. Forankring og enighet på tvers av politiske partier og kommunegrenser har vært viktig
- Prosessen har vært preget av åpenhet, likeverdighet, raushet og dyp gjensidig respekt for de tre kommunenes ulike utgangspunkter. Det har vært en konsensusbyggende politisk prosess gjennom forhandlingsutvalget, bestående av ordfører, varaordfører og leder for det største opposisjonspartiet i hver av de tre kommunene. Disse politikerne har styrt og drevet frem arbeidet med den utredningen som ble underskrevet enstemmig 19. desember 2014. Utvalgets møter har vært åpne og tillitsvalgte har fulgt arbeidet. Gruppelederne som ikke har hatt plass i forhandlingsutvalget har vært involvert mellom møtene. Det har også vært to seminarer underveis, med bred deltagelse
- Innbyggerinvolvering er viktig. Prosessen har vært god. Opinionsundersøkelsene like før endelige vedtak viste sterkere oppslutning enn de som ga forankring for retningsvalget til hhv. Stokke og Andebu, på samme måte som oppslutningen i kommunestyrene var sterkere
- Det har vært fremdrift, tempo og momentum fra mai 2014 til årsskiftet

Status pr. februar 2015

Det er p.t. betydelig usikkerhet i flere av grupperingene, og gjeldende formelle kommunestyrevedtak gir ikke nødvendigvis noen god pekepinn på reell status i prosessene.

- Sandefjord, Stokke, Andebu: Vedtak om sammenslåing fattet i kommunestyrene 2.-5. februar. Søknad sendt 6. februar.
- Tønsberg, Nøtterøy, Tjøme: Frem til nylig pågikk det utredninger langs to løp; Tjøme/Nøtterøy (TN) og Tjøme/Nøtterøy/Tønsberg (TNT). P.t. ser det ut til at TNT-løpet skrinlegges i denne omgang fra Nøtterøys side, mens TN ser ut til å bli videreført. Mye avhenger av hva Tjøme velger. Tjøme vil antagelig ha folkeavstemning på valgdagen. Dersom det blir ja til sammenslåing, forventer vi søknad i 2015. Hva resultatet av folkeavstemningen blir er imidlertid usikkert. Tjøme kommunestyre synes p.t. delt i flere grupperinger; de som fortsatt ønsker TNT, de som vil gå for Tjøme/Nøtterøy, og de som vil videreføre Tjøme som egen kommune.
- Larvik og Lardal: Lardal: Kommunestyret har fattet vedtak om å utrede sammenslåing med Larvik. Det er gjennomført spørreundersøkelse i februar. Et flertall vil at Lardal skal bestå som egen kommune. Utredning legges frem i mai/juni. Endelig vedtak i Lardal forventes rett etter kommunevalget i 2015, men flertallet i sittende kommunestyre har antydning et eventuelt intensjonsvedtak/råd før valget.
- Larvik: Forventet vedtakstidspunkt ikke kjent, men antagelig harmonisert med Lardal.
- Horten: Ikke i prosess med noen andre kommuner, men holder på med intern utredning om saken. Utredningen skal legges frem for kommunestyret i denne perioden. Kommunestyret har under behandling av spørsmålet hittil vært delt; 20 har ønsket en mer proaktiv tilnærming overfor nabokommunene, mens 21 har ønsket å videreføre Horten som egen kommune. Horten har fått en henvendelse fra Tønsbergs ordfører. Også Re har

antydning mulighet for en samtale med Horten, i det minste om grensejusteringer

- Svelvik:
Vedtatt fattet om retningsvalg Drammen. Utreder kun sammenslåing med Drammen. Tar sikte på søknad i 2015. Sikter mot sammenslåing fra 1/1/2018.
- Re:
Evt. sammenslåing med Holmestrand og Hof er hovedsporet, men vedtak om også å holde døren åpen også for andre. Dersom det kommer en formell henvendelse fra Tønsberg, må den behandles i kommunestyret. Dersom Sande skulle ønske å slå seg sammen med Re/Holmestrand/Hof, må Re kommunestyre ta stilling til dette. Re skal ha folkeavstemning.
- Sande:
Spørreundersøkelse skal gjennomføres i februar. Retningsvalg (Drammen eller Hof/Holmestrand/Re) forventes i mars. Forhandlingsresultat vil bli lagt frem for innbyggerne etter valget. Ønsker å sende evt. søknad i 2015
- Hof:
Hof/Holmestrand/Re + Sande er hovedsporet. Usikkert når evt. vedtak om sammenslåing skal fattes, men prosessen skal gjøre det mulig å sende søknad i 2015. Spørsmålet om folkeavstemning er ikke avgjort
- Holmestrand:
Hof/Holmestrand/Re + Sande er hovedsporet. Usikkert når evt. vedtak om sammenslåing skal fattes, men prosessen skal gjøre det mulig å sende søknad i 2015. Spørsmålet om folkeavstemning er ikke avgjort.

63.4 Valg

Ingen særskilte veiledning om valg i 2014.

63.5 Forvaltningslovens og offentleglovas anvendelse i kommunesektoren

Har behandlet 6 saker. Av disse er 2 omgjort.

Resultatområde 66 Planlegging, bolig- og bygningsrett

Fylkesmannen er bekymret for kompetansenivået i kommunene. Dette både med hensyn til kjennskap til generell forvaltningsrett som plan- og bygningsrett. Dette skyldes primært nåværende kommunestruktur med for små enheter samt at det private næringsliv rekrutterer de beste medarbeiderne. Dette er et rettssikkerhetsproblem som må tas alvorlig. I tillegg fører dette til lang sakbehandlingstid som følge av at Fylkesmannen opphever ca. 30 % av sakene.

66.1 Byggesaker

Har behandlet 215 klagesaker på byggesaksområdet og 25 klagesaker på reguleringsplaner.

66.2 Saker om ekspropriasjon

Har fattet 3 vedtak om ekspropriasjon.

66.3 Klage etter eierseksjonsloven og lov om kommunal forkjøpsrett til leiegårder

Embeter	Antall klager	Tatt til følge	Ikke tatt til følge	lovbestemmelser er vurdert under klagebehandlingen
FMVE	0	0	0	
Sum	0	0		

66.5 Planlegging og geodata

66.5.1 Planlegging

Det har vært et høyt aktivitetsnivå i planleggingen i fylket i 2014, både hva gjelder kommuneplaner og reguleringsplaner. Fylkesmannen har avgitt uttalelser til 110 varsler om regulering, 80 reguleringsplaner til offentlig ettersyn, 5 kommuneplaner (arealdelen) og én kommunedelplan. Det ble fremmet innsigelser til 6 reguleringsplaner (dvs. 8 pst. av planene), 4 kommuneplaner og 1 kommunedelplan. I samtlige innsigelsessaker er det foretatt en konkret vurdering av nasjonale interesser versus lokalt selvstyre.

I 2014 har vi avgitt uttalelse til 260 dispensasjonssaker. I strandsonen ble 17 dispensasjonsvedtak påklaget av oss (dvs. 7 pst. av sakene), mot 7 i 2013. Av de 17 påklagede vedtakene omhandlet 10 etterfylning av sand på strender i Tjøme kommune, behandlet i ett og samme planutvalgsmøte. Det ble varselet påklaging i 47 saker, samme antall som året før.

Fylkesmannen har bistått fylkeskommunen aktivt i arbeidet med en ny regional plan for kystsonen. Fylkesmannen har brukt mye ressurser på å bistå kommunene i arbeidet med å fastlegge i kommuneplanene byggegrenser med bestemmelser i byggeområder i 100-metersbeltet langs sjøen.

Nettstedet Planportal.no er utvidet med veiledning også for tiltakshavere («plan trinn for trinn»).

Samordning av statlige innsigelser, som var et forslag fra Fylkesmannen i Vestfold i 2012, har gitt færre innsigelser enn vi ville forventet uten samordningen av innsigelser, bedre forankrede innsigelser og kalibrering av innslagspunktet for når en nasjonal interesse skal sette til side lokalpolitiske ønsker.

Etter initiativ og finansiering fra Fylkesmannen ble det i 2014 lagt frem en mulighetsstudie som viser hvordan store parkeringsplasser i Tønsberg kan bebygges, som et innspill til byplanen for Tønsberg. Disse arealene kan i dag vanskelig bebygges fordi kulturminneinteressene begrenser både byggehøyder og graving i grunnen. For å spare viktige natur-, friluftslivs- og landbruksområder er fortetting i sentrumsområdene viktig.

- 66.5SO5 i samarbeid med Statens kartverk bidra til at kommunene følger opp bestemmelsen i plan- og bygningsloven § 2-1 om kart og stedfestet informasjon, som innebærer oppfølging av krav til det offentlige kartgrunnlaget (DOK)

Kommunenes kapasitet og evne til å arbeide med ajourhold av AR5 er varierende. Kostnadsdelingsnormen for FDV-avtaler i Geovekst ble endret i 2014, slik at kommuner som ikke driver kontinuerlig ajourhold av AR5, vil få mindre betalt over FDV-avtalen. Dette vil Fylkesmannen bruke aktivt som et argument for at kommunene skal prioritere arbeidet med ajourhold av AR5.

- 66.5SO6 bidra i samarbeid med kartkontorene for å få ned restansene i delingssaker i kommunene, jfr. ny matrikkellov som ble iverksatt fra januar 2010.

Restansene hos kommunene i Vestfold er relativt bra med unntak av to, kartverket betegner det ikke som dramatisk og mener det bør kunne løses relativt greit.

Resultatområde 68 Samepolitiske hensyn

Det er intet å rapportere på dette området i Vestfold.

Resultatområde 69 Partistøtte

Stort sett alle sakene er behandlet av Fylkesmannen i Sogn og Fjordane p.v.a. av oss. Vi har godkjent 9 saker i desember.

Ressursrapportering

Resultatområde	Kapittel 0525	Fagdep.
Ressursbruk knyttet til adm/felles oppg./drift	kr 22 751 023,17	kr 50 000,00
Embetsspesifikke landsdekkende oppgaver (f.eks. FRI og trippelnett)	kr 0,00	kr 0,00
62 Kommuneøkonomi	kr 141 453,87	kr 300 000,00
66 Planlegging, bolig- og bygningsrett	kr 5 046 386,67	kr 0,00
Andre oppgaver under KMD	kr 1 029 293,35	kr 800 000,00
Sum:	kr 28 968 157,00	kr 1 150 000,00

Arbeids- og sosialdepartementet

Resultatområde 73 Sosiale tjenester

73.1 Lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen

Behandling av rettighetsklager er rapportert til Statens helsetilsyn gjennom NESTOR (jf. rapporteringskrav i embetsoppdraget).

Vi behandlet 189 rettighetsklager der 188 saker hadde en saksbehandlingstid på mindre enn 1 måned og en på mindre enn 2 måneder.

Andelen klager som vi endret eller opphevet for ny behandling var 24%.

Se for øvrig pkt. 73.2, 74.1, 74.2 og 74.9.

73.2 Sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen – formidlingstiltak og kompetanseutvikling

- **Opplæring i ny Veileder til sosialtjenesteloven § 17 – Opplysning, råd og veiledning**

Etter ferdigstilling av ny veileder «Hvordan fatte vedtak på tjenesten opplysning, råd og veiledning?» fra Arbeids- og velferdsdirektoratet, rettet vi en henvendelse til alle NAV-kontorene med tilbud om opplæring ved det enkelte kontor. Det var en forutsetning at kontorene sjøl foreslo tidspunkt og målgruppe for opplæringen. På grunnlag av tilbakemeldingene har vi høsten 2014 gitt opplæring til 12 NAV-kontorer. To kontorer har utsatt opplæringen til januar 2015. Deltakelsen har variert ut fra lokale forhold, i første rekke ut fra størrelse og lokal organisering. Ved små kontorer har de fleste medarbeidere deltatt i opplæringen, mens det ved større kontor har vært gitt opplæring til en nærmere definert gruppe eller avdeling som har ansvar for å yte tjenesten.

To medarbeidere hos Fylkesmannen har medvirket i opplæringen ved hvert kontor.

Vi vurderer at arbeidsformen og den lokale tilpasningen har vært viktig for å oppnå størst mulig dialog og drøfting av spørsmålsstillinger med berørte medarbeidere.

- **Annen formidling og kompetanseutvikling i NAV-kontorene**

Med tanke på økt koordinering av innsatsen for å heve kompetansen i NAV-kontorene, har vi i samarbeid med

NAV Vestfold etablert et felles kompetanseteam for å planlegge og samordne opplæringen lokalt. Ved siden av deltakere fra NAV Vestfold og Fylkesmannen, deltar representant fra NAV-kontorene som arbeider med kompetanseutvikling i eget kontor.

Vi har utarbeidet en felles kompetanseplan for 2014 og en aktivitetskalender som viser all opplæring i løpet av året.

For å gjennomføre kompetanseplanen har vi i fellesskap engasjert fem kompetanseveiledere i 40 % stilling som skal stå for opplæringen både på det statlige og kommunale tjenestefeltet. NAV finansierer tre av stillingene, mens Fylkesmannen har finansiert to stillinger med særskilt kompetanse og ansvar for opplæring om de sosiale tjenestene. Vi har lagt vekt på at kompetanseveilederne i første rekke skal gjennomføre planlagt opplæring og kurs. Ved siden av samarbeid om to dagers «Introduksjonskurs» for nyansatte i NAV har det vært gitt grunnkurs i sosialtjenesteloven og særskilt opplæring i spesifikke tema som økonomisk stønad, vilkår osv. Kursene er holdt flere ganger. Utover planlagte kurs har det vært gitt noe opplæring på NAV-kontor etter ønske. Slike ad-hoc-tiltak er imidlertid redusert ut fra hensynet til at kompetanseutviklingen så langt som mulig bør være planlagt og systematisk, noe vi ser som et lederansvar i NAV-kontorene.

Erfaringene med ordningen er overveiende gode, idet den har bidratt til større grad av integrering av opplæring på de ulike tjenestefeltene. Etter utskifting av enkelte kompetanseveiledere ved utgangen av året på grunn av flytting, overgang til andre stillinger mv, har vi erfart større vansker med å rekruttere nye veiledere med tilstrekkelig kompetanse på sosialtjenestefeltet. Ved oppstart ble det besluttet å gjennomføre ordningen i to år. Den videreføres derfor i 2015 før endelig evaluering.

All annen opplæring i regi av Fylkesmannen, blant annet på rus- og psykisk helse-feltet, har vært koordinert med NAV Vestfold. Samarbeidet innebærer orientering om innhold, omfang og målgrupper, tidlig informasjon til NAV-lederne og egnede tidspunkt for å unngå konflikt med NAVs øvrige satsinger og arrangementer.

Samarbeidet med NAV Vestfold er ellers videreført i Samarbeidsforum NAV der KS også deltar. Det har vært to møter i løpet av året.

- **Råd, veiledning og annen formidling til kommunene/NAV-kontorene.**

Gjennom løpende kontakt med NAV-kontorene har vi gitt råd og veiledning i lov om sosiale tjenester. Spørsmålene har blant annet vært knyttet til lovforståelse, prinsipielle avklaringer og håndtering av vanskelige enkeltsaker. Henvendelsene skjer både pr. telefon og e-post, og vi har i løpet av året prioritert å være tilgjengelig for slik veiledning og dialog med kontorene.

Som ledd i forberedelse til tilsyn ble alle kommuner og spesialisthelsetjenesten invitert til tilsynskonferanse i mars 2014. Ved siden av å presentere planlagte tilsyn for NAV-ledere, virksomhetsledere mv. gjennomgikk vi kort erfaringer fra tilsyn foregående år. Erfaringskonferanse om kvalifiseringsprogram er særskilt omtalt under pkt. 73.3.

Gjennom skriftlig og muntlig formidling, blant annet på NAV-ledermøter, har vi bidratt til at kompetansetilbud på området rus og psykisk helse, boligsosialt arbeid, økonomisk rådgivning og barnefattigdom er gjort kjent og tilgjengelig for ansatte i NAV. Annen informasjon om nasjonale satsinger og prioriteringer, øremerkede tilskudd, faglige konferanser, opplæringstilbud og tiltaksutvikling er gitt på ulike møte- og samarbeidsarenaer som Samarbeidsforum NAV, Forum for rus og psykisk helse i Vestfold og møter med ledelsen i enkeltkommuner.

- **Levekårsutvikling i kommunene**

Vi følger med på og benytter Folkehelseinstituttets folkehelseprofiler for å vurdere levekårsutvikling i den enkelte kommune. På grunnlag av disse vurderes behovet for særskilte tiltak, øremerkede tilskudd og andre særlige satsningsområder. Flere kommuner i Vestfold har over tid hatt betydelige levekårsutfordringer. Vi deltar i arbeidet med kommunale og regionale planprosesser, og enkelte risikoområder tas opp som tema i kommunesamtaler som gjennomføres av ledelsen i embetet.

Vurdering av kvalitetsforbedringer i de sosiale tjenestene i NAV

Fylkesmannen finner det vanskelig å vurdere hvilken effekt egen innsats har hatt når det gjelder kvalitetsforbedring av de sosiale tjenestene. Vårt generelle inntrykk er at utviklingen i NAV-kontorene i første rekke preges av statlig styringslinje, både når det gjelder oppgaver, prioriteringer, aktivitetsmål osv, mens de sosiale tjenestene ikke vies samme oppmerksomhet. Vi har erfart at standardiseringen som preger det statlige tjenestefeltet, og mangelfull kompetanse om de sosiale tjenestene, fører til at individuelle vurderinger av

hjelpebehov ikke ivaretas godt nok. I kjølvannet av omfattende opplæring om sosialtjenesteloven har vi gjennomført tilsyn med kvalifiseringsprogram, økonomisk stønad og økonomisk rådgivning i 2013 og 2014. Funnene fra både planlagte og hendelsesbaserte tilsyn, og gjentatte erfaringer fra klagesaker i enkelte kommuner, har vist mangler og/eller brudd på regelverk på områder der det er gitt omfattende opplæring. Det er derfor nærliggende å konkludere med at innsatsen ikke har hatt tilstrekkelig ønsket effekt for kvalitetsforbedring av tjenestene. Ved siden av grunnleggende spørsmål om rekruttering av kompetente medarbeidere, understreker dette betydningen av at kommunenes ledelse følger med på utviklingen av de sosiale tjenestene for å sikre at tjenestene er forsvarlige, og at regelverket etterleves.

- **Samordning av tilskuddsforvaltning**

Vi har orientert skriftlig og muntlig om tilskuddsordningene ved informasjon på vår hjemmeside, orientering på møter med NAV-ledere og e-poster til berørte kommuner som allerede mottar tilskudd. Dette gjelder tilskudd med delvis overlappende målgrupper, som styrking av tilbudet for personer med boligsosialt arbeid og reduksjon av barnefattigdom. Internt i kontoret samarbeider vi både om slik formidling og om søknadsbehandlingen for å sikre best mulig samordning. Kommunene er godt kjent med tilskuddsordningene. Flere av dem har mottatt tilskudd i flere år slik at tilskuddsperioden nå er avsluttet, mens nye er oppfordret til å søke.

73.3 Kvalifiseringsprogrammet

Kompetansehevende tiltak: FM gjennomførte en erfaringskonferanse i desember 2014 i etterkant av gjennomførte KVP-tilsyn i 2013 og 2014. Konferansen ble arrangert i samarbeid med NAV fylke. På konferansen ble erfaringer og resultater fra tilsyn presentert og fokus var rettet mot kompetanse, kapasitet og oppfølgingsarbeidet.

FM samarbeider med NAV fylke om felles kompetanseplan og drift av kompetanseveiledere som jevnlig gir opplæring til NAV-ansatte – herunder på KVP-området.

FM planlegger å opprette faglig nettverk på KVP-området i 2015 etter ønske fra NAV-kontorene.

Klagesaker: FM har behandlet 1 klagesak som gjelder KVP i 2014.

Planlagt tilsyn: FM har gjennomført tilsyn på KVP området i 2 kommuner i 2014 etter systemrevisjonsmetode.

Rapportering: I tråd med embetsoppdraget har FM i 2014 rapportert om KVP arbeidet i Vestfold til Arbeids- og velferdsdirektoratet. Fra 2014 rapporteres det en gang pr. år, mot hvert tertial tidligere.

Råd/veiledning: FM mottar i liten grad henvendelser fra NAV kontorene om støtte/veiledning i KVP arbeidet. I forbindelse med gjennomførte tilsyn har vi gitt råd og veiledning til veiledere og ledere ved NAV-kontor.

Samhandlingsarena NAV: KVP er fast tema i Samarbeidsforum NAV (NAV Vestfold, FM, KS, Rådmannsutvalget).

73.4 Økonomisk rådgivning

Det er gjennomført et 2-dags grunnkurs for ansatte på NAV-kontor i mars 2013 med ca. 30 deltakere.

I samarbeid med fylkesmannsembetene i Buskerud og Telemark er det er arrangert et 2-dagers videregående kurs. Fra Vestfold deltok 8 ansatte fra NAV-kontor som jobber som økonomiske rådgivere. Regionkontaktene hos Fylkesmannen i Oslo og Akershus stod for det faglige innholdet. Deltakerne på disse samlingen har gitt svært gode tilbakemeldinger på innholdet i samlingene.

I tillegg er det arrangert en 2-dagers fagsamling for økonomiske rådgivere i samarbeid med Fylkesmannen i Telemark. Fra Vestfold deltok 20 ansatte fra NAV-kontor. På samlingen hadde 800Gjeld et innlegg om tjenesten.

Det er etablert et faglig forum for økonomiske rådgivere i Vestfold og Telemark. Forumet møtes 3 til 4 ganger i året. Det er deltakerne selv som lager dagsorden og innkaller aktuelle forelesere. Regionkontaktene i Oslo og Akershus deltar på de fleste av møtene med ansvar for faglige temaer. Avhengig av om møtet arrangeres i Telemark eller Vestfold, deltar fylkesmannens kontaktperson fra det aktuelle fylket.

Fylkesmannen sender jevnlig ut aktuelt fagstoff, bl.a. statistikk på gjeldsordningsloven til alle NAV-kontorene.

Fylkesmannen er kjent med at det er stor variasjon i NAV-kontorenes kapasitet til økonomisk rådgivning, - både i forhold til tilgjengelighet og saksbehandlingstid

Det er gjennomført et egeninitiert tilsyn med denne tjenestene i 2014. Tilsynet ga grunnlag for ett avvik.

73.5 Boligsosialt arbeid

Vi har informert om muligheten til å søke om tilskudd til boligsosialt arbeid på Fylkesmannens hjemmeside, og i tillegg sørget for at informasjonen er sendt ut til NAV-kontor i NAV-Vestfolds ukesmail. NAV-kontor/kommuner som fikk tilskudd i fjor har dessuten fått egen e-post fra vår kontaktperson på dette området.

Fylkesmannen vurderte søknader om tilskudd fra fem kommuner og fremmet innstilling til direktoratet. Alle søkerkommunene fikk tildelt midler for 2014. Tre av søknadene gjaldt videreføring av prosjekter som har fått tilskudd tidligere. Vi har hatt møter med/vært på besøk i alle kommunene om framdrift og innhold i tiltakene det er gitt tilskudd til. Tilskuddstildelingen har vært koordinert med barnefattigdomstildelingen.

Gjennom klagesaksbehandlingen og andre henvendelser fra tjenestemottakere følger vi med på hvordan kommunene ivaretar boligbehovet til den enkelte, og understreker dette i våre skriftlige og muntlige tilbakemeldinger til kommunene og NAV-kontorene. Det har vært opprettet hendelsesbaserte tilsynssaker om tildeling av midlertidig botilbud hvor det har vært konkludert med lovbrudd.

Kommunene Larvik, Sandefjord, Holmestrand og Tønsberg deltar i Husbankens satsing Boligsosialt utviklingsprogram.

73.6 Barn og unge

Internt i embetet er det etablert et fast samordningsorgan, Ovalen, mellom avdelingene Oppvekst og opplæring (OO) og Helse og sosial (HSO) i arbeidet rettet mot barn og unge. Ved siden av gjensidig orientering om tiltak og innsatsområder, medvirker Ovalen til å koordinere innsatsen utad mot kommunene. Kommunenes «Handlingsplan for god oppvekst 2008-18» følges opp av OO, men med avd.direktør/fylkeslege som medlem av styringsgruppen. "God oppvekst" arrangerer årlig oppvekstkonferanse for sentrale kommunale instanser/personer.

Det er representanter for OO som deltar i samarbeidet om «Ny GIV» og formidler erfaringer fra «Ungdom i svevet».

Tilskudd til å forebygge og redusere barnefattigdom

Tilskuddene forvaltes og følges opp av Helse- og sosialavdelingen. Tre kommuner, Tønsberg, Sandefjord og Nøtterøy har mottatt tilskudd til barnefattigdom i 2014. Arbeidet er fulgt opp gjennom dialog med og besøk til kommunene i løpet av året.

Prosjektarbeidet i Tønsberg og Nøtterøy er i første rekke innrettet mot flyktninger og innvandrere som har barn. Ved siden av liten grad av deltakelse i arbeids- og samfunnsliv, preges familiene av inntektsfattigdom, med behov for både økonomisk stønad og andre tjenester for å bedre sin situasjon økonomisk og sosialt. Prosjektet i Sandefjord er rettet mot unge voksne, hvorav noen også er forsørgere, som har stort behov for tett oppfølging for å komme i aktivitet. Fylkesmannen vurderer at tilskuddet har gitt kommunene mulighet til større innsats for å bedre livssituasjonen til de aktuelle målgruppene. Selv om oppgavene burde inngå i NAV-kontorenes ordinære oppfølgingsarbeid av vanskeligstilte, viser erfaringen at de sjelden har kapasitet til systematisk og tett oppfølging av enkeltpersoner og familier, og der perspektivet på både familiens og barnas situasjon kan hensyntas.

Ressursrapportering

Det fremkommer et negativt beløp på resultatområde 739. Dette skyldes en feilføring av administrativ

kostnadsdekning som skulle vært ført på resultatområde 600.

Resultatområde	Kapittel 0525	Fagdep.
73.3 Kvalifiseringsprogrammet	kr 0,00	kr 0,00
73.9 Andre oppgaver – Sosialtjeneste (rest 73)	kr -587 355,76	kr 2 382 553,95
Tilsyn etter lov om sosiale tj. i NAV	kr 712 768,37	kr 105 073,34
Andre oppgaver under ASD	kr 0,00	kr 0,00
Sum:	kr 125 412,00	kr 2 487 627,00

Helse- og omsorgsdepartementet

Resultatområde 76 Samhandling, kvalitet og helseberedskap

Se underpunkter

76.1 Samarbeid mellom kommune- og spesialisthelsetjenesten

Avtalene mellom HFet og kommunene har vært revidert i flere omganger ettersom det er avdekket behov for presiseringer om samhandlingen. Det er erkjent at avtalene ikke er like godt kjent for alle som har en rolle i utskrivning og overføring til kommunen. Elektronisk samhandling mellom sykehus og kommunens helse- og omsorgstjeneste fungerer nå stort sett tilfredsstillende, men det er fremdeles problem internt i kommunen med fastlegene.

Kommunereformen har tatt vekk mye av fokuset på samhandlingsreformen, spesielt etablering av KAD plasser. Flere kommuner forblir avventende i påvente av en avklaring av fremtidig kommunestruktur i fylket.

Hos Fylkesmannen følges Samhandlingsreformen opp gjennom et internt prosjekt i helse- og sosialavdelingen der formålet er å holde oversikt over utviklingen. Prosjektet har i 2014 hatt 2 møter med representanter fra aktørene (sykehus, kommuner, fylkeskommune), samt ett møte med Fagforbundet og Norsk sykepleierforbund. Samtalene med aktørene tar utgangspunkt i Helsedirektoratets følge-med-rapport, og gjennomgås i lys av status i fylket. Det avholdes også interne møter for informasjonsutveksling og områdeovervåking.

76.3 Kvalitetsforbedring i helse og omsorgstjenesten

Råd og veiledning knyttet til kvalitetsforbedring og fokus på internkontroll ivaretas løpende ved konkrete henvendelser fra kommunene, samt gjennom klagesaksbehandling, tilsynssaker og systemrevisjoner.

Fylkesmannen har gjennom alle år hatt ett tett samarbeid med Utviklingscenteret for sykehjem og hjemmetjenester (USHT) og den anledning også bidratt til systematisk kompetanseheving for alle kommunene i Vestfold. De senere årene har vi hatt et spesielt fokus på etisk kompetanseheving, i samarbeid med KS. USHT har blant annet ved hjelp av kompetansemidler fra Fylkesmannen laget systematiske opplegg for etisk refleksjon samt en modell for implementering. KS, USHT og fylkesmannen har årlige evaluerings- og oppsummeringsmøter for å følge opp dette arbeidet.

Fylkesmannen har videre bidratt til USHT's prosjekt knyttet til Ferdighetssenteret som er et prosjekt knyttet an til praktisk, lavterskel kompetanseheving hvor også Høgskole og Simuleringscenteret ved SIV HF er koblet inn.

Fylkesmannen har også i 2014 arrangert 4 kurs for sykehjemsleger sammen med USHT. Antall timer totalt fra oppstart har derved passert 80 og kravet til kurstimer for kompetanseområdet i sykehjemsmedisin er derved nådd.

Kurstemaene i 2014 har vært:

- * Dokumentasjon i sykehjem/hjemmetjenester + LCP
- * Hjerte- og lungemedisin
- * Nyremedisin, endokrinologi/type II diabetes, rutiner -legemiddelgj.gang
- * Smittevern

Se ellers rapportering under pkt. 84.1

Vi har trukket fram Iplos i relevante møter og har arrangert IPLOS-temadag i samarbeid med Helsedirektoratet i september 2014 med fokus på fag og statistikk. God deltakelse fra kommunene.

Fylkesmannen har ellers blitt invitert til og i noen grad deltatt på de 4 fagnettverkene som er etablert i fylket på helse- og omsorgsfeltet.

KOSTRA rapporteringen følges og benyttes både for råd/veiledning, samt brukes som del av kunnskapsgrunnlaget for områdeovervåking

Fylkesmannen har også i år vært tilgjengelig for veiledning i bruk av IPLOS, og fokusert på riktig bruk av IPLOS både i tilsynssaker, rettighetsklager og under systemrevisjoner.

76.5 Felles digitalt nødnett

Nødnettet er i løpet av året tatt i bruk av politi og brann, Sivilforsvaret, enkelte frivillige organisasjoner slik som Røde Korps og redningsselskapet. I tillegg har Vestfold Vann IKS tatt i bruk Nødnett. For helsesektoren og spesielt AMK er det ikke tatt i bruk etter at det ble avdekket at nødnettet fungerer dårlig med noe av den programvaren som AMK benytter. Under utprøvingen har det stadig dukket opp nye feil og det har vært bekymring for pasientsikkerheten. Man har derfor valgt å basere seg på eksisterende analoge løsninger.

Fylkesmannen holder seg løpende orientert og oppstart er foreløpig utsatt til påsken 2015 forutsatt at alle feil da er rettet. Fylkesmannen vil foreløpig ikke ta i bruk Nødnett for eget bruk.

76.6 Helseberedskap og smittevern

Det er etablert et tett samarbeid mellom HSO og Miljø- og samfunnsikkerhetsavdelingen om beredskap. Det gjennomføres felles tilsyn på hele beredskapsområdet, hvor HSO har fokus på helsemessig- og sosial beredskap og smittevern. Det utarbeides en felles rapport. I kommuner hvor det er gjennomført tilsyn følges det opp med en øvelse hvor HSO vanligvis også deltar.

Den ressursmessige situasjonen har ikke tillatt samarbeid med RVTS om oppfølging av de kommunale psykososiale kriseteam på kompetanseområdet og vi har ikke hatt tilbud om samling i Vestfold.

Ebolasisituasjonen ble overvåket nøye og all informasjon ble videresendt smittevernlegene i fylket. Fylkesmannen gjennomførte også en kartlegging av tilgjengelighet på smittevernlegen gjennom kommunenes vanlige beredskapskanal. Responsen var svært variabel. Det er utarbeidet egen rapport om funn som ble gjort.

Smittevern situasjonen følges fortløpende og fra tidlig høst mottas jevnlig rapporteringer fra mikrobiologisk avdeling på sykehuset. Det overvåkes på:

- Influenza A+B og parainfluenzavirus
- RS-virus og metapneumovirus
- Mycoplasma pneumonia, chlamydia pneumonia og kikhoste
- Adeno- og rotavirus
- Calicivirus

Det rapporteres ukentlig og utviklingstrender synliggjøres i kurveformat.

Det er ikke rapportert om utbrudd i VESUV.

Mattilsynet iverksatte spesiell overvåking av fjørkre fra Skottland på mistanke om fugleinfluensa. Prøvetaking kunne avkrefte mistanken i løpet av kort tid.

9 av 14 kommuner har undertegnet samarbeidsavtale med Mattilsynet, dette er uforandret fra 2013.

76.7 Personell og kompetanse

Kompetanseløftet 2015, se egen rapportering til Helsedirektoratet 1. mars 2014, der vi beskriver status og hovedutfordringer for kompetanse og personellsituasjonen i Vestfold. Vi har fortsatt størst bekymring for rekrutteringssituasjonen til helsefagarbeiderfaget. Knapp tilgang på personell i fremtiden er tema på hvert møte

med kommunene. En interkommunal utredning av beregnet behov for helsepersonell ble ferdig i 2013, men kommunene opplever at det er vanskelig å beregne framtidig rekrutteringsbehov. Utfordringene består fortsatt i høy andel ufaglærte i mange kommuner, økt kompleksitet i forhold til oppgaveforskyning ved Samhandlingsreformen, og ikke minst utfordringer i kommuneøkonomien.

Vi har avholdt møte med samtlige kommuner vedrørende Kompetanseløftet 2015 i forbindelse med rapportering per 1. februar. Tilskuddsrammen for Kompetanseløftet var større i 2014 enn tidligere, og ble i hovedsak ble tildelt direkte til kommunen til generell kompetanseheving og planlagte prosjekter, men for en del felles satsninger som for eksempel demensomsorgens ABC, ble overført til Utviklingssenteret for sykehjem og hjemmetjenester.

Turnustjeneste: Turnusordningen for leger i sykehus befinner seg i en overgangsfase. Det er ingen av Vestfoldkommunene som har turnusleger som en forutsetning for tilstrekkelig legedekning. Per i dag har vi 20 plasser fordelt på 12 av 14 kommuner. Alle turnusleger følges opp av Fylkesmannens turnusveileder og det er ikke rapportert om vesentlige vansker i gjennomføringen eller tilrettelegging i kommunene eller ved legekantorene. Kommunene og helseforetaket har oppnevnt et felles ansettelsesgruppe for legene som søker i den nye ordningen. Pga at det har vært turnusleger fra gammel ordning som har krevd ytterligere plasser, har turnuslegene ikke blitt tilsatt i en bestemt kommune, men ansettelsen har vært åpen til det har vært avklart hvilke plasser som har vært tilgjengelige i kommunene.

Vestfold, Telemark og Buskerud samarbeider om gjennomføring av kursene for turnusleger. Vestfold samarbeider tilsvarende med Agderfylkene og Telemark når det gjelder turnusfysioterapeuter. Dette er en velfungerende ordning.

76.8 Rettsikkerhetsarbeid

Tallene framgår under rapporteringen til Statens helsetilsyn, - resultatområde 82. Som det fremgår andre steder i rapporteringen, har helse- og sosialavdelingen vært preget av ressursmangel i 2014 ved siden av at vi har hatt økning til tilfanget av enkeltsaker på alle områder - både rettighetsklager og tilsynssaker. Det har dessuten vært en økning både av saker til pasrl kap. 4 A og førerkortsaker.

Fylkesmannen har jevnlig møter med overordnet faglig ansvarlig (OFA) både for pasrl kap. 4 A og hol kap. 9 hvor tema knyttet til rettsikkerhet for brukerne selvsagt er det sentrale.

Det har også på **kap. 9-området** vært nødvendig å omprioritere og gjøre endringer i opprinnelig plan. Kun 3 stedlige tilsyn ble gjennomført av 12 planlagte. Det var også planlagt 3 systemrevisjoner knyttet til Kap. 9-området som ikke kunne gjennomføres.

Vi har prioritert oppfølging av hendelsesbaserte tilsyn, samt råd og veiledning.

Samarbeidet med spesialisthelsetjenesten og Utviklingssenteret for sykehjem og hjemmetjenester (USHT) er opprettholdt. Det samme er vår deltakelse i nettverket som i hovedsak drives av USHT.

Som følge av at utarbeidelsen/utsendelsen av det nye rundskrivet til kapittel 9 har blitt utsatt en rekke ganger, ble vi nødt til å kansellere planlagt opplæring til kommunene og spesialisthelsetjenesten (inkludert vår årlige fagdag).

Fylkesmannen vil påpeke at arbeidet med det nye rundskrivet til kapittel 9 fra vår side har blitt oppfattet som så mangelfullt at det kan ha svekket tilliten til lovgiver. Fylkesmannen mener at arbeidsformen for det nye rundskrivet må evalueres.

Utover ordinær saksbehandling, har vi følgende mål for kapittel 9 arbeidet i 2015: 8 stedlige tilsyn, 4 systemrevisjoner, oppfølging av hendelsesbaserte tilsyn, delta på samlinger, fagdag og opplæring i henhold til nytt rundskriv, arrangere OFA samling og møter med spesialisthelsetjenesten.

Resultatområde 77 Andre oppdrag

Se underpunkter

77.2 Fritak for forvaltningsmessig taushetsplikt

Sakene behandles fortløpende når alle relevante opplysninger er på plass.

Fritak for forvaltningsmessig taushetsplikt

Embeter	Antall saker	Gjennomsnittlig saksbehandlingstid
FMVE	3	34
Sum	3	

77.3 Særfradrag

Særfradrag for utgifter til behandling utenfor den offentlige helsetjenesten. Antall saker og gjennomsnittlig saksbehandlingstid.

Embeter	Antall saker	Gjennomsnittlig saksbehandlingstid
FMVE	8	51
Sum	8	

77.4 Førerkortsaker

Rapporteres i eget rapporteringssystem

Førerkort. Antall saker og gjennomsnittlig saksbehandlingstid

Embeter	Antall saker	Gjennomsnittlig saksbehandlingstid
FMVE	1754	
Sum	1754	

77.5 Pasientjournaler

Pasientjournaler. Antall saker.

Embeter	Antall
FMVE	1
Sum	1

Resultatområde 83 Folkehelsearbeid

83.1 Folkehelsearbeid

Vurdering av Fylkeskommunen og kommunenes arbeid med oversikt etter FOHEL §§ 5 og 21

Dette temaet har fått betydelig oppmerksomhet i året som har gått og har i stor grad blitt forbedret. Alle kommunene har fått resultatet fra «Ungdata» og fylkeskommunen har startet opp et offensivt arbeid med oversikt med økte ressurser. De er nå i gang med et tredelt prosjekt i nasjonal regi. Fylkesmannen er representert inn i en referansegruppe. Selv om idéen er godt forankret i kommunene, er det store variasjoner i hvordan det brukes. Det er Fylkesmannens vurdering at dette må gis tid før det finner en hensiktsmessig form, fordi det er både tid- og kompetansekrevene for kommunene. Det forutsetter nok at det må gå en planrullering til (4 år) før vi kan vurdere hvor god systematikken er i dette arbeidet.

Andel innkomne plansaker:

I 2014 har vi gitt uttalelser til 5 samfunnsplaner, 3 arealplaner samt 2 reguleringsplaner. I alle samfunnsplaner har

Fylkesmannen hatt samhandlingsreformen som et fast tema.

Vurdering av kompetansetilbudet hva gjelder skolemiljø

Innsats på dette området har vært nedprioritert i 2014 på bekostning av førerkortsaker.

Tiltak med sikte på godkjenning av skoler etter MHV-regelverket

Med utgangspunkt i TNS-rapporten fra desember 2013, har vi sammen med avdeling oppvekst og opplæring (Ovalensamarbeidet) hatt møter der miljørettet helseverntjenesten i kommunene har redegjort for hvordan det arbeides med godkjenning av skoler og barnehager. Et generelt inntrykk er at det er bra systematikk i arbeidet.

Tiltak for å øke deltakelsen i FRI-programmet.

Dette er et samarbeid med tannhelsetjenesten i fylkeskommunen. Fylkesmannen overfører midlene til formålet og tannhelsetjenesten ivaretar kontakten med skolene. I tillegg har tannhelsetjenesten dette som tema i 1:1-kontakten med hver ungdomsskoleelev. Til tross for denne satsingen som nå har vart i 3 år, ser det ikke ut til at deltakelsen i FRI-programmet har endret seg noe og ligger stabilt på 52 %. Fylkesmannen har 1-2 årlige kontaktmøter med tannhelsetjenesten hvor bla dette er tema hver gang.

Tilskudd abortforebyggende arbeid

5 av 14 kommuner søkte og fikk midler i størrelsesorden 10-60 000 kroner. I tillegg fikk Høyskolen/studentsamskipnaden kr. 115.000,-. Til kompetansetiltak for helsesøstrene ble det gitt kr 42.000,- forvaltet gjennom ledende helsesøstergruppen for fylket. Selv om regnskap og budsjett er upåklagelig, er det bare et lite fåtall som rapporterer på den forventede effekten innsatsen skal ha på de lokale aborttallene. Hovedtemaene på formålet med søknadene er kompetansetiltak og prevensjon.

Alkoholloven:

Det er planlagt kompetansehevende tiltak i alkoholloven. Dette gjennomføres i 2015 som et samarbeid mellom helse- og sosialavdelingen og juridisk avdeling.

Resultatområde 84 kommunale helse- og omsorgstjenester

Se underpunkter

84.1 Allmennlegetjenesten inkludert fastlegeordningen

Fylket har god dekning av fastleger og det er mange ledige plasser på listene, selv om mange leger har fulle lister. Antall fastleger har øket med 5 fra 2013. Det er etter hvert god kvinnedekning, se tabell. I tillegg er det 18 turnusleger i fylket.

Det har ikke vært rekrutteringsproblemer til fastlegehjemler som har vært utlyst.

Vestfold har 192 leger, hvorav 64 er kvinner. 91 av de 192 legene har fulle lister.

Fastlegeavtalene følges opp i liten grad av kommunene og spesielt opplever vi at telefontilgjengeligheten er langt fra kravet om at 80% av telefonene skal besvares innen 2 minutter.

Fastlegene har vært lite involvert i arbeidet med avtalene knyttet til samhandlingsreformen og har av samme grunn hatt lite tillit til de øyeblikkelig hjelp plassene som er etablert i noen av kommunene. Vi ser heller ikke særlig tegn til at fastlegene er blitt mer integrert i den samlede kommunale helse- og omsorgstjenesten.

Turnuslegeordningen

Tilsetting av turnusleger på sykehus fungerer stort sett som forutsatt, men kommunene er lite involvert i prosessen og dette gjør det vanskelig å tildele kommune for distrikturnus samtidig. Det har vært vanskeligere for fylkesmannen å ha fullgod oversikt over turnusplassene og ivareta oppgaven med at turnuslegene gjennomgår veiledningskurs i regi av fylkesmannen. Svelvik og Sande får tildelt turnuslege fra Buskerud og dette har også bidratt til mer besværlig administrasjon av ordningen i Vestfold som helhet.

Legevakt

Driften er videreført på samme nivå ved fylkets 4 interkommunale legevakter. Gitt volum av henvendelser er det få klagesaker. Vi imøteser ny akuttforskrift med klarere funksjonskrav til legevaktene.

Det er startet et planarbeid for bygging av ny interkommunal legevakt for 6 kommuner i Tønsberg som sannsynlig også vil ha KAD plasser knyttet til seg. Så langt er det ikke noe som tyder på at kommunereformen vil redusere antall legevakter i fylket.

Sykehjemsleger

Vi ser fortsatt en utvikling med færre sykehjemsleger i større stillinger. Noen kommuner har også etablert vaktordning for sykehjemsleger som alternativ til bruk av legevakt. Dette er en ønsket utvikling. Samarbeidet mellom Utviklingssenteret for sykehjem og hjemmetjeneste og Fylkesmannen har vært videreført og det har vært arrangert 4 nye kurs. Antall timer har med dette passert 80 og kravet til kurstimer for kompetanseområdet i sykehjemsmedisin er nådd. Evalueringen av disse kursene er svært gode.

84.4 Helsetjenesten til innsatte i fengsel

Det har ikke vært klage på behandling eller rettighetsklager i 2014.

Fengselet i Hof har merket store forandringer i helsetilstanden til innsatte, spesielt har mange dobbelt diagnose knyttet til rus psykiatri. Mange er også i LAR. Helsetjenestens lokaler i fengselet er ikke egnet for oppgaven og er forbundet med risiko både for brukere og ansatte. Det er utarbeidet planer for å bedre forholdene, men foreløpig har stram økonomi hindret en endelig løsning og kommunen har vurdert å bruke lokaler utenfor fengselet som et alternativ. Fylkesmannen har veiledet kommunen i saken.

84.6 Helse- og omsorgstjenester i et flerkulturelt samfunn

Handlingsplanen mot tvangsekteskap og kjønnslemlestelse:

Det har ikke vært noen aktiviteter på dette området og heller ingen etterspørsler fra kommunene. Av kapasitetsmessige grunner har Fylkesmannen ikke aktivt gått ut etterlyst noe på dette tema.

84.8 Forebyggende helsetjenester

Helsestasjons- og skolehelsetjenesten:

HSO-avdelingen har 4 årlige møter med ledende helsesøstre. Arenaen brukes til å formidle nasjonale føringer, nye lovverk og drøfte kommunenes situasjon. Fylkesmannen vurderer at kompetansen er god, men volumet på tjenesten er stram, spesielt skolehelsetjenesten.

Fylkesmannen har ingen anledning til å gi føringer til kommunen eller kontrollere på bruk av midler som går inn i rammen, men vi konstaterer at tjenesten har problemer med gjennomslagskraft. Fylkesmannen har ikke hatt kapasitet til å drive opplæring i internkontroll og avvikshåndtering overfor tjenesten.

Frisklivssentraler

9 av 14 kommuner har nå frisklivssentraler og har drevet godt i 2014. Ekstra tilskuddsordning bidro til dette. Det er opprettet et fagnettverk kommunene i mellom som er veldig selvdrevet. Fylkesmannen har av kapasitetsmessige grunner (grunnet mengde førerkortsaker) ikke kunnet bistå med erkjente og helt nødvendige kompetansetiltak – spesielt på lovreguleringsområdet - i 2014. Det er gitt råd og veiledning ved henvendelse.

84.11 Tannhelse

Fylkesmannen har 1-2 årlige kontaktmøter med tannhelsetjenesten hvor bla FRI-programmet er tema hver gang.

84.12 Habilitering og rehabilitering, individuell plan og koordinator

Oppfølging kommunene:

Fylkesmannen har besøkt KE i alle kommunene i Vestfold i 2014, og kan bekrefte at KE er etablert og i funksjon i alle Vestfoldkommunene. Vi har kartlagt habilitering/ rehabiliteringstilbud, bruken av Individuell plan, etterspurt samarbeidsavtale med spesialisthelsetjenesten, og om koordinatorfunksjonen er etablert. Det er gitt råd og veiledning i forhold til aktuelle tema, og fylkesmannen har arrangert opplæringsdag for koordinatorene. Vi har også reetablert nettverk for ledere av KE i alle kommunene sammen med KE i spesialisthelsetjenesten.

Det har også vært gjennomført opplæring for koordinatorene der 2 av kommunene hadde ansvar for opplæringen mens Fylkesmannen og spesialisthelsetjenesten bekostet utgiften.

Oppfølging spesialisthelsetjenesten:

I tilsynssaker har vi hatt et spesielt fokus på om IP benyttes der det er aktuelt, om det er gitt tilbud om koordinator, og om denne funksjonen er etablert. Vi har avdekket at denne funksjonen er uklar, og vi følger opp sykehuset i forhold til dette. Vi har hatt temaet oppe på samarbeidsmøter med sykehuset i inneværende år, og har et tett samarbeid med KE i spesialisthelsetjenesten for å bidra til bedre samarbeid og ansvarsavklaring mellom kommunene og spesialisthelsetjenesten.

84.13 Omsorgsplan 2015/2020

Omsorgsplanens strategier er kommunisert til kommunene gjennom det årlige forventningsbrevet, og gjennom våre ulike arenaer for dialog. Vår aktivitet på dette området er nedfelt i en virksomhets del-plan som fagsjef, assisterende fylkeslege, og rådgivere med arbeidsflate mot Samhandlingsreformen og folkehelsearbeidet samarbeider om.

Samordningsforum for omsorgsplan møtes 2-3 ganger per år for å samordne strategier og arbeid mot felles mål, og består av representanter for ledelse i kommuner, sykehus, fylkeskommunens utdanningsavd., Opplæringskontoret for off. opplæring, 3 fagforeninger, høgskole, KS og NAV. 2014 har fokus vært særlig rettet mot kompetanse og forankring av felles satsninger blant annet «Menn i helse».

Morgendagens omsorg meld.st 29 er presentert for ordfører og rådmenn, og samt i andre aktuelle fora der kommunene deltar.

Demensplan 2015 er tema på aktuelle arenaer, blant annet på et årlig møte med kommunene i forbindelse med Kompetanseløftet 2015 og i fagnettverk demens. Statistikk for tilskudd til dagaktivitetstilbud følges opp og kunngjøres på nettsidene. I 2014 har det vært gjennomført nasjonal kartlegging av tjenester til personer med demens, og Fylkesmannen har bistått ved utsendelse og kvalitetskontroll og oversendelse til Nasjonalt kompetansesenter for aldring og helse. Vi avholdte et eget møte om Demensplan med kommunene i forkant av kartleggingen.

Vi har vært deltakende på relevante konferanser, seminarer bla NHS Helsetjenester til eldre, fagkonferanser, og halvårslige samlinger med Helsedirektoratet. Vi har også deltatt i AU for Omsorgsplan 2015, regionnettverk sør-øst, samt bidratt i en arbeidsgruppe under nettverket for utvikling av verktøy til bruk ved gjennomgang av kommuneplaner. Kommuneplaner gjennomgås med henblikk på kommunens oppfølging av morgendagens omsorgsutfordringer i sitt planverk.

Vi har deltatt i evalueringen av K2015 som NIBR har fått i oppdrag, både ved møte og ved svar på kartlegging.

Velferdsteknologi er satt på dagsorden i Vestfold-kommunene, og FM deltar i et nettverk som ble etablert av kommunene i Vestfold i 2014. Det samarbeides med fagstab hos Fylkesmannen om søknader til velferdsteknologiprojekter via skjønnsmidlene.

Fylkesmannen har deltatt i flere møter med Husbanken regionalt og holder oversikt over investeringstilskudd til utbygging av sykehjem, omsorgsboliger og KAD-plasser. Fylkesmannen har deltatt på flere oppstartsmøter knyttet til prosjektene og også deltatt på noen befaringer sammen med Husbanken.

Fylkesmannen følger spesielt opp ROBEK-kommuner som jo må melde investeringsbehov til embetet.

84.14 Psykisk helse og rus

Barn/unge

Fylkesmannen har i 2014 hatt fokus på internt samarbeid i forhold til barn/unge området. Dette har resultert i et formelt samarbeid rundt Handlingsprogrammet «GOD OPPVEKST». Det har videre vært utstrakt samarbeid med spesialisthelsetjenesten/BUPA rundt behov for funksjonelle lavterskeltilbud i kommunene. Tjenestene til barn og unge i kommunene er ulikt organisert, men felles for kommunene er fokus på funksjonelle lavterskeltilbud.

Fylkesmannen er representert i styringsgruppen for SEP REP Ung - et tverrfaglig utdanningsprogram 2013- 2015 for forebygging og tidlig oppdagelse, behandling og oppfølging av alvorlige psykiske lidelser hos ungdom.

«Forum for Rus og Psykisk helse i Vestfold» - bestående av deltakere fra kommunene, NAV, spesialisthelsetjenesten, kompetansesentra, og brukerorganisasjoner. Forumet har fått nærmere 30 nye medlemmer som representerer barn/unge feltet. Forumets målsetting er å bidra til samhandling, felles kompetanseutvikling, og erfaringsutveksling innen fagfeltet rus og psykisk helse. Forumet har 2-3 samlinger i året.

Med fokus på den lokal lokale tjenesteutviklingen, har det vært møter/samtaler med fire enkeltkommuner. Fokus i samtalene har bl.a vært ny veileder «Sammen om mestring, og kartleggingsverktøyet «Brukerplan», IS -24 og IS – 8.

Fylkesmannen formidler og følger opp stimuleringsstilskudd etter gitte retningslinjer:

1. Videreutdanning i psykososialt arbeid med barn/unge
2. Videreutdanning i psykisk helsearbeid for voksne
3. Råd/veiledning rundt Psykologtilskudd til kommunene

Det er samarbeidsmøter x 2 per år med høgskolen. Vi sender kommunene informasjon om ordningen og legger den ut på FM nettside. Det gis råd og veiledning om tilskuddsordningene v/ behov.

IS- 24 (rapportering psykisk helsearbeid i kommunene) er gjennomført av samtlige kommuner, og rådgiver har hatt god dialog med SINTEF.

Regionalt samarbeidsforum for «Rus og psykisk helse» i regi av Kompetansesenteret rus – region sør og rådgiverne hos Fylkesmannen i regionen, samarbeider om kurs og kompetansehevende tiltak. Det avholdes 3-4 møter i året. Vi har samarbeidet med NAPHA rundt implementeringen av ny veileder; «Sammen om mestring».

Opplæring i «Brukerplan» er gjennomført med to samlinger i 2014.

Veilederen «Sammen om mestring» er gjennomgått med kommunene på to samlinger i 2014:

- En gjennomgang v/ Helsedirektoratet
- En gjennomgang i regi av Nasjonalt kompetansesenter NAPHA, og Kompetansesenteret rus region sør.

Fylkesmannen har deltatt på rådgiversamlinger i regi av Helsedirektoratet, og er representert i arbeidsutvalget for samlingene. Det er prioritert ulike kurs/ kompetansehevende tiltak. IPLOS opplæringsdag, og Rådslag for kommende opptrappingsplan på rusfeltet har også vært prioritert.

Fylkesmannen har gjennom flere år tidligere gjennomført (kartlegging)dagsprevalensundersøkelse knyttet til rustjenestene i kommunene. Det ble ikke gjort i 2014.

Nå frontes «Brukerplan» som nasjonalt kartleggingsverktøy. 9 kommuner har tatt dette i bruk i Vestfold i 2014. I 2015 regner vi med at alle Vestfold-kommunene benytter dette verktøyet.

Fylkesmannen vil bemere at det har vært uforholdsmessig mye ekstra-arbeid med tilskuddsordningen i 2014

Vi har imidlertid for 2014 forvaltet og fordelt følgende til rusfeltet :

1. Til kommunalt rusarbeid: kr. 17 000 000
2. Til utprøving og utvikling av samhandlingsmodeller: kr. 1 776 000
3. Videre-/etterutdanning: kr. 650 000

Resultatområde 85 Spesialhelsetjenesten

85.1 Abort og steriliseringsnemndene

Det er rapportert til Helsedirektoratet i henhold til krav i embetsoppdraget

85.3 Lov om transplantasjon

Ingen saker

Antall saker

Embeter	Antall
FMVE	0
Sum	0

85.5 Kosmetisk plastiskkirurgiske inngrep

Ingen saker

Kosmetisk plastikkirurgiske inngrep. Antall saker og gjennomsnittlig saksbehandlingstid

Embeter	Antall saker	Gjennomsnittlig saksbehandlingstid
FMVE	0	0
Sum	0	

85.8 Behandling av klager etter psykisk helsevernloven

Ingen rapporteringskrav i embetsoppdraget

85.9 Øvrige oppgaver knyttet til det psykiske helsevernet

Ingen rapporteringskrav i embetsoppdraget

85.10 Kontrollkommisjonsoppgaver

Har fortløpende behandlet oppnevning av nye medlemmer til kommisjonen når det har vært behov for det.

85.11 Hjemsendelse, hjemhenting og gjennomføring av tvungen psykisk helsevern for pasienter som ikke har bosted i riket

Antall saker om hjemsendelse til utlandet i 2014: 0

Antall saker om hjemsendelse fra utlandet i 2014: 0

Vi erfarer at samarbeidet med helseforetaket fungerer godt

Ressursrapportering

Resultatområde	Kapittel 0525	Fagdep.
82 Tilsyn og klagesaksbeh. etter helsetj. loven	kr 5 180 815,64	kr 0,00
83 Folkehelsearbeid	kr 445 934,15	kr 0,00
83.1 Folkehelsearbeid generelt	kr 0,00	kr 0,00
83.2 Tilsyn etter folkehelseloven	kr 0,00	kr 0,00
84 Kommunale helse- og omsorgstjenester	kr 1 687 961,23	kr 520 705,26
85 Spesialhelsetjenesten	kr 547 744,72	kr 2 137 191,68
76 og 77 Kvalitet og samhandling og Andre oppdrag	kr 2 372 563,69	kr 290 277,36
Andre oppgaver under HOD	kr 65 429,46	kr 0,00
Sum:	kr 10 300 448,00	kr 2 948 174,00

Samferdselsdepartementet

Resultatområde 91 Oppdrag for Samferdselsdepartementet

Ingen avkjørselssaker behandlet i 2014.

91.1 Avkjørselssaker etter vegloven

Ingen saker behandlet.

91.2 Konesjon til anlegg og drift av taubaner

3 saker behandlet.

Utenriksdepartementet

Resultatområde 92 Oppdrag for Utenriksdepartementet

92.1 Apostiller

Det har vært behandlet 1542 apostille saker i 2014. Sakene blir behandlet fortløpende.

92.2 Forberedelse av saker om honorære konsuler

Ingen saker.

Kulturdepartementet

Resultatområde 95 Tros- og livssynssamfunn

5 søknader om opprettelse av trosamfunn er behandlet. 3 er innvilget, mens 2 har fått avslag. Utbetalt tilskudd til

65 trossamfunn. Behandlet ca 20 saker knyttet til innsynskrav, fristutsettelse og ymse anna.

Resultatområde 96 Gravferdsloven

Behandlet og godkjent 120 saker om askespredning. Alle sakene behandles fortløpende.

Resultatområde 97 Lov om helligdager og helligdagsfred

Behandlet 6 saker om å holde åpent på søndager.

Andre

Ressursrapportering

Resultatområde	Kapittel 0525 Fagdep.
91 Andre faglige oppg. på oppd. for statlige virk.	kr 656 133,59 kr 0,00
92 Andre faglige oppgaver for ikke-statlige virk.	kr 322 124,25 kr 0,00
Sum:	kr 978 257,00 kr 0,00